

Inspectoratul Școlar
Județean Dolj

Școala Gimnazială
Filiași

Asociația Frații
Racoțeanu

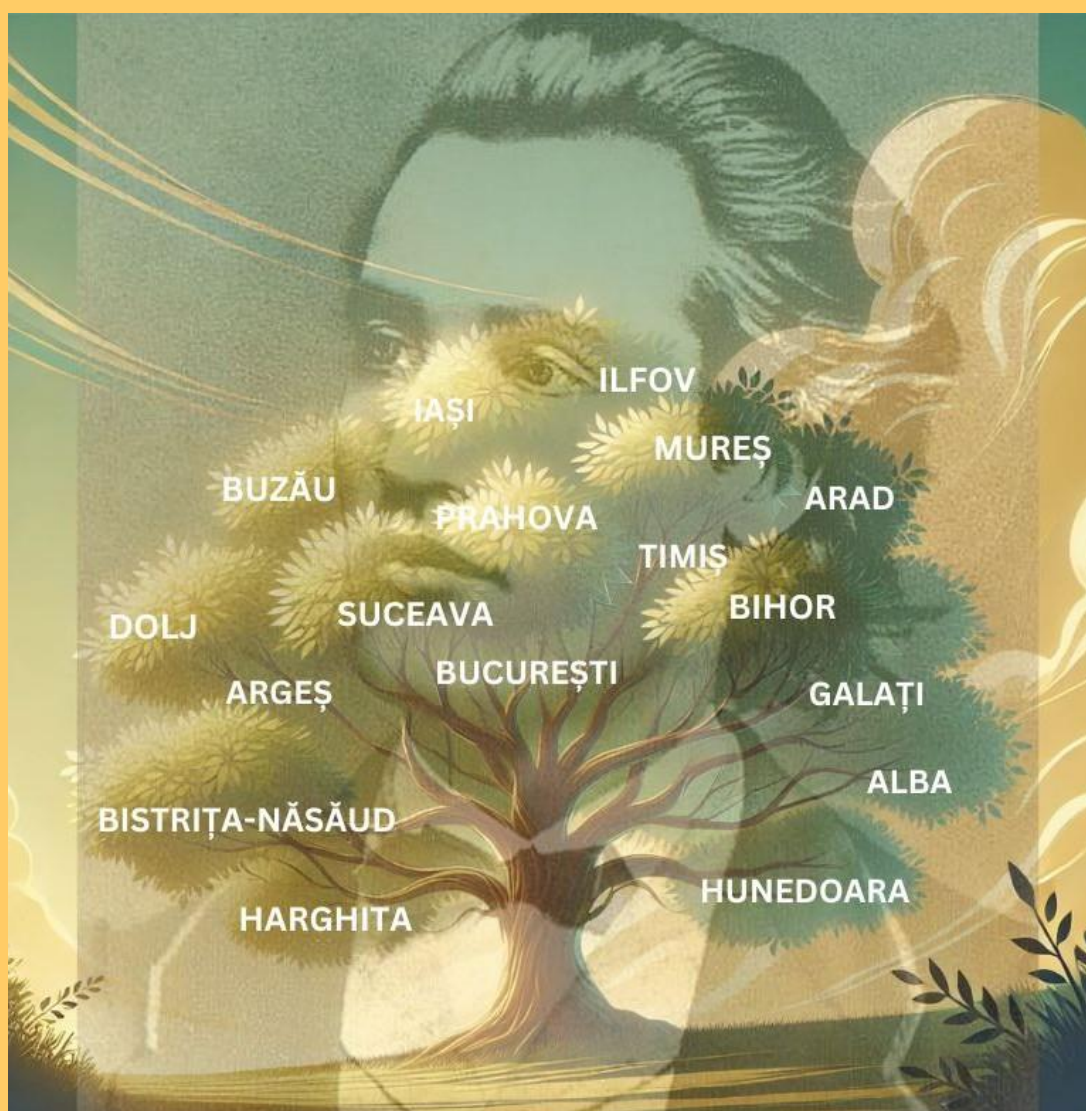
* Anul VII * Nr. 11/ 2024 * Septembrie-Decembrie *

* Studii științifice * Articole * Proiecte educaționale * Recenzii *

* Educatori * Învățători * Profesori *

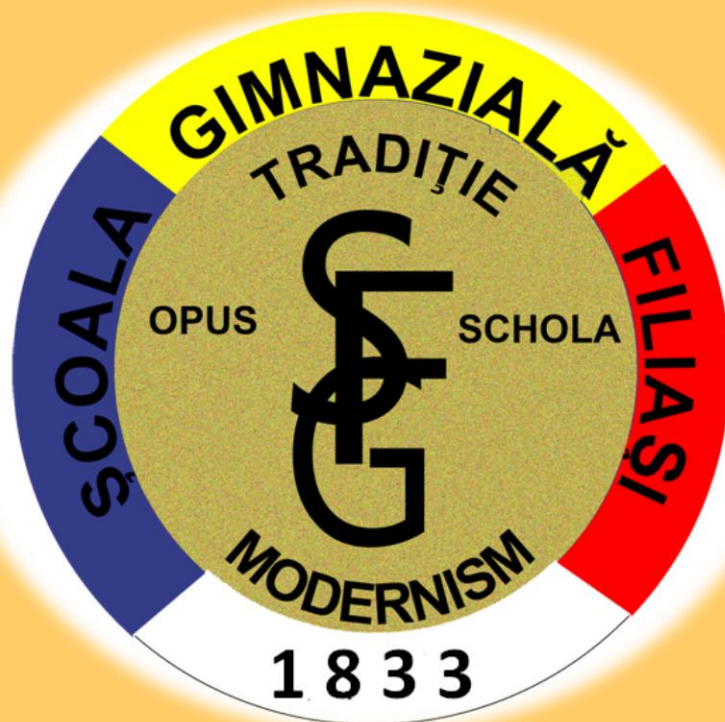
ȘCOALA FILIȘANĂ

REVISTĂ ONLINE

Revistă județeană științifică de specialitate și de promovare culturală ce se adresează
cadrelor didactice

Contact:
Școala Gimnazială Filiași
B-dul Racoțeanu, nr. 148, Filiași, Județul Dolj.
Telefon: 0251/441775
Fax: 0251/441920
Email: generalafiliasi@yahoo.com
Site: scoalafiliasi.ro

ISSN 3045-2635
ISSN-L 3045-2635

Inspectoratul Școlar
Județean Dolj

Școala Gimnazială
Filiași

Asociația Frații
Racoțeanu

Școala Filișană

- ediție online -

Revistă județeană științifică de specialitate și de promovare culturală ce
se adresează cadrelor didactice și elevilor.

Apare din anul 2017.

Școala Filișană

Filiași

Anul al VII-lea; Nr. 11/2024

ISSN 3045-2635

ISSN-L 3045-2635

Colectiv redacțional

Președinte:

Prof. Mondescu Alin Ion

Vicepreședinți:

Prof. Dr. Tereche-Bărbuleanu Ana-Maria

Prof. Stanciu Paula

Coordonator:

Pr. Prof. Dr. Mladin Constantin

Redactori:

Pr. Prof. Dr. Mladin Constantin

Prof. Lasuschevici Eugen

Prof. Înv. Primar Șipanu Emilia-Mădălina

Prof. Bogdan Simona-Liliana

Prof. Roșu Oana

Prof. Înv. Primar Avram Silvia

Suport tehnic:

Pescaru Iulian

Secretar:

Bran Iolanda-Izabela

Coperti:

Prof. Bogdan Simona-Liliana

Prof. Stanciu Paula

Notă:

Responsabilitatea pentru autenticitatea, originalitatea și corectitudinea materialelor prezentate, precum și pentru conținutul științific, aparține exclusiv autorului.

Taxonomii ale elementelor chimice și izotopilor din natură

Prof. Eugen Lasuschevici
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

În cele ce urmează sunt prezentate câteva clasificări ale materiei universale din perspectiva tipului și abundenței atomilor cunoscuți și având în vedere noțiuni ca: **element chimic, izotopi, nuclizi** (nuclee atomice ca asociații specifice de protoni și neutroni). Fiecare element chimic din **Sistemul Periodic** (tabelul lui Mendeleev) apare în realitate sub forma atomilor și izotopilor fiecăreia dintre speciile atomice. Orice element chimic are un număr bine definit de protoni în nucleu (**numărul atomic Z**) și un număr de neutroni variabil (**N**), ceea ce conferă unei anume specii chimice mai multe posibilități de a se afla în natură după numărul variabil de nucleoni (protoni sau neutroni), respectiv **numărul de masă A** al nucleului respectiv ($A=Z+N$). Izotopii unui element au numărul de masă diferit. Clasificarea nuclizilor după tip, abundență, proveniență și altele, respectiv statistica acestor izotopi, prezentate în continuare, nu au o finalitate anume din punct de vedere științific, ci doar un caracter didactic, dat fiind caracterul evaziv, de multe ori neriguros sau incomplet, al datelor prezentate de diferite surse ce tratează tabloul elementelor chimice din natură.

După cum se știe, sistemul periodic al elementelor conține 118 elemente chimice, extinderea tabelului de la 109 la 118 elemente prin adăugarea de încă 9 specii mai grele și artificiale, având loc la finalul secolului XX. Din cele 109 elemente din tabelul știut până acum un sfert de secol, 35 sunt **metale tranzitionale** (situat în "blocul d"), 7 sunt **post-tranzitionale** (situat în "blocul p": Al, Ga, In, Tl, Sn, Pb, Bi), 85 sunt **metale**, 18 **nemetale**, 6 **metaloizi** (B, Si, Ge, As, Sb, Te)¹. "Blocul d" are 37 de elemente (la care mai putem adăuga încă 3 elemente descoperite recent, cu $Z>109$), dar două dintre ele (Lu și Lr) nu sunt metale tranzitionale deoarece fac parte din "blocul f" al **lantanidelor** (15 elemente) și **actinidelor** (15 elemente). Din cele 109 elemente, 96 sunt solide la temperatura camerei, 2 sunt lichide (Br și Hg) și 11 gaze. Dintre nemetale, 6 sunt solide (C, P, S, Se, I, At), unul lichid (Br) și 11 gaze (H, He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn, O, N, F, Cl). "Blocul s", al **metalelor alcaline și alcalino-pământoase**, conține 14 elemente (fiind incluse H și He în acest bloc), din care $2 \times 6 = 12$ metale, "blocul p" conține 30 de elemente (fără a lua în considerare ultimele 6 elemente din perioada a 7-a), "blocul f" – 28 de elemente, deoarece Lu și Lr fac parte din "blocul d" (care are de fapt 40 de elemente dacă adăugăm și ultimele elemente din perioada a 7-a descoperite recent). **Halogenii** sunt: F, Cl, Br, I, At, (Ts), singura grupă în care se găsesc substanțe în toate cele 3 stări de agregare (la temperatura camerei). **Gazele nobile** sunt: He, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn, (Og). Metalele post-tranzitionale sunt numite și metale sărace și sunt metalele din "blocul p": Al, Ga, In, Tl, Sn, Pb, Bi, (Nh, Fl, Mc, Lv). Grupa oxigenului este

---

¹ Uneori Astatinul este considerat metaloid, având proprietăți intermediare între metale și nemetale, însă este dificil de studiat fiind extrem de radioactiv. Metaloidul este o noțiune ce delimitează chimic și diferită de semimetal și de semiconductor.

grupa calcogenilor, iar grupa azotului - a **pnictogenilor**, singurele grupe ce conțin nemetale, metale și metaloizi.

Din totalul de 118 elemente, 90 sunt **naturale**, adică apar în natură și 28 **artificiale** (antropogene, adică nu există decât produse de către om). Evident, există și izotopi ai elementelor naturale ce pot fi creați în laboratoare, acceleratoare de particule, reactoare nucleare, etc. Cele 28 de elemente sintetice sunt cele cu $Z \geq 95$, începând cu Americiu (${}_{95}\text{Am}$) și terminând cu Oganesson (${}_{118}\text{Og}$), în număr de 24 elemente, la care se mai adaugă și alte 4 elemente foarte rare pe Pământ: ${}_{43}\text{Tc}$, ${}_{61}\text{Pm}$, ${}_{93}\text{Np}$, ${}_{94}\text{Pu}$. Elementele naturale sunt toate din Sistemul Periodic până la uraniu (${}_{92}\text{U}$), exceptând Tc și Pm. Practic toate elementele chimice au izotopi radioactivi, dar numai 29 au astfel de izotopi ce se găsesc în natură. Dintre cele care au doar izotopi stabili și nu au radioizotopi ce se găsesc în natură, se numără cele **monoizotopice** (fără mai mulți izotopi), 19 și cele **poliizotopice** (cu cel puțin doi izotopi), 36. Cele $55=19+36$ de elemente stabile au și radioizotopi cunoscuți dar nu cu abundență mai mare ca zero pe Terra. Dintre toate cele 80 de **elemente stabile** rămân 25 de elemente stabile ce au și izotopi radioactivi existenți pe Pământ. Mai sunt 4 elemente radioactive (fără izotopi stabili) care se adaugă la cele 25, având cel puțin un radioizotop existând în natură: Bi, U, Th și Pa. Astfel se obțin cele 29 elemente cu izotopi radioactivi ce se găsesc în natură.

În total în Sistemul periodic sunt 38 de **elemente radioactive**, numite astfel deoarece au doar izotopi radioactivi: ${}_{43}\text{Tc}$, ${}_{81}\text{Pm}$ și cele cu $Z \geq 84$ (Po). În grupul acestora sunt incluse și cele 28 elemente artificiale menționate, separat de cele 10 naturale și radioactive: Bi, Ac, At, Po, Rn, Fr, Ra, U, Th, Pa. Rămân 80 (= 118-38) elemente stabile. Am specificat mai sus că 55 sunt elemente fără niciun radioizotop existent în natură și atunci $80 - 55 = 25$ sunt elementele stabile ce au și izotopi radioactivi. 18 elemente dintre acestea au mai mulți izotopi stabili (K, Ca, Ge, Se, Zr, Mo, Cd, Te, Xe, Nd, Sm, Gd, Yb, Hf, W, Os, Pt, Pb) și 7 au doar un singur izotop stabil și mai mulți radioactivi (V, Rb, In, La, Eu, Lu, Re). Uraniul și Toriul sunt singurele elemente radioactive mai vechi decât Pământul (elemente primordiale). U și Th au 3, respectiv 2 izotopi cu răspândire naturală. Bismutul (Bi) și Protactiniul (Pa) sunt singurele elemente radioactive naturale monoizotopice (un singur izotop cu răspândire pe Pământ).

Cele 38 de elemente radioactive au radio-izotopi mai mult sau mai puțini stabili. Din acestea doar 3 sunt primordiale (timpul de viață $\tau > 4,7$ miliarde ani), e vorba de ${}_{92}\text{U}$, ${}_{83}\text{Bi}$ și ${}_{90}\text{Th}$. Din cele 38, după cum am afirmat și mai sus, 29 elemente au izotopi ce se găsesc pe Pământ. De asemenea, 7 elemente din cele 38 provin din dezintegrarea altor elemente și nu au izotopi mai vechi decât Pământul: Po, At, Rn, Fr, Ra, Ac, Pa. La acestea mai putem adăuga cele 4 elemente foarte rare și considerate artificiale, Tc, Np, Pu și Pm, rezultând 11 elemente neprimordiale (în acest caz trebuie să fixăm doar 24 elemente artificiale). Elementele radioactive începând cu Poloniu până la Californiu, au **timpii de înjumătățire**² de ani, milioane de ani și multipli ai acestora; elementele următoare din perioadă, Es, Fm, Md, au timpul de înjumătățire de ordinul zilelor; elementele de la No la Hs (cu $Z = 102$ până la $Z = 108$) – de ordinul orelor; elementele finale Mt până la Mc – de ordinul minutelor, dar sub o oră, iar ultimele trei elemente, Lv, Ts și Og au timpul de înjumătățire de ordinul

² Timpul de viață este de aprox. 1,44 ori mai mare decât timpul de înjumătățire $\tau_{1/2}$, conform teoriei dezintegrărilor nucleare

sutimilor de secundă. În general, cu cât crește Z cu atât scade timpul de viață al elementelor tot mai grele, existând evident la fiecare element o plajă mai largă de valori ale timpului de înjumătățire – în enumerarea anterioară sunt valori specificate pentru cei mai longevivi dintre izotopii elementelor (cu timpul de înjumătățire cel mai mare). Elementele artificiale cu timp de viață de ordinul minutelor nu pot fi studiate în condiții optime, fiind vorba de cele cu $Z > 108$. Oricum este vorba de un risc de iradiere suficient de mare. Pentru elementele sintetice cu $Z > 94$ este de asemenea dificil de creat mostre metalice pentru studiul proprietăților lor.

Elementele radioactive sunt toate cele 32 din perioada a 7-a, la care adăugăm Tc (din perioada a 5-a), Pm, Po, At, Rn (din perioada a 6-a). Izotopul cel mai stabil al Bi are $T_{1/2} \sim 10^{19}$ ani, este considerat radioactiv, dar timpul de viață este atât de mare încât poate fi încadrat în grupa elementelor stabile fără probleme – în acest caz ar trebui să numărăm 37 de elemente radioactive. Dar mai sunt elemente cu izotopi radioactivi ce au timpi de viață ca al Bismutului, și chiar mai mari (10^{24} ani), având totuși și izotopi stabili. Elementele radioactive din alte perioade decât ultima (a 7-a), sunt dispuse în tabelul de mai jos.

Izotopul cel mai longeviv	^{209}Bi	^{97}Tc	^{145}Pm	^{209}Po	^{210}At	^{222}Rn
Timpul de înjumătățire $T_{1/2}$	$1,9 \cdot 10^{19}$	4,2 mil.	17,7	102	8,05	3,8
	ani	ani	ani	ani	ore	zile

Este discutabilă/ relativă încadrarea unui element având doar izotopi radioactivi, în rândul elementelor radioactive, mai ales în situația în care elementul respectiv are mai mulți izotopi cu timp de viață mare și abundență mare pe Pământ față de cei cu timpi de viață mici; sau încadrarea elementului în grupa celor stabile când există doar un izotop cu timp de viață mare iar ceilalți, cu timp de viață mult mai mic, dar în număr mult mai mare cât și abundenți pe Pământ. Totuși, sunt puține cazuri în care nu e respectată regula conform căreia izotopii stabili au și abundența cea mai mare. Este vorba de Indiu (In), la care izotopul radioactiv are abundența de 96% față de 4% a celui stabil, Telur (Te), la care doi izotopi longevivi au abundența de 66% împreună, și Reniu (Re), la care izotopul radioactiv cu timpul de viață de 4 miliarde de ani are abundența de 63%, față de izotopul stabil ce are abundența de 37%. Mai putem menționa și elementul Europiu (Eu), la care abundența izotopului stabil și a celui radioactiv este aproximativ aceeași.

Nucleele stabile se consideră cele cu **energia de legătură per nucleon** mare. Acestea au un timp de viață mare. Izotopii stabili ai majorității elementelor din sistemul periodic (e vorba de cele naturale) au timp de viață de milioane, miliarde și chiar trilioane de ani (mai mare decât vârsta Universului, care este aproape 15 miliarde ani). E vorba de elemente chimice primordiale (respectiv izotopi primordiali), care există dinainte de formarea Pământului, între care și unele care nu mai sunt (s-au dezintegrat, ca de ex. Neptuniu (Np), la care cel mai longeviv izotop are timpul de viață de cca 2 milioane de ani). De asemenea au existat izotopi proveniți din dezintegrări ale căror **serii de dezintegrare** s-au stins. Dintre elementele/izotopii care s-au creat în ultimii 4,7 miliarde de ani (mai tinere decât Pământul), acestea pot fi **geogenice**, provenind din dezintegrarea altor elemente, sau **cosmogenice**, provenind din surse extraterestre. Sursele geogenice pot fi naturale sau antropice, rezultate în urma experimentelor nucleare făcute de om în ultimii cca 100 de ani. În cazul surselor cosmogenice, izotopii formați provin din bombardarea cu radiații cosmice a atomilor din atmosferă, de la suprafața Pământului sau din meteoriții ce au căzut ulterior pe Pământ.

Sursele extraterestre se referă la praf stelar, meteoriți, comete și chiar asteroizi. 90 de elemente chimice sunt naturale și 28 sunt create artificial în laboratoare. Cele 28 de elemente sintetice nu au izotopi instabili proveniți din surse naturale, respectiv din dezintegrări, reacții nucleare rezultate din interacțiuni ale nucleizilor cu radiații cosmice, sau proveniți din spațiul cosmic. Există și două cazuri, Neptuniu și Plutoniu, cu izotopi care sunt produși și pe cale naturală, nu sunt doar elemente cu izotopi artificiali, dar acești izotopi sunt extrem de rari ca abundență și elementele menționate sunt incluse în categoria celor sintetice. Evident, există mai mulți nuclizi care aparțin elementelor naturale dar au izotopi produși pe cale sintetică, în laboratoare nucleare, acceleratoare, reactoare nucleare și experimentele cu arme nucleare.

Sunt circa 3-4 mii de izotopi cunoscuți ai tuturor elementelor chimice, fiecare element având în medie 30 de izotopi, foarte puțini însă cu răspândire pe Pământ. Oganesson (Og) este singurul element la care se cunoaște în prezent doar un izotop. În contrast, la elementul Indiu (In) se cunosc nu mai puțin de 84 de izotopi radioactivi. Dintre toți *izotopii* cunoscuți, 254 sunt stabili și aparțin la 80 elemente numite stabile, chiar dacă unele au și izotopi radioactivi întâlniți pe Pământ. Numărul de izotopi stabili întâlniți la cele 80 de elemente stabile variază între 1 și 10, dar în medie au 3 izotopi per element. Elementele stabile sunt și primordiale, adică au izotopi stabili mai vechi decât Pământul. Nu sunt considerați primordiali izotopii care se formau încă de acum 4,7 miliarde de ani, odată cu Pământul, dar care au un timp de înjumătățire destul de mic la scară planetară, respectiv pot fi considerați temporari. De exemplu Franciu (Fr), cu timpul de viață de 22 minute al celui mai longeviv dintre izotopi, se produce constant în urma dezintegrărilor nucleare (din totdeauna), dar nu poate fi considerat primordial. De asemenea, există și izotopi radioactivi ai Plumbului (Pb) care se află cam în aceeași situație cu Franciu. Dintre elementele cu izotopi radioactivi, 28 sunt primordiali, adică au timpul de viață mai mare decât vârsta Pământului și există pe Pământ de la formarea acestuia. Există în total 36 de *izotopi* radioactivi care pot fi întâlniți pe Pământ (cu abundența mai mare decât 0%) și aparținând la 29 de elemente. Singurele elemente radioactive considerate a fi primordiale sunt Bismut, Toriu și Uraniu. Alături de cele 85 de elemente cu răspândire nenulă pe Pământ se mai pot adăuga câteva elemente foarte rare și extrem de radioactive a căror abundență nu se poate calcula și nu este specificată în literatura de specialitate: Po, At, Rn, Fr, Ac. Astfel obținem 90 elemente naturale.

Cel mai greu izotop stabil din natură este ^{208}Pb ($Z=82$). Izotopii stabili ușori au raportul nr. neutroni/nr. protoni ≈ 1 . Acest raport crește spre 1,5 la izotopii stabili mai grei. Izotopii radioactivi cu timpul de înjumătățire cel mai lung din Sistemul Periodic, de ordinul 10^{18} - 10^{19} , cu mult mai mare decât vârsta actuală a Universului (13,8 mld. ani), aparțin elementelor: Ca, Ge, Se, Zr, Mo, Cd, Te, Xe, Nd, Eu, W, Bi. Trei elemente dintre acestea au izotopi cu timpii de înjumătățire mult peste media menționată; e vorba de Xe (10^{21}), Te (10^{24}) și Ge (10^{21}). În cazul izotopilor stabili, timpul de înjumătățire nu se poate măsura prin metodele cunoscute, dar nu din cauza probelor insuficient de mari, ci pentru că au timpii de înjumătățire mai mari decât cei măsurabili. Izotopii cu timpii de înjumătățire mari (mai mare decât vârsta Pământului, respectiv $T_{1/2} > 10^9$) pot fi considerați fără probleme stabili din punct de vedere practic și experimental, caz în care, la cei 254 izotopi declarați stabili mai pot fi adăugați 27 izotopi aparținând la 22 elemente chimice.

Observație: Potasiul (K) și Uraniul (U) nu au izotopi cu timpul de viață mai mare decât vârsta Universului, însă restul elementelor, Ca, V, Ge, Se, Rb, Zr, Mo, Cd, Te, La, Nd, Sm, Eu, Lu, W, Re, Os, Pt, Bi, Th, da.

Există 290 de izotopi care se găsesc în scoarța Pământului. Din aceștia 36 (respectiv 12,4%) sunt radioactivi și 254 stabili. Toate elementele și izotopii lor au fost create de stele, cu excepția: ^1H , ^2H , ^3He , Li-stabil și Be-stabil, care au fost creați la Big-Bang.

Putem să sintetizăm cele de mai sus prin câteva notații matematice. Notăm elementele cu E_i , cu i de la 1 la 118. Fiecare element are unul sau mai mulți izotopi: E_{ij} , cu $j = \overline{1; I_i}$. Numărul total de izotopi din S.P. va fi: $I = \sum_{i=1}^E I_i$, unde E este nr. total de elemente (118). Atașând un număr de atomi/nuclizi fiecărui izotop existent pe Pământ/Univers la un moment dat, putem calcula numărul total de atomi: $N = \sum_{i=1}^E N_i$, cu $N_i = \sum_{j=1}^{I_i} N_{ij}$. Cu N_{ij} am notat numărul de atomi-nuclizi ai izotopului E_{ij} . Acest număr N_{ij} este variabil în timp din cauza dezintegrării nucleelor radioactive: când un nucleu radioactiv se dezintegrează, numărul asociat scade, însă crește/cresc alte numere de izotopi radioactivi sau nu. Deci folosim $N(t)$ și $N_{ij}(t)$. Pentru elementele monoizotopice (în număr de 19), indicele j dispare.

Descoperire (de la cel mai vechi către cel mai nou): Cu, Pb, C, Ag, Sn, Sb, Au, Fe, Hg, S, As (după Hr.), Bi, Zn, P, Co, Pt, Ni, Mg, H, O, Cl, Mn, Mo, Te, W, Zr, U, Sr, Ti, Y, Be, Cr, V (după 1800)....Rn (după 1900), Eu, Lu, Hf, Re, Tc, Fr, At, Np, Pu, Am, cele din perioada 7.

Conductibilitate electrică (de la cea mai bună la cea mai slabă): Ag, Cu, Au, Al, Ca, Be, Rh, Mg, Ir, Na, W, Mo, Zn, Co, ...Mn, C, Te, Ge, Si, Cl, B, I, Br, S.

Punct de topire (în ordine descrescătoare): C, W, Re, Os, Ta, Mo, Nb, Ir, Ru, Hf, Tc, B, Rh, V, Cr, Zr, Pt, Th, Ti, Lu, Lr, etc....Rb, Ga, Cs, Fr, Br, Hg (ultimele două la temperaturi negative).

Densitate (greutate specifică: de la cel mai greu la cel mai ușor): Os, Ir, Pt, Re, Np, Pu, Au, W, U, Ta, Pa, Cf, Bk, Am, Hg, Cm, Hf, Rh, Ru, Pd, Tl, Th, Tc, Pb, Ag,....P, Mg, Ca, Rb, Na, K, Li.

Există 85 elemente din 118, adică 72%, care se găsesc în scoarța Pământului, chiar și în cantități infime, deși se consideră că există 90 de elemente naturale (toate până la Uraniu, inclusiv). Mai sunt 5 elemente (Po, At, Rn, Fr și Ac) a căror răspândire este dificil de măsurat, izotopii acestora fiind temporari – apar în seriile naturale de dezintegrare radioactivă. Am putea include alături de cele 5 elemente și Np și Pu, considerate sintetice deși sunt elemente ce au existat pe Pământ și se găsesc în prezent mai degrabă ca rezultat al activității umane.

Următoarele **diagrame** se referă la *elementele chimice* (primul tabel) și *izotopii cunoscuți* ai tuturor elementelor chimice (următoarele 5 tabele).

Elemente chimice	Cu izotopi stabili și radioactivi	Cu radioizotopi inexistenți pe Pământ	Monoizotopice
		Cu radioizotopi ce se găsesc pe Pământ	Poliizotopice
	Doar cu toți	Care au izotopi ce	Din surse naturale
			Din surse antropice
		Cu timp de viață mare/primordiali	

	izotopii radioactivi	există constant pe Pământ	Neprimordiali, dar se produc constant din diferite surse (serii radioactive, rad. Cosmice, antropice)
		La care toți izotopii se formează pe Pământ ocazional (surse antropice)	Se produc în reactoare nucleare, acceleratoare, medicină
			Creați în laboratoare doar în scop teoretic, fără aplicații practice și fără nicio abundență pe Pământ

EXISTENȚĂ (momentul t poate fi anterior epocii contemporane, înainte de era atomică)

Toți izotopii cunoscuți	care există pe Pământ la momentul t și au existat încă de la formarea Pământului
	care există la momentul t dar au apărut ulterior formării Pământului, înaintea momentului t
	care nu există la momentul t pe Pământ dar au existat în trecut (inclusiv primordiali) - izotopi care nu se mai creează prin dezintegrări și și-au terminat timpul de viață - izotopi care sunt creați ocazional în mod natural și au timp de viață mici
	care nu există la momentul t sau anterior, dar apar după momentul t până în prezent - există ocazional, de când omul folosește reactoare nucleare, experimente nucleare
	care n-au existat pe Pământ și nici nu vor exista, dar se pot crea artificial de către om

Răspândirea în scoarța terestră (în ordinea descrescătoare): O (46%), Si (27%), Al (8,1%), Fe (6,3%), Ca (5%), Mg (2,9%), Na (2,3%), K (1,5%), Ti (sub 1%), C, H, Mn, P (<0,1%), F, S, Sr, Ba, V, Cl, Cr, Zr, Ni (<0,01%), Zn, Cu, Ce, Rb, La, Nd, Co, Y, Sc, N, Ga, Nb, Li, Pb, Pr (sub 0,001%), etc.

Răspândirea în om (ordine descrescătoare): O (61%), C (23%), H (10%), N (2,6%), Ca (1,4%), P (1,1%), K (sub 1%), S, Na, Cl, Mg (<0,1%), Si, Fe (<0,01%), etc.

STABILITATE

Toți izotopii cunoscuți	Izotopi stabili, fie primordiali, fie formați ulterior, cu timp de viață nelimitat
	Izotopi radioactivi cu timp de viață mare - cu timp de viață mai mare decât al Pământului - cu timp de viață mai mic decât al Pământului
	Izotopi radioactivi cu timp de viață mic sau foarte mic - care se produc constant prin dezintegrări sau alte procese nucleare - care au existat cândva și nu se mai produc în prezent - care se produc ocazional, fie cosmogonic, fie de către om

VECHIME

Vechimea atomilor/izotopilor poate fi împărțită în două categorii: izotopi/elemente primordiale și izotopi/elemente neprimordiale (mai tinere decât Pământul).

Toți izotopii cunoscuți	Primordiali, existenți încă de la formarea Pământului - cu vârsta mai mare de 4,7 mld. ani și timpul de înjumătățire de cel puțin 5 mld. ani - care au existat și s-au stins (din cauza timpului de viață nu foarte mare)
	Neprimordiali, ce s-au format ulterior (în urmă cu mai puțin de 4,7 mld. ani) - care au existat și mai există și azi, având un timp de viață mare sau chiar sunt stabili

	<ul style="list-style-type: none"> - care au existat un timp limitat și nu se mai produc - care se produc continuu dar au timp de viață foarte scurt, efemer - care se produc ocazional (cosmogenic sau antropogenic)
	Care se produc doar demonstrativ, în scop științific, teoretic și experimental

ABUNDENȚĂ

Ca abundență identificăm: atomi/nuclizi cu abundență mare (cu timp de înjumătățire mare sau chiar și mic dacă se produc continuu); izotopi rari, printre care se enumeră și elementele artificiale; izotopi cu timp de viață foarte scurt, ocazionali/temporari, proveniți din dezintegrări, fisiune, reacții nucleare sau cu sursă extraterestră; izotopi care au existat pe Pământ dar nu există în prezent.

Toți izotopii cunoscuți	Stabili, care se găsesc în număr mare pe Pământ
	Stabili, care se găsesc în cantități mici sau rar
	Instabili, dar cu timp de viață foarte mare <ul style="list-style-type: none"> - care se găsesc în cantități mari pe Pământ - care se găsesc în cantități mici pe Pământ
	Radioactivi, cu timp de viață limitat (sub vârsta Pământului) <ul style="list-style-type: none"> - care se găsesc abundent pe Pământ - care se găsesc rar pe Pământ - care se găsesc ocazional pe Pământ (izotopi meteorici)
	Izotopi care au existat și nu se mai produc pe Pământ în prezent (doar radioactivi)

GENEZĂ

Proveniența atomilor/nuclizilor mai tineri decât Pământul poate fi: naturală sau artificială/antropogeni (creați în laboratoare, acceleratoare, reactoare, armament nuclear). Există și elemente sintetice ce au izotopi creați prin procese naturale, acești izotopi fiind radioactivi și temporari ca existență pe Pământ din cauza timpului de viață mic. Elementele naturale pot fi geogenice, având ca sursă radioactivitatea naturală, cu sursă extraterestră (din meteoriți, comete, praf stelar, ș.a.) și cosmogenice, create prin interacțiunea radiației cosmice cu nuclee fisionabile aflate la suprafața Pământului, cât și pe asteroizi aflați în raza radiațiilor cosmice.

Toți izotopii cunoscuți	Primordiali, care mai există și azi sau care au existat și s-au stins	
	Geogenici	Neprimordiali (mai tineri decât Pământul) <ul style="list-style-type: none"> -proveniți din dezintegrări, serii radioactive inclusiv prin procese nucleare declanșate de radiații -care mai există permanent sau ocazional
	Cosmogenici	Proveniți din cosmos: meteoriți, comete, praf stelar <ul style="list-style-type: none"> - sau din radiații cosmice ce au provocat procese nucleare - care nu s-au format pe Pământ decât din astfel de surse
	Antropogenici	Izotopi noi, creați de om în laboratoare, reactoare, armament <ul style="list-style-type: none"> - acceleratoare, experimente nucleare, etc - elementele sintetice cu $Z > 94$ nu au izotopi naturali

Webografie:

Tabelul Periodic - Ptable

The Photographic Periodic Table of the Elements

NNDC | National Nuclear Data Center

Element chimic - Wikipedia

Paradigma dialogului interconfesional și interreligios în secolele al X-lea și al XI-lea³

Pr. Prof. Dr. Mladin Constantin
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

1. Biserica Răsăriteană și cea Apuseană

Viața bisericească a cunoscut transformări lente în secolele al X-lea și al XI-lea, prin prisma unor personalități culturale marcante ale acesteia. Impactul acestor schimbări pentru timpul imediat următor a fost unul însemnat, pe de o parte arătând stadiul cultural la care se ajunsese și pe de altă parte consecințele deciziilor din mediul clerical care fuseseră luate și necorectate. Parte importantă din istoria bisericească universală, relațiile pe care cele două biserici, cea apuseană și cea răsăriteană le-au avut anterior secolului al X-lea au creat tensiuni și aspecte doctrinare și administrative care mai târziu se vor concretiza într-o scindare în termeni duri teologici, însă într-o confuzie administrativ bisericească creată de ambiții și interese mărunte.

Scriitori precum Nichita Stithatul și Patriarhul Mihail Cerularie sunt exponentul luptei culturale pentru păstrarea credinței, dar și un model pentru dialogul confesional în cele două secole amintite. Din acest punct de vedere, în studiul de față am insistat asupra prezentării scrierilor acestora, deoarece le consider cele mai potrivite pentru a continua o cercetare pe această temă. Felul în care au răspuns provocărilor vremii este unul remarcabil, ținând cont și de interesul politic pe care puteau să îl fructifice, mai ales dacă urmăreau un compromis dogmatic. Nu a fost însă cazul acestor remarcabili teologi erudiți, care prin scrierile și corespondența susținută au reușit să prezinte neschimbată învățătura de credință stabilită la cele șapte sinoade ecumenice împreună cu apusenii. Fie că vorbim de scrieri care combăteau adaosul Filioque sau teza azimelor, Nichita Stithatul a fost omul potrivit în epoca potrivită. Patriarhul Mihail Cerularie pe de altă parte va avea greaua misiune de a-și apăra credința în fața celor care cu puțină vreme înainte îi erau frați în credință. Merită aprofundată contribuția pe care au avut-o scrierile celor doi și dialogul purtat, dar doar în oglindă cu efortul pe care latini l-au realizat pentru a-și prezenta punctul de vedere.

Consider că în secolul al XI-lea istoria și literatura patristică trebuie să prezinte critic și constructiv evoluția relațiilor dintre cele două biserici, pornind de la originea schismei, de la actul ei de formare care își are rădăcina în mijlocul secolului al XI-lea. Este clar că în conflictul stârnit între patriarhul Mihail Cerularie și cardinalul Humbert de Silva, învățatul monah a avut un rol activ, combătând prin lucrarea sa *Antialogul*, situația azimelor și prin *Sinteza despre Filioque*, disputa cu privire la purcederea Duhului Sfânt. Scrierile monahului studiat au deranjat mult partea apuseană, odată ce latinii doreau să îl contrazică, compunând în acest sens un răspuns cu titlul *Contradictio adversus Nicetam*⁴, pe care îl vor prezenta în prezența împăratului⁵. De altfel Nichita Stithatul în luarea sa *Libellus contra Latinos*,

³ Studiu de specialitate reeditat și simplificat, tipărit și în rev. „Mitropolia Olteniei” într-o formă extinsă, nr. 9-12/2023.

⁴Humbert, *Responsio*, P.G.120, col. 1021-1038.

⁵Richard Mayne, *East and West in 1054*, *The Cambridge Historical Journal*, Vol. 11. Nr. 2/1954, p.135.

condamna și postirea în ziua de sâmbătă, acuzându-i pe latini de nerespectarea Sfintei Scripturi și de canoanele bisericii⁶.

Azi putem să luăm ca exemplu de practică elementele comune de dialog dintre cele două părți, precum și răspunsurile și soluțiile pe care le propuneau fiecare, personal considerând că izvorul încheierii contradicțiilor doctrinare este în modelul de relaționare al cele două biserici din secolul al X-lea.

2. Creștinism și Islam

Unele dintre cele mai frumoase exemple de dialog interconfesional pe care secolele al X-lea și al XI-lea le-a putut da sunt trei scrieri ale unor teologi bizantini de excepție, dialog purtat fie cu demnitari musulmani, fie prin scrieri teologice de combatere și relevare a credinței islamice.

Primul dintre cei care a contracarat mesajul islam a fost episcopul Aretas, care trimite o epistolă emirului Damascului, la solicitarea împăratului Romanos I Lecapenul. Scrisoarea de fapt este un răspuns la mesajul trimis de emir, în care își prezenta în termeni laudativi și de superioritate islamul, în detrimentul creștinismului. Această abordare a musulmanilor era cunoscută în cazurile în care urma un război cu corespondentul sau atunci când urma urarea pe tronul a unui nou prinț musulman. Așadar lui Aretas îi rămânea să alcătuiască un răspuns, care să se arate cu diplomație și erudiție dovezi cu care să combată și să dovedească autenticitatea credinței noastre. În răspunsul său, una dintre dogmele pe care o dorește să le explice este cea despre Sfânta Treime, folosind aici analogii și comparații dintre care cea mai importantă este ce prin care compară Unitatea Dumnezeirii cu cea a soarelui, și Treimea cu soarele, lumina și căldura acestuia. Un alt răspuns este oferit cu privire la victoriile sarcinilor asupra creștinilor, Aretas transmițându-i că acesta este doar o pedeapsă pentru fiii lui Dumnezeu din pricina neascultării lor sau a păcatelor lor.

După părerea cercetătoarei Patricia Karlin, scrisoarea a fost scrisă, însă nu a fost și expedită, servind ca propagandă pentru masele largi de creștini unde le era citită⁷ și astfel atingea două scopuri: unul de combatere a musulmanilor și altul de educare religioasă a maselor de oameni simpli, în termeni comuni prin explicarea diferitelor învățături de credință. Această părere eu nu o împărtășesc total, deoarece consider că pe lângă acest caracter apologetic și didactic al scrisorii, ea a fost expedită corespondentului musulman, fiind de astfel dator să facă acest gest de reciprocitate.

Sursa scrisorii o constituie un singur manuscris ce poartă indicativul Ms. Gr. 315, care este păstrat la Muzeul Istoric din Moscova. Eu am folosit traducerea în limba franceză a acesteia, realizată în anul 2018.

În introducere, Aretas își manifestă bucuria pentru integritatea trupească și sufletească a emirului, adăugând că pentru creștin este normal să manifest acest sentiment pentru dușmani, amintind de cuvântul Mântuitorului de a-i iubi de vrăjmași și de a-i milui pe cei ce ne urăsc. Aretas îl muștră pe emir pentru că a îndrăznit să catalogheze religia musulmană ca fiind pură, odată ce ei se dedau la desfrâuri, învățați de Mohamed, pe care îl numește acesta.

Urmează apoi lecția de dogmatică pe care învățatul episcop de Cezareea o oferă, vorbind despre pregătirea omenirii pentru sosirea lui Hristos, afirmând că acesta a fost

⁶Nicetas Stethatos, *Libellus Contra Latinos*, P.G.120, col.1011.

⁷P. Karlin-Hayter, *Arethas' Letter to the Emir at Damascus, Byzantion*, Vol. 29/30 /1959-1960, p.286.

profețit. Îi cucerește atenția emirului, măgulindu-l cu vorbele: ascultă-te cu inteligența care se potrivește oamenilor⁸, apoi prezentând anunțarea nașterii lui Iisus de către profeți precum Avraam, Isaac și Iacov, precum și de către Moise. Tot ceea ce ei au spus despre el s-a îndeplinit, enumerând aici nașterea din Fecioara Maria și minunile săvârșite. Prezentarea dogmei întrupării lui Iisus o precede de o critică aspră pe care i-o aduce emirului. Aretas îi atrage atenția că emirul face o confuzie între Adam și Hristos, spunând despre Adam că el nu a fost născut de o femeie fiind primul om creat de către Dumnezeu. Hristos, noul Adam, s-a născut fără intervenție bărbătească dintr-o fecioară, Cuvântul lui Dumnezeu însuși, intrând prin urechea Fecioarei în pântecul ei pentru mântuirea noastră, s-a născut om adevărat care a viețuit cu oamenii. Observăm aici influența pe care a avut-o asupra scrierii Simbolul de Credință niceeo-constantinopolitan. Aretas pune accentul și pe relația pe care a avut-o cu oamenii, despre Hristos spunând că mai târziu și-a ales ucenici, care au vorbit și au scris despre activitatea Lui, dar și pe lucrarea profetică a unor proroci precum Eziechiel. Aici însă îl apostrofează pe emir și pe cei care asemenea lui, afirmă că Ezechiel ar fi înviat pe unii oameni morți, că nu este vorba de acest lucru. Explică profeția lui Iezechiel⁹, acesta din urmă referindu-se la cei care erau aduși din captivitatea babilonică, pe care îi numește morți. De fapt, emirul dorea să demonstreze prin amintirea acestei profeții că existau alți profeți care au făcut minuni mai mari decât Iisus Hristos și astfel punând la îndoială Învierea Lui din morți ca o dovadă incontestabilă a divinității sale. Explicându-i profeția lui Iezechiel, nu știrbește cu nimic din rolul pe care profetul l-a avut, însă corectează îndrăzneala emirului și apără dumnezeirea Fiului. Acestui subiect îi dedică următorul fragment din epistolă, adăugând la învățătura despre Fiul lui Dumnezeu și pe cea despre Sfânta Treime, afirmând consubstanțialitatea cu Fiului cu Tatăl, prima persoană a Sfintei Treimi, despre care musulmanii nu au avut nimic de obiectat. Aici folosește comparația, de care aminteam mai sus, cu soarele, lumina și căldura pentru a dovedi sorgintea divină a Fiului și Duhului Sfânt dar și realitatea transcendentă a Sfintei Treimi, în care Aretas afirmă categoric că îl recunoșteam pe Iisus ca Fiu al lui Dumnezeu și credem în El. faptul că invocă puterea sfințitoare a Duhului Sfânt și apoi îi numește pe mahomedani porci din pricina vieții depravate, nu trebuie privită neapărat ca pe o insultă, nefăcând referire al caracterul animalelor aici, ci la jertfa diavolească pe care o reprezintă animalul în religia musulmană și la un citat din Coran în care se spune că cei pe care i-a blestemat Alahh și pe cei care s-a mâniat și i-a prefăcut pe unii dintre ei în maimuțe și în porci...¹⁰ Tonul categoric al epistolei este întregit și de prezentarea argumentului pentru cinstirea semnelor Sfintei Cruci, spunând că ea merită cel puțin cinstire deoarece pe ea fost răstignit Fiul lui Dumnezeu. Din epistolă, indirect, derivă și bogatele cunoștințe ale episcopului bizantin cu privire la scrierile și practicile musulmanilor, ceea ce ne îndreptățește să credem că datorită acestor cunoștințe a și fost ales ca să întocmească acest răspuns emirului. De aceea spune că pe creștini nu-i interesează de ce musulmanii se închină la mantaua lui Mohamed care nici nu fost profețit, nici nu a înviat morți, nici nu s-a înviat pe sine din morți, în consecință nici lor nu ar trebui să le pese de ce se închină creștinii Sfintei Cruci.

⁸Lettre à l'émir de Damas sur la religion des sarrasins, au début du Xe siècle connue comme „Lettre d'Aréthas”, traduction d'Abel présentation et notes d'Albocicade, 2018, p. 4.

⁹Profeția este cuprinsă în cartea Iezechiel, XXXVII, 1-11.

¹⁰Coranul, traducere din limba arabă de George Grigorie, Editura Herald, 2018, Șura 5,60.

Cea de-a doua parte a epistolei debutează cu un atac asupra vieții desfrânate pe care Mohamed a dus-o, nefiind născut precum Hristos din Fecioara Maria și neavând nici viața curată a unui profet de care vorbește Sfânta Scriptură.. Aici aduce ca exemplu unul din sfaturile pe care Mohamed le dă unui prieten al său sau cu privire la adulter, sfaturi care sunt străine de gândirea unui creștin. Subliniază de fapt subiectivismul scrierii sfinte a musulmanilor, Mohamed adăugând unele șure în folosul propriu, pentru a-și potoli poftele carnale fără să fie acuzat de nimeni. Aretas ducând astfel de argument și de acuzații îl întreabă pe emir dacă mai poate afirma în aceste circumstanțe prezentate să susțină că Mohamed este și profet și sfânt. Monah cu vocație, Aretas își dezvăluie în epistolă gândirea mistică, spirituală, amintind de faptul că oamenii sunt minuni ale lui Hristos, el însuși săvârșind o minune în fiecare an la Mormântul Său, în ziua Învierii Sale. Este bineînțeles vorba despre lumina care se aprinde în ziua de Înviere, scrisoarea fiind un document și o dovadă în plus a existenței minunii și în secolul al X-lea. Episcopul bizantin dorește să îi dovedească autenticitatea religiei creștine printr-o metodă persuasivă excepțională. Amintește că în Ierusalim, cel care are în stăpânire Biserica Sfântului Mormânt este tot un Emir, așadar un musulman, care după ce verifică și stinge toate luminile, sigilează și închide ușile capelei. Numai după ce creștinii în cor cântă Doamne miluiește-ne, lumina se aprinde în mormânt și toți își aprind lumânările de la ea. În antiteză cu această bogată descriere, ierarhul bizantin spune că mormântul lui Mohamed este întunecat în fiecare zi din viața emirului, fără a se putea bucura de lumina ce izvorăște în viața creștinilor din mormântul lui Hristos.

O altă problemă ridicată de emir în scrisoarea trimisă lui împăratului se pare că era cea legată de voința Mântuitorului de a fi răstignit pe Cruce, despre care emirul afirma că a fost împotriva voinței lui Hristos. La această provocare, Aretas aduce ca argumente profețiile din cartea lui Isaia, pentru a dovedi că Iisus s-a supus cu voie pentru păcatele oamenilor, pentru a se împlini profețiile despre El. Mai mult, pentru a dovedi că nu sunt dubii cu privire la dumnezeirea lui Iisus Hristos, Aretas îl combate din nou pe emir care afirmase că Iosua Navi este egal în putere cu Iisus deoarece și el a oprit soarele și luna în timpul luptei cu amoreii¹¹. Episcopul bizantin aici îi transmite căpeteniei musulmane că Dumnezeu i-a dat putere lui Iosua pentru a-l ajuta în luptă, deoarece ridică o rugăciune lui Dumnezeu, pe când în cazul răstignirii lui Hristos, fără a cere nimic, natura și universul s-au cutremurat când au văzut pe creatorul lor murind, fără a-l ajuta cu nimic.

Spre partea finală a scrisorii, Aretas al Cezareei Capadociei face referire la laudele emirului cu referire la victoriile militare ale acestuia, despre care am amintit mai sus, evidențiindu-se smerenia proprie creștinismului. Continuând îl acuză pe emir că nici măcar el nu respectă cuvintele profetului Mohamed deoarece ei omoară și persoane neajutate, omorând și pe cei care nu sunt angajați în luptă. Dar ca să echilibreze expozeul, amintește și de marile victorii ale bizantinilor asupra musulmanilor, întrebându-l pe emir unde era atunci dumnezeul lui.

Nu mai puțin important este prezentarea doctrinei despre Paradisului sau Raiului islamic, care este aspru atacat de către Aretas. Deoarece musulmanii concep Raiul fizic, palpabil, loc în care plăcerile trupești sunt binevenite, episcopul bizantin îi descrie valoarea Raiului creștinilor, care este duhovnicesc, loc al sfințeniei și al curățeniei spirituale.

---

¹¹Conform Iosua Navi X:11-13

Revenind la tema Întrupării Mântuitorului, Aretas îi prezintă și motivul pentru acesta a avut loc, explicându-i emirului însemnătatea păcatului strămoșesc care era sinonim cu moartea tuturor oamenilor. Folosește aici o comparație, între abolirea morții de către Fiul lui Dumnezeu și fiul unui rege lumesc care este trimis să pună în aplicare o hotărâre a tatălui său.

Punctul culminat pe care îl prezintă emirului este Învierea Domnului, act ce pune capăt morții, aici folosindu-se și de textul biblic din Epistola către Romani¹², dar accentuând mai mult latura meritorie a celor care săvârșesc fapte bune și se pot bucura de alungarea morții și de răsplata primită.

În încheiere, Aretas își exprimă dezacordul pentru toate acuzațiile și păreriile pe care le-a exprimat emirul în scrisoarea precedentă, numindu-le zadarnice, încredințându-l că scrisoarea este un răspuns oficial din partea împăratului care a dorit să realizeze prin aceasta o apărare a credinței bine argumentată.

Un al doilea scriitor preocupat de combaterea islamului a fost teologul și monahul bizantin Eftimie Zigabenu, care dedică ultimul capitol din Panoplia Dogmatică acestei teme, o preocupare importantă și a împăratului Alexie Comnenul. Având ca temei scrieri ale altor doi scriitori bisericești, capitolul dorește să facă lumină asupra credinței ismailiților și să aducă argumente de combatere a acestora. În cele 29 de subcapitole în care este împărțit în ediția Migne, Eftimie încearcă să expună mai întâi originea religiei sarazinilor adăugând un amănunt istoric și temporar important, prin fixarea în timp a originii islamului în timpul împăratului Heraclius I¹³ și de menționarea falsului lor profet Mohamed, care aducea blasfemii prin cele pe care le afirma¹⁴. Tehnica folosită este una ușor de înțeles, deoarece el combate doctrina și pe fondatorul religiei musulmane cu învățătura de credință și profeții adevărați ai creștinismului precum și cu Cel pe e cărui jertfă s-a întemeiat biserica creștină¹⁵.

O atenție deosebită o acordă Eftimie Zigabenu aspectului căsniciei, considerând defăimător și umilitor pentru familie acceptarea adulterului și viața desfrânată pe care o practică bărbații ismailiți, comportamentul lor fiind asemănat cu cel al porcilor și cu câinilor¹⁶. În final își încheie prezentarea, exprimându-și părerea despre adepții islamului că aceștia trăiesc într-o mare greșală, singurul Dumnezeu fiind cel al creștinilor care s-a arătat lor în persoana lui Iisus Hristos¹⁷.

Cea de-a treia scriere care oglindește relația și dialogul inter-religios cu musulmanii este tot o scrisoare, expedită de către Mihail Psellos sultanului Malik I, cel din urmă conducând Imperiul Selgiuc pentru o perioadă de 20 de ani. Conținutul epistolei este unul dogmatic, urmând însă etape pe care le-am văzut și la episcopul Aretas. Comentariile pe care le voi realiza au ca fundament scrisoarea lui Psellos editată de către cercetătorul francez Paul Gautier.

Încă de la începutul scrisorii, expeditorul realizează un elogiu sultanului, aducând laude respectului pe care acesta îl avea pentru credința creștină și pentru sentimentele de prietenie. Își arată admirația și pentru curajul și dorința de a cunoaște amănunte ale credinței

¹²Romani VI, 9: Știind că Hristos, înviat din morți, nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui.

¹³Acesta a domnit între anii 610-641.

¹⁴Euthymi Zigabeni, Panoplia Dogmatica, Titulus XXVIII, P.G. 130, col. 1333B.

¹⁵Ibidem, col.1336C.

¹⁶Ibidem, col.1349D.

¹⁷Ibidem, col.1360D.

creștine, reieșind că bizantinii trimiseseră chiar un învățat la poarta sultanului pentru a-i explica misterul credinței creștine.¹⁸ Cu toate acestea, Psellos îl anunță încă din introducerea scrisorii că, taina Întrupării Mântuitorului este una greu de înțeles, cei mai mulți amuzându-se când aud că Dumnezeu a devenit om fără a înceta să fie și Dumnezeu. În continuare, datorită calităților pe care le avea conducătorul musulman, Mihail Psellos începe să-i explice acestuia cu ajutorul cărților profeților și ale regelui David, că nașterea lui Iisus a fost anunțată de la primele clipe ale vieții sale pământești până la Învierea Sa și biruirea diavolului, izbăvind pe oameni de robie. O dată în plus subliniază existența celor două firi, divină și umană, în persoana lui Iisus Hristos, dar și cele două aspecte ale credinței creștine, unul ascuns și altul vizibil. Desigur aici face referire la lucrarea profetică, care ea fost una vizibilă, simțită de toți, iar aspectul ascuns îl pune pe seama credinței în Fiul lui Dumnezeu, credință care a salvat sufletele creștinilor și i-au făcut să vadă chiar împărăția cerurilor.¹⁹

Continuarea este un previzibilă, începând să expună mărturiile profeților cu privire la Fiul lui Dumnezeu. Pe profeți îi împarte în două părți, prima parte fiind dedicată lui David și cea de-a doua altor profeți. Alege Psalmul 131, pentru a demonstra că aici se găsește numele și locul unde se va naște Mesia. În categoria a doua îi include pe profeții mici Amos și Avacum, dar și pe unul din profeții mari, pe Ieremia de la care preia anunțarea despre venirea lui Hristos din cartea Regi.

Urmărind, ca un bun profesor, să prezinte învățătura de credință progresiv, va continua să adauge explicații cu privire la dogma Sfintei Treimi, pomenind pe Isaia, Zaharia, Solomon, ca prevestitori ai adevărului și misterului Sfintei Treimi.²⁰ Ceea ce nu găsim în cele două scrieri de mai sus, este insistența cu care autorul dorește să demonstreze caracterul monoteist al religie creștine, aducând explicații suplimentare cu privire a existența unui singur Dumnezeu întreit în persoane. Spun ca acest lucru este important, deoarece Mihail Psellos afirmă că dorește să răspundă la acuzele de politeism aduse creștinilor, folosindu-se și de comparația cu soarele pentru a dovedi prezența Creatorului, Cuvântului și a Duhului într-un singur Dumnezeu, perfect armonizate.²¹ Singura soluție pe care acesta o întrezărește pentru a dovedi argumentat realitatea Sfintei Treimi este tot în textele scripturistice, aducând exemple pe oaspeții de la Stejarul Mamvri ai lui Avraam, și folosirea pluralului de către Moise, Isaia, Zaharia și Osea.

Textul scrisorii este destul de mare, numărând 605 rânduri, pe viitor fiind binevenită o traducere a acestuia în limba română.

Scurte concluzii

O primă concluzie, referitor la aceste scrieri este aceea că ele au puncte comune în ceea ce privește conținutul și mesajul pe care doresc să îl transmită. Cum era și normal, scrisoarea lui Aretas este mult mai scurtă decât tratatul lui Eftimie Zigabenu, însă acest amănunt nu lipsește de importantă ambele abordări doctrinare. În contextul actual, adevărul dogmatic prezentat, precum și realitatea vieții musulmanilor nu s-a schimbat cu nimic. Cele două scrieri au constituit un exemplu de răspuns și dialog în fața asaltului religios pe care l-a

---

¹⁸Paul Gautier, *Lettre au sultan Malik-shah rédigée par Michel Psellos*, în *Revue des études byzantines*, Vol. 35, 1977, p. 77.

¹⁹*Ibidem*, p.78.

²⁰*Ibidem*, p.79.

²¹*Ibidem*.

cunoscut societatea bizantină, aplicabil și azi, cu diferența că interesul bizantinilor era unul precis: de a-și cunoaște adversarii de luptă, încurajându-și trupele să lupte și sub aspectul moral-religios cu popoare care nu respectau și nu aduceau cinstire Dumnezeuului adevărat. Realitatea pe care o va cunoaște Bizanțul peste încă trei secole și jumătate, îi va convinge definitiv de veridicitatea celor afirmate în cele două scrieri, creștinii simțind diferențele de abordare asupra cultului, vieții și morții din partea Imperiului Otoman.

Referitor la epistola lui Mihail Psellos, deducem importanța pe care o are combaterea islamului cu aceleași arme, adică cu scrierile sfinte. Dacă Malik I aduce argumente din Coran, atunci eruditul monah bizantin recurge la citarea din Sfânta Scriptură și demontarea, cu argumente logice, a tuturor acuzațiilor și denigrărilor.

În contextul actual, al migrării excesive de populații musulmane pe teritoriul Europei, se cuvine o atenție mai mare acordată textelor scriitorilor din perioada post-patristică, care au reușit să poarte un dialog elegant, polemic și corect cu reprezentanții islamului. De asemenea, orice dialog interconfesional, cu creștinii catolicii, în accepțiunea mea, trebuie să aibă o serioasă trimitere la textele secolului al XI-lea, când ruptura era recentă și dialogul făcea referire strict la diferențele reale care au dus la situația existentă până azi.

Bibliografie:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, București, 2008
2. Humbert, Responsio sive contradictio in eundem Libellum a Fratre Humberto, Episcopo Silvae Candidae, P.G.120, col. 1022-1038.
3. Richard Mayne, East and West in 1054, The Cambridge Historical Journal, Vol. 11. Nr. 2/1954.
4. Nicetas Stethatos, Libellus contra Latinos, P.G. 120, col. 1012-1021.
5. P. Karlin-Hayter, Arethas' Letter to the Emir at Damascus, Byzantion, Vol. 29/30, 1959-1960.
6. Lettre à l'émir de Damas sur la religion des sarrasins, au début du Xe siècle connue comme „Lettre d'Aréthas”, traducere de A. Abel, note de Albo Cicade, 2018.
7. Coranul, traducere din limba arabă de George Grigorie, Editura Herald, 2018.
8. Euthymi Zigabeni, Panoplia Dogmatica, Titulus XXVIII, Contra Saracenos (Kata Sarakinon), P.G. 130, col.1332-1361.
9. Paul Gautier, Lettre au sultan Malik-shah rédigée par Michel Psellos, în Revue des études byzantines, Vol. 35, 1977.

Rolul inteligenței emoționale la preșcolari

Prof. Înv. Preșcolar Duran Loredana Petronela
Grădinița cu Program Normal Sărata Monteoru, Merei, Buzău

Termenul de inteligență emoțională (EI) apare pentru prima dată într-o teză de doctorat în S.U.A., în 1985. Wayne Leon Payne considera că „inteligenta emoțională este o abilitate care implică o relaționare creativă cu stările de teamă, durere și dorință” (apud M. Roco, *Creativitate și inteligență emoțională*, 2004). În anul 1990, conceptul inteligenței emoționale se conturează în trei mari direcții prin intermediul a trei cercetători americani, John Mayer și Peter Salovey; Reuven Bar-On; Daniel Goleman.

John Mayer și Peter Salovey definesc inteligența emoțională drept „abilitatea de a monitoriza atât propriile sentimente și emoții, cât și pe ale altora, de-a le diferenția și de a le folosi în scopul călăuzirii și acțiunii”. Descoperirea lor a fost aceea că unele persoane sunt mai pricepute în recunoașterea propriilor sentimente, a sentimentelor celor din jur și a problemelor de nuanță emoțională. Conform celor doi autori, inteligența emoțională înglobează o serie de capacități ce pot fi cuprinse în cinci domenii:

1. „Cunoașterea emoțiilor personale (Conștientizarea de sine-recunoașterea unui sentiment atunci când apare el, este piatra de temelie a inteligenței emoționale);
2. Gestionarea emoțiilor (Stăpânirea emoțiilor în așa fel încât să fie cele potrivite, reprezintă capacitatea de a construi conștientizarea de sine);
3. Motivarea de sine (Punerea emoțiilor în serviciul unui scop este absolut esențial pentru a-i acorda atenția cuvenită);
4. Recunoașterea emoțiilor în ceilalți (Empatia, o altă capacitate care se clădește pe baza conștientizării emoționale, este fundamentul „capacității de înțelegere a celorlalți”);
5. Manevrarea emoțiilor („Arta de a stabili relații înseamnă în mare parte capacitatea de a gestiona emoțiile celorlalți”) (Goleman, 2008)

Daniel Goleman considerat o figură reprezentativă a conceptului de inteligență emoțională, susține faptul că omul în esență deține două creiere, respectiv două minți: una rațională și alta emoțională. Acesta numește inteligența emoțională ca fiind „cheia succesului în viață”, întrucât are rol decisiv în carieră și în formarea abilităților profesionale ale unui individ.

În educație, inteligența emoțională valorifică resursele socio-afecive ale indivizilor, fapt confirmat de către Goleman în urma unei meta-analize a 668 de studii de evaluare a programelor de educație socială și emoțională. Studiu aplicat în Statele Unite ale Americii începând de la copii preșcolari și până la adolescenți.

Ca urmare a acestui studiu până la 50% dintre elevi și-au îmbunătățit rezultatele școlare, iar 38% media anuală. Datorită educației emoționale și sociale a scăzut pericolul din școli, s-au diminuat comportamentele neadecvate și rata sancțiunilor școlare, crescând prezența la cursuri și comportamentul pozitiv.

Referitor la universul familiei, inteligența emoțională are un impact semnificativ asupra acestuia. Comunicarea, stilul de conducere, afecțiunea, grija și responsabilitatea joacă

un rol important în cadrul unei familii, întrucât copilul are nevoie să fie ascultat, înțeles, să nu i se ignore sentimentele și emoțiile, în caz contrar copilul devine anxios, timid sau inhibat. De exemplu, un copil care încă din primele zile de după naștere trăiește într-un mediu toxic, vulgar, lipsit de afecțiune este criticat, respins și neglijat, riscă ca pe viitor să devină un om neîmplinit, cuprins de un eșec continuu.

Astfel, putem susține că inteligența emoțională înseamnă:

1. Să fii conștient de ceea ce simți tu și de ceea ce simt alții și să știi ce să faci în legătură cu aceasta;
2. Să știi să deosebești ce-ți face bine și ce-ți face rău și cum să treci de la rău la bine;
3. Să ai conștiință emoțională, sensibilitate și capacitate de conducere care să te ajute să maximizeze pe termen lung fericirea și supraviețuirea.

Pentru realizarea acestui studiu de specialitate am folosit metoda anchetei prin interviu, care s-a realizat la o grupă de preșcolari combinată, din mediul rural, cu vârste cuprinse între 3-6 ani. Interviul utilizat urmărește să atingă scopul propus. Varianta acestui interviu are un aspect structural, pornind de la general spre particular prin intermediul unor întrebări închise, cu o singură variantă de răspuns. Rolul acestui interviu este de a descoperi și evalua stadiul în care se află diferiți preșcolari, în ceea ce privește dezvoltarea lor personală. Ideea susținută prin interviu pune bazele unei evoluții armonioase a copilului de vârstă preșcolară, stabilind nivelul său de autocunoaștere și apreciere.

Interviul prezintă o înșiruire de 7 întrebări, care încep prin sintagma *Dacă aș fi...?*, totodată acesta fiind și numele interviului, urmărind completarea acestora prin alegerea unei singure variante de răspuns. Acest interviu nu presupune alegerea variantei bune sau rele, corecte sau greșite, ci vizează modul în care individul se percepe și se identifică cu alegerea sa. Copiii au sarcina de a alege varianta care cred că li se potrivește cel mai bine, mergând pe principiul că prezentul chestionar implică procesul de autocunoaștere și o reflecție a inteligenței emoționale.

După finalizarea interviului, copii vor avea surpriza să afle că acest interviu ascunde în spatele lui un adevărat fenomen al cunoașterii și evoluției de sine.

Mai precis, este realizată o interpretare a interviului care surprinde personalitatea individului uman în raport cu lumea înconjurătoare. Fiecare item al interviului ascunde aspecte ce fac referire la descoperirea pe sine a copilului.

Tabel nr.1 Interpretarea propriu-zisă a interviului

DACĂ AȘ FI...	Interpretare
1. Dacă aș fi o floare, aș fi..... ?	Cum te vezi pe tine însuși
2. Dacă aș fi un animal, aș fi .....?	Cum ai vrea să fii
3. Dacă aș fi o culoare, aș fi .....?	Ce slăbiciuni ai

4. Dacă aș fi o jucărie, aș fi..... ?	Ce te motivează
5. Dacă aș fi un actor, aș fi .....?	Ce trăsături dominante ai
6. Dacă aș fi un instrument muzical, aș fi ...?	Care este atitudinea ta în fața vieții
7. Dacă aș fi un copac, aș fi.....?	Ce simți atunci când ești cu persoanele dragi

Un alt aspect privitor interviului de față este acela că variantele de răspuns constituie semnificații deosebite ce susțin procesul de autocunoaștere și dezvoltare personală. În continuare, vom expune un tabel ce cuprinde semnificațiile variantelor de răspuns la întrebările din cadrul interviului.

Tabel nr. 2 Semnificațiile interviului

Variante de răspuns	Semnificații
1. a. trandafir b. lelea c. crizantemă	a. dragoste, dăruire b. prietenie, perseverență, gingășie c. optimism, bucurie, încredere
2. a. lebădă b. urs c. delfin	a. echilibru, puritate, grație b. putere, curaj, tărie c. bunătate, prietenie, veselie
3. a. galben b. roșu c. violet	a. gelozie, curiozitate b. iubire, pasiune c. emotivitate, intensitate
4. a. păpușă b. iepure c. trenuleț	a. familiaritate, afectivitate b. pasiune, curiozitate, virtute c. incertitudine, aventurare
5. a. de aventură b. de dramă c. de comedie	a. curiozitate, transformare b. negativitate, profunzime c. veselie, energie, umor

6. a. tobă	a. agitație, fluctuantă, dezechilibru
b. chitară	b. pozitivitate, bucurie
c. pian	c. echilibru, calm, liniște
7. a. salcie	a. melancolie, nostalgie
b. cireș	b. dragoste, veselie, optimism
c. brad	c. încredere, admirație

De reținut este faptul că inteligența emoțională și dezvoltarea personală a unui preșcolar sunt profund influențate de mediul în care trăiește, dar mai ales de persoanele cu care acesta interacționează. De la familie, societate și până la mediul educațional, copilul absoarbe aspectele care alcătuiesc dezvoltarea sa în mod armonios și echilibrat.

În concluzie, rolul inteligenței emoționale în viața preșcolarilor este extrem de important, întrucât asigură creșterea și dezvoltarea armonioasă a acestuia, pe palierele socioafective și psihice.

Bibliografie:

1. Corcoș G., Vilder C. (2019). Cum să-ți dezvolți inteligența emoțională. București: Editura Litera.
2. Davidson R., Begley S. (2020). Creierul și inteligența emoțională. București: Editura Litera.
3. Elias J.M., Tobias E.S., Friedlander S.B. (2019). Inteligența emoțională în educația copiilor. București Editura: Curtea Veche.
4. Goleman D. (2001). Inteligența emoțională. București Editura: Curtea Veche
5. Gilbert D., Mckee A., Spreitzer G. (2019). Inteligența emoțională. Despre fericire. București: Editura Litera.
6. Roco M. (2001). Creativitate și inteligență emoțională. București: Editura Polirom.
7. Sfetcu N. (2020). Inteligența emoțională. București: Editura Curtea Veche.

Factori care determină satisfacția în muncă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar

Prof. Înv. Primar Bădărău Alexandra-Petronela
Școala Gimnazială Bivolari, Iași

ARGUMENT

Înțelegerea satisfacției în muncă a cadrelor didactice reprezintă o cale relevantă pentru creșterea calității sistemului educațional, deoarece este propriu ființei umane să performeze mai bine în sarcinile pentru care prezintă interes, pentru că acest fapt îi conferă bunăstare (O'Reilly, 2014). În conformitate cu această idee, este cu atât mai explicabil faptul că mulțumirea în raport cu viața lor profesională solidifică rămânerea acestora în sistemul educațional, crescând oportunitățile elevilor și insuflându-le sentimentul de bine în experiența de învățare (O'Reilly, 2014). Dacă satisfacția în muncă a cadrelor didactice determină creșterea intenției acestora de a rămâne în sistemul de învățământ, este de la sine înțeles faptul că satisfacția scăzută în muncă prezice, determină intenția cadrelor didactice de a părăsi o anumită școală sau chiar profesia (O'Reilly, 2014; Toropova et al., 2021). Uzura profesorilor este semnificativ mai redusă atunci când aceștia sunt mulțumiți, satisfăcuți la locul de muncă (Skaalvik & Skaalvik, 2011), comparativ cu cei care au un nivel scăzut al satisfacției. Astfel că satisfacția în muncă a cadrelor didactice la niveluri ridicate oferă acestora modalități de gestionare eficientă a volumului mare de muncă (Dreer, 2021), ceea ce conduce către scăderea probabilității de a suferi de burn-out (Skaalvik & Skaalvik, 2017).

În mediul academic, satisfacția în muncă este printre pietrele de temelie ale școlii (Msuya, 2016) și are implicații importante pentru societate (Toropova et al., 2021) astfel că importanța muncii profesorilor pentru rezultatele elevilor este unanim recunoscută. Bineînțeles, este de datoria cadrelor didactice să îndeplinească principiile practicii educaționale pentru asigurarea experienței calitative de învățare (Wolomasi et al., 2019) constituindu-se, astfel, fundament propice pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Satisfacția în muncă este crucială pentru calitatea actului instructiv-educativ, condiționează calitatea învățării, astfel că predarea eficientă va conduce către o învățare la standarde înalte, deci o calitate superioară a actului instructiv-educativ și îmbunătățirea în ansamblu a sistemului educativ (Ariffin et al., 2013; Baluyos et al., 2019; Ngada, 2002 apud Sahito et al., 2020; O'Reilly, 2014; Toropova et al., 2021). Astfel că satisfacția în muncă determină dezvoltarea de sentimente pozitive pentru actul instructiv-educativ (Sirin, 2009 apud Sahito et al., 2020).

Pentru ca actul educațional să îndeplinească standarde de înaltă calitate și eficiență, identificarea nivelului de satisfacție în muncă a cadrelor didactice este imperios necesară, reprezentând unul dintre pilonii fundamentali pentru creșterea calității sistemului de învățământ, determinând, direct proporțional, rezultatele elevilor, adică calitatea învățării (Ariffin et al., 2013; Baluyos et al., 2019; Demirtaş, 2010; Ngada, 2002 apud Sahito et al., 2020; Toropova et al., 2021).

În urma cercetărilor efectuate, literatura de specialitate oferă bază empirică solidă care

relevă importanța anumitor factori care contribuie la creșterea satisfacției muncii profesorilor sau, dimpotrivă, la scăderea, sau chiar lipsa acesteia, dar există și indici care nu au fost acoperiți suficient de cercetarea relevantă asupra profesiei didactice (Dreer, 2021).

Lucrarea de față are drept obiectiv analiza gradului de satisfacție profesională a cadrelor didactice din învățământul preșcolar și primar, care profesază în mediul urban și rural, în sistem public și privat, în funcție de următoarele variabile independente: munca emoțională, auto-eficacitate, interese vocaționale și suportul perceput din partea superiorului ierarhic.

REZULTATELE

Pentru a verifica eficiența unor modele explicative ale satisfacției în muncă măsurată, pe baza variabilelor: interese vocaționale, auto-eficacitate, munca emoțională și suportul perceput din partea superiorului ierarhic, am aplicat metoda regresiei liniare multiple ierarhice.

În primul caz, avem în vedere interesul vocațional pronunțat de tip social, auto-eficacitatea (dimensiunea eficacitate personală), munca emoțională (dimensiunea emoția resimțită natural) și suportul perceput din partea superiorului ierarhic, care explică satisfacția în muncă măsurată cu TSS. Din cauza faptului că auto-eficacitatea corelează puternic ($r=0,78$) cu eficacitatea personală, vom păstra doar eficacitatea personală, deoarece are o legătură mai bună cu satisfacția predării. În primul model, vom introduce variabile mai stabile, individuale: interesul social și eficacitatea personală. În al doilea model, vom introduce variabilele anterioare, alături de variabila interpersonală: emoția resimțită natural. În al treilea model, vom introduce variabilele anterioare, alături de variabila contextuală: suportul perceput din partea superiorului ierarhic. Analizăm, în primul rând, semnificația statistică a fiecărui model. Astfel, modelul 1 de predicție (interes social, eficacitate personală), $F(2,82)=16,49$, $p<0,001$, este semnificativ, explicând 27% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), observăm că ambele variabile sunt predictorii semnificativi pozitivi ai satisfacției în muncă. În ceea ce privește modelul 2 de predicție (interes social, eficacitate personală, emoția resimțită natural), $F(3,81)=13,88$, $p<0,001$ este semnificativ, explicând 31,5% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), observăm doar variabila eficacitatea personală și variabila emoția resimțită natural sunt predictorii semnificativi pozitivi ai satisfacției în muncă. În cazul modelului 3 de predicție (interes social, eficacitate personală, emoția resimțită natural, suport perceput din partea superiorului ierarhic), $F(4,80)=14,42$, $p<0,001$, este semnificativ, explicând 39% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), observăm că doar variabila suportul perceput din partea superiorului ierarhic este un predictor semnificativ pozitiv al satisfacției în muncă.

În cel de-al doilea caz, avem în vedere: auto-eficacitatea (dimensiunea eficacitate personală), munca emoțională (dimensiunea emoția resimțită natural) și suportul perceput din partea superiorului ierarhic, care explică satisfacția în muncă. În primul model, vom introduce variabila mai stabilă, individuală: eficacitatea personală. În al doilea model, vom introduce variabila anterioară, alături de variabila interpersonală: emoția resimțită natural. În al treilea model, vom introduce variabilele anterioare, alături de variabila contextuală: suportul perceput din partea superiorului ierarhic. Rezultatele celei de-a doua analize de

regresie, sunt sintetizate, mai jos, în tabelul următor. Analizăm, în primul rând, semnificația statistică a fiecărui model. Astfel, modelul 1 de predicție (eficacitate personală), $F(1,83)=14,29$, $p<0,001$, este semnificativ, explicând 13,7% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), observăm că variabila eficacitate personală este un predictor semnificativ pozitiv al satisfacției în muncă. În ceea ce privește modelul 2 de predicție (eficacitate personală, emoția resimțită natural), $F(2,82)=11,82$, $p<0,001$, este semnificativ, explicând 20,5% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), observăm că ambele variabile sunt predictorii semnificativi pozitivi ai satisfacției în muncă. În cele din urmă, pentru modelul 3 de predicție (eficacitate personală, emoția resimțită natural, suport perceput din partea superiorului ierarhic), $F(3,81)=22,15$, $p<0,001$, este semnificativ, explicând 43% în varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. Având în vedere predictorii (semnificația și natura relației), doar variabila suportul perceput din partea superiorului ierarhic este un predictor semnificativ pozitiv al satisfacției în muncă.

Comparând cele două analize de regresie, în care variabila dependentă a fost măsurată cu ajutorul a două instrumente diferite: Teacher Satisfaction Scale(TSS) și Teacher Job Satisfaction Scale(TJSS), cea din urmă fiind mai bine adaptată pentru mediile educaționale, observăm că interesul de tip social a corelat semnificativ doar cu satisfacția în muncă măsurată cu TSS și are putere de predicție în cadrul modelului 1 al acesteia. Cele mai puternice modele de predicție, au fost, în ambele analize, modelul 3 explicând, în primul caz 39%, iar în al doilea caz 43% din varianța rezultatelor la variabila satisfacția în muncă. H_6 s-a demonstrat parțial, astfel că interesul de tip social, auto-eficacitatea(dimensiunea eficacitate personală), munca emoțională (dimensiunea emoția resimțită natural) au fost predictorii semnificativi doar în unele modele, locul controlului nu a corelat semnificativ cu variabila criteriu, astfel că nu a fost inclus în niciun model, pe când suportul perceput din partea superiorului ierarhic prezice semnificativ pozitiv rezultatele la variabila satisfacția în muncă a cadrelor didactice din învățământul primar și preșcolar, indiferent de modelul în care a fost analizat.

DISCUȚII ȘI CONCLUZII

Satisfacția în muncă este legată de rămânerea în domeniu, din acest motiv, este important să identificăm constructele care cresc satisfacția în muncă a profesorului. Constatările prezentate în acest studiu indică faptul că suportul principal perceput ar trebui să merite atenția sporită a administratorilor și politicii școlilor, astfel încât factorii de decizie să dezvolte și să implementeze soluții care favorizează relații sănătoase director-profesor, deoarece aceste relații sunt cruciale pentru menținerea, sau creșterea satisfacției în muncă. În plus, este necesară încurajarea unei atmosfere în care profesorii se sprijină reciproc. Pentru practica educațională, s-ar putea construi comunități de susținere cât mai vizibile printre profesorii din fiecare nivel de clasă. Măsura noastră s-a concentrat pe directori ca piloni ai suportului perceput și astfel s-a descoperit că acesta este un predictor semnificativ pozitiv al satisfacției în muncă, în acord cu analizele anterioare (Bernarto et al., 2020; Sarıkaya& Kara, 2020; Bogler & Nir, 2012), fapt pentru care este necesară dezvoltarea leadershipul de sprijin și punerea în aplicare al acestuia, pentru creșterea nivelului de satisfacție în muncă al cadrelor didactice.

Predarea este deja o profesie foarte provocatoare, care necesită interacțiune intensă și comunicare cu o gamă diversă de elevi, cu niveluri de competență și nevoi diferite, astfel, interacțiunea emoțională între profesori și oamenii din jurul lor este o necesitate pentru succesul învățării și predării. Așa cum era de așteptat (Cheung et al., 2011; Kinman et al., 2011; Yin, 2012), acțiunea de suprafață are efecte dăunătoare asupra satisfacției în muncă, dar autenticitatea poate atenua aceste efecte negative. Astfel, când predomină acțiunea de suprafață, munca emoțională are un efect dăunător asupra profesorilor, declanșând disonanța emoțională, provocând scăderea satisfacției în muncă. În schimb, când autenticitatea, adică emoția resimțită în mod natural prevalează, munca emoțională are efecte pozitive asupra stării emoționale a cadrelor didactice, determinând scăderea disonanței emoționale, și, implicit, creșterea satisfacției în muncă. Cele trei dimensiuni ale muncii emoționale diferă ca mărime, predictor semnificativ al satisfacției profesorilor fiind doar emoția resimțită în mod natural. Practica didactică și formarea profesorilor ar trebui să se aibă în vedere dezvoltarea competențelor de inteligență emoțională, pentru a îmbunătăți capacitatea profesorilor de a percepe și de a-și regla emoțiile. Deși profesorii diferă prin experiența lor emoțională, unele strategii sunt mai adaptative decât altele, dar având în vedere impactul diferit al celor trei strategii de muncă emoțională, privind satisfacția de predare, exprimarea emoției resimțite în mod natural este strategia de muncă emoțională cea mai eficientă. Prin urmare, profesorii ar trebui încurajați să facă acest lucru, prin revelarea însemnătății strategiei de exprimare a emoției resimțite în mod natural în predare, determinând satisfacția în muncă și conducând la bunăstarea psihologică. Este necesară investigarea sistematică a muncii emoționale în actul de predare, mai mult, aprofundarea tematicii prin studiul emoției profesorului.

Satisfacția în muncă, exprimată ca reacție emoțională la muncă, se așteaptă să fie strâns legată de credința de auto-eficacitate (Barouch Gilbert et al., 2014; Hassan & Ibourk, 2021; Karabiyik & Korumaz, 2014; Sadeghi et al., 2021; Shen et al., 2012; Wang et al., 2015), cu toate acestea, faptul că relația dintre cele două variabile nu este puternică, creează un fond pentru studii viitoare, ce pot fi făcute pentru a consolida această relație. Ne-am aștepta ca auto-eficacitatea profesorului și satisfacția sa în relația cu membrii echipei joacă un rol important în influențarea acestor indicatori (Aldridge et al., 2016; Shen et al., 2012; Skaalvik & Skaalvik, 2010; You et al., 2017). Satisfacția relațională ar putea fi întărită prin furnizarea sau sporirea unui mediu de sprijin, asigurându-se că profesorii simt că sunt ascultați de școală, consiliu și dezvoltarea unui sentiment puternic de relație între membrii echipei. Întărirea acestor aspecte ar putea crește vertiginos și eficacitatea personală a profesorilor. Astfel, lipsa de încredere în abilitățile lor de predare crește nemulțumirea față de actul de predare, pe de altă parte, convingerile profesorilor privind eficacitatea personală determină pozitiv satisfacția în muncă. Într-o școală în care relațiile sociale sunt puternice se va crea un mediu pentru dezvoltarea pe plan profesional, fiind mai susceptibili de a-și crește convingerile de auto-eficacitate. În plus, administratorii școlii pot ajusta condițiile de lucru ale școlii pentru a crește sentimentul profesorilor de eficacitate individuală și colectivă, precum și satisfacția lor în muncă. Unele dintre aceste condiții de muncă pot include o bună comunicare, sprijin, feedback regulat pentru strategiile didactice abordate, cu accent pe validarea și aprecierea constantă a actului de predare, sau sugestii pentru îmbunătățirea acestuia. Creșterea sentimentului de eficacitate al profesorilor înseamnă a îmbunătăți, în primul rând, credința în educabilitatea tuturor elevilor, chiar și în circumstanțe provocatoare.

Trebuie să se acorde atenție programelor care cresc credințele de eficacitate ale profesorilor, deoarece credințele puternice de auto-eficiență ale profesorului și nivelul ridicat al realizării elevului sunt conectate între ele.

Ne-am așteptat ca profesorii care au un interes vocațional pronunțat de tip social și artistic vor resimți mai multă satisfacție în muncă (Holland, 1959, 1973, 1997 apud Hoff et al., 2020). Conform rezultatelor prezente, s-a obținut o corelație semnificativă pozitivă a interesului pronunțat de tip social și satisfacția în muncă, astfel că a constituit un predictor semnificativ pozitiv, în cadrul unuia dintre modele de predicție, însă, pe de altă parte, interesul pronunțat de tip artistic nu a corelat suficient de puternic cu satisfacția în muncă, motiv pentru care nu a putut fi introdus în analiza de regresie. Faptul că interesul pronunțat de tip social s-a dovedit a fi un predictor semnificativ pozitiv în explicarea rezultatelor la variabila satisfacția în muncă măsurată cu Teacher Satisfaction Scale (TSS), nu este ceva curios, însă doar alături de eficacitatea personală, pe de altă parte, în cadrul altor modele nu a fost un predictor semnificativ în influențarea satisfacției în muncă. În general, interesul pronunțat de tip social poate contribui la creșterea nivelului satisfacției în muncă, deoarece o persoană cu interes social puternic ar trebui să fie mai mulțumită într-un loc de muncă care implică niveluri ridicate de interacțiune socială, cum ar fi actul instructiv-educativ, potrivit teoriei lui Holland a personalității profesionale și mediile de lucru (Holland, 1997 apud Hoff et al., 2020; Holland, 1973, 1985 apud Mintram, 2018).

Concluzionăm, pe baza rezultatelor și analizei critice a studiilor selectate, că principalii factori care prezic pozitiv satisfacția în muncă a cadrelor didactice din învățământul primar și preșcolar, s-au dovedit a fi: suportul perceput din partea superiorului ierarhic, emoția resimțită natural și auto-eficacitatea ridicată (eficacitate personală). Prin urmare, este recomandat cu tărie tuturor părților interesate din domeniul educațional, să citească cu atenție sugestiile și concluziile date de cercetătorii în domeniu, pentru a-și face organizațiile sănătoase și active prin sprijinirea membrilor personalului lor, în primul rând, deoarece suportul perceput din partea superiorului ierarhic este predictorul cel mai semnificativ în precizarea satisfacției în muncă, în vederea obținerii unor rezultate bune și pentru a se atinge obiectivele organizaționale prestabilite.

Bibliografie:

1. Ajibola, K. (2020). Link between employees' locus of control, job satisfaction, and job stress among teachers: A survey analysis in Osun State of Nigeria *Quest Journal of Management and Social Sciences*, 2(1), 21-34.
2. Baluyos, G. R., Rivera, H. L., & Baluyos, E. L. (2019). Teachers' job satisfaction and work performance. *Open Journal of Social Sciences*, 7(08), 206.
3. Gülbahar, B. (2020). Investigation of the relationship between perception of supervisor support, perceived school effectiveness, work engagement, job satisfaction and organizational cynic attitude of teachers. *Participatory Educational Research*, 7(3), 1-20.
4. Hassan, O., & Ibourk, A. (2021). Burnout, self-efficacy and job satisfaction among primary school teachers in morocco. *Social Sciences & Humanities Open*, 4(1), 100148.
5. Hoff, K. A., Song, Q.C., Wee, C. J., Phan, W.M. J., & Rounds, J. (2020). Matching interest and job satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Vocational Behavior*, 123, 103503.

6. Kalkan, F. (2020). The relationship between teachers' self-efficacy beliefs and job satisfaction levels: A meta-analysis study. *Egitim ve Bilim*, 45(204), 317-343.
7. Mintram, K., Morgan, B. and de Bruin, G. P. (2020). An investigation of gender differences in the Dutch circumplex model of professional personality types in South Africa. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 20 (2), 293-310.
8. Özkan, U. B., & Akgenç, E. (2022). Teachers' Job Satisfaction: Multilevel Analyses of Teacher, School, and Principal Effects. In FIRE: Forum for International Research in Education, 7(3), 1-23.
9. Sadeghi, K., Ghaderi, F., & Abdollahpour, Z. (2021). Self-reported teaching efficiency and job satisfaction among teachers: the role of discipline and other demographic variables. *Heliyon*, 7 (6), e07193.
10. Sahito, Z., & Vaisanen, P. (2020). A literature review on teachers' job satisfaction in developing countries: Recommendations and solutions for the enhancement of the job. *Review of Education*, 8(1), 3-34.
11. Sarıkaya, Ş., & Kara, B. K. (2020). Organizational trust and organizational support as a predictor of job satisfaction. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 12, 435-466.
12. Schunk, D. H., & DiBenedetto, M. K. (2020). Motivation and social cognitive theory. *Contemporary Educational Psychology*, 60, 101832.
13. Sembiring, E., & Purba, S. (2019). Influence of interpersonal communication, work environment and locus of control on teachers job satisfaction. *Mojem: Malaysian Online Journal of Educational Management*, 7(4), 64-81.
14. Toropova, A., Myrberg, E., & Johansson, S. (2021). Teacher job satisfaction: the importance of school working conditions and teacher characteristics. *Educational review*, 73(1), 71-97.
15. Xie, S., Wu, D., & Li, H. (2022). The relationship between the emotional work of Chinese teachers, the effectiveness of teaching and the development and socio-emotional learning of young children. *Sustainability*, 14(4), 2205.

Pregătirea pentru trecerea în ciclul gimnazial a elevilor de clasa a IV-a prin tratarea lor diferențiată

Prof. Înv. Primar Enache Mihaela
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Problema tratării diferențiate a elevilor se impune ca o necesitate din noul curriculum național, din care reținem că dezideratul școlii este „o școală pentru fiecare”. Astăzi, mai mult ca altădată, se încearcă să se adapteze mai accentuat învățământul la particularitățile psihologice individuale și de vârstă ale elevilor în vederea dezvoltării cât mai rapide a personalității acestora.

Cunoașterea psihologică este complexă și această caracteristică derivă din complexitatea obiectului cunoașterii, este indirectă – manifestările externe, comportamentele sunt indicatori pentru stările și relațiile interne subiective. Scopul și metodele cunoașterii elevului din clasa a IV-a depind de nivelul dezvoltării psihice. Desigur, nu avem posibilitatea alocării unui buget de timp special pentru realizarea cunoașterii elevilor și de aceea utilizăm orice prilej pentru interceptarea contradicțiilor dintre solicitările externe și posibilitățile interne (dorințe, aspirații, interese) acestea fiind puncte de plecare pentru dezvoltarea explozivă a comportamentelor, a conduitelor sociale diferențiate, a unei multitudini de modalități acționale și rezolutive, a dobândirii de abilități necesare în viitoarea treaptă de școlarizare.

În acest sens, orele de matematică devin un mijloc important prin care putem testa:

- ritmul de lucru al elevilor
- calitatea lucrărilor
- nivelul de pregătire
- lipsurile din cunoștințe
- nivelul de dezvoltare intelectuală al fiecărui copil în parte.

Folosind fișele matematice am insistat asupra formării unor deprinderi de muncă independentă care vizează:

- înțelegerea sarcinii de către elevi;
- dialogul învățătoare – copil prin întrebări și explicații competente și accesibile;
- aspectul corectitudinii rezolvării sarcinii.

În cadrul jocurilor didactice, am desfășurat sistematic activități cu grupuri mici de copii și individual, prilej cu care ei exersează capacitățile intelectuale prin rezolvarea unor sarcini de cunoaștere și exerciții cu conținut matematic.

În cadrul lecțiilor, elevii efectuează o gamă variată de exerciții, menite să-i stimuleze spre o activitate independentă și susținută care conduce la formarea unui bogat bagaj de reprezentări matematice – bază a continuării activității matematice în clasa a V-a. La vârsta de 9 – 10 ani sunt evidente și permanente elementele de întrecere, care stimulează capacităților intelectuale ale copiilor.

Realizarea obiectivului principal al educației, de a „permite fiecărui copil să-și urmeze drumul său de creștere și dezvoltare” impune tratarea diferențiată și individualizată.

Tratarea diferențiată a elevilor am aplicat-o în toate etapele activităților matematice: predare, consolidare, evaluare. Cea mai practică formă de organizare este activitatea individuală cu ajutorul fișelor matematice, procedeu care permite fiecărui elev să execute o muncă personală adaptată posibilităților intelectuale.

Activitatea diferențiată cu ajutorul fișelor matematice vizează:

- asimilarea de noi cunoștințe;
- formarea priceperilor și deprinderilor;
- consolidarea cunoștințelor.

Amintesc importanța folosirii fișelor matematice în activitățile de predare-învățare care dau posibilitatea achiziționării prin efort propriu a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. La rezolvarea exercițiilor individuale folosesc cu eficiență mare caietele matematice elaborate de Editura ArtKlett sau de Editura Aramis, precum și fișe matematice concepute de mine. Activitatea diferențiată cu copiii trebuie să asigure realizarea în cel mai înalt grad a sarcinilor învățământului informativ-formativ care vizează dezvoltarea armonioasă a tuturor laturilor personalității.

Munca diferențiată este utilă și aplicabilă pe întreg parcursul preșcolarității, clasa a IV-a fiind considerată ca prag pentru etapa următoare de dezvoltare. Problema diferențierii trebuie analizată în strânsă legătură cu calea adoptată de școală, în vederea însușirii temeinice a cunoștințelor. Concepută ca o acțiune pedagogică complexă, activitatea de diferențiere implică ridicarea calității întregului proces instructiv-educativ urmărind pregătirea temeinică a tuturor elevilor, educarea lor în spiritul respectului și răspunderii față de muncă, al intensificării eforturilor proprii în direcția lărgirii orizontului de cunoștințe, dezvoltării priceperilor și deprinderilor.

În tratarea diferențiată a copiilor am avut în vedere respectarea particularităților individuale, solicitând toți copiii, atât pe cei care întâmpină greutăți în acumularea cunoștințelor, cât și pe cei cu posibilități deosebite, asigurând în acest fel stimularea dezvoltării lor până la nivelul maxim al disponibilităților. Activitatea diferențiată traduce în viață concepția științifică psihologică cu privire la raportul dintre dezvoltarea psihică a copilului, la cerințele actuale curriculare.

Eficiența acestei strategii de lucru constă și în participarea activ-conștientă a tuturor elevilor, în conformitate cu dezvoltarea acestora. Astfel, am dat posibilitatea elevilor de a acționa conform nivelului de înțelegere și ritmul de lucru, în așa fel încât toți să-și însușească conținuturile învățării.

Fișa psiho-pedagogică m-a ajutat să descopăr cauzele care au generat ritmuri diferite în dezvoltarea intelectuală a elevilor și să trec la o influențare instructiv-educativă specific diferențiată, astfel că de un real ajutor mi-a fost caietul de înregistrare a observațiilor privind evoluția elevilor.

Prin evaluarea cunoștințelor copiilor am constatat că unii dintre ei și-au însușit numai parțial cunoștințele din programă, dovedesc dificultăți de exprimare și înțelegere, nu pot lucra independent. Eficiența activităților matematice depinde astfel de stabilirea unor teme cu implicații formative, copilul fiind stimulat să gândească, să analizeze, să compare, să tragă concluzii, să înțeleagă.

Pentru a evita trecerea în mod mecanic de la o activitate la alta am inclus în structura activităților matematice unele exerciții cu caracter aplicativ pentru stimularea independenței în gândirea și acțiunea copilului, corelarea obiectivelor activității frontale cu obiectivele activităților cu grupuri mici de copii și individuale în cadrul unor exerciții și jocuri didactice. Descoperirea copiilor capabili de performanță trebuie să constituie o prioritate, având în vedere faptul că aceștia vor fi potențiali olimpici, oameni de știință, savanți, artiști etc.

Nu este lipsită de importanță nici activitatea de înlăturare a lacunelor din cunoștințele copiilor, aceasta presupunând o foarte bună cunoaștere a copilului. Deosebiriile dintre copii pot fi calitative sau cantitative, în funcție de gradul de dezvoltare a unor trăsături sau capacități.

Activitatea de diferențiere trebuie orientată spre acele aspecte care influențează randamentul școlar. Orice activitate de diferențiere a instruirii trebuie să pornească întotdeauna de la sesizarea trăsăturilor, dar și a deosebirilor dintre subiecți, deosebiri manifestate pe mai multe planuri. Depistarea acelor trăsături care îi diferențiază pe elevi reprezintă operația inițială, premisă a oricărei acțiuni de tratare diferențiată. Folosind fișele matematice în tratarea diferențiată a elevilor, în mod sistematic am constatat un progres real al tuturor.

Folosirea fișelor matematice în tratarea diferențiată a copiilor are eficiență deosebită deoarece permite mobilitatea trecerii copiilor de la un item la altul, de la o fișă la alta, pe măsura însușirii de cunoștințe și învățării de a opera cu acestea. Consider că acest mod de lucru facilitează o adaptare mai bună la condițiile școlare specifice claselor gimnaziale. Eficiența aplicării fișelor matematice prin procedeele amintite dezvoltă sentimentul de încredere în forțele proprii ale copilului și-i dă posibilitatea să învingă greutățile ivite.

Îmbinarea activităților de grup cu munca independentă în cadrul activităților matematice se impune și în perspectiva cerinței stimulării proceselor de comunicare între copii, ca mijloc de sporire a eficacității muncii de instrucție și educație.

Este important ca în individualizarea învățării să se țină seama de cerința ca permanent sarcinile de lucru repartizate copiilor să sporească în grad de dificultate, solicitându-i pe copii câte puțin peste posibilitățile dovedite anterior; altfel, i-am menține la același nivel, frânându-le dezvoltarea. Individualizarea învățării are urmări benefice asupra dezvoltării intelectuale a copiilor.

Învățământul diferențiat, adaptat particularităților individuale ale elevilor constă în împlinirea unor sarcini de lucru de către fiecare copil în mod independent. Această formă de organizare are următoarele avantaje:

- îl ajută pe copil să-și însușească deprinderi de muncă intelectuală;
- îl obișnuiește pe copil cu diferite responsabilități, oferindu-i o mare autonomie în comportare;
- îl ajută la eliminarea lacunelor;
- respectă particularitățile de vârstă;
- conduce la aprecierea cât mai exactă a capacităților fiecărui copil tratat separat.

Datele psihologice fundamentale care condiționează comportamentul elevului din clasa a IV-a sunt următoarele: copilul la 10 ani traversează o etapă de exaltare a sentimentului personalității. Are impresia că este în stare să reușească în viață și că nu mai are nevoie de

cicăleala adulților și, copiindu-i pe ceilalți adolescenți mai mari, își găsește un mod de exprimare nu întodeauna adecvat vârstei și dezvoltării sale.

Problema care se ridică din partea acestor elevi constă atât în faptul că această nouă identitate a elevului o modifică destul de brutal pe cea dinainte, dar afectează și relațiile cu familia, cu cei care i-au fost apropiați.

Dacă vom adopta o atitudine neutră din punct de vedere afectiv față de persoana lui, trebuind să fie unul dintre ceilalți, va încerca să-și cucerească singur locul, lucru nu tocmai ușor de realizat și există deseori cel puțin un șoc, dacă nu chiar o ruptură în viața copilului care pășește în clasa a V-a.

Pentru învățător acest moment este de asemenea de mare încercare, drept pentru care mi-am propus să realizez un echilibru între spontaneitatea capricioasă, impulsurile instinctive și curiozitatea copilului, pe de o parte, și exigențele programei școlare, pe de altă parte.

Bibliografie:

1. Neculai, A., - *A fi elev*, Ed. Albatros, București, 1993;
2. Bănilă, G.; Zamfir, Ghe., - *Algoritmul succesului*, Ed. POLIROM, Iași, 1999;
3. *** - *Probleme de pedagogie contemporană*, București, 1992.

Abordări didactice pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din clasele primare

Prof. Vană Mariana
Școala Gimnazială Băcia, Hunedoara

Introducere

Educația elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) reprezintă o provocare și o oportunitate în mediul școlar. Acestea necesită strategii didactice adaptate care să răspundă nevoilor individuale ale fiecărui elev, să promoveze învățarea și să faciliteze integrarea acestora în comunitatea educațională. Abordările didactice incluzive nu doar că sprijină dezvoltarea academică, ci contribuie și la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor cu CES.

1. Personalizarea învățării

1.1. Planificarea educațională individualizată (PEI)

Un element esențial al educației pentru elevii cu CES este elaborarea unui Plan Educațional Individualizat (PEI). Acesta reprezintă un document care detaliază obiectivele educaționale, metodele de predare și evaluarea progresului pentru fiecare elev în parte. PEI-ul este elaborat în colaborare cu părinții, profesori și specialiști, având scopul de a adapta curricula și de a răspunde nevoilor specifice ale elevului.

1.2. Adaptarea curriculumului

Curriculumul pentru elevii cu CES trebuie să fie flexibil și adaptat nevoilor lor. Aceasta poate include modificarea conținutului, a metodologiei de predare sau a modului de evaluare. De exemplu, elevii cu dificultăți de învățare pot beneficia de materiale didactice suplimentare sau de activități practice care să faciliteze înțelegerea conceptelor (Heward, 2013).

2. Metode de predare incluzive

2.1. Învățarea prin joc

Jocul este o metodă eficientă de învățare pentru elevii din clasele primare, în special pentru cei cu CES. Prin activități ludice, elevii pot explora concepte noi, pot dezvolta abilități sociale și pot învăța să colaboreze. De exemplu, jocurile educaționale pot fi folosite pentru a consolida cunoștințe matematice sau de limbaj (Ginsburg, 2007).

2.2. Învățarea colaborativă

Metodele de învățare colaborativă sunt benefice în clasă, deoarece încurajează interacțiunea între elevi. Grupurile mici, în care elevii cu CES colaborează cu colegii lor, pot facilita învățarea reciprocă și pot reduce stigmatizarea. Această abordare ajută la dezvoltarea abilităților sociale și la crearea unui mediu de învățare pozitiv (Johnson & Johnson, 2009).

2.3. Tehnologia în educație

Utilizarea tehnologiei educaționale poate îmbunătăți experiența de învățare pentru elevii cu CES. Aplicațiile educaționale, programele de învățare online și resursele multimedia pot fi adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale. Tehnologia permite, de asemenea,

personalizarea ritmului de învățare, oferind elevilor posibilitatea de a progresa în funcție de propriile abilități (Al-Azawei, Parslow, & Lundqvist, 2016).

3. Evaluarea formativă

Evaluarea formativă este un instrument esențial în educația elevilor cu CES. Aceasta permite profesorilor să monitorizeze progresul elevilor și să ajusteze metodele de predare în funcție de nevoile lor. Feedback-ul constant este crucial pentru dezvoltarea elevilor, oferindu-le informații despre progresele lor și încurajându-i să își continue eforturile (Black & Wiliam, 1998).

4. Sprijin emoțional și social

4.1. Crearea unui mediu de sprijin

Un mediu de învățare pozitiv și incluziv este esențial pentru elevii cu CES. Profesorii trebuie să încurajeze respectul și acceptarea diversității, facilitând astfel integrarea socială a elevilor cu CES. Activitățile care promovează empatia, cum ar fi discuțiile de grup și proiectele comune, pot ajuta la construirea unei comunități școlare unitare (Ainscow, 2005).

4.2. Colaborarea cu părinții

Implicarea părinților în procesul educațional este crucială. Comunicare constantă între profesori și părinți poate ajuta la identificarea nevoilor elevilor și la dezvoltarea unor strategii eficiente de sprijin. Părinții pot oferi informații valoroase despre nevoile și preferințele copiilor lor, facilitând astfel colaborarea eficientă între acasă și școală (Epstein, 2010).

Concluzie

Abordările didactice pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din clasele primare trebuie să fie flexibile, adaptate și incluzive. Prin personalizarea învățării, utilizarea metodelor de predare inovatoare și evaluarea formativă, educatorii pot sprijini dezvoltarea acestor elevi, contribuind astfel la integrarea lor în comunitatea educațională. Crearea unui mediu de sprijin, colaborarea cu părinții și promovarea respectului pentru diversitate sunt fundamentale în acest proces.

Bibliografie

1. Ainscow, M. (2005). Dezvoltarea sistemelor educaționale incluzive: rolul culturii organizaționale și al conducerii. *Jurnalul Internațional de Educație Incluzivă*, 9(1), 37-41.
2. Al-Azawei, A., Parslow, P. și Lundqvist, K. (2016). Eficacitatea designului universal pentru învățarea în învățământul superior: o meta-analiză. *Journal of Educational Technology & Society*, 19(1), 40-49.
3. Black, P., & Wiliam, D. (1998). Evaluare și învățare la clasă. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7-74.
4. Epstein, J. L. (2010). *Parteneriate cu școală, familie și comunitate: pregătirea educatorilor și îmbunătățirea școlilor*. Westview Press.
5. Ginsburg, H. P. (2007). Importanța jocului în promovarea dezvoltării sănătoase a copilului și în menținerea legăturilor puternice dintre părinți și copii. *Pediatrie*, 119(1), 182-191.
6. Heward, W. L. (2013). *Copii excepționali: o introducere în educația specială*. Pearson.

Competența de lectură

Prof. Onișor Andrea

Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș

Documentele școlare, analizate din perspectiva teoriilor textului și lecturii, scot în evidență următoarele finalități:

- însușirea temeinică a unor strategii de lectură care să-l transforme pe elev într-un cititor autonom: constatarea și interpretarea componentelor textului literar, exprimarea impresiilor, sentimentelor și atitudinilor legate de tematica textului, formarea interesului pentru lectură;
- dobândirea unui bagaj de cunoștințe de teorie literară care să instrumenteze strategiile de lectură;
- acumularea de către elevi a noțiunilor inițiale din cultura majoră prin contactul cu valori din literatură română și universală.

Astfel, prin competențele și conținuturile sale, programa de Limba și literatura română vizează atât formarea competenței de lectură, cât și configurarea competenței culturale. Ținând cont de acestea, ora de literatură ar trebui să devină un loc în care elevul să fie inițiat în lectură și în cultură.

Jonathan Culler (1981) formulează o definiție a competenței literare ”ca fiind o noțiune generativă, pentru că realizează, în paralel, lectura și înglobarea achizițiilor, a regulilor implicite și a expectațiilor asupra naturii organizării textului literar”²². Instanțele lecturii sunt preocupate de unitatea tematică și de semnificațiile textului, acesta poziționându-se în planul conștiinței cititorului. Pentru a-și îndeplini scopul de lectură, cititorul utilizează limbajul în cercetarea strategiilor de construcție a situației de comprehensiune și exprimare. Lectorul are dorința de a se manifesta, de a reproduce într-un mod limpede, accesibil și plauzibil conținutul textului. În exprimarea sa orală și scrisă, cititorul dovedește însușirea competenței de lectură.

Competența de lectură poate fi înțeleasă ca totalitatea informațiilor care contribuie la înțelegerea textului și ca esență a trei competențe: literară, comunicativă și culturală. Lectura nu presupune doar folosirea anumitor convenții (autor, gen, stil), ci și aptitudinea de a oferi înțelesuri suplimentare, de a găsi și stabili conexiuni. Sophie Morand a identificat patru componente ale competenței de lectură:

- componenta lingvistică – se referă la stăpânirea și abilitatea de a folosi modele fonetice, lexico-semantice, gramaticale și textuale ale limbii;
- componenta discursivă – constă în capacitatea de a utiliza tipuri diverse de discurs și diferite situații de comunicare;
- componenta referențială – se referă la cunoașterea sferelor realității care se oglindesc în limbaj;
- componenta socio-culturală – ține de cunoașterea regulilor, normelor sociale și de colaborare între indivizi și instituții, cunoașterea istoriei societății, a legăturilor dintre obiectele sociale.

---

²²Costea, Octavia (2006), *Didactica lecturii: o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, pag. 9

Competența de lectură ocupă un loc important în educația postmodernă, orientată și concentrată pe competențe. Dezvoltarea competenței de lectură, precum și stimularea lecturii reprezintă competențe-cheie în orele de literatură. De aceea, profesorul trebuie să caute și să aplice strategii didactice moderne pentru atingerea acestora. Este foarte importantă respectarea particularităților de vârstă ale elevilor și a principiului accesibilității textului literar. Metodele, strategiile, procedeele și mijloacele didactice au rolul de a facilita receptarea textului, fiind liantul între cititor și text.

Bibliografie:

Costea, Octavia (2006), *Didactica lecturii: o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași

Pamfil, Alina (2008), *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, ediția a V-a, Editura Paralela 45, Pitești

Szekely, Eva Monica (2007), *Competențe de (re)lectură. Experiențe în viziune integrată*, Editura Dacia, Cluj-Napoca

Pedagogia digitală: O abordare inovativă în educație

Prof. Vașadi Cristiana Ioana
Liceul Teoretic "Lucian Blaga" Oradea, Bihor

În ultimii ani, tehnologia a transformat radical domeniul educațional, iar pedagogia digitală s-a impus drept o abordare inovatoare ce reconfigurează modul în care sunt concepute și desfășurate activitățile de învățare. Aceasta se referă la integrarea tehnologiilor digitale în procesul educativ, oferind atât cadrelor didactice, cât și elevilor, instrumente care facilitează învățarea activă, personalizată și colaborativă.

Ce este pedagogia digitală?

Pedagogia digitală reprezintă utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC) pentru a sprijini procesele de învățare, dezvoltare și evaluare a elevilor. Ea include o gamă largă de resurse, de la platforme educaționale online, aplicații interactive și jocuri educaționale, până la realitatea augmentată și învățarea bazată pe inteligență artificială. În esență, pedagogia digitală nu înlocuiește învățarea tradițională, ci o completează și o îmbogățește, oferind noi modalități de a înțelege și a aplica informațiile.

Beneficiile pedagogiei digitale

Unul dintre principalele avantaje ale pedagogiei digitale este posibilitatea personalizării învățării. Grație platformelor online, fiecare elev poate învăța în ritmul propriu, având acces la resurse suplimentare atunci când are nevoie, dar și la exerciții de nivel mai avansat pentru aprofundarea cunoștințelor. De asemenea, instrumentele digitale permit profesorilor să adapteze lecțiile în funcție de nevoile fiecărui elev, urmărind progresul acestora prin feedback instant și evaluări adaptate. În plus, pedagogia digitală sprijină învățarea activă și colaborativă. Platformele de învățare online permit elevilor să participe la proiecte comune, să comunice între ei și cu profesorii lor, dezvoltând astfel abilități de lucru în echipă și de comunicare. Colaborarea poate fi extinsă dincolo de granițele fizice ale școlii, conectând elevii din diverse colțuri ale lumii și încurajând schimburile interculturale. Un alt beneficiu major este accesibilitatea. Elevii pot accesa materiale educaționale din orice loc și în orice moment, având nevoie doar de o conexiune la internet. Aceasta reduce inegalitățile de acces la educație și poate ajuta la integrarea elevilor cu nevoi speciale, prin utilizarea unor aplicații care sunt special concepute pentru a sprijini învățarea acestora.

Provocările pedagogiei digitale

Deși tehnologia aduce multiple beneficii, implementarea pedagogiei digitale nu este lipsită de provocări. Una dintre principalele dificultăți este disparitatea accesului la tehnologie între diferitele grupuri sociale. În multe cazuri, elevii din medii defavorizate nu au acces la dispozitivele necesare sau la internet de mare viteză, ceea ce le limitează posibilitățile de învățare digitală. De asemenea, există o nevoie continuă de formare a cadrelor didactice pentru a utiliza eficient tehnologia. Mulți profesori nu au fost pregătiți să integreze TIC în activitățile educaționale și pot întâmpina dificultăți în utilizarea unor platforme și aplicații complexe. În acest context, este esențial ca școlile și instituțiile educaționale să investească în programe de formare profesională pentru cadrele didactice, pentru a asigura o utilizare adecvată și eficientă a tehnologiilor digitale.

Pedagogia digitală reprezintă un pas înainte în evoluția educației, facilitând învățarea într-un mod mai flexibil, interactiv și personalizat. Ea promovează un învățământ mai accesibil și mai adaptat nevoilor individuale ale elevilor, dar, pentru a-și atinge întregul potențial, trebuie să fie implementată corect, cu o infrastructură adecvată și o pregătire continuă a cadrelor didactice. Într-o lume tot mai digitalizată, pedagogia digitală se prezintă ca o oportunitate esențială pentru modernizarea educației și pentru formarea unui sistem de învățământ mai echitabil și mai incluziv.

Bibliografie

1. **Bălan, A. (2018).** *Educația digitală: provocări și perspective*. Editura Universitară.
2. **Munteanu, I. (2019).** *Inovație în educație: utilizarea tehnologiilor digitale în învățământ*. Editura Universității din București.

Metode inovative de predare: transformând educația pentru viitor

Prof. Vașadi Monica Gabriela,
Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, Bihor

În era digitală în care trăim, educația se află într-o continuă transformare. Profesorii și educatorii se confruntă cu provocarea de a ține pasul cu evoluția tehnologiei și cu schimbările în modul în care elevii învață. În acest context, metodele inovative de predare devin tot mai relevante și necesare pentru a asigura o educație eficientă și relevantă. În acest articol, vom explora câteva dintre aceste metode inovative de predare și impactul lor asupra procesului de învățare.

Învățarea bazată pe proiect

Una dintre cele mai eficiente metode inovative de predare este învățarea bazată pe proiect. Această abordare constă în implicarea elevilor în proiecte practice și complexe, care să le permită să aplice cunoștințele dobândite într-un context real. Acest tip de învățare dezvoltă abilitățile de rezolvare de probleme, gândirea critică și colaborarea în echipă. De asemenea, oferă elevilor o perspectivă mai clară asupra modului în care informațiile pot fi aplicate în lumea reală.

Învățarea online și educația hibridă

Tehnologia a revoluționat modul în care accesăm informațiile și învățăm. Învățarea online și educația hibridă au devenit metode comune de predare. Elevii pot accesa resurse educaționale online, participa la cursuri și colabora cu colegii lor, fără a fi nevoie să fie prezenți fizic în sala de clasă. Aceasta oferă flexibilitate și posibilitatea de a învăța în propriul ritm. Cu toate acestea, este esențial ca profesorii să gestioneze cu atenție aceste resurse pentru a asigura o experiență educațională eficientă.

Gamificarea în educație

Gamificarea presupune integrarea elementelor de joc în procesul de învățare. Prin intermediul jocurilor, elevii sunt motivați să își îmbunătățească abilitățile și să atingă obiectivele de învățare. Această metodă poate face învățarea mai atractivă și distractivă, creând un mediu educațional captivant.

Învățarea bazată pe competențe

O altă metodă inovativă de predare se concentrează pe dezvoltarea competențelor, în loc de simpla acumulare de cunoștințe. Elevii sunt încurajați să-și dezvolte abilitățile de comunicare, gândire critică, rezolvare de probleme și creativitate. Această abordare se aliniază mai bine cu cerințele pieței muncii moderne, care valorizează abilitățile practice.

Învățarea adaptativă

Învățarea adaptativă utilizează tehnologia pentru a adapta conținutul și ritmul de învățare la nevoile individuale ale fiecărui elev. Prin intermediul algoritmilor, platformele educaționale pot oferi materiale personalizate și exerciții care să corespundă nivelului de competență al fiecărui elev. Această metodă asigură că niciun elev nu este lăsat în urmă și că fiecare progresează conform propriului ritm.

În concluzie, metodele inovative de predare reprezintă un pilon esențial al educației moderne. Acestea pot revoluționa procesul de învățare, făcându-l mai interactiv, mai personalizat și mai eficient. Cu toate acestea, este important ca profesorii să fie bine pregătiți pentru a implementa aceste metode și să asigure o integrare corespunzătoare a tehnologiei în procesul de predare. Astfel, educația poate răspunde cerințelor unei lumi în continuă schimbare și să pregătească elevii pentru viitor.

Bibliografie

1. Pânișoară, I. (2011). *Inovație în educație: Abordări și strategii de învățare activă*. Editura Polirom.
2. Ștefănescu, D. (2019). *Metode și strategii inovative de învățământ: Provocări și oportunități în educația contemporană*. Editura Universitară.

Unirea Principatelor Române

Prof. Înv. Primar și Preșc. Păun Marinela-Alina
Grădinița cu P.P. Nr.3 Filiași, Dolj

Unirea Țării Românești cu Moldova, înfăptuită la 24 ianuarie 1859, reprezintă actul politic care stă la baza României moderne și a formării națiunii române. Împrejurările istorice, nu au permis unirea simultană a celor trei țări române: Moldova, Transilvania și Țara Românească. Statul național român s-a format treptat, începând cu Unirea din 1859 și încheindu-se în 1918, când lupta de eliberare națională a poporului român va fi încununată de victorie.

Principatele Române după revoluția din 1848.

După revoluția din 1848, reacțiunea internă și forțele intervenționiste din afară au luat măsuri de reorganizare a regimului regulamentar restaurat. În 1849 se încheie Convenția de la Balta Liman între Turcia (puterea suzerană) și Rusia (puterea protectoare), care justifica prezența trupelor celor două state în Principate, pentru a „reprima orice mișcare de insurecționare,,. Potrivit convenției de la Balta Liman, s-au numit în ambele Principate, alți domni, pe timp de șapte ani: Grigore Alexandru Ghica în Moldova și Barbu Știrbei în Muntenia. În acești ani s-au făcut anumite îmbunătățiri în administrația Principatelor, mai ales în Moldova. Anii imediat următori revoluției se caracterizează prin rolul crescând al burgheziei, care cucerește poziții noi în viața economică și politică. Are loc o dezvoltare a producției și schimbului de mărfuri, lărgirea transporturilor rutiere și a navigației, intensificarea legăturilor economice între diferite regiuni. Aceasta a avut ca urmare atenuarea particularităților locale, lărgirea schimburilor comerciale dintre Principatele Române, care se transformă treptat într-o unitate economică. Piețele locale, provinciale, s-au contopit astfel, într-o piață unică. O etapă importantă a reprezentat-o desființarea vămii dintre Moldova și Țara Românească, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1848. În același timp sunt amplificate legăturile economice ale Principatelor dunărene cu Transilvania, pregătindu-se condițiile pentru desăvârșirea formării pieței naționale prin unificarea întregului teritoriu locuit de poporul român.

Unirea Principatelor Române- o necesitate legică.

Datorită împrejurărilor interne și externe nefavorabile, poporul român a trăit timp de secole în unități statale și provincii distincte, fiecare cu o viață politică proprie. Nici diviziunea statală, nici stăpânirile străine n-au putut împiedica dezvoltarea unitară și continuitatea poporului român pe teritoriul pe care s-a format. El și-a păstrat nealterate limba și portul, tradițiile, obiceiurile, ființa națională.

O caracteristică a dezvoltării Țărilor Române a constituit-o permanența legăturilor economice, politice, culturale între cele trei țări române.

Voința de unire a fost exprimată clar și puternic în timpul revoluției din 1848. După revoluția din 1848, Unirea a devenit problema centrală, dominantă a vieții politice românești, punând în mișcare cele mai largi mase ale poporului.

Forțele unioniste; lupta pentru Unire

Unirea era o cauză a întregului popor, dar în raport cu interesele lor de clasă, forțele sociale românești au înțeles în mod diferit conținutul și caracterul Unirii.

Forța socială principală în mișcarea unionistă au constituit-o masele largi populare de la orașe și sate, care au acționat cu cea mai mare energie și hotărâre. Țăranii urmăreau în primul rând, ca prin Unire să scape de clacă și să obțină pământ, iar păturile orășenești considerau că prin Unire se va realiza cadrul politic favorabil unor largi libertăți democratice.

Burghezia, în plină ascensiune, socotea că printr-un stat unitar se vor crea condiții prielnice pentru prosperitatea ei economică și pentru obținerea unei poziții preponderente în viața politică a țării.

O mare parte din boierime, cu interese apropiate de cele ale burgheziei, s-a alăturat puternicelor forțe naționale unioniste. Unii din marii boieri, de teama că Unirea ar pune în primejdie privilegiile lor de clasă, s-au grupat în partida antiunionistă.

Generația care a împlinit marele ideal al Unirii din 1859 și care împlinise revoluția de la 1848 avea în frunte înflăcărați patrioți ca: Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Alexandru Ioan Cuza, Constantin A. Rosetti, frații Ion și Dim. Brătianu, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Boliac, Nicolae Orășanu, etc. Cărturari și oameni politici de seamă, animați de idei înaintate, au adus o contribuție prețioasă la progresul general al țării.

Fruntașii revoluționari din 1848, au întreprins o amplă acțiune de propagandă în favoarea Unirii, atât în țară cât și în străinătate. Răspândiți în diverse centre europene (Viena, Frankfurt, Paris, Londra, Constantinopol), patrioții au desfășurat o laborioasă activitate pentru a crea un puternic curent de opinie în sprijinul cauzei românești.

Bibliografie:

1. „Istoria românilor”,-prof. Marcela Nica-Ed. Mondan, București, 1994.

Importanța regulilor în educația copiilor preșcolari

Educatore Șarlea Adelina-Ioana
Școala Gimnazială Ciugud, Alba

Societatea actuală se află într-o continuă schimbare, modernitatea se reflectă în toate domeniile dar și în educație. Au apărut o serie de modalități de a-ți educa copilul, diverse tehnici axate pe dezvoltarea emoțiilor sau pe dezvoltarea relației dintre părinte și copil. Însă cum știi tu ca și părinte că aceste tehnici sunt potrivite pentru tine și copil sau cum poți să folosești aceste tehnici în educația copilului însă fără a-i știrbi personalitatea. De aici au apărut numeroase "probleme" deoarece părinții în încercarea de a-și educa copiii cât mai bine și cât mai frumos, încearcă tot soiul de metode de parenting care din păcate nu sunt testate și care cumva au început să-i bulverseze pe copii. Au apărut astfel tot felul de metode moderne care nu se mai axează pe reguli ci pe comunicare blândă. Ori societatea în care funcționăm încă funcționează după niște reguli, cum reușim noi să pregătim copiii pentru această societate în condițiile în care nu au nicio regulă și pot să facă doar ce le place. Ori copilul nu face diferența reală dintre necesitate și o nevoie imediată, aici intervine părintele care știe ce e mai bine pentru el. De mult ori noi ca și adulți facem și lucruri care nu ne plac pentru a ne putea integra în această societate, pentru a aparține unui grup sau pentru a urmări un țel. Dacă noi le insuflăm copiilor faptul că pot să facă ce vor când vor iar dacă nu le place sunt liberi să aleagă altceva, nu cred că acel copil va deveni un individ complet adaptabil la societatea actuală.

Educația copiilor preșcolari reprezintă o etapă fundamentală în formarea lor ca indivizi responsabili, adaptabili și empatici. În acest context, stabilirea unor reguli clare și consecvente joacă un rol crucial, având impact pe multiple planuri ale dezvoltării copilului. Regulile oferă copiilor o bază solidă pentru învățarea normelor sociale și pentru dezvoltarea personalității lor într-un mod echilibrat și sănătos.

La vârsta preșcolară, copiii încep să exploreze lumea din jur, dar au nevoie de un cadru stabil pentru a se simți în siguranță. Regulile le oferă o structură și predictibilitate, ajutându-i să știe la ce să se aștepte în diverse situații. De exemplu, stabilirea unei rutine zilnice, cum ar fi ora de masă sau ora de culcare, îi ajută să se simtă mai relaxați și mai confortabili, oferindu-le un sentiment de siguranță.

Prin respectarea regulilor, copiii preșcolari învață să își controleze comportamentul și impulsurile. În mod natural, la această vârstă, ei au tendința de a acționa conform dorințelor imediate, dar respectarea unor reguli îi ajută să înceapă să dezvolte autodisciplina. De exemplu, dacă li se cere să aștepte rândul la jocuri sau la activități de grup, învață să-și gestioneze nerăbdarea și să-și controleze impulsurile. Aceste lecții de autocontrol vor fi esențiale pe măsură ce cresc și intră în mediul școlar.

Regulile îi ajută pe copii să înțeleagă importanța respectului față de ceilalți. Învățând să împartă jucăriile, să respecte spațiul personal al colegilor și să asculte atunci când ceilalți

vorbesc, copiii încep să își dezvolte abilitățile sociale și empatia. Aceasta este o abilitate esențială pentru dezvoltarea relațiilor armonioase cu cei din jur și pentru integrarea lor în diverse grupuri sociale.

Respectarea regulilor îi poate ajuta pe copii să își dezvolte încrederea în sine. Atunci când reușesc să urmeze regulile și primesc feedback pozitiv din partea adulților (părinți, educatori), ei învață că sunt capabili să facă alegeri bune și să urmeze instrucțiuni. Această recunoaștere contribuie la construirea unei imagini de sine pozitive, iar copiii vor fi mai încrezători în propriile capacități.

În societatea noastră, copiii trebuie să învețe să se adapteze unor norme sociale și academice, mai ales pe măsură ce încep școala. Regulile stabilite în perioada preșcolară îi pregătesc pentru cerințele și așteptările din mediul școlar, cum ar fi respectarea regulilor de comportament, urmărirea instrucțiunilor și cooperarea cu colegii. Astfel, aceștia vor avea o tranziție mai ușoară către viața școlară și vor fi mai bine adaptați la mediul educațional.

Atunci când copiii se confruntă cu reguli și consecințe, încep să dezvolte abilități de gândire critică și de rezolvare a problemelor. De exemplu, dacă sunt puși în fața unei reguli care implică să nu alerge în clasă, dar doresc să ajungă mai repede la o jucărie, vor învăța să gândească alternative sigure și acceptabile, cum ar fi mersul rapid. Astfel, regulile îi învață să ia decizii și să-și planifice acțiunile, dezvoltându-și gândirea logică.

Regulile contribuie la crearea unui mediu armonios și echilibrat, în care copiii se simt acceptați și respectați. În cadrul grădiniței, de exemplu, respectarea regulilor ajută la prevenirea conflictelor și la crearea unei atmosfere plăcute, în care toți copiii se pot simți incluși și susținuți. Aceasta contribuie, de asemenea, la dezvoltarea sentimentului de apartenență la un grup și la învățarea rolului pe care îl au în cadrul comunității.

Regulile sunt esențiale în educația copiilor preșcolari, oferindu-le acestora un cadru sigur în care pot să se dezvolte armonios. Ele îi ajută să își formeze obiceiuri sănătoase, să își dezvolte abilitățile sociale și să învețe respectul față de ceilalți, pregătindu-i astfel pentru etapele ulterioare ale vieții. Este important ca regulile să fie aplicate cu consecvență, dar și cu înțelegere și empatie, pentru ca micuții să le perceapă ca pe un sprijin, nu ca pe o constrângere.

Bibliografie

1. Gopnik, A. (2009). *The Philosophical Baby: What Children's Minds Tell Us About Truth, Love, and the Meaning of Life*. Farrar, Straus and Giroux.
2. Berk, L. E. (2013). *Child Development*. Pearson Education.
3. Baumrind, D. (1991). The Influence of Parenting Style on Adolescent Competence and Substance Use. *Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95.
4. Hoffman, M. L. (2000). *Empathy and Moral Development: Implications for Caring and Justice*. Cambridge University Press.
5. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
6. American Academy of Pediatrics (AAP). (2018). *Positive Parenting Tips for Healthy Child Development*.
7. Kohn, A. (2005). *Unconditional Parenting: Moving from Rewards and Punishments to Love and Reason*. Atria Books.

Studiul unor specii de coleoptere dăunătoare din ecosistemele pomicele S. D. Banu Mărăcine Craiova

Prof. Dr. Stăiculescu Maria Laura
Școala Gimnazială Fratoșița / Școala Gimnazială Beloț, Dolj

Intervenția omului asupra ecosistemelor pomicele a avut o mare influență, aceste prezentând un mare dezechilibru și o complexitate redusă din cauza activității umane. În ciuda aplicării frecvente cu diverse tipuri de pesticide, există dăunători rezistenți care continuă să atace frecvent aceste ecosisteme.

Pentru o mai bună cunoaștere a acestor dăunători, s-a impus cu necesitate studierea entomofaunei de coleoptere dăunătoare. În urma colectărilor efectuate s-au identificat diverse specii de coleoptere ce sunt încadrate sistematic în 4 familii.

Din cele 4 familii cele mai numeroase specii au făcut parte din Curculionidae, urmate de Cetoniidae, Rutilidae și Rhynchitidae.

Din numărul total al speciilor de animale ce populează Pământul, insectelor le revine aproximativ 70%. În fiecare an specialiștii entomologi descoperă și descriu specii noi, iar conform ultimelor date din literatură, în plan mondial actualmente sunt cunoscute circa 2 mln. specii de insecte

Având o înaltă plasticitate ecologică, coleopterele sunt întâlnite în toate ecosistemele – de la regiunile polare până la pădurile ecuatoriale. Sunt frecvente aproape în toate tipurile de habitate, se hrănesc cu orice fel de hrană.

Impactul dăunătorilor asupra culturilor este rezultatul interacțiunii dintre un anumit sistem gazda/parazit și condițiile locale de mediu și de cultură. Datorită extinderii agriculturii ecologice, s-au produs modificări ale spectrului de boli și dăunători din culturile agricole.

Ținând cont de poziția și rolul coleopterelor din diferitele tipuri de ecosisteme horticole, cercetarea de față s-a impus cu necesitate în acest tip de ecosisteme pomicele (Mitreă I., 2005).

Numeric, coleopterele sunt superioare celorlalte grupe de insecte, constituind în majoritatea ecosistemelor peste 80% din totalul speciilor de insecte existente. Coleopterele îndeplinesc diferite funcții utile pentru om, sunt buni indicatori, pot servi drept unul din obiectele principale în soluționarea problemelor de cadastru și monitoring ecologic integrat. În baza prezenței numeroase și frecvenței lor în ecosisteme, ar putea fi construite diverse modele matematice ale dinamicii unor animale de interes economic, elaborate principii și căi de pronosticare și reglare a diferitor dăunători periculoși din agricultură și silvicultură.

În ecosistemul pomicol dăunătorii identificați ataca diferite organe de vegetație, în urma unui rezumat am constatat care sunt cele mai afectate organe de vegetație: organele aeriene ale plantelor, majoritatea adulților atacă organele florale, mugurii sau lăstarii, unii dintre ei ataca și fructele. Larvele care și ele sunt dăunătoare ataca fructele în general,

consumând mezocarpul și semințele (Perju T., B. Bobirnac, D Bob, 1976), (Rosca I, Oltean I., Mitrea I., și colab. 2011).

Pentru a stabili cu exactitate entomofauna coleopterelor daunatoare din S. D. Banu Maracine Craiova, s-au efectuat colectari prin diverse metode: metoda capcanelor Barber, metoda frapajului, etc (Chimisliu Cornelia. 2001).

Cea mai utilă metodă a fost cu ajutorul capcanelor Barber care s-au amplasat la nivelul solului. Entomofauna colectata a fost analizata si identificata in incinta laboratorului cu ajutorul lulpei si microscopului.

Determinarea s-a realizat cu ajutorul determinantului public din fauna României (Panin, 1951). Materialul determinat a fost etichetat si conservat în alcool etilic 70 % si glicerina sau au fost preparate pe ace uscat.

In urma colectărilor efectuate, a fost identificata entomofauna dăunătoare din ecosistemul pomicol din S. D. Banu Mărăcine Craiova. Coleopterele colectate au fost supuse unei analize statistice privind abundenta si grupate pe fiecare specie si familie in parte.

In cadrul ecosistemului pomicol de la Stațiunea Didactica “Banu Maracine” au fost identificate de asemenea 4 familii de coleoptere ce însumează un număr de 6 specii, reprezentate de 40 de indivizi colectați.

Cea mai numeroasă familie este reprezentata de către *Curculuionidae* cu 3 specii distincte, *Anthonomus pomorum* cu 9 indivizi, *Rhynchites bacchus* cu 4 indivizi si *Sciaphobus squalidus* cu 5 indivizi.

Următoarele 3 familii au avut decat un singur reprezentant fiecare dupa cum urmeaza: *Fam. Cetoniidae* cu *Oxythirea funesta* a prezentat un numar de 7 indivizi, *Fam. Rutilidae* cu specia *Epicometis hirta* cu 7 indivizi si *Fam. Rhynchitidae* cu *Rhynchites aequatus* cu 8 indivizi. Suma coleopterelor identificate in ecosistemul pomicol a fost de 40 de indivizi

Entomofauna identificata a fost reprezentata de 6 specii care aparțin de 4 familii diferite. Din totalul de indivizi s-a constatat ca specia cea mai abundenta a fost, *Anthonomus pomorum* cu un total de 9 indivizi, urmata de *Rhynchites aequatus* cu 8 indivizi. Cel mai mic număr de indivizi a fost reprezentat de către *Rhynchites bacchus* cu doar 4 indivizi.

Bibliografie

1. Chimișliu Cornelia. 2001. Colectarea, prepararea si conservarea materialului biologic Ed. Sirech. Craiova,
2. Mitrea I. 2005. *Entomologie agricolă*, Editura Universitaria Craiova,
3. Panin L. 1951. Determinatorul coleopterelor daunatoare si folositoare din R.P.R. Ed de Stat. Bucuresti
4. Perju T., B Bobirnac, D Bob, 1976 Daunatorii animalii ai arbustilor fructiferi, Ed. Scrisul romanesc Craiova
5. Perju T., 2002 Daunatorii organelor de Fructificare si masuri de combatere integrata – plante lemnoase, vol II, Ed. AcademicPres, Cluj Napoca
6. Rosca I, Oltean I., Mitrea I., și colab. 2011 *Tratat de Entomologie Generala si Speciala*, Editura Alpha MDN Buzău,
7. Teodorescu Georgeta, T Roman, M Sumedra, 2003 *Entomologie hoticolă, dăunători specifici si metode de combatere*, Ed. Ceres, București.

Abordarea integrată în predarea limbii și literaturii române

Prof. Corîci Maria
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

În cadrul orelor de limba și literatura română, integrarea se realizează între cele trei compartimente care în mod tradițional erau predate (și evaluate) separat. În viziunea comunicativă, achizițiile din domeniul limbii sunt importante pentru domeniul comunicării.

Educația ajută omenirea în ansamblul ei dar în același timp trebuie să răspundă unor nevoi imediate legate de viața în societate, fără însă a cădea în cealaltă extremă de a vedea educația drept unic legată de aceste ultime componente. De altfel, Delors avertizează în continuare asupra pericolului de a considera educația doar ca furnizor de mână de lucru calificată: „ea trebuie pusă în slujba ideii că ființa umană nu este mijlocul, ci însăși justificarea dezvoltării.” (idem) Raportul Comisiei clasifică cele patru tipuri fundamentale de învățare ca piloni ai cunoașterii, care pot sta la baza unui curriculum modern, a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța regulile supraviețuirii, a învăța să fii. Premisele de la care pornesc obiectivele educației clarifică problema abordării intergrate. Literatura de specialitate menționează aproape în unanimitate contribuția lui Jacques Delors. „Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul al XXI-lea” în care se atrage atenția asupra importanței educației: „dezvoltarea responsabilă nu poate mobiliza energia oamenilor dacă nu îi înzestrează de la bun început cu un, pașaport pentru viață care să le permită să se înțeleagă și să îi înțeleagă pe ceilalți mai bine, să participe la acțiunile colective și la viața societății.” (Delors, 2000: 62) Astfel, o disciplină de studiu trebuie să se axeze pe formarea competențelor, conform primului principiu de mai sus iar obiectivele sale să se orienteze înspre instrumente. Contactul personal, diversificarea situațiilor de învățare vor conduce la o mai bună înțelegere a propriilor valori, la interiorizarea lor. Nu în ultimul rând, se oferă puncte de referință intelectuale alături de o dezvoltare armonioasă a personalității. În ceea ce privește domeniul predării la limba și literatura română, integrarea se realizează între cele trei compartimente care în mod tradițional erau predate (și evaluate) separat. În viziunea comunicativă, achizițiile din domeniul limbii sunt importante și pentru domeniul comunicării, pentru că ele oferă elevului cunoașterea legilor de combinare și selecție a elementelor de construcție a comunicării. Comunicarea este nu doar un domeniu de conținuturi, în care elevii învață cum se realizează un monolog, un dialog, o dezbatere, un eseu etc., ci și un mijloc de învățare, folosit de toate disciplinele școlare (aceștia aplică, deci, strategiile învățate în domeniul comunicării nu doar pentru a discuta un text sau pentru a înțelege anumite probleme de limbă, ci în orice altă disciplină pe care o studiază în școală). De altfel, așa cum observă A. Pamfil (2006: 21) „complexitatea și deschiderea modelului comunicativ, dar mai ales gradul de adecvare la imperativele societății contemporane justifică preluarea și integrarea lui în spațiul reformei curriculare românești.” Tiparul structurant prezentat de A. Pamfil prezintă formarea competenței de comunicare prin predarea integrată a celor patru capacități generale și a celor trei categorii de conținuturi. Capacitățile generale vizează comprehensiunea și producerea de

text scris și oral și conduc spre obiectivele-cadru, în timp ce conținuturile sunt structurate pe câteva domenii: a) lectura, b) practica rațională și funcțională a limbii și c) elemente de construcția comunicării – compuse, la rândul lor, din subdomenii. Totuși, ceea ce scoate în evidență acest model, este faptul că el presupune conturarea și cizelarea celor patru capacități generale prin asimilarea unor cunoștințe metalingvistice și prin aplicarea lor în cadrul unor activități de comunicare globală. A. Pamfil (2006) prezintă câteva posibile coordonate, care după cum se va vedea, se articulează perfect pe principiile enunțate de alți autori ca J. Harmer sau J. Richards. O primă caracteristică se referă la accentuarea rolului interactiv al limbajului, exersarea tuturor funcțiilor lui în contexte variate și semnificative. În al doilea rând, configurarea unor strategii didactice active, ce urmăresc utilizarea limbii în context devine un element important. A treia coordonată se referă la abordarea literaturii ca orizont divers, în care au locul texte dintre cele mai eterogene, incluzând pe cele nonliterare. O ultimă coordonată a unei didactici comunicative este reprezentată de structurarea unor parcursuri didactice explicite și coerente, în care elevul este anunțat de la începutul activității didactice care este finalizarea ei. O ultimă contribuție este aceea adusă de Catherine Evans Davies într-un articol intitulat *Developing awareness of crosscultural pragmatics* (publicat în *Multilingua* 2004: 207-231). Autoarea propune organizarea parcursului didactic în jurul activităților de comunicare ca discursuri și mai puțin ca acte de vorbire separate, încurajarea educaților de a căuta propriile modele și o anumită distanță critică. La nivelul sistemului de învățământ, finalitățile generale actuale relevă preocuparea pentru formarea intelectuală (teoretizare, conceptualizare, abstractizare) și, totodată, pentru formarea abilităților și competențelor practice și pentru promovarea multidisciplinarității, a interdisciplinarității și a transdisciplinarității, în vederea asigurării caracterului operațional și funcțional al achizițiilor. Elevii sunt îndrumați să identifice singuri nevoile educaționale și să acționeze conștient spre atingerea acestora. Bocoș (2008: 98) arată: „cuprinzând sisteme de valori identificate și vehiculate la nivelul societății, acestea [obiectivele] oferă sistemului educativ linii directoare, îi asigură acestuia coerența și dau sens acțiunii educative.” Importanța teleologiei este subliniată de autor prin legătura care se face între această acțiune și demersurile care îi succed – proiectarea didactică propriu-zisă: „A acționa în plan educațional înseamnă a delibera asupra traiectului de parcurs, a tinde către un scop în condiții date, înseamnă a identifica și a alege mijloacele cele mai bune pentru atingerea scopului și a introduce în realitatea educațională o serie de variabile și factori care (auto)reglează acțiunea înspre finalitățile propuse, în fond, finalitățile educației ating demnitatea de valori practice (praxiologie), întrucât vizează eficientizarea acțiunii și sunt consecințe ale intenționalității umane” (Cucos 1996: 42) Practic, toate acestea se pot concretiza în oferirea de competențele specifice, cum ar fi: cunoașterea și utilizarea regulilor care asigură organizarea a unui text, folosirea limbii în context, stăpânirea operațiilor care presupun anticiparea unui mesaj și reglarea adecvată a răspunsului într-un text scenic, reliefaarea capacităților de exploatare a creativității verbale .

Bibliografie:

1. Bocoș, M (2008) *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*. Editura Paralela 45, Pitești.
2. Cucoș, C (1996) *Pedagogie*. Polirom, Iași.
3. Davies, C.E. *Developing awareness of crosscultural pragmatics în Multilingua 23*, 2004.
4. Delors, J. (coord.) (2000) *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul al XXI-lea*. Polirom, Iași.
5. Pamfil, A. (2006) *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*. Pitești, Editura Paralela 45.

Repertoriul ocazional- folclorul obiceiurilor de iarnă

Prof. Sărmășan Cosmin Adrian
Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș

Folclorul reprezintă totalitatea creațiilor artistice, literare, muzicale, plastice a obiceiurilor și a tradițiilor populare ale unei țări sau ale unei regiuni. Totodată, este și știința care se ocupă cu studiul creațiilor artistice, obiceiurilor și al tradițiilor populare.

Folclorul ocazional cuprinde cântece legate de date calendaristice sau rituri importante din viața omului. Ținând cont de variatele împrejurări din viața poporului, acesta poate fi împărțit astfel:

- a) Folclorul obiceiurilor de iarnă – colinde de Crăciun și de Anul Nou;
- b) Folclorul obiceiurilor de primăvară-vară;
- c) Folclorul legat de momente importante din viața omului (nașterea, nunta, moartea).

Colindatul este o tradiție specifică sărbătorilor de iarnă, în special în țările cu influență creștină. Acest obicei implică grupuri de colindători, adesea copii sau tineri, care merg din casă în casă pentru a cânta colinde și a le ura gospodarilor sărbători fericite.

Repertoriul de iarnă își are originea în cultura străveche a românilor. Perioada Anului Nou corespundea cu perioada solstițiului de iarnă și cu începutul unui nou ciclu al muncilor agrare. Odată cu răspândirea creștinismului, în repertoriul de iarnă au intrat și cântecele legate de Nașterea Domnului și alte sărbători religioase din această perioadă (de exemplu, Sfântul Vasile, Boboteaza ș.a.).

Cel mai reprezentativ și mai bogat gen al perioadei de iarnă este *colindul*. Reprezintă un cântec tradițional românesc, anume felicitări de tip epico-liric, având în general între 20 și 60 de versuri.

În funcție de tematica lor, colindele pot fi creștine (legate de sărbătorile religioase) sau profane (legate de începutul unui nou ciclu al muncilor agrare). Caracteristica principală a colindului este refrenul, în care găsim expresii precum: „Ier-i Ier”, „florile dalbe” sau „zorii-s dalbe”. Colindele sunt interpretate prin cântarea în grup, la unison, ori în două grupe, antifonic și pot fi acompaniate cu instrumente, precum: fluier, cimpoi, dobă mică. Simplitatea, ușurința și cursivitatea versurilor, exprimă o mare bogăție de idei, într-o formă plină de frumuseți artistice, în care figurile de stil abundă. Eticul se îmbină în chipul cel mai armonios și mai fericit cu esteticul.

Cântecul de stea este un gen care aparține folclorului obiceiurilor de iarnă. Este specific Crăciunului și evocă steaua care i-a călăuzit pe magi către ieslea în care s-a născut Isus. Spre deosebire de colind, cântecul de stea nu are refren, iar tematica acestuia este doar religioasă. Structura melodică se axează pe modurile bizantine, care se îmbină cu elemente caracteristice folclorului muzical.

Tradițiile de iarnă reflectă bogăția culturală a comunităților, îmbinând obiceiurile vechi cu emoția sărbătorilor. Colindul și cântecul de stea aduc bucurie, împărțind povești și urări frumoase în casele oamenilor. Prin aceste tradiții sunt transmise căldura și armonia specifică sărbătorilor de iarnă, consolidând legăturile sociale și culturale între indivizi și comunități.

Bibliografie:

1. Brăiloiu, Constantin, *Colinde și cântece de stea*, București, 1931
2. Breazul, George, *Colinde / Cartea satului*, nr.21, București, 1938
3. *Folclorul obiceiurilor calendaristice / Arta muzicală din Republica Moldova. Istorie și modernitate*, Chișinău: Grafema Libris, 2009.
4. Mariana Magdalena Comăniță Mirela-Larisa Matei Magda Nicoleta Bădău, *Educație muzicală*, clasa a VII-a, Editura Art Klett, 2024.

Importanța activităților integrate în grădinița de copii pentru învățarea eficientă a preșcolarilor

Prof. Rațiu Mădălina-Ioana
Școala Gimnazială Ciugud, Alba

Introducere

În educația preșcolară, activitățile integrate joacă un rol esențial în dezvoltarea copiilor, oferindu-le o învățare complexă, relevantă și atractivă. Conform **Curriculumului pentru educația timpurie** (2019), activitățile integrate sunt acele activități educaționale care combină mai multe domenii de învățare, stimulând astfel dezvoltarea tuturor competențelor necesare preșcolarilor. Prin integrarea domeniilor, copiii sunt încurajați să exploreze, să descopere și să aplice cunoștințele dobândite într-un mod semnificativ și real. Aceste activități contribuie nu doar la învățarea teoretică, ci și la dezvoltarea unor abilități importante, precum gândirea critică, creativitatea și comunicarea eficientă.

Activitățile integrate

Activitățile integrate în educația preșcolară presupun combinarea mai multor domenii de învățare, într-un mod coerent și semnificativ. Astfel, copiii pot explora concepte din domenii variate, cum ar fi Dezvoltarea Limbajului, Activități Matematice, Științele Naturii, Om și Societate, sau Artele, într-o singură activitate. În loc ca fiecare domeniu să fie abordat izolat, învățarea este realizată într-o manieră unitară, iar copiii înțeleg mai bine legăturile dintre concepte și aplicațiile acestora în viața de zi cu zi.

Activitățile integrate sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților cognitive, sociale și emoționale ale copiilor. Potrivit Curriculumului național pentru educația timpurie (2019), învățarea integrată stimulează curiozitatea naturală a copiilor și le oferă posibilitatea de a experimenta în mod direct procesele de învățare prin activități practice, jocuri și proiecte creative. Această abordare este considerată una dintre cele mai eficiente în pregătirea copiilor pentru provocările educaționale viitoare.

Beneficiile activităților integrate

1. Dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor

Activitățile integrate sunt un mediu ideal pentru dezvoltarea gândirii critice, deoarece copiii sunt provocați să aplice cunoștințele dobândite în moduri diverse și interconectate. De exemplu, într-o activitate care combină științele naturii și matematica, copiii pot explora mediul înconjurător, pot observa plante sau animale și pot număra, clasifica sau descrie elementele observate. Aceste activități dezvoltă abilități de observare, analiză și sinteză, care sunt fundamentale pentru gândirea critică.

2. Îmbunătățirea abilităților de comunicare

În activitățile integrate, copiii sunt încurajați să își exprime ideile și să participe activ la discuții. De exemplu, într-o activitate care combină Domeniul Dezvoltarea Limbajului (DLC) cu Domeniul Om și Societate, copiii pot discuta despre diverse profesii și roluri sociale, folosind vocabularul specific. Aceasta le permite să își dezvolte abilități de comunicare orală și de exprimare a ideilor într-un mod clar și coerent, esențial pentru dezvoltarea abilităților de limbaj (Curriculum pentru educația timpurie, 2019).

3. Creșterea motivației și a implicării în învățare

Activitățile integrate sunt mai atractive pentru copii, deoarece le oferă oportunitatea de a învăța într-un mod activ și dinamic. Acestea includ jocuri, experimente și activități creative care stimulează imaginația și curiozitatea. De exemplu, o activitate care combină matematică și științele naturii poate implica măsurarea și înregistrarea diferitelor plante sau animale, iar copiii pot observa cum se aplică conceptele matematice în viața de zi cu zi. Astfel, învățarea devine o experiență plăcută și semnificativă pentru copii.

4. Dezvoltarea unei înțelegeri interconectate a lumii

Activitățile integrate ajută copiii să înțeleagă cum sunt legate diferitele domenii de cunoaștere între ele. Prin combinarea conceptelor din diverse domenii, copiii pot înțelege mai bine complexitatea lumii înconjurătoare și pot învăța să facă conexiuni între lucruri. De exemplu, într-o activitate care combină științele naturii și dezvoltarea limbajului, copiii pot observa un fenomen natural și pot învăța să-l descrie folosind un vocabular specific, în timp ce înțeleg procesele științifice implicate (Curriculum pentru educația timpurie, 2019).

Exemple de integrare a domeniilor experiențiale

1. DLC și DOS 1/2

Un exemplu de integrare între aceste două domenii poate fi un joc de rol în care copiii reprezintă diverse profesii, precum medici, profesori sau pompieri. Această activitate le permite să învețe vocabularul specific fiecărei profesii, să înțeleagă importanța rolurilor sociale în comunitate și să își dezvolte abilități de comunicare și colaborare.

2. DLC și DȘ 2 (matematică)

Într-o activitate care combină limbajul și științele (matematica), copiii pot construi forme geometrice folosind diverse materiale (de exemplu, carton, lemn sau plastilină) și pot învăța să numere, să clasifice și să descrie formele. De asemenea, pot învăța să folosească cuvinte descriptive legate de dimensiuni, culoare și formă, stimulându-le atât abilitățile matematice, cât și pe cele lingvistice (Curriculum pentru educația timpurie, 2019).

3. DLC și DȘ 1 (cunoașterea mediului)

Un exemplu de integrare între aceste domenii ar putea fi o excursie în natură, unde copiii pot observa diverse plante și animale. După excursie, aceștia pot discuta despre ce au văzut, folosind un vocabular specific pentru a descrie observațiile. Această activitate le permite să învețe atât despre fenomenele naturale, cât și despre cum să își exprime gândurile într-un mod clar și detaliat (Curriculum pentru educația timpurie, 2019).

4. DLC și DEC

O activitate integrată între aceste două domenii ar putea implica crearea unei povestiri sau a unei scenete, pe care copiii o vor reprezenta printr-un teatru de păpuși sau prin desen. În acest mod, copiii își dezvoltă imaginația și abilitățile de comunicare, fiind încurajați să construiască povești coerente și să le exprime printr-o formă artistică.

5. DOS și DPM

Copiii sunt invitați să joace rolul unor animale care trebuie să traverseze un „râu” format din cercuri sau covorașe colorate. Activitatea implică stabilirea unui plan comun, alegerea unui „lider” care coordonează traversarea și respectarea unor reguli stabilite împreună. Activitățile care combină jocul de rol cu mișcarea fizică au un impact pozitiv asupra dezvoltării socio-emoționale, susținând autoreglarea și abilitățile de lucru în echipă (Berger, 2015).

6. DȘ și DPM

„Laboratorul micilor meteorologi”: Copiii construiesc mori de vânt simple din hârtie, pe care le testează alergând prin curtea grădiniței. Ei observă cum vântul le pune în mișcare, discută despre cauzele fenomenului și completează o fișă cu desene care reprezintă experimentul.

7. DEC și DPM

Asocierea artei plastice cu mișcarea stimulează atât emisfera dreaptă (creativitate), cât și emisfera stângă (organizare spațială), îmbunătățind integrarea cognitivă. Copiii pictează pe coli mari întinse pe podea, utilizând pensule mari sau degetele, în timp ce ascultă muzică clasică. În pauzele muzicale, aceștia se deplasează liber în jurul colilor, explorând diferite moduri de mișcare (mers pe vârfuri, sărituri).

8. DLC și DEC

Povestirea integrată cu arta vizuală și muzica încurajează exprimarea multimodală, consolidând înțelegerea și reținerea mesajelor. Educatoarea spune o poveste scurtă, iar copiii creează desene sau colaje pentru a ilustra fiecare scenă. În paralel, se compun sunete sau ritmuri care să acompanieze momentele-cheie ale povestirii, folosind instrumente muzicale simple.

9. DEC și DOS

Activitățile dramatice ajută copiii să își exploreze emoțiile și să înțeleagă perspectivele celorlalți, contribuind la dezvoltarea empatiei. De exemplu, copiii creează păpuși din materiale reciclabile, apoi pun în scenă o povestire scurtă despre prietenie și ajutor reciproc. Sceneta este prezentată în fața colegilor.

Concluzie

Activitățile integrate sunt esențiale pentru învățarea preșcolarilor, deoarece oferă oportunități de învățare activă și semnificativă, care stimulează dezvoltarea abilităților cognitive, sociale și emoționale. Prin integrarea diferitelor domenii de învățare, copiii pot înțelege legăturile dintre concepte și pot aplica cunoștințele în moduri creative și utile. Aceste activități contribuie nu doar la dobândirea de cunoștințe, dar și la dezvoltarea unei gândiri flexibile, care va fi esențială pe tot parcursul educației și vieții lor.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educația timpurie (2019). Ministerul Educației Naționale, România.
2. Berger, K. S. (2015). *The Developing Person Through Childhood and Adolescence*. Macmillan Learning.
3. Albulescu, I., & Catalano, H. (2019). *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Manolescu, M., & Pânișoară, I.-O. (2019). *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Vol. 1*. București: Editura Polirom.

Provocările și oportunitățile învățământului modern în secolul XXI

Prof. Înv. Primar Cîrstea Beatrice
Școala Gimnazială „Ioan Duhovnicul” Bănești, Prahova

În secolul XXI, educația joacă un rol crucial în pregătirea generațiilor viitoare pentru un mediu de lucru și social în continuă schimbare. Învățământul nu mai este doar o transmisie de informații de la profesor la elev, ci devine un proces interactiv, în care tehnologia, inovația și competențele non-cognitive joacă un rol din ce în ce mai important. Cu toate acestea, sistemul educațional se confruntă cu provocări majore, dar și cu numeroase oportunități care pot modela viitorul educației.

Provocările învățământului modern

1. Acces inegal la educație

Deși educația este considerată un drept fundamental, există încă mari diferențe în accesul la învățământ, în special în zonele rurale sau în comunitățile defavorizate economic. Lipsa resurselor, infrastructura slab dezvoltată și nivelul scăzut de digitalizare contribuie la marginalizarea unor elevi și îngreunează posibilitatea acestora de a beneficia de o educație de calitate.

2. Învățământul tradițional vs. digitalizare

Pandemia de COVID-19 a accelerat adoptarea învățământului online, dar a scos în evidență și limitele digitalizării în educație. În timp ce tehnologia poate îmbunătăți accesul la resurse și diversifica metodele de predare, există dificultăți legate de pregătirea profesorilor, lipsa echipamentelor adecvate în rândul elevilor și problema interacțiunii umane, esențială în procesul de învățare.

3. Suprasolicitarea elevilor și profesorilor

Un alt aspect negativ al învățământului modern este presiunea enormă pusă atât pe elevi, cât și pe profesori. Curriculum-ul suprasolicitant, combinat cu examenele standardizate și cerințele rigide, poate duce la oboseală, burnout și scăderea interesului față de educație. Elevii sunt, adesea, pregătiți mai mult pentru a obține rezultate la teste decât pentru a-și dezvolta abilități relevante pentru viață.

4. Schimbările rapide ale pieței muncii

Cu o economie globalizată și din ce în ce mai digitalizată, cerințele pieței muncii se schimbă rapid. Sistemele educaționale tradiționale, bazate pe memorarea informațiilor și formarea unor competențe limitate, nu mai sunt suficiente. Elevii și studenții au nevoie de abilități complexe, precum gândirea critică, capacitatea de rezolvare a problemelor și adaptabilitatea la noi tehnologii.

Oportunitățile învățământului modern

1. Tehnologia ca instrument de democratizare a educației

Tehnologia are un potențial imens de a democratiza accesul la educație. Platformele de învățare online, resursele educaționale deschise și cursurile online permit elevilor și

studentilor din întreaga lume să acceseze informații de calitate, indiferent de locația lor. În plus, tehnologiile actuale, cum ar fi inteligența artificială, pot personaliza învățarea în funcție de nevoile fiecărui elev.

2. Educația bazată pe competențe

Într-o lume din ce în ce mai complexă, educația bazată pe competențe devine din ce în ce mai populară. În loc să se concentreze doar pe transmiterea cunoștințelor teoretice, sistemele educaționale moderne pun accent pe dezvoltarea abilităților practice și a competențelor soft, cum ar fi comunicarea, munca în echipă și leadership-ul. Această abordare pregătește elevii pentru provocările reale ale pieței muncii și le oferă flexibilitatea de a se adapta la schimbările constante din mediul profesional.

3. Învățarea pe tot parcursul vieții

O altă oportunitate semnificativă este conceptul de învățare pe tot parcursul vieții. Într-o lume în care tehnologia evoluează rapid și noile competențe devin esențiale, formarea profesională nu se mai încheie odată cu absolvirea unei școli sau a unei universități. Programele de educație continuă, training-urile și cursurile online permit indivizilor să-și actualizeze constant cunoștințele și să rămână competitivi pe piața muncii.

4. Personalizarea educației prin inteligența artificială

Inteligența artificială are potențialul de a transforma radical educația, oferind soluții de personalizare a procesului de învățare. Algoritmii AI pot analiza stilul de învățare al fiecărui elev și pot oferi resurse și exerciții adaptate nevoilor sale. În acest fel, elevii vor putea progresa în propriul lor ritm, maximizând eficiența și impactul învățării.

Concluzie

Învățământul modern se află la un punct de cotitură, între provocările vechi și oportunitățile aduse de tehnologiile noi. Soluțiile eficiente vor necesita o adaptare continuă a curriculumului, o mai bună pregătire a profesorilor și investiții semnificative în infrastructură și tehnologie. Sistemele educaționale care vor reuși să se adapteze la noile realități vor pregăti generații de tineri care nu doar că vor avea cunoștințele necesare, ci și abilitățile și adaptabilitatea de care au nevoie pentru a reuși într-o lume în schimbare rapidă.

De aceea, este esențial ca educația să devină un proces dinamic și incluziv, în care fiecare individ are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim.

Bibliografie:

1. Fullan, M. (2007). *The New Meaning of Educational Change*. Teachers College Press.
2. Robinson, K. (2011). *Out of Our Minds: Learning to Be Creative*.
3. Ioan Neacșu – *Educația și dezvoltarea competențelor. Perspective psihopedagogice* (2006)

Educația elevilor cu privire la violența în mass-media

Prof. Rusu Cristina

Colegiul Tehnic Infoel, Bistrița, Bistrița-Năsăud

Definită ca „*utilizarea forței și a constrângerii de către un individ, grup sau clasă socială în scopul impunerii voinței asupra altora*”, violența este, din nefericire, un fenomen cotidian generalizat în zilele noastre, în ciuda încercărilor de prevenire și combaterea a acesteia.

Printre numeroase tipuri de violență care afectează societatea contemporană, s-a impus tot mai pregnant, în ultimele decenii, violența din mass-media, televiziunea fiind, în opinia specialiștilor, principalul mijloc de comunicare în masă care proliferază o violență constantă. De asemenea, televiziunea este considerată de către unii cercetători și pedagogi ca fiind, în parte, responsabilă de agresivitatea din ce în ce mai crescută a tinerilor (care au tendința de a reproduce în realitate actele de violență de pe micul ecran), dar și de extinderea valului de violență din societatea contemporană.

Alte efecte negative ale mass-media asupra agresivității sunt date de contactul imediat cu diverse tehnici de luptă și mijloace violente care pot fi reproduse apoi în viața reală, orientarea gândirii unor oameni în sensul promovării violenței verbale sau fizice, desensibilizarea față de victimele violenței în urma obișnuinței cu imagini violente, slăbirea constrângerilor față de agresiune dobândite prin educație, urmare a familiarizării cu violența transmisă prin mass-media.

Alte efecte negative au fost prezentate la Convenția internațională asupra violenței în mass-media, desfășurată la New York (2 octombrie 1994), printre acestea înscriindu-se: credința tinerilor care petrec mult timp la televizor că violența îi ajută să-și rezolve conflictele, promovarea unei culturi a violenței în mass-media a făcut să crească numărul minorilor implicați în acte de violență, modelul spectacolului violenței este generalizat în lume, violența fiind astăzi un limbaj universal și adesea atractiv, care nu are nevoie de cuvinte, unele mijloace de informare în masă promovează personaje agresive pe post de modele de comportament, încurajând astfel, agresivitatea, mai ales în cazul adolescenților aflați în căutare de modele.

Desigur, receptarea violenței depinde de trăsăturile psihosociale ale receptorilor și de apartenența acestora la anumite grupuri și medii sociale. Unii analiști sunt de părere că mesajele violente transmise prin mass-media nu au rolul decât de a analiza și a întări tendințele agresive ale indivizilor, în funcție de educația primită și de nivelul de socializare, de aceea, mai înclinate spre agresivitate sunt persoanele cu deficit de stabilitate afectivă și socială, puțin integrate în mediul lor de viață. Astfel, conform acestei opinii, mass-media nu creează violență, ci doar amplifică tendințele de agresivitate pe care le au unele persoane, iar amplificarea violenței nu depinde de mesaj, ci de alți factori precum: structura personalității individului, grupurile de apartenență, situația în care se află individul la un moment dat etc.

Unele studii asupra violenței în mass-media arată că aceasta devine problematică printr-un efect cumulativ de lungă durată, ca urmare, persoanele care se uită mai mult la televizor, la emisiuni în care se promovează violența, sunt predispuse mai mult la agresivitate, decât cele care se uită ocazional și alt gen de emisiuni, cu alte cuvinte, un consum îndelungat de violență

reduce sensibilitatea față de victime și crește toleranța față de violență care este privită ca un comportament cotidian, firesc

Efectele violenței mediatizate sunt de multe ori psihice, profesorul Kristen Harrison, de la Universitatea din Michigan arătând în unul dintre studiile sale că: *„Aceste efecte negative variază de la imposibilitatea de a închide un ochi toată noaptea, luni de zile după vizionarea filmelor (de groază), până la evitarea unor situații din viața reală care seamănă cât de cât cu scenele de groază”*. Un studio realizat de cercetătorii americani a relevat faptul că 26% din tineri au avut probleme de ordin emoțional în urma vizionării unor scene violente, cu mult sânge și care conțineau secvențe de coșmar. O treime dintre tinerii intervievați nu a mai resimțit aceste efecte

după o săptămână, iar o altă treime a suferit mai bine de un an de zile.

Conform unui studiu realizat de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Cluj, copiii și adolescenții petrec mult timp la televizor, în fața computerului sau al altor mijloace audiovizuale unde pot lua contact cu mesaje ce promovează violența. Astfel, două treimi dintre copiii în vârstă de până la șase ani se uită zilnic câte două ore la televizor, iar copiii și adolescenții cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani petrec între patru și șase ore pe zi în fața televizorului și a computerului. Mai mult, în 53% dintre familiile chestionate, nu există reguli legate de vizionarea programelor TV.

În ultimii ani, a scăzut timpul petrecut în fața televizorului, dar prin intermediul telefoanelor mobile sau Ipod-urilor, copiii și adolescenții petrec mult mai mult timp pe Internet, inclusiv pe site-urile care promovează violența.

Pe fondul creșterii tot mai accentuate a relației violență-mass-media, în februarie 1996, în Statele Unite ale Americii a fost promulgată o nouă lege a mass-media care obligă televiziunile să clasifice emisiunile după gradul lor de pericolozitate pentru copii și tineri, acestea trebuind să conțină un cod al vârstei, al gradului de violență, de sex etc. Plecând de la această lege promulgată în SUA, statele europene au adoptat și ele clasificarea emisiunilor în funcție gradul de violență.

Educația copiilor și tinerilor cu privire la violența generată de mass-media ar trebui să trebui să cuprindă, printre altele, următoarele măsuri:

- ✓ monitorizarea și limitarea timpului pe care copiii și adolescenții îl petrec în fața televizorului și pe Internet; Asociația Americană a Pediatriilor recomandă ca un copil să nu fie expus la televizor până la vârsta de doi ani, iar în cazul copiilor mai mari, timpul petrecut în fața televizorului să fie de maxim două ore/zi și să se limiteze la programe de calitate.

- ✓ oferirea unor activități alternative pentru copii și adolescenți: citire, jocuri cu prietenii, sporturi, activități ce contribuie la dezvoltarea sănătoasă;

- ✓ încurajarea copiilor să analizeze mesajele primite de la TV, să exprime atitudini critice, să puncteze diferențe între realitate și ficțiune, cu alte cuvinte educarea acestora pentru a înțelege și a analiza critic conținutul la care sunt expuși;

- ✓ părinții trebuie să decidă ce programe sunt potrivite pentru vârsta și personalitatea copiilor lor și să permit accesul acestora doar la acele programe; de asemenea, tot părinții trebuie să stabilească limita de timp pentru vizionarea programelor la TV (este recomandat ca preșcolarii să petreacă o oră/zi la televizor, iar copiii de 8/11 ani, câte două ore pe zi);

✓ tot părinții trebuie să explice copiilor restricțiile pe care le impun cu privire la vizionarea programelor la televizor, pentru a-I ajuta să înțeleagă motivele intelectuale și morale care stau în spatele acestor restricții;

✓ de asemenea, părinții trebuie să analizeze scenele violente pe care le văd copiii la TV, să îi ajute să-și analizeze fricile și să le depășească.

Bibliografie:

1. Sachelarie, O.M., (2000), *Mass/media și violența* în Revista Română de Sociologie, Serie nouă, anul XI, nr. 1-2, București.
2. Abraham-Mare, Paula-Virginia, *Protecția copilului împotriva violenței în mass-media*, Rezumat teză de doctorat, Univ. București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială.
3. Dicționarul explicativ al limbii române.

Modalități de prevenire și combatere a eșecului și abandonului școlar

Prof. Olariu Anca

Liceul Tehnologic "Ovid Densușianu" Călan, CJRAE, Hunedoara

Abandonul școlar reprezintă încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înainte obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înainte încheierii ciclului de studiu început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este inefficient. Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv, această problemă trebuie privită prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare adecvate.

Prevenirea abandonului școlar constă în ansamblul de măsuri în domeniul educației, a condițiilor socio-economice, de utilizare a timpului liber, de facilitare a comunicării, de modelare a comportamentului, de ameliorare a condițiilor de mediu, luat în scopul diminuării (înlăturării) factorilor de risc și de întărire a factorilor de protecție.

Redăm mai jos câteva *exemple de activități bazate pe învățarea prin cooperare*, în scopul creării unui mediu educațional atractiv, care să stimuleze participarea elevilor, să dezvolte și să motiveze învățarea:

1. BINGO

Bingo oferă elevilor cadrul potrivit să interacționeze și să se cunoască mai bine; activitatea are la bază comunicarea și interrelaționarea, evitându-se astfel prejudecățile și stereotipurile de orice fel. Bingo poate fi considerat și un joc de energizare, un icebreaker în care participanții pot afla lucruri interesante unii despre alții, interacționează și se pot cunoaște mai bine între ei.

Mărimea grupului: minim 8 participanți.

Durata: aprox.30 min.

Vârsta potrivită: peste 7 ani.

Materiale: coli printate cu Bingo, creioane/pixuri.

Modalitatea de desfășurare:

1. Fiecare participant (și profesorul) va primi o fișă de activitate "Bingo" (exemplul de mai jos), care conține câte o întrebare în fiecare casetă, potrivit vârstei participanților (întrebările pot fi schimbate). Obiectivul este să completeze o linie, coloana sau diagonala și să obțină semnătura pe fiecare informație primită.
2. Elevii vor trebui să se plimbe prin sală, să adreseze întrebări colegilor și să noteze numele colegilor care răspund afirmativ la întrebare.
3. Scopul activității este de a realiza "Bingo", cu 5 nume diferite pe o linie; atunci când un elev va realiza acest lucru, va striga BINGO!

Regulile ce trebuie urmate sunt:

*O persoană poate semna o singura data pe o foaie

*Ca să câștigi trebuie să ai 5 semnături în linie, coloană sau diagonal

*Cel care obține primul cele 5 semnături strigă „Bingo!” și este câștigător

*Nu există premiu sau recompensă pentru elevii care au realizat "bingo"

*După ce un elev a realizat "Bingo", va continua jocul, încercând să completeze cât mai multe casete.

2. GĂSEȘTE PE CINEVA CARE....

Dezvoltarea coeziunii de grup, a comunicării și a interrelaționării. Elevii învață unii de la alții să fie activi, împărtășindu-și ideile.

Durata: 20-30 de minute

Modalitatea de realizare:

Fiecare elev se plimbă prin sală și va trebui să găsească o persoană cu care are în comun:

a) ceva ce amândoi fac, preferă, gândesc sau simt *întotdeauna*

b) ceva ce amândoi fac, preferă, gândesc sau simt *uneori*

c) ceva ce amândoi nu fac, nu preferă, nu gândesc sau nu simt *niciodată*

Urmează să se alătore împreună cu partenerul de discuție de la 1 unei alte perechi. Toți cei patru, vor parcurge aceeași pași de la 1 pentru a atinge punctele a), b), c)

Apoi, se vor alătura toți patru unei alte echipe de patru persoane. Toți cei 8, vor trece prin aceeași pași de la 1 pentru a atinge punctele a), b), c) astfel încât întreaga clasă a găsit un lucru pe care toți îl fac, prefer, gândesc și simt.

3. COLȚURILE

Colțurile este numele unei activități de învățare prin cooperare, activitate al cărei scop este să genereze o dezbatere și să folosească procesele de grup pentru a genera discuții în contradictoriu. "Colțurile" pot fi folosite ca un mijloc activ și plăcut de a conduce dezbaterile în cazul problemelor controversate, situații în care participanții la discuție pot avea puncte de vedere diferite. Activitatea poate fi folosită după lectura, în clasă, a unui text, după ascultarea unei prelegeri sau vizionarea unui film sau pur și simplu după enunțarea unei teme la care elevii sunt invitați să se gândească.

Mărimea grupului: minim 10-12 participanți.

Durata: aprox.30 min.

Materiale: coli albe, postere cu cele 4 imagini corespunzătoare celor 4 colțuri tematice creioane/pixuri.

Desfășurarea activității: Instrucțiunile pentru metoda "colțurilor" sunt destul de simple. Scopul activității este de a-i face, cu adevărat, pe elevi să ia poziție în legătură cu o anumită problemă și să-și poată susține această poziție. Ea încurajează, de asemenea, ascultarea celorlalți cu atenție și oferă elevilor posibilitatea de a-și schimba părerea dacă argumentele celorlalți îi conving.

Metoda poate fi folosită în continuarea lecturii unui text, a ascultării unei prelegeri, a vizionării unui film care pune o problemă controversată sau, o altă posibilitate ar fi ca profesorul să identifice, cu ajutorul elevilor, o problemă controversată cu care se confruntă propria lor comunitate și să o discute cu elevii - dar, în acest caz, trebuie să vă asigurați că toți elevii cunosc foarte bine problema.

Această strategie cuprinde mai mulți pași. Unii dintre aceștia presupun munca individuală, alții munca în grup. După alegerea temei, se procedează astfel:

-elevii se gândesc la problema/ tema respective

-determinați ce poziții se pot adopta în legătură cu tema discutată (2-3 opțiuni); profesorul poate stabili dinainte ce poziții pot lua elevii sau aceștia pot să le stabilească singuri

-elevii optează argumentat pentru una dintre poziții (în scris sau „în gând”, funcție de vârsta elevilor)

-elevii care sunt în favoarea poziției A se duc într-un colț al încăperii, cei care sprijină poziția B (poziția opusă poziției A) se duc în alt colț, nedeciziile se pot așeza în mijlocul încăperii sau într-un alt colț; dacă există grupuri cu o opinie diferită, acestea vor fi poziționate în alte părți ale încăperii;

-timp de cinci minute, elevii trec în revistă propriile argumente în favoarea poziției lor și vor stabili argumentele grupului; doi purtători de cuvânt și vor reprezenta în dezbateră ce va urma;

-începe dezbateră, fiecare grup exprimându-și succint punctul de vedere și argumentele ce îl susțin; elevii din toate grupurile trebuie încurajați să participe la conversație; dacă li se pare dificil, ajutați-i cu întrebări precum: "De ce nu acceptați voi, cei din grupul A, părerea celor din grupul B?", "Cu ce anume nu sunteți de acord din ceea ce susține grupul B?" sau "Grupul nedecizilor, ați auzit ceva care să vă facă să înclinați către unul sau altul din celelalte două grupuri?" sau "De ce nu vă lăsați convinși voi, cei din grupul B, de ceea ce a afirmat grupul A?"

Dacă în urma dezbaterii elevii și-au schimbat opinia, aceștia sunt încurajați să se mute în grupul ce susține acea opinie; aceasta îi obligă pe membrii fiecărui grup să încerce să fie cât se poate de convingători, pentru a nu-și pierde aderenții sau pentru a-și atrage alți susținători. Este, de asemenea, bine ca elevii să-și noteze ideile care le vin în timp ce ascultă sau discută. Aceasta îi va ajuta mai târziu, când vor trebui să-și exprime și să-și susțină poziția în scris. După ce discuția s-a încheiat și toată lumea a ajuns în grupul a cărui poziție o împărtășește, cereți fiecărui grup să-și rezume punctul de vedere și argumentele. Apoi cereți fiecărui elev să-și exprime, în scris, poziția și argumentele.

Bibliografie:

1. Suport de curs " Metode creative folosite în activitățile pentru tineri",www.life.org
2. Flueraș, V., 2005, Teoria și practica învățării prin cooperare, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.

Obiceiul colindatului la români și la popoarele slave

Prof. Roșu Mariana-Oana
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Academicianul Petru Caraman, în lucrarea „Colindatul la români, slavi și la alte popoare”, din 1983, a structurat colindatul ca un obicei practicat în întâmpinarea Anului Nou, pe care au fost altoite, mai târziu, de către biserică, adaosuri creștine, mai adânci în centrul și nordul Europei și mai superficiale în partea sud-estică.

Pentru a evidenția clar substratul roman al obiceiului colindatului, profesorul și-a limitat cercetarea și a urmărit, comparativ, două categorii - colindatul celor mici, „Moș Ajunul”, „pițărăii”, - colindatul cetelor de flăcăi și maturi sau colindatul propriu-zis. Au fost eliminate colindatul cu măști („capra”, „brezaia”, „ursul”), care are, probabil, obârșie preistorică, dar și colindatul religios, posterior colindatului roman, organizat de Occidentul medieval, de unde a radiat și spre răsăritul Europei („steaua”, „irozii”, „vicleiul”).

Cercetarea comparativă a evidențiat că și acest substrat roman se integrează în datinile cealalte cu obârșie preistorică, al căror țel primordial era asigurarea propășirii vegetației. Caracterul agrar al colindului se relevă și la cealalte popoare, elementul semnificativ pentru această funcție agrară fiind colacul oferit colindătorilor pretutindeni și obligatoriu, din prima recoltă, menit să asigure bogăția gospodăriei, dar și viitoarea recoltă, printr-o serie de practici specifice.

Sunt puse, de asemenea, în lumină, două aspecte primordiale ale obiceiului: obârșia lui latină și locul central pe care îl ocupă patrimoniul românesc în contextul Europei răsăritene. Originea romană a obiceiului este dezvăluită, în primul rând, de numele lui derivat din „calendae”, „Calendae Ianuariae”, care denumea „Anul Nou” al romanilor. Astfel, derivatele din vechiul slav „kolejda”, împânzesc tot teritoriul slav, ultimele ramificații nordice fiind atestate la lituanieni „kaleda” și letoni „kalada”.

De proveniență slavă (cum a arătat la începutul secolului Ovid Densusianu) sunt și denumirile „colind”, „colindă”, făcând parte din categoria cuvintelor de origine latină preluate de slavi și apoi reîmprumutate de români cu fonetismul lor slav, alături de alți trei termeni cruciali din aceeași categorie: „Crăciun”, „Rusalii”, „Troian”. Însă, pe teritoriul românesc apare și denumirea „corindă”, atestată până în zilele noastre în vestul Transilvaniei, îndeosebi în Bihor.

Originea romană este confirmată și de aria de răspândire. Studiul comparativ al profesorului Petru Caraman pune în lumină acest aspect. Autorul distinge un tip bulgar-român-ucrainean în osatura obiceiului, dar și în structura repertoriului de colinde. Acest teritoriu ar constitui nucleul colindatului, având formele cele mai bine păstrate și mai ilustrative pentru semnificațiile lui. Obiceiul practicat de populația romanizată a fost transmis și ocupanților slavi odată cu propagarea creștinismului. Dar obiceiul a scăzut în amploare pe măsură ce s-a îndepărtat de acest nucleu, atât spre nord, la polonezi, bieloruși și ruși, cât și

spre sud și sud-vest. Studiul academicianului confirmă constatarea lui Bogdan Petriceicu Hasdeu în „Curs de filologie comparată”: „colinda nu e un slavism, la români, ci un românism la slavi.” Colindatul și-a menținut trăsăturile distinctive în zona nucleului central, adică la bulgari, români și ucrainieni, dar a suferit și unele adaosuri, inovații naționale care le conferă nota specifică.

Se știe că la români se colindă nu numai de Crăciun, ci și de Anul Nou, fapt ce demonstrează că obiceiul a fost puternic ancorat de începutul anului, în concordanță cu structura plăsmuită de romani. Dar, la niciunul din popoarele învecinate nu se observă o bogăție tematică a colindatului ca la români: dacă celelalte popoare au colindele primordiale de fereastră („a casei”, „a mesei”, etc.), apoi de gospodar, de nevastă, de flăcău și fată, la români, repertoriul este extrem de bogat: de exemplu, în casele unde sunt mai multe fete sau feciori, repertoriul se eșalonează, specializându-se pe vârste în două sau trei categorii, în afară de colindele speciale pentru copil sau fetiță de leagăn, cărora li se urează „Crește-mi, Doamne, crește-mi”, copilul să ajungă apt de a pleca la oaste, iar fetița de a merge la jocuri și nedei; alt exemplu, colindele ce se zic în dimineața, în seara, uneori în noaptea de Crăciun, acestea de obicei cu tematică religioasă.

În ceea ce privește trăsătura primordială a speciei – refrenul – s-au observat și aici similitudini. Cel mai vechi pare a fi „aleluia”, la polonezi și bieloruși „hei leluia, leluia”, dar la români cu rotacismul specific „Alerui”, „lerui”, care e și cel mai răspândit la nivelul țării, iar în chip excepțional fiind atestat în forma „aleluia” prin sudul Carpaților.

Specific românesc, este refrenul „Florile dalbe” sub forme variate: „Flori dalbe de măr”, „Linu-i lin și flori de măr”, etc., care pare să indice o practică dispărută din scenariul colindatului: se pare că odinioară colindătorii din ceată aveau mlădițe înmugurite, întocmai ca urătorii cu sorcova, sau chiar o chită de flori, cu care atingeau masa încărcată cu darurile pentru colindători în semn de belșug a casei colindate. Acest refren ocupă un loc central în repertoriul românesc, fapt dovedit prin denumirea colindelor în Buzău ca „flori”.

Autorul interesantei lucrări evidențiază și existența „urării colacului” la celelalte popoare, dar arată că numai la români există urările pentru celelalte daruri (bani, carne, brânză, băutură, mere, nuci etc.) întâlnite numai în Transilvania.

Diferențierea între „urările” („mulțămitele”) românești și cele ale popoarelor slave constă în nota de umor care le colorează cu o undă de șăgălnicie, trăsătură provenită din înclinația pe care o are românul spre satiră și umor, dar și din îmbinarea solemnului cu ilariantul.

Există o serie de aspecte care apropie repertoriul românesc de cel al vecinilor nordici, așa cum există altă serie care îl apropie de vecinii sudici; mai numeroase sunt aspectele comune dintre ucrainenii occidentali, îndeosebi huțului, și particularitățile atestate doar în Transilvania. La huțuli, desfășurarea colindatului e încărcată și de o serie de gesturi rituale, inexistente la cetele de flăcăi și mături din Transilvania, dar oarecum apropiate de cele ale pițărăilor, cu intenția de a promova belșugul în grâne, bani, etc. La huțuli, sincretismul colindelor e global, deoarece alături de text și melodie există figuri coregrafice bizare. În Transilvania, dansul e distinct de colindă, pe alocuri, în jurul Huedinului și Făgărașului, absorbind integral funcția colindatului, deoarece nu se mai cântă nicio colindă. În Galiția, ca și în Transilvania, în unele locuri, ceata colindătorilor se află sub patronajul bisericii, la huțuli

fiind sporită dependent de aceasta. Colindele ucrainiene sunt mai idilice și cultivă descripția cu elemente mirifice, trăsătură evidentă în folclorul transilvănean.

Atât repertoriul bulgăresc, cât și cel românesc din sudul Carpaților au ca notă comună amploarea epică în care e tratată tema, în consonanță cu baladele românești din această zonă, dar mai puțin cu cele bulgărești.

Justificarea colindatului prin puterea tradiției, prin „legea din bătrâni” e caracteristică numai colindelor românești, prezentă în finalul unor variante:

„La anul și la mulți ani!
Sănătate-n astă casă,
Bucurie dumneavoastră,
Feriți să tot trăiți,
Și pe noi să ne plătiți,
C-așa este datina
De când s-a urzit lumea.”

O definiție extraordinară, bogată în mesaje, ne-a oferit Sabina Ispas în lucrarea „Colindatul tradițional românesc. Sens și simbol”: „Textele poetice ale colindatului tradițional constituie o rafinată poezie medievală românească. Prin mijlocirea ritualului exemplar, care este colindatul, cei care celebrau și se bucurau de sărbătoarea Crăciunului dobândeau acces la procesul de sacralizare al lumii și se puteau implica într-o colaborare directă cu puterile cosmice.”

Iată deci că unul dintre cele mai vechi și mai frumoase obiceiuri este cel al colindatului.

Bibliografie:

1. Caraman, Petru, *Colindatul la români, slavi și la alte popoare*, Editura Minerva, București, 1983;
2. Ispas, Sabina, *Colindatul tradițional românesc. Sens și simbol*, Editura Saeculum IO, București, 2007.

Jocul didactic în activitățile de evaluare

Profesor învățământ preșcolar Niță Rodica
Grădinița Nr.1 Măgurele, Ilfov

Motto: „Jocul este și o pregătire pentru viața de mai târziu, dar mai presus de toate, el este
însăși viața copilului”
(Mc. Dougall)

Perioada preșcolarității este tot mai des apreciată ca fiind vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane. Pe tot parcursul ei, se înregistrează ritmurile cele mai pregnante în dezvoltarea individualității umane și unele din cele mai semnificative achiziții, cu ecouri evidente pentru etapele precedente ale dezvoltării sale. Vârsta preșcolară reprezintă un moment important în evoluția omului. Realitatea este una foarte complexă și copilul nu poate să o cunoască decât prin intermediul jocului. De aceea, unii psihologi consideră **jocul** - ca o activitate de pre-învățare. Esența sa constă în reflectarea, transpunerea și transformarea, pe plan imaginar, a realității înconjurătoare și a diferitelor sale aspecte. Jocul constituie pentru copil o simplă distracție; jucându-se cunoaște, descoperă și înțelege lumea și viața într-o formă foarte atractivă. Jocul exprimă dorința de pregătire, de explorare. Prin joc copiii își satisfac dorința de manifestare și independență.

Jocul didactic este unul dintre cele mai eficiente mijloace pentru dezvoltarea socială a preșcolarilor. Este foarte eficient, deoarece în desfășurarea lui participă toți copiii, ei depunând eforturi de gândire, de exprimare, fără a conștientiza acest lucru, considerând că se joacă. Ca și activitate, jocul contribuie la dezvoltarea atitudinii pozitive față de sine, față de muncă și față de învățare. Este un mijloc foarte eficace, care contribuie la dezvoltarea limbajului, activitate prin care realizăm, în cea mai mare măsură, comunicarea didactică.

Jocul impune, de asemenea, o stare de destindere, bună dispoziție, relaxantă, ajutându-i pe preșcolari să-și formeze capacitatea de a crea, de a se exprima utilizând un limbaj cât mai corect, frumos și nuanțat. Organizat și condus cu foarte mare pricepere, jocul didactic ajută copilul la construirea unor structuri mentale, lărgeste orizontul de cunoaștere, consolidează și sistematizează cunoștințele, priceperile, deprinderile de exprimare corectă, coerentă, logică și expresivă, îmbogățește, corectează și activează vocabularul copiilor, influențează dezvoltarea personalității lor.

Jocul este activitatea care dă specific copilăriei și care își găsește motivația și împlinirea în sine însuși. Rolul și importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare, consolidare și verificare a cunoștințelor, iar datorită caracterului său formativ, influențează dezvoltarea personalității copiilor.

Prin joc, copilul învață cu plăcere, devine interesat de activitatea care se desfășoară; cei timizi devin cu timpul mai volubili, mai activi, mai curajoși și primesc mai multă încredere în propriile capacități, mai multă siguranță și rapiditate în răspunsurile pe care le elaborează.

Datorită conținutului și a modului de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al grupei, dezvoltând spiritul de echipă, de într-ajutorare; de asemenea, se formează și se dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată.

Jocul didactic, folosit în activitățile de evaluare, este cea mai potrivită metodă pentru observarea progresului copilului, pentru determinarea nivelului de cunoștințe al acestuia, este o metodă de evaluare activ- participativă.

Jocul didactic trebuie să aibă un conținut și o structură bine organizate, subordonate particularităților de vârstă și sarcinii didactice, să se desfășoare după anumite reguli sub directa supraveghere a educatoarei, rol important căpătând latura instructivă, elementele de distracție nefiind decât mediatori ai stimulării capacităților creatoare.

Evaluarea prin joc didactic a preșcolarilor evidențiază gradul de formare al comportamentelor (se pot evalua mai multe comportamente). Activitatea preferată a copiilor este jocul și tocmai de aceea o evaluare prin joc reflectă o imagine reală a progresului preșcolarilor, ei fiind motivați și implicați activ în activitatea de evaluare. Prin joc cei mici sunt motivați și în același timp provocați să compare, clasifice, analizeze, ordoneze.

La polul opus, evaluarea prin fișe poate aduce informații eronate, preșcolarii implicându-se sau nu în rezolvarea sarcinilor de lucru. Evaluarea cu ajutorul fișelor nu poate scoate în evidență anumite comportamente (comportamente prosoziale atât de importante în integrarea într-o societate în continuă schimbare).

Joc didactic folosit în evaluarea preșcolarilor în cadrul proiectului tematic „

Din lumea celor care nu cuvântă”

Domeniul Științe – Categoria de activitate: Cunoașterea Mediului

JOC DIDACTIC: ”CE ȘTII DESPRE..... ?”

Domeniul de dezvoltare: Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Dimensiuni ale dezvoltării: Caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare

Comportamente:

- Identifică și valorifică unele caracteristici ale lumii vii
- Descrie unele caracteristici ale lumii vii

Obiective:

O1 să denumească animalele (sălbatice, domestice, acvatice)

O2 să precizeze caracteristicile animalelor (mediul de viață, înfățișare, hrană, foloase)

O3 să formuleze enunțuri corecte din punct de vedere gramatical, în propoziții, raportându-se la modelul educatoarei

Sarcina didactică: Am urmărit ca toți copiii să spună ce știu despre fiecare animal și să răspundă la o ghicitoare.

Conținutul jocului: Cunoștințe referitoare la caracteristici ale animalelor(mediul de viață, înfățișare, hrană, foloase)

Regulile jocului: Copiii au fost împărțiți în grupe (grupa pisicuțelor și grupa iepurașilor).

În fața celor două grupe este un panou cu mai multe imagini reprezentând animale, iar în centru se află o roată pe care este desenată o săgeată. Pe rând, câte un reprezentant din fiecare grupă a venit la panou și a învârtit roata. Imaginea în dreptul căreia arată săgeata trebuie descrisă. Preșcolarii fac o clasificare a animalelor (după înfățișare, mediul de viață, hrană,

foloase) pe tabla magnetică, după un criteriu dat, apoi răspund și la o ghicitoare, indicând silueta animalului la care face referire ghicitoare, siluetă aflată pe un panou.

Elemente de joc: coșulețe, bilețele cu ghicitori, aplauze

Materiale didactice: roată, imagini animale, tablă magnetică, jetoane, siluete animale

În continuare am desfășurat **jocul de probă** și m-am asigurat că toții copii au înțeles regula jocului.

Desfășurarea jocului

Varianta I

Fiecare grupă a trimis pe rând câte un reprezentant pentru a învârti roata, copilul denumește animalul din imagine, descrie animalul precizând caracteristici ale acestuia. Copiii au fost ajutați de membrii echipei lor în completarea răspunsurilor, asigurându-se participarea activă a acestora în timpul desfășurării jocului, stimulând astfel spiritul de colaborare între membrii echipelor.

Varianta II

Preșcolarii a trebuit să clasifice animalele după un element comun: înfățișare, mediul de viață, hrană, foloase. Aceștia au extras un jeton și au precizat ce fel de animal este (domestic, sălbatic, acvatic) și apoi au făcut o clasificare pe tabla magnetică după anumite criterii stabilite.

Varianta III – Complicarea jocului

În desfășurarea jocului s-a păstrat aceleași echipe. Copiii au extras cu ochii închiși bilețele care au conținut ghicitori. Pe bilet s-a aflat o ghicitoare care a fost citită de mine, copilul care extrage bilețelul răspunde la ghicitoare (el este ajutat de membrii echipei sale în cazul în care nu cunoaște răspunsul corect). După ce răspunsul a fost ghicit, copiii au indicat silueta animalului la care face referire ghicitoare, siluete așezate pe un panou.

Bibliografie:

1. Ion T. Radu, *Evaluarea în procesul didactic*
2. Lenuța Băjenaru, *Contribuția jocurilor didactice la dezvoltarea limbajului*, în Revista “

Abilitățile socio-emoționale necesare elevilor

Prof. Înv. Primar Minea Teodora
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Abilitățile socio-emoționale capătă pe zi ce trece o importanță din ce în ce mai mare în adaptarea la schimbările extrem de rapide ale societății, în contextul globalizării și dezvoltării tehnologice. Ele sunt cu atât mai relevante în mediile vulnerabile, unde decalajele sociale și educaționale sunt majore, iar copiii au nevoie de abilitățile necesare pentru a depune mai multe eforturi: a fi determinați să-și ducă la capăt obiectivele de învățare, a-și regla emoțiile, a fi empatici și conștienți sociali, a aborda provocările și complexitatea cu auto-eficacitate.

Într-un raport OECD¹, care demonstrează impactul abilităților socio-emoționale asupra ceea ce numește "life outcomes", se menționează faptul că: "abilitățile socio-emoționale determină cât de bine se adaptează oamenii mediului în care trăiesc și cât realizează în viață. Dar dezvoltarea acestor abilități este importantă, nu doar pentru bunăstarea indivizilor, ci și pentru comunități, în sens larg, și pentru societate în ansamblul ei."

"Abilitățile socio-emoționale nu influențează doar traiectoria vieții în mod direct (de exemplu, competențe sociale bune ajută persoanele să negocieze cu succes la interviuri de angajare), dar și efectele lor persistente și cumulative asupra altor atribute, incluzând abilități cognitive."

"Abilitățile cognitive, cum ar fi competențele verbale și numerice, rămân cel mai important predictor al performanței academice. Cu toate acestea, rezultatele școlare sunt dependente și de un număr de abilități socio-emoționale precum perseverența, autocontrolul, responsabilitatea, curiozitatea, stabilitatea emoțională. Anumite abilități sociale și emoționale sunt o condiție prealabilă crucială pentru participarea eficientă și performanță în mediul școlar. Cu alte cuvinte, un nivel scăzut al abilităților socio-emoționale poate împiedica utilizarea eficientă a abilităților cognitive."

Beneficiile abilităților socio-emoționale în învățare sunt multiple. Dintre ele putem enumera:

- Educația socio-emoțională este corelată cu competențe crescute sociale și emoționale, atitudini pozitive, comportamente prosociale și sănătate mentală. Este corelată și cu reducerea dificultăților în ceea ce privește sănătatea mentală la copii și tineri, precum anxietate, depresie, abuz de substanțe, comportamente antisociale.
- Educația socio-emoțională are un impact pozitiv asupra atitudinilor și rezultatelor academice care, la rândul lor, cresc performanța academică și care servesc ca o meta-abilitate pentru învățare. Acest impact pozitiv a fost raportat de-a lungul tuturor anilor școlari și în cadrul a multiple medii geografice, contexte culturale, contexte socio-economice și grupuri etnice diferite.
- Educația socio-emoțională oferă beneficii economice și financiare, studii variate demonstrând că beneficiile au depășit costurile, deseori considerabil; unele studii

raportează un raport cost-beneficiu de aproximativ 11 la 1 (11 dolari câștigați pentru fiecare 1 dolar investit).

Abilitățile sociale sunt printre cele mai importante, acestea ajutându-l pe viitorul adult să progreseze la locul de muncă pe care și-l va alege, să aibă inspirație în cazul formării unui cerc de prieteni apropiați, să își întemeieze o viață plăcută, bazată pe sentimente de încredere în ceilalți și pe cooperare cu cei din jur. Aceste deziderate pot fi atinse în cazul în care persoana dobândește, de-a lungul experienței sale de învățare (școlare și extrașcolare), câteva deprinderi și obiceiuri esențiale în societatea actuală.

Astfel, comunicarea este un factor principal în formarea unor relații de succes. Printr-o comunicare corectă, eficientă, asertivă, se pot deschide uși, se pot crea oportunități de progres și se pot întemeia adevărate relații solide între indivizi. Cadrul didactic trebuie să acorde o importanță deosebită comunicării în cadrul orelor de curs, activitățile bazate pe cunoașterea reciprocă între elevi, pe comunicare, interacțiune permanentă fiind cele mai eficiente în dezvoltarea unor astfel de deprinderi.

Mai mult decât activitățile frontale sau individuale (care, uneori, au punctele lor slabe și nu stârnesc interesul și curiozitatea elevilor cu privire la tema discutată), este de dorit a se folosi activitățile pe grupe sau perechi. Deși acestea au și ele dezavantajele lor (clasa este mai gălăgioasă, elevii se pot abate de la subiectul sau de la sarcina pe care trebuie să o rezolve), ele sunt deosebit de utile în a-i ajuta pe elevi să se descopere pe ei înșiși și pe colegii lor, facilitează interacțiunea între persoane care, în pauze sau în timpul lor liber nu discută, având impresia că persoana de lângă ei nu prezintă interes.

Există o mulțime de activități și de variații ale acestora, jocuri și metode cât mai creative de formare aleatorie a grupurilor sau a perechilor, încât, încercate constant dar și variat în procesul instructiv-educativ îi vor ajuta pe micii școlari să se bucure la școală, să se implice cu plăcere, să comunice mai mult și să observe că succesul unei activități este mult mai valoros atunci când este îndeplinit și savurat cu persoanele din jur care tind și ele spre același țel. Pe lângă abilitatea de comunicare, alte abilități sociale țin de responsabilizarea micului elev, de educarea lui către o atitudine asertivă vizavi de ceilalți, de educarea auto-controlului și de empatia față de sentimentele trăite de colegii lui în anumite circumstanțe.

Alături de abilitățile sociale, cele emoționale au un rol și mai pregnant în formarea individului de mâine. Partea interioară, emoțională, a unui elev (alături de cea care ține de sfera comunicării și a interacțiunii cu ceilalți) este baza pe care se întemeiază lumea lui interioară (gânduri, aspirații, sentimente) și exterioară (socială, profesională, familială).

În funcție de etapele de vârstă, copilul își exprimă în mod diferit sentimentele și emoțiile. La vârsta de 6-8 ani, atunci când este în primii ani ai ciclului primar, ei își pot identifica emoțiile și le pot numi, își dezvoltă empatia și înțeleg emoțiile celorlalți, sunt capabili să își auto-regleze emoțiile în anumite situații de joc sau interacțiuni sociale, apreciază prietenii și copiii de aceeași vârstă, dar continuă să apeleze la adulți în rezolvarea de probleme.

Pentru a-i ajuta pe elevi să se înțeleagă mai bine, să își explice propriile emoții, cadrele didactice se apropie de fiecare elev în parte și poartă discuții personale despre situațiile în care o persoană are o anumită reacție emoțională. Astfel de discuții și exemple concrete de situații sunt discutate și la clasă, prezentările și scurtele filmulețe ajutându-i pe elevi să se înțeleagă mai bine și să se dezvolte din punct de vedere emoțional. Pentru a întări comportamentele pozitive ale copiilor, este bine ca învățătorii să apeleze la recompense

verbale pentru ca elevii să înțeleagă faptul că acel comportament este bun și astfel, simțindu-se încurajați, ei îl vor repeta.

Activitatea cadrului didactic de a dezvolta abilitățile socio-emoționale ale elevilor din ciclul primar este o activitate laborioasă, individualizată ce necesită multă creativitate și răbdare, însă, odată conturate trăsăturile pozitive de caracter, se pun bazele unei dezvoltări sănătoase și armonioase ale viitorului adult.

Bibliografie:

1. Social and Emotional Skills - Well-being, connectedness and success
[https://www.oecd.org/education/school/UPDATED%20Social%20and%20Emotional%20Skills%20%20Wellbeing,%20connectedness%20and%20success.pdf%20\(website\).pdf](https://www.oecd.org/education/school/UPDATED%20Social%20and%20Emotional%20Skills%20%20Wellbeing,%20connectedness%20and%20success.pdf%20(website).pdf)

Mijloace tehnice de instruire

Prof. Înv. Primar Pirianu Constanța,
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Învățământul este obiect de studiu al mai multor științe, el înscriindu-se ca subsistem în ansamblul social unde acesta funcționează. După multe secole de pedagogie empirică, acum, apare necesitatea de a face din activitatea de predare-învățare o știință aplicată. Pentru a avea un învățământ care să răspundă cerințelor pieței în materie de educație s-au întreprins și se întreprind în continuare cercetări pedagogice, cercetări care au ca obiect de studiu procesul de învățământ ca atare.

Mijloacele și tehnicile utilizate au introdus și vor introduce schimbări notabile în derularea procesului educațional fiind destinate înlesnirii predării cunoștințelor și deprinderilor. Actualmente putem vorbi de o tehnologie didactică fără a o confunda însă cu aparatura sau cu instrumentarul pe care profesorii și elevii le utilizează pentru obținerea unor rezultate concrete. Integrarea lor în practica procesului instructiv-educativ nu trebuie să fie un scop în sine, ci doar un mijloc de îmbunătățire a calității predării și învățării. Decizia de a utiliza un anumit mijloc tehnic de instruire trebuie să fie rezultatul anticipării mentale și apoi al experimentului didactic. În același timp nu putem vorbi de mijloace tehnice de instruire fără a avea un personal capabil să le mănuiască și să le stăpânească.

Activitățile didactice în care este inclus calculatorul duc la creșterea motivației elevilor la învățarea unor discipline, oferă sugestii alternative pentru organizarea procesului de predare/învățare, în abordarea unor teme de fizică, încurajează gândirea creativă și critica, dezvoltă abilitățile elevilor pentru prezentarea informației și, nu în ultimul rând dezvoltă îndemânări de procesare complexă a informației.

Modelarea experimentelor pe calculator oferă multiple avantaje: în primul rând economie de timp, profunzimea înțelegerii fenomenologiei, realizarea graficelor de mare acuratețe, calculul erorilor, posibilitatea schimbării parametrilor de lucru. Nu putem spune că nu există și pericolul apariției dezavantajelor: participarea pasivă a elevilor la lecție, sau limitele programului folosit. Aceste dezavantaje pot fi înlăturate dacă modelarea pe calculator alternează cu experimentul de laborator și se completează reciproc. Aproape tuturor fenomenelor naturale li se pot găsi posibilități de modelare pe calculator, de prezentare prin intermediul mijloacelor audio-video, de realizare a experimentelor de laborator și decoroborare a acestora. În învățarea științelor naturii în general și a fizicii, ca aparat transdisciplinar, profesorul poate folosi diverse platforme IT, sau își poate realiza singur experimentele virtuale. Fizica este știința care explică fenomenele naturale, este știința care contribuie la progresul tehnic, tehnologic și, implicit la progresul civilizației umane, iar elevii trebuie să învețe că fizica este știința vieții, este știința care ne ușurează viața de zi cu zi, iar progresul ei înseamnă creșterea facilităților noastre cotidiene.

O lecție bună, succesul ei este realizat atunci când profesorul și elevii lucrează împreună, „învățăm” împreună. O lecție poate fi considerată reușită atunci când elevii înțeleg conceptele și le folosesc în exerciții, probleme și sunt capabili să le aplice în viață; majoritatea cunoștințelor învățate se regăsesc în viața de zi cu zi, își găsesc aplicațiile acolo. Cunoștințele

trebuie predată gradual, avându-se în vedere nivelul clasei și nivelul de vârstă al participanților. Profesorul trebuie să stârnească interesul elevilor, pentru a evita pasivitatea, lecția trebuie să fie dinamică, economisind timp și efort, dar realizând o învățare sistematică, profundă, care să contribuie la creșterea maturității de gândire a acestora.

Mijloacele multimedia, respectiv calculatorul, cu tot ce înseamnă el – tablă interactivă, videoproiector, cameră web, aparate de înregistrare/ redare de sunet/ imagine fac lecțiile interactive, elevii nu au timp să se plictisească și își petrec orele de curs într-o manieră plăcută, unde experimentul se integrează simulărilor, prelucrărilor. Ora de curs poate fi considerată o „jocă”, unde profesorul este un „actor” cu rolul bine învățat, dar unde elevii „se transformă” la rândul lor, din spectatori în actori, scena unde evoluează fiind clasa sau laboratorul de fizică.

Mijloacele moderne de învățământ trebuie combinate cu cele tradiționale, accesul la diferite softuri, accesul la internet sau la alte mijloace de informare determină ca evaluarea să nu se mai realizeze tradițional – memorarea/ reproducerea lecției, sau rezolvarea de probleme. Predarea/ învățarea/ evaluarea să fie centrată pe elev, se pot utiliza teste interactive, pe calculator, evaluarea se poate realiza și prin intermediul portofoliului, al temelor practice, al realizărilor de prezentări, simulări, experimente reale sau virtuale, jucării chiar, la baza funcționării cărora se află un fenomen fizic. Astfel mijloacele audio-video, calculatorul, predarea/ învățarea transdisciplinară au un important impact asupra predării/ învățării anumitor discipline, datorită stimulării mai multor tipuri de memorie: vizuală, auditivă, kinetică, verbală.

Bibliografie:

1. Ionescu, Miron; Ioan Radu (coord.), Mușata Bocoș, Vasie Chiș, Iuliu Ferenczi, Voicu Lăscuș, Vasile Preda, Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2006
2. Nicola, Ioan- Tratat de pedagogie școlară, Ed. Aramis PRINT s.r.l., București, 2003;
3. Postelnicu, Constantin- Fundamente ale didacticii școlare, Ed. Aramis Print s.r.l., București, 2002;
4. Roco, Mihaela- Creativitate și inteligență emoțională, Ed. Polirom, București, 2004.

Mihai Eminescu, poetul nepereche

Prof. Înv. Preșc. Păun Marinela-Alina
Grădinița cu P. P. Nr. 3, Filiași, Dolj

Mihai Eminescu s-a născut la Botoșani la 15 ianuarie 1850. Este al șaptelea din cei 11 copii ai căminarului George Eminovici, provenit dintr-o familie de țărani români din nordul Moldovei și al Ralucăi Eminovici, născută Jurașcu, fiică de stolnic din Joldești.

Între 1858-1866 urmează cu intermitențe școala de la Cernăuți. Termină clasa a IV-a calificat al 5-lea din 82 de elevi, după care face doua clase de gimnaziu. 1866 este anul primelor manifestări literare ale lui Eminescu. În ianuarie 1866 moare profesorul de limba română Aaron Pumnul și elevii scot o broșură „Lăcrămioarele învățăceilor gimnaziști” în care apare și poezia „La mormântul lui Aaron Pumnul”, semnată Mihai Eminoviciu. La 25 februarie/ 9 martie-stil nou, debutează în revista „Familia”, a lui Iosif Vulcan, cu poezia „De-aș avea”. Iosif Vulcan îi schimbă numele în Mihai Eminescu, adoptat apoi de poet și mai târziu și de alți membrii ai familiei sale.

Din 1866 până în 1869 pribegeste pe traseul Cernăuți – Blaj – Sibiu – Giurgiu-București. De fapt sunt ani de cunoaștere prin contact direct, a poporului, a limbii, a obiceiurilor și a realităților românești. Ajunge sufleur și copist de roluri în trupa lui Iorgu Caragiali, apoi secretar în formația lui Mihai Pascaly și, la recomandare acestuia, sufleur și copist la Teatrul Național, unde îl cunoaște pe I.L. Caragiale. Continuă să publice în „Familia”, drame (Mira), fragmente de roman (geniu pustiu), rămas în manuscris; face traduceri în germană (Arta reprezentării dramatice a lui H.Th. Rotcher).

Între 1869 și 1872 este student la Viena. Urmează ca „auditor extraordinar” Facultatea de Filosofie și Drept (dar audiază și cursuri de la alte facultăți).

Activează în rândul societăților studențești, se împrietenește cu Ioan Slavici; o cunoaște la Viena pe Veronica Micle; începe colaborarea la „Convorbiri literare”, debutează ca publicist în ziarul „Albina” din Pesta. Apar primele semne ale bolii.

Între 1874-1877 îl cunoaște pe Ion Creangă al cărui prieten devine, și-l determină pe acesta să scrie, introducându-l la „Junimea”. Situația lui materială e nesigură, are necazuri în familie (îi muriseră mai mulți frați și îi moare și mama); este îndrăgostit de Veronica Micle.

În 1877 se mută la București, unde până în 1883 este redactor șef la ziarul „Timpul”. Desfășoară o activitate publicistică excepțională, care îi ruinează însă sănătatea. Acum scrie marile lui poeme (Scrisorile, Luceafărul, etc.)

În iunie 1883, surmenat, poetul se îmbolnăvește grav, fiind internat la spitalul doctorului Șuțu, apoi la un Institut de lângă Viena. În decembrie îi apare volumul „Poezii” cu prefață și cu texte selectate de Titu Maiorescu (e singurul volum tipărit în timpul vieții lui Eminescu).

Mihai Eminescu se stinge din viață la 15 iunie 1889 în casa de sănătate a doctorului Șuțu. Este înmormântat la București în cimitirul Bellu.

În *Viața lui Mihai Eminescu* (1932), George Călinescu a scris aceste emoționante cuvinte despre moartea poetului: „Astfel se stinse cel mai mare poet, pe care l-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pământul românesc. Ape vor seca în albie și peste locul îngropării sale va

răsări pădure sau cetate, și câte o stea va veșteji pe cer în depărtări, până ce acest pământ să-și strângă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale”.

Bibliografie:

1. Călinescu, George, *Viața lui Mihai Eminescu*, 1932

Dezvoltarea creativității și interesului la elevi

Profesor Galiceanu Viorica
Școala Gimnazială Mihai Viteazul Craiova, Dolj

Viitorul nu mai este al celor „muncitori” în sens clasic, ci al celor capabili să inoveze!

A fost nevoie de un singur om, Steve Jobs ca întreg domeniul (tele)comunicațiilor să se schimbe pentru totdeauna. Mark Zuckerberg a făcut ca mediul social să devină viral. Larry Page și Serghei Brin (fondatorii Google) au catalogat internetul și l-au făcut astfel accesibil. Jeff Bezos (Amazon) a inventat practic comerțul online la scară mondială.

Grija școlii, ca o instituție chemată a-i da omului o educație completă, va trebui să se îndrepte atât spre trupul cât și spre sufletul copilului. Vorbind astfel de educație vom avea de vorbit despre educația morală, despre cea intelectuală, despre cea estetică, despre educația fizică și despre educația tehnologică, dintre care cele dintâi trei privesc sufletul, cea de-a patra trupul copilului, iar cea din urmă deopotrivă pe amândouă. Ar fi greșit a crede că scopul școlii e să dea cunoștințe gata și mai greșit, că școala are să dea multe cunoștințe. Nu, școala are mai întâi de toate chemarea de a dezvolta **interesul** pentru lucruri, și numai în linia a doua de a da cunoștințe gata. Ea nu poate avea nicidecum scopul de a da oameni sătui de știință, ci dimpotrivă, oameni flămânzi și însetați după cunoștințe. În ce privește cunoștințele pe care le dă școala, nu se întreabă de numărul lor. Principiul e : non multa sed multum, cât se ia, să se ia bine.

Abraham Maslow credea că oamenii au o ierarhie de nevoi la vârful căreia se găsește împlinirea de sine, și că omul nu se poate concentra pe o treaptă superioară de nevoi până ce nu au fost îndeplinite cele inferioare (nevoi fiziologice, nevoia de siguranță, nevoia de apartenență și iubire, nevoia de a fi stimat, nevoia împlinirii de sine). Când cel ce învață este înconjurat de un climat, atmosferă și medii corespunzătoare atunci el este liber să descopere și să dezvăluie adevărata lui identitate.

Formarea unei personalități creative, capabilă să anticipeze viitorul, să descopere și să rezolve situațiile împreună cu ceilalți reprezintă una din principalele priorități ale școlii.

Produsele activității creatoare întrunesc o serie de atribute specifice: noutate, originalitate, ingeniozitate, utilitate și valoare socială.

Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Un rol notabil în susținerea activității creatoare îl are voința și perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

La Educație tehnologică și aplicații practice învățarea creativă se bazează pe capacitatea elevului de a elabora ceva nou, original, valoros, important și util.

Obiectele create de elevi sunt foarte diverse. Aria de utilizare a materialelor elaborate se extinde dincolo de atelierul de educație tehnologică, finalizând prin : concursuri, expoziții, prezentări de proiecte elaborate individual sau în grup , iar criteriile după care se apreciază produsele elevilor sunt: unicitatea, funcționalitatea, originalitatea, fluența, flexibilitatea, noutatea.

Pentru ziua de mâine trebuie:

- să orientăm elevii spre noutate;
- să-l învățăm pe elev să învețe, să-l învățăm să creeze;
- să insuflăm elevilor un stil de gândire creator și o atitudine creativă față de ceea ce fac și cum o fac;
- să stimulăm inițiativele elevilor;
- să manifestăm încredere în cei creativi și să le educăm încrederea și respectul de sine;
- să renunțăm la tonul autoritar și să realizăm relații prietenești, democratice, favorabile sistemului creativ;
- să lăsăm elevii să-și manifeste în voie spontaneitatea, curiozitatea;
- să fim creativi și elevii ne vor urma exemplul.

Bibliografie

1. Stoica, A. , Caluschi, M. Ghid practic de evaluare a creativității, Iași: Universitatea “Al. I. Cuza”, 1989.
2. Ioan Nicola – Teoria educației –E.D.P. București, 1997.

Diseminare curs
"Supporting Diversity with Intercultural Education in the Classroom" -
proiect Erasmus+ «Promoting gender equality and women's empowerment
in the labor market and in democratic life»,
nr. de referință 2023-1-RO01-KA122-ADU-000112635

Prof. Livia Uță
Colegiul Național Elena Cuza Craiova, Dolj

În epoca globalizării, culturile și identitățile se amestecă constant în sala de clasă. Profesorii/formatorii se confruntă cu grupuri de elevi/formabili din medii diverse, cu nevoi diferite. Pentru a lupta împotriva discriminării și a prejudecăților, li se cere să aibă din ce în ce mai multe abilități pe care educația standard nu le oferă.

Iată de ce am ales să particip la cursul "Supporting Diversity with Intercultural Education in the Classroom" (furnizor Europass Teacher Academy), Roma, 24-29 iunie 2024, parte a proiectului Erasmus+ «PROMOTING GENDER EQUALITY AND WOMEN'S EMPOWERMENT IN THE LABOR MARKET AND IN DEMOCRATIC LIFE», nr. de referință 2023-1-RO01-KA122-ADU-000112635, aparținând Asociației Culturale Maitreyi.

Acest curs mi-a oferit instrumente și resurse care m-au ajutat să navighez cu succes într-o clasă interculturală, precum și un set de exerciții practice și un cadru legal pe care îl pot folosi pentru a crea un mediu de formare mai incluziv și mai divers în educația adulților.

Cursul a alternat sesiuni teoretice și ateliere creative, care m-au ajutat să construiesc un climat de formare rezilient, care încurajează respectul și le va oferi formabililor mei nu doar un suport de cunoștințe ci și abilități pentru a prospera în carieră și a-și dezvolta o mentalitate de creștere.

Cursul a reunit 17 participanți din România, Polonia, Spania, Croația, Portugalia și a avut o durată de 6 zile:

Ziua 1 – Cultură și identitate

-Introducere în curs,informații despre furnizor (Europass Teacher Academy) și despre activitățile din timpul săptămânii;

-Activități de spargere a gheții;

-Prezentări ale școlilor/organizațiilor participanților;

-Evaluarea nevoilor și așteptărilor;

-Sala de clasă interculturală: o nouă provocare pentru profesori/formatori;

-Explorarea identității și culturii în sala de clasă;

-Împărtășirea experiențelor și provocărilor din munca fiecărui participant.

Ziua 2 – Comunicare interculturală și stereotipuri

-Învățare despre modele culturale;

-Comunicare interculturala;

-Stereotipuri și prejudecăți: rolul lor în procesul de percepție;

-Confruntarea cu prejudecățile personale.

Ziua 3 – Consolidarea competențelor legate de anti-discriminare și egalitate

- Informații despre cadrul legal al UE anti-discriminare;
- Recunoașterea discriminării – exerciții practice;
- Protecție juridică în caz de discriminare;
- Înțelegerea responsabilității fiecăruia de a preveni discriminarea în grup și în mediul de lucru.

Ziua 4 – Dezvoltarea competențelor profesorilor/formatorilor de a povesti (metoda Storytelling)

- Rolul empatiei în relațiile umane;
- Storytelling ca instrument de conștientizare interculturală.

Ziua 5 – Creșterea gradului de conștientizare și respect pentru o clasă incluzivă

- Competențe cheie pentru o clasă incluzivă;
- Investigarea emoțională;
- Exerciții practice.

Ziua 6 – Final de curs și activități culturale

- Evaluarea cursului: prezentarea competențelor dobândite, feedback și discuții;
- Eliberarea certificatului de participare la curs;
- Activități culturale.

Importanța naturii în viața copiilor

Prof. Înv. Primar Mateiu Dumitra-Aurelia
Școala Gimnazială Băcia, Hunedoara

Natura joacă un rol esențial în viața noastră, iar pentru copii, interacțiunea cu mediul înconjurător este esențială pentru dezvoltarea lor fizică, emoțională și mentală. În era digitală în care trăim, copiii petrec din ce în ce mai mult timp în fața ecranelor, fie că este vorba de jocuri video, desene animate sau rețele de socializare. Cu toate acestea, legătura cu natura nu trebuie neglijată, deoarece oferă multiple beneficii pentru sănătatea și bunăstarea lor generală.

Activitățile în aer liber, cum ar fi alergatul, cățărutul, săritul sau plimbările prin pădure, stimulează dezvoltarea fizică a copiilor. Mișcarea este vitală pentru creșterea oaselor și mușchilor, precum și pentru sănătatea sistemului cardiovascular. De asemenea, jocurile în natură permit copiilor să-și dezvolte coordonarea și echilibrul, contribuind astfel la o mai bună conștientizare a propriului corp.

Studiile arată că copiii care petrec timp afară au mai multe șanse să fie activi fizic și să dezvolte obiceiuri sănătoase pe termen lung. De exemplu, cercetările efectuate de Institutul Național de Sănătate Publică din România evidențiază faptul că mișcarea în aer liber reduce riscul de obezitate și îmbunătățește starea generală de sănătate la copii.

Natura oferă un cadru liniștit și relaxant, unde copiii pot învăța să se calmeze și să își gestioneze emoțiile. Studiile psihologice au arătat că petrecerea timpului în natură reduce în mod natural complementară activității de învățare realizată în clasă.

În cadrul activităților extracurriculare cu o deosebită influență formativă sunt incluse toate formele de acțiuni care se realizează în afara programului propriu zis: *plimbări, ieșiri în natură, excursii, tabere, serbări cu diferite ocazii, concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe, parteneriate școlare pe diferite teme, etc.*

La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la ce li se arată cu ajutorul imaginilor sau a substitutelor (prezența concretului în orice tip de activitate este absolut indispensabilă). Rolul educatoarei (dar și al familiei) este acela de a oferi în mod gradat și în acord cu particularitățile de vârstă, cunoștințe necesare care motivează conduitele și normele ecocivice, de a crea și de a organiza activități educative stimulative.

În cadrul *activităților organizate în mijlocul naturii și al vieții sociale*, preșcolarii se confruntă cu realitatea printr-o percepere activă, investigatoare, prin acțiuni directe asupra obiectelor, fenomenelor din mediul înconjurător, a unor zone geografice și locuri istorice. Ei dobândesc o mare cantitate de informații despre animale, despre muncă și viața omului în diferite contexte (în funcție de: mediul rural-urban, derularea anotimpurilor, meserii, etc). Își formează reprezentări simple despre structura și condițiile de viață ale unor plante și animale, despre legi obiective ale succesiunii anotimpurilor, despre frumusețile și bogățiile patriei sau despre trecutul istoric al poporului român (chiar dacă e puțin prematur pentru nivelul lor de dezvoltare intelectuală).

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale

poporului nostru. Atât activitățile turistice cât și cele de concurs contribuie la îmbogățirea și lărgirea vocabularului activ, a socializării și la stimularea dezvoltării biopsihosociale a celor mici; astfel copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților plastice și practice (de desen, pictură, modelaj, colaj, etc.), al celor de educarea limbajului, inițiativă în cadrul jocurilor, etc. Materialele didactice acumulate în decursul acestor tipuri de activități extracurriculare: planșe, imagini, vederi, măști, costumații, albume foto, diapozitive, diplome, cărți, pietricele, ierbare, etc. rămân o dovadă liberă a activităților desfășurate și « o punte către trecutul educațional extracurricular » în care au fost implicați în diferite contexte.

Spectacolele sau vizionările (teatrul de păpuși) constituie o altă formă de activitate extracurriculară în grădinițe, prin intermediul căror copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Această formă de activitate îl pune pe cel mic atât în calitate de actor cât și de spectator în fața unei surse inepuizabile de impresii puternice.

Vizionarea unor filme pentru copii, diafilme, desene animate, spectacole de teatru, serbări constituie “un izvor de informații”, dar în același timp și un punct de plecare în organizarea unor acțiuni interesante. De exemplu, vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru pentru copii, distractive sau sportive urmată de discuții pregătite în prealabil, pe lângă faptul că realizează completarea unor aspecte educative, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură, etc. Filmul comic, spectacolele cu caracter distractiv au darul să stârnească râsul copiilor prin diverse contraste de situații sau ironii.

Serbările, prin specificul lor de activitate extracurriculară, reprezintă un nesecat izvor de satisfacții și bucurii, creează bună dispoziție și favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Importanța lor educativă constă în conținutul artistic prezentat, precum și în atmosfera de sărbătoare ce se instalează cu acest prilej. Prin organizarea serbărilor dezvoltăm copiilor dragostea pentru artă, pentru frumos.

Prin organizarea unor concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe diferite (pe diferite faze, pe diferite teme) dezvoltăm dragostea și interesul copiilor pentru frumos, sensibilitatea și personalitatea lor suferind modificări pozitive, putând ușor depista tinere talente artistice în vederea cultivării și promovării lor. Concursurile sportive vin ca o completare a activităților sportive, cei mici participând cu multă plăcere la concursurile sportive organizate, cum ar fi: atletism, concurs de săniuțe, de biciclete, de aruncat la țintă etc.

Activitățile extracurriculare mai sus enumerate și analizate sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care: valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor; organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor, contribuind la optimizarea procesului de învățământ; formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ; copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă; participarea este liber consimțită, necondiționată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută; au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup; sunt caracterizate de optimism și umor; creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților; urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ; contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. În același timp rolul acestor

activități extracurriculare are un caracter colectiv care conduce la “sudarea legăturii “ dintre cei mici, îi învață să trăiască în grup și să aparțină unui grup.

Bibliografie:

1. Dumitrescu, A., *Educația prin natură: Un ghid pentru părinți și educatori*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2016
2. Institutul Național de Sănătate Publică, *Impactul activităților fizice asupra sănătății copiilor*, 2020
3. Ionescu, E., *Copilăria și natura: Beneficiile activităților în aer liber*, Editura Polirom, Iași, 2018

Importanța proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în formarea personalității elevilor

Prof. Înv. Primar Ștefănescu Alina Mihaela
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Educația contemporană nu mai poate fi concepută fără integrarea unor metode interactive și colaborative care să sprijine dezvoltarea holistică a elevilor. Proiectele și parteneriatele educaționale școlare joacă un rol esențial în acest context, oferind elevilor oportunități valoroase de socializare și valorizare personală. Aceste inițiative nu doar completează curriculumul școlar, ci și îmbogățesc experiențele de învățare, contribuind la formarea unor cetățeni responsabili și competenți.

Proiectele educaționale facilitează interacțiunea dintre elevi, promovând munca în echipă și colaborarea. Participarea la proiecte comune le oferă elevilor șansa de a-și dezvolta abilități sociale și de comunicare, esențiale pentru integrarea în societate. Prin colaborarea în cadrul echipelor, elevii învață să asculte și să respecte opiniile colegilor, să-și exprime ideile și să negocieze soluții. Această dinamică contribuie la construirea unor relații interpersonale sănătoase și durabile. Proiectele implică adesea prezentări, discuții și dezbateri, prin care elevii își îmbunătățesc abilitățile de comunicare verbală și non-verbală. De exemplu, participarea la un proiect de teatru școlar poate ajuta elevii să-și dezvolte încrederea în sine și să se exprime clar și convingător. În cadrul acestora, elevii lucrează în echipe, învățând să colaboreze și să împărtășească responsabilități. Într-un proiect de științe, elevii pot lucra împreună pentru a realiza un experiment, fiecare având un rol specific, cum ar fi documentarea, efectuarea experimentului sau analizarea rezultatelor. Interacțiunea strânsă în echipe poate genera conflicte, dar aceasta este o oportunitate pentru elevi să învețe să gestioneze și să rezolve aceste conflicte. Profesorii pot facilita sesiuni de mediere sau discuții deschise pentru a ajuta elevii să ajungă la soluții amiabile.

Parteneriatele educaționale, fie că sunt realizate cu alte școli, fie cu instituții culturale, ONG-uri sau companii, deschid noi orizonturi elevilor. Implicarea în astfel de parteneriate le oferă ocazia de a-și valorifica talentele și de a descoperi noi interese și pasiuni. Aceste colaborări promovează învățarea prin experiență și expun elevii la medii diverse, stimulându-le creativitatea și spiritul critic.

Constantin CUCOȘ clasifică tipurile de parteneriat educațional astfel:

- în funcție de domeniul de colaborare:
  - parteneriate în vederea finanțării derulării unor proiecte;
  - parteneriate de realizare a unor proiecte comune de dezvoltare instituțională;
  - parteneriate de dezvoltare a unor proiecte comune didactice;
  - parteneriate ce vizează contracte de cercetare;
  - parteneriate ce au ca scop activitățile de formare profesională;
  - parteneriate în vederea organizării de manifestări științifice și publicarea produselor;
  - parteneriate de inițiere, derulare, evaluare a unor programe internaționale.
- în funcție de scopul și obiectivele urmărite:

- parteneriate de reprezentare: federații, uniuni, consilii, alianțe, coaliții;
- parteneriate operaționale cu proiecte concrete ca motiv al asocierii.
- în funcție de durata de desfășurare:
  - parteneriate pe termen scurt;
  - parteneriate pe termen mediu;
  - parteneriate pe termen lung.
- în funcție de forma de finanțare:
  - parteneriate cu finanțare integrală;
  - parteneriate cu finanțare parțială;
  - parteneriate fără finanțare;
  - parteneriate cu autofinanțare.
- în funcție de tipul de unitate:
  - unitate de învățământ; agent economic; instituții și organisme guvernamentale centrale/locale; instituții nonguvernamentale. (CUCOȘ, 2009)

Parteneriatele și proiectele aduc o serie de beneficii specifice, precum:

Dezvoltarea abilităților academice și profesionale, astfel proiectele și parteneriatele educaționale permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice în contexte practice, dezvoltându-și competențele academice și profesionale. Participarea la activități de tip STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică), de exemplu, îi pregătește pe elevi pentru cariere în domenii inovatoare.

Îmbunătățirea motivației și a angajamentului școlar: Implicarea în proiecte interesante și relevante pentru ei îi motivează pe elevi să fie mai implicați în procesul educațional. Aceasta duce la o participare mai activă la ore și la un interes crescut pentru învățare.

Dezvoltarea leadership-ului și a responsabilității: Proiectele și parteneriatele oferă elevilor ocazia de a prelua roluri de lideri și de a-și asuma responsabilități. Aceste experiențe sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților de conducere și pentru formarea unui simț de responsabilitate față de comunitate.

Pentru a realiza un parteneriat de impact, este important să se respecte anumite etape precum identificarea necesității acestuia, planificarea, realizarea, implementarea, evaluarea și diseminarea.

Prin proiecte de parteneriat strategic, școlile pot colabora pentru a dezvolta proiecte comune pe teme educaționale, cum ar fi dezvoltarea sustenabilă sau incluziunea socială, schimbând bune practici și resurse educaționale.

Participarea la proiecte de voluntariat, cum ar fi organizarea unor evenimente caritabile sau implicarea în activități comunitare, dezvoltă abilități de leadership și responsabilitate socială. Aici pot menționa faptul că proiectele din cadrul SNAC sunt prilej de consolidare a relațiilor dintre elevi, dascăli, părinți și comunitate, în sprijinul persoanelor defavorizate, prin creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali.

Unul dintre parteneriatele în care am implicat elevii este Parteneriatul educațional „Târgul florilor”, încheiat cu Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”, din Târgu Jiu, prin care am urmărit educația financiară a elevilor, formarea competențelor pentru participarea și afirmarea lor pe plan organizatoric și relațional, formarea deprinderii de a cunoaște și a respecta norme de comportare în societate, educarea abilității de a intra în relație cu cei din jur, educarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter, a unei atitudini pozitive față de sine și

față de ceilalți, consolidarea capacității de a trăi emoții pozitive, de prietenie în momentul întâlnirii cu copiii din altă localitate.

Întâlnirea din cadrul Săptămânii verzi, de la Parcul Central „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, a fost un prilej pentru elevii celor două școli să-și dezvolte competențele de socializare, capacitatea de lucru în echipă, capacitatea de a stabili relații de colaborare, de înțelegere cu membrii grupului și de exprimare liberă a opiniilor proprii.

În concluzie, proiectele și parteneriatele educaționale școlare sunt instrumente esențiale pentru socializarea și valorizarea elevilor. Aceste inițiative contribuie la dezvoltarea unor abilități esențiale pentru viață și carieră, promovează interculturalitatea și responsabilitatea socială și stimulează interesul și motivația pentru învățare. Prin crearea unui mediu educațional dinamic și colaborativ, școlile pot asigura o pregătire adecvată pentru provocările și oportunitățile viitorului.

Bibliografie

1. CUCOȘ, C., *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ediția a III-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, 2009.
2. CRISTEA, Sorin. *Parteneriatul profesori-elevi-părinți*. Revista Didactica Pro..., revistă de teorie și practică educațională, 2006.

Importanța educației în familie și școală

Pedagog școlar Cornea Marinela
Liceul cu Program Sportiv Suceava, Suceava

Educația este temelia societății dezvoltate, în care studiile obligatorii sunt o necesitate. Educația copilului este cea mai profitabilă investiție pe care o pot face părinții pentru ei, iar școala și familia sunt cei doi piloni de rezistență ai educației, care contribuie prin mijloace specifice la formarea tinerei generații.

Se spune de multe ori că „familia este prima școală a copilului”, afirmație susținută de faptul că „*cei 7 ani de acasă*” sunt opera părinților și a mediului familial în care cresc copiii. Copilul învață în familie limbajul culturii în care trăiește, deprinde normele, atitudinile, valorile și comportamentele necesare pentru a se integra în societate. Totodată familia este instituția fundamentală în societate, ea oferă mediul în care copilul se naște, se dezvoltă și se formează pentru viață.

În familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament, respectul, politețea, cinstea, sinceritatea, cumpătarea. În formarea morală, un rol important îl are *climatul*, rezultatul raporturilor dintre membrii familiei. Raporturile dintre părinți și copiii acestora sunt raporturi educative, cu repercusiuni asupra formării lor, lucru de care ar trebui să fie conștienți toți părinții. Părintele este exemplu pentru copil, iar o foarte bună comunicare între aceștia întărește educația, ajută la construirea valorilor fundamentale.

Părinții sunt primii educatori în viața copilului, fapt recunoscut în pedagogie încă de la Komenski, care, în prima carte de educație a copilului, consideră că educația primită de acesta până la vârsta de 6 ani, în primul rând de la mama, este determinantă pentru dezvoltarea sa ulterioară. Cercetările au demonstrat că părinții au stiluri diferite de educație a copilului, *mamele* tind mai mult spre precauție, ele încurajează securitatea, echitatea, simplifică mesajele și vorbesc la nivelul copilului, pun accent pe îngrijirea copilului, simpatie, grijă și ajutor bazat pe relații și percep lumea din jur în raport cu copiii lor. *Tații* se exprimă mai sumar, direct și la obiect, adeseori încurajează copiii să încerce, să testeze lucrurile, încurajează independența, concurența, pun accent pe dreptate și îndatoriri bazate pe reguli. Un lucru este cert, că ambele abordări sunt necesare pentru maturizarea copilului.

Școala este instituția socială creată în mod special pentru educarea tinerei generații. Ea deține un rol hotărâtor în formarea omului, este vorba de felul cum se desfășoară procesul de educație în interiorul ei, acesta fiind îndrumat și condus de persoane competente, pregătite în mod special pentru acest lucru.

Școala nu poate face ceea ce părinții fac și invers. Fiecare parte, atât familia, cât și școala, are roluri bine definite, iar împreună se completează și potențează, nu se anulează, nici nu se înlocuiesc una pe alta.

Școala oferă elevului cadru pentru dezvoltare, formare, socializare plecând de la cunoașterea particularităților individuale și de vârstă specifice fiecărei etape de dezvoltare, prin proiectarea unei strategii și prin realizarea unui demers didactic riguros, având la bază o programă, o planificare, resurse educaționale, metode și strategii didactice menite să ducă la

realizarea obiectivelor și a scopului propus. Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv și pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om.

Familia și școala sunt instituții-cheie ce creează cadrul în care copiii se pot dezvolta armonios în funcție de dorințele, motivațiile și aptitudinile lor. Ele devin astfel locul predilect unde elevul începe să se descopere pe sine, să-și contureze o imagine despre *ceea ce este el*, locul unde învață să-și dezvolte încrederea în sine. Familia și școala sunt, de asemenea, cadrul în care elevul își construiește, atât identitatea personală, cât și cea socială.

Dacă în familie copilul primește primele inițieri în învățare, *mersul*, și a raportării sale în realitatea în care trăiește, școala vine să solidifice și să construiască în continuare personalitățile *ucenicilor* săi. Un parteneriat familie - școală este relația cea mai profitabilă pentru toți cei ce participă la educarea copilului. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reține că același subiect este copilul nostru și școlarul nostru.

Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează și-l pasionează, iar părinții vor cunoaște în ce momente să-l susțină pe școlar, în ce fel să-l motiveze și să-l ajute.

Colaborarea dintre școală și familie presupune o comunicare efectivă și eficientă, o unitate de cerințe de acțiune când este vorba de interesul copilului.

Bibliografie:

1. Andrei Cosmovici, Luminița Iacob, *Psihologia școlară*, Ed. Polirom, Iași, 1998
2. Jigau M, *Factorii reușitei școlare*, Ed. Grafo Art, București, 1998
3. Necula Ioan, *Pedagogie*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1992

Rolul activităților extrașcolare în procesul instructiv educativ

Prof. Înv. Preșc. Husariu Andreea Roxana
Grădinița cu P.P. Nr. 25 Iași, Iași

În ultimul timp, devine tot mai evident faptul că educația extracurriculară, adică cea realizată dincolo de procesul de învățământ, își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității preșcolarilor. În școala contemporană, o educație eficientă, depinde de gradul în care se pregătește copilul pentru participarea la dezvoltarea de sine. Depinde, de asemenea, și de măsura în care reușește să pună bazele formării personalității copiilor. În acest cadru, învățământul are misiunea de a-i forma pe copii sub aspect fizic și socio-afectiv, pentru o integrare socială cât mai ușoară. Complexitatea procesului educațional impune îmbinarea activităților curriculare cu cele extracurriculare, iar în acest caz, parteneriatul educațional devine o necesitate. În opinia mea, activitățile extracurriculare sunt deosebit de importante, deoarece contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare. De asemenea, prin intermediul acestora se pot dezvolta și explora anumite înclinații și aptitudini ale copiilor. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități, îmbinându-se utilul cu plăcutul.

Un punct forte al activităților extrașcolare este acela că antrenează copiii în activități cât mai variate și bogate cu o structură aparte, diferită de clasică metodă de predare-învățare. O activitate desfășurată într-un mediu extrașcolar permite de asemenea și dezvoltarea unor aptitudini speciale și facilitarea integrării în mediul școlar. Trebuie să ținem cont că, indiferent ce metodă se adoptă în educația tradițională, indiferent dacă are o finalitate pozitivă și un obiectiv primar atins, ea nu va epuiza niciodată sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Din seria activităților extrașcolare amintim: taberele, excursiile, piesele de teatru, spectacolele de operă comică, atelierele creative, șezătorile, spectacolele în aer liber, vizitele la muzee sau Grădina Zoologică.

Copiii pot fi stimulați și își pot îmbogăți imaginația creatoare și sfera cunoștințelor, prin vizionarea de piese de teatru, filme educative, participând la ateliere de creație, prin dramatizarea unor opere literare cu diferite ocazii sau prin implicarea în desfășurarea șezătorilor literare. Copiii trebuie să fie îndrumați să dobândească în primul rând o gândire independentă, toleranță față de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi și de a găsi modul de rezolvare a lor și posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca educatorul însuși să fie creativ, pentru că numai așa poate să aducă în atenția copiilor săi tipuri de activități extrașcolare care să le stârnească interesul, curiozitatea, imaginația și dorința de a participa necondiționat la desfășurarea acestora. Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă și cultură.

Procesul educațional din grădiniță presupune și forme de muncă didactică complementară activităților obligatorii. Acestea sunt activități desfășurate în grădiniță în afara activităților obligatorii, sau activități desfășurate în afara grădiniței. Este vorba despre

activități extracurriculare care se desfășoară sub îndrumarea educatoarelor. Activitatea extracurriculară în sine, prin structură și conținut specific, este în mod natural complementară activității de învățare realizată în clasă.

În cadrul activităților extracurriculare cu o deosebită influență formativă sunt incluse toate formele de acțiuni care se realizează în afara programului propriu-zis: *plimbări, ieșiri în natură, excursii, tabere, serbări cu diferite ocazii, concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe, parteneriate școlare pe diferite teme* etc.

La vârsta preșcolară, copiii sunt foarte receptivi la ce li se arată cu ajutorul imaginilor sau a substitutelor (prezența concretului în orice tip de activitate este absolut indispensabilă). Rolul educatoarei (dar și al familiei) este acela de a oferi în mod gradat și în acord cu particularitățile de vârstă, cunoștințe necesare care motivează conduitele și normele ecocivice, de a crea și de a organiza activități educative stimulative.

În cadrul *activităților organizate în mijlocul naturii și al vieții sociale*, preșcolarii se confruntă cu realitatea printr-o percepere activă, investigatoare, prin acțiuni directe asupra obiectelor, fenomenelor din mediul înconjurător, a unor zone geografice și locuri istorice. Ei dobândesc o mare cantitate de informații despre animale, despre muncă și viața omului în diferite contexte (în funcție de: mediul rural-urban, derularea anotimpurilor, meserii etc). Își formează reprezentări simple despre structura și condițiile de viață ale unor plante și animale, despre legi obiective ale succesiunii anotimpurilor, despre frumusețile și bogățiile patriei sau despre trecutul istoric al poporului român (chiar dacă e puțin prematur pentru nivelul lor de dezvoltare intelectuală).

Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Atât activitățile turistice cât și cele de concurs contribuie la îmbogățirea și lărgirea vocabularului activ, a socializării și la stimularea dezvoltării biopsihosociale a celor mici; astfel copiii pot reda cu mai multă creativitate și sensibilitate imaginea realității în cadrul activităților plastice și practice (de desen, pictură, modelaj, colaj etc.), al celor de educarea limbajului, inițiativă în cadrul jocurilor etc. Materialele didactice acumulate în decursul acestor tipuri de activități extracurriculare: planșe, imagini, vederi, măști, costumații, albume foto, diapozitive, diplome, cărți, pietricele, ierbare etc. rămân o dovadă liberă a activităților desfășurate și « o punte către trecutul educațional extracurricular » în care au fost implicați în diferite contexte.

Spectacolele sau vizionările (teatrul de păpuși) constituie o altă formă de activitate extracurriculară în grădinițe, prin intermediul cărora copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Această formă de activitate îl pune pe cel mic atât în calitate de actor cât și de spectator în fața unei surse inepuizabile de impresii puternice.

Vizionarea unor filme pentru copii, diafilme, desene animate, spectacole de teatru, serbări constituie “un izvor de informații”, dar în același timp și un punct de plecare în organizarea unor acțiuni interesante. De exemplu, vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru pentru copii, distractive sau sportive urmată de discuții pregătite în prealabil, pe lângă faptul că realizează completarea unor aspecte educative, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură, etc. Filmul comic, spectacolele cu caracter distractiv au darul să stârnească râsul copiilor prin diverse contraste de situații sau ironii.

Serbările, prin specificul lor de activitate extracurriculară, reprezintă un nesecat izvor de satisfacții și bucurii, creează bună dispoziție și favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Importanța lor educativă constă în conținutul artistic prezentat, precum și în atmosfera de sărbătoare ce se instalează cu acest prilej. Prin organizarea serbărilor dezvoltăm copiii dragostea pentru artă, pentru frumos.

Prin organizarea unor concursuri între grupele aceleiași grădinițe sau între grădinițe diferite (pe diferite faze, pe diferite teme) dezvoltăm dragostea și interesul copiilor pentru frumos, sensibilitatea și personalitatea lor suferind modificări pozitive, putând ușor depista tinere talente artistice în vederea cultivării și promovării lor. Concursurile sportive vin ca o completare a activităților sportive, cei mici participând cu multă plăcere la concursurile sportive organizate, cum ar fi: atletism, concurs de săniuțe, de biciclete, de aruncat la țintă etc.

Activitățile extracurriculare mai sus enumerate și analizate sunt apreciate atât de către copii, cât și de factorii educaționali în măsura în care: valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile copiilor; organizează într-o manieră plăcută și relaxantă timpul liber al copiilor, contribuind la optimizarea procesului de învățământ; formele de organizare sunt din cele mai ingenioase, cu caracter recreativ; copiii au teren liber pentru a-și manifesta în voie spiritul de inițiativă; participarea este liber consimțită, necondiționată, constituind un suport puternic pentru o activitate susținută; au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup; sunt caracterizate de optimism și umor; creează un sentiment de siguranță și încredere tuturor participanților; urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ; contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor. În același timp, rolul acestor activități extracurriculare are un caracter colectiv care conduce la “sudarea legăturii “ dintre cei mici, îi învață să trăiască în grup și să aparțină unui grup.

Bibliografie:

1. Ionescu, M.; Chiș, V., *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001;
2. Preda Viorica, *Metodica activităților instructiv educative în grădinița de copii*, Editura “Gheorghe Cârțu Alexandru”, Craiova, 2009;

Rolul Transformator al Inteligenței Artificiale în Educație

Prof. Bogdan Liliana Simona
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Inteligența Artificială (AI) revoluționează numeroase industrii, iar educația nu face excepție. Pe măsură ce tehnologia evoluează rapid, integrarea AI în procesul educațional aduce avantaje semnificative care îmbunătățesc experiențele de învățare, simplifică sarcinile administrative și pregătesc elevii pentru un viitor în care competențele digitale sunt esențiale. Mai jos explorăm principalele beneficii ale AI în educație.

1. Învățare Personalizată

Unul dintre cele mai convingătoare avantaje ale AI în educație este capacitatea sa de a oferi experiențe de învățare personalizate. În mod tradițional, educatorii creează un curriculum pentru un grup de elevi cu stiluri și ritmuri de învățare diferite, ceea ce face dificilă satisfacerea nevoilor individuale. AI schimbă acest lucru prin utilizarea algoritmilor care ajustează lecțiile în funcție de punctele forte, punctele slabe și preferințele de învățare ale fiecărui elev.

- **Sisteme de Învățare Adaptivă:** Platformele bazate pe AI, cum ar fi DreamBox sau Carnegie Learning, evaluează continuu performanța elevilor și ajustează dificultatea sarcinilor în consecință. Acest abordare personalizată asigură că elevii care întâmpină dificultăți primesc suport suplimentar, în timp ce cei care excelează pot progresa fără a fi reținuți de ritmul clasei.
- **Accesibilitate 24/7:** Instrumentele AI pot oferi asistență elevilor în orice moment al zilei, depășind limitările orelor de clasă tradiționale. Această accesibilitate încurajează învățarea în ritm propriu, permițând elevilor să studieze în propriul ritm și să revizuiască materialele ori de câte ori este necesar.

2. Eficiență în Sarcinile Administrative

AI nu aduce beneficii doar elevilor, ci ajută și educatorii prin automatizarea multor sarcini repetitive și consumatoare de timp. Aceasta le permite profesorilor să se concentreze mai mult pe ceea ce contează cu adevărat: implicarea cu elevii și îmbunătățirea rezultatelor educaționale.

- **Evaluare Automată:** Instrumentele AI pot evalua instantaneu testele cu întrebări de tip grilă, chestionare și chiar eseuri, economisind ore întregi de corectare manuală. Platforme precum Gradescope folosesc AI pentru a evalua lucrările și examenele mai rapid și cu mai multă precizie, oferind profesorilor mai mult timp pentru planificarea lecțiilor sau pentru feedback personalizat.
- **Fluxuri de Lucru Administrative Simplificate:** AI poate ajuta la gestionarea sarcinilor precum programarea, urmărirea prezenței și chiar analiza datelor despre performanța elevilor. Aceste sisteme pot detecta modele, cum ar fi scăderea notelor, permițând școlilor să intervină din timp și să ofere sprijin elevilor care au nevoie.

3. Implicare Crescută prin Învățare Interactivă

Instrumentele AI pot transforma experiența de învățare într-una mai captivantă și interactivă. Prin integrarea realității virtuale (VR), a realității augmentate (AR) și a învățării gamificate, AI face ca subiectele complexe să fie mai accesibile și mai plăcute pentru elevi.

- **Tutori Virtuali:** Tutorii virtuali bazați pe AI, cum ar fi Watson Tutor, pot răspunde la întrebările elevilor și pot oferi explicații la cerere. Acești tutori pot fi deosebit de utili pentru elevii care sunt reticenți să pună întrebări într-un cadru de clasă.
- **Gamificare:** Platformele AI care integrează tehnici de gamificare folosesc provocări, recompense și clasamente pentru a motiva elevii. Prin transformarea învățării într-o

experiență mai distractivă și interactivă, AI menține elevii implicați și motivați, în special în subiectele pe care le consideră dificile sau monotone.

4. Oportunități de Învățare Incluzive

AI joacă, de asemenea, un rol crucial în crearea unui mediu educațional incluziv. Elevii cu dizabilități sau nevoi speciale de învățare pot beneficia în mare măsură de capacitatea AI de a personaliza instrumentele educaționale pentru a satisface cerințele lor.

- **Tehnologii Asistive:** Tehnologiile asistive bazate pe AI, cum ar fi sistemele de conversie text-în-vorbire și recunoașterea vorbirii, ajută elevii cu deficiențe de vedere sau de auz să se implice pe deplin în procesul de învățare. Aceste instrumente pot converti textul în cuvinte vorbite sau pot oferi transcrieri în timp real în timpul prelegerilor, permițând un acces mai echitabil la educație.
- **Traducere în Timp Real:** Pentru elevii care învață într-o limbă non-nativă, AI poate oferi traduceri în timp real, făcând materialele educaționale mai accesibile. Acest lucru este deosebit de benefic în sălile de clasă multiculturale, unde barierele lingvistice pot împiedica procesul de învățare.

5. Analitică Predictivă pentru Succesul Elevilor

Capacitățile de analiză a datelor ale AI se extind dincolo de personalizare pentru a prezice performanțele viitoare ale elevilor. Prin analizarea tendințelor în comportamentul, performanța și implicarea elevilor, AI poate identifica elevii care sunt expuși riscului de a rămâne în urmă.

- **Intervenție Timpurie:** Analitica predictivă bazată pe AI poate identifica elevii care probabil vor avea dificultăți cu anumite subiecte sau concepte, permițând educatorilor să intervină înainte de a fi prea târziu. Această abordare proactivă ajută la îmbunătățirea rezultatelor elevilor și la reducerea abandonului școlar.
- **Feedback Personalizat:** Cu ajutorul AI, feedback-ul poate fi instantaneu și foarte specific. În loc de comentarii generale, elevii pot primi informații detaliate bazate pe performanța lor, cu ghidare clară despre cum să se îmbunătățească.

6. Rețele Globale de Învățare și Colaborare

AI facilitează crearea unor medii de învățare globale, în care elevii pot colabora dincolo de granițe. Cu ajutorul traducerii automate și a instrumentelor de colaborare bazate pe AI, elevii din diferite părți ale lumii pot participa la proiecte de grup, împărtăși resurse și schimba idei fără probleme.

- **Săli de Clasă Globale:** Platformele bazate pe AI pot conecta elevii și educatorii din diferite țări, promovând colaborarea globală și schimbul cultural. Acest lucru nu numai că îmbunătățește învățarea, dar îi pregătește și pe elevi să opereze într-o lume din ce în ce mai interconectată.
- **Instrumente de Colaborare:** Instrumentele bazate pe AI, cum ar fi Google Classroom sau Microsoft Teams, oferă funcții care promovează învățarea colaborativă, permițând elevilor să lucreze la documente partajate, să țină întâlniri virtuale și să urmărească progresul grupului, toate într-o singură platformă.

7. Învățare Continuă și Dezvoltarea Competențelor

AI este esențială pentru susținerea învățării pe tot parcursul vieții. Pe măsură ce locurile de muncă evoluează odată cu avansurile tehnologice, există o nevoie tot mai mare de educație continuă, iar AI face mai ușor pentru indivizi să își dezvolte sau să își perfecționeze competențele pe parcursul carierei.

- **Cursuri de Învățare Personalizate:** AI poate sugera căi de învățare bazate pe obiectivele de carieră, competențele actuale și tendințele pieței muncii. Platforme precum Coursera și LinkedIn Learning utilizează AI pentru a recomanda cursuri și a oferi planuri de instruire personalizate, încurajând cursanții să se adapteze la cerințele unei forțe de muncă în continuă schimbare.

- **Microînvățare:** Platformele bazate pe AI pot oferi conținut în formate scurte, cunoscute sub numele de microînvățare. Această metodă ajută cursanții să asimileze cunoștințe mai eficient, împărțind subiectele complexe în bucăți gestionabile.

8. Eficiență din Punct de Vedere al Costurilor

În multe moduri, AI poate reduce costurile generale ale educației. Evaluarea automată, eficiențele administrative și instrumentele de învățare personalizate permit instituțiilor educaționale să deservească mai mulți elevi fără a crește resursele în mod proporțional.

- **Reducerea Nevoii de Resurse Fizice:** AI permite ca o parte mai mare a învățării să aibă loc digital, reducând dependența de manuale fizice, hârtie și materiale de clasă. Platformele de învățare online bazate pe AI oferă conținut de înaltă calitate și actualizat, fără costurile recurente asociate materialelor tradiționale.
- **Scalabilitate:** Soluțiile AI sunt scalabile, ceea ce înseamnă că pot deservi un număr mare de elevi fără a diminua calitatea educației. Acest lucru poate fi deosebit de util în sistemele de educație publică mari sau în instituțiile educaționale online, unde gestionarea unui volum mare de elevi ar fi altfel o provocare.

Concluzie

Inteligența Artificială schimbă fundamental peisajul educațional. Prin posibilitatea de a personaliza învățarea, creșterea eficienței administrative și crearea unor medii de învățare mai incluzive și captivante, AI oferă soluții pentru multe dintre provocările pe termen lung din educație. Pe măsură ce tehnologia continuă să evolueze, promite să îmbunătățească în continuare calitatea și accesibilitatea educației la nivel global, creând un sistem mai eficient, echitabil și pregătit pentru viitor.

Bibliografie:

1. www.cursdeguvernare.ro
2. www.ro.htssgroup.eu
3. www.onlinedgrees.sandiego.edu

Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în socializarea și valorizarea elevilor

Prof. Înv. Primar Hantea Anela
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

În contextul societății contemporane caracterizate prin criza de timp și prin explozia informațională și tehnică, computerul și, implicit, internetul, au devenit fenomene globale a căror înțelegere încă ne depășește. Apreciem, desigur, efectele pozitive, conectivitatea, rapiditatea găsirii răspunsurilor, dar mai greu ne dăm seama de potențialul lor nociv. Copiii și adolescenții pot deveni foarte ușor prizonierii unui dialog virtual, joc sau aplicație, devin dependenți de net, renunță la a mai socializa în mod direct, la jocuri sportive, se însingurează, iar dezvoltarea personalității lor va avea serios de suferit. În plus, se deschid porți de vulnerabilitate fără precedent, de care adulții nu au știut niciodată și nu le percep prea ușor pentru că nu au crescut cu așa ceva. Iată de ce, din ce în ce mai mult, se afirmă că școala și specialiștii săi au un rol esențial în formarea și pregătirea tinerilor pentru viață.

O școală responsabilă trebuie să respecte o serie de condiții și criterii. În primul rând, ea e răspunzătoare educațional și civic pentru ceea ce produce în și pentru societate. În al doilea rând, o astfel de școală, dă seama de rezultatele produse, cu alte cuvinte este capabilă să-și recunoască, să-și planifice și să-și evalueze resursele în termeni de scopuri și rezultate. Pentru a deveni responsabilă, ea trebuie să respecte o serie de condiții și criterii, să-și revizuiască scopurile, atitudinile, să-și evalueze periodic rezultatele.

Școala este o organizație care învață, dar nu e totdeauna și un loc al învățării: școlile rezistente la noutate și la schimbare nu sunt un astfel de loc; organizațiile care învață sunt flexibile, adaptabile, inovatoare și responsabile. Cel mai mare dușman al învățării organizaționale este incapacitatea de a ieși din propriul sistem de gândire, dintr-un cerc vicios de practici, de experiențe și de reguli, pe care organizația ajunge să le considere imuabile.

Școala modernă se bazează pe metodele care diferă mult de cele uzuale bazate pe expunere, memorizare, repetare. Elevii de azi au nevoie de metode care se bazează pe participare interactivă, socială, pe experimentare de situații de observare a realității, dar și pe posibilitatea de a valorifica cele învățate și în viața de zi cu zi. De multe ori se pune problema cum pot fi motivați elevii, cum să fie puși în situații în care să-și testeze cunoștințele într-un mod cât mai eficient și nu în ultimul rând, cât mai atractiv.

Pentru realizarea unui parteneriat de succes, este necesară parcurgerea unor etape precise: explorare – evaluare – planificare – formare – inițiere – realizare – verificare – reglementare – consolidare – acționare – implementare – evaluare.

Astfel, este nevoie a fi respectate cele patru condiții de realizare a acestui proces: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat. Procesul de colaborare pornește de la un nivel inferior, cel al comunicării, pentru a ajunge la un nivel superior, cel al parteneriatului. Astfel, parteneriatul reprezintă o formă avansată a relației dintre două sau mai multe părți, cooperarea și coordonarea sunt formele intermediare, cele care facilitează stabilirea unui

parteneriat, iar comunicarea reprezintă punctul de plecare în vederea realizării parteneriatului între două sau mai multe părți.

Condițiile realizării unui parteneriat reușit implică:

- identificarea scopurilor, intereselor comune, utile partenerilor și comunității;
- găsirea modului optim pentru realizarea scopului propus;
- organizarea și conducerea resurselor disponibile pentru a atinge scopul propus;
- identificarea competențelor persoanelor implicate în aceste proiecte pentru a le putea folosi la maxim;
- combinarea eficientă a atitudinilor, abordărilor și tehnicilor care se pot aplica diferitelor sarcini;
- utilizarea cu succes a schimbării în folosul instituției.

Elaborarea, coordonarea și desfășurarea unor proiecte educative extracurriculare atrag atenția nu atât asupra importanței acestora în sine, cât mai ales asupra implicațiilor pe care le au asupra construirii și modelării personalității viitorilor cetățeni ai planetei, elevii de azi. Aceste activități sunt apreciate de către copii și factorii educaționali în măsura în care:

- urmăresc lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ ;
- valorifică și dezvoltă interesele și aptitudinile celor supuși actului educațional;
- organizează timpul liber într-o manieră plăcută, relaxantă;
- formele de organizare a acestor activități au caracter recreativ, dar urmăresc un scop educativ;
- au un efect pozitiv pentru munca desfășurată în grup, creează un sentiment de siguranță și încredere.

Organizarea unor activități extrașcolare prin care elevii să contribuie, după puterile lor, la creșterea calității vieții în comunitatea în care trăiesc, are nenumărate avantaje, din punctul de vedere al educației pe care o face școala. Acestea sunt: – împlinirea teoriei cu practica, elevii constatând că ceea ce învață la școală poate fi aplicat în cadrul unei acțiuni concrete; – acțiunile dezvoltă la elevi empatia, responsabilitatea față de semenii lor; – se creează legături la nivelul comunității; – se stimulează gândirea critică; – se educă percepția multiculturalității; – se dezvoltă stima de sine și devotamentul pentru ideile civice.

Printre efectele majore pe care le produc proiectele educative, se pot menționa:

- creșterea calității actului educațional și a rezultatelor învățării;
- stimularea și multiplicarea inițiativelor tinerilor în dezvoltarea vieții comunității școlare/comunității;
- creșterea gradului de socializare și valorizare a elevilor;
- reducerea procentului fenomenelor antisociale, a abandonului și absenteismului școlar;
- creșterea ratei promovabilității școlare;
- asigurarea șanselor egale de dezvoltare personală;
- ridicarea calității resursei umane din sistemul educațional;
- formarea resursei umane necesare dezvoltării societății cunoașterii;
- asigurarea sustenabilității proiectelor educative prin conștientizarea comunității cu privire la potențialul pe care programele educaționale le au asupra formării tinerei generații ce urmează a se integra;
- transformarea educației în sursă de dezvoltare comunitară.

Un rol anume în stabilirea relațiilor de colaborare îi revine managerului instituției școlare, care asigură o implicare activă în lansarea proiectelor de parteneriat educațional, care vizează întărirea relațiilor dintre părinți, elevi, profesori și comunitate, care contribuie la creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali. De faptul cum managerul instituției a reușit să formeze o relație de comunicare, relaționare, cooperare între părțile implicate depinde reușita parteneriatului educațional școală-familie-comunitate.

Școala și familia sunt cei doi piloni de rezistență ai educației, iar între aceștia și comunitate, mediul extrașcolar și extrafamilial, pendulează copilul, obiect și subiect al educației. Dacă aceste medii educaționale se completează și se susțin, ele asigură într-o mare măsură buna integrare a copilului în activitatea școlară și pe plan general în viața socială.

Școala face posibilă participarea grupurilor și colectivităților la viața publică, elaborarea și luarea deciziilor. Schimbul de informații favorizează interacțiunea socială și permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluționarea problemelor.

Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinții, elevii și ceilalți membri ai comunității se consideră unii pe alții parteneri în educație, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcționeze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esențială în organizarea școlii și a clasei de elevi. Ele nu mai sunt considerate doar o simplă activitate cu caracter opțional sau o problemă de natura relațiilor publice.

Astfel, elevii învață să gândească critic, complex, își dezvoltă gândirea multicauzală, experimentează abilități de rezolvare de probleme, de empatie, de toleranță și, nu în ultimul rând, socializează, învățând să fie mai apropiați, să lege noi prietenii, să-și împărtășească experiențe personale.

Bibliografie:

1. Bătrînu, E.. *Educația în familie*. București: Editura Politică, 1980.
2. Cucos, C. (coord.) *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Ediția a III-a revăzută și adăugită. Iași: Editura Polirom, 2009.

Gândirea critică: cheia succesului în lumea modernă

Prof. Iordache Doina
Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați, Galați

Înșușirea discursului argumentativ de către elevi reprezintă o necesitate indiscutabilă în formarea lor ulterioară, în primul rând, datorită importanței pe care o are argumentarea atât în funcția de bază a comunicării – dialogul –, cât și în formarea unui spirit critic constructiv.

A ști să argumentezi presupune un proces lingvistic complex, solicitând informare, gândire logică, reflecție, imaginație, analiză, comparare, analogie, selecție, sinteză. În acest sens, este bine ca exercițiul argumentării să înceapă încă din clasele mici, solicitându-se elevilor să-și susțină afirmațiile cu argumente. A-i înarma pe elevi cu instrumentele argumentării este, în momentul actual, o necesitate indiscutabilă, în ciuda unor limite ale acesteia. Având această capacitate, elevii își vor clarifica gândirea, vor putea lua mult mai ușor decizii de calitate, vor putea comunica în mod real cu semenii, vor înțelege și vor accepta opinia celorlalți sau vor avea capacitatea de a-i convinge, vor fi receptivi la schimbare.

Înșușirea argumentării îi învață pe elevi că nu deține nimeni adevărul absolut și că atunci când dorești să susții ceva, e necesar să dovedești că ai motive întemeiate pentru a fi ascultat de ceilalți. Această competență, odată dobândită, oferă posibilitatea receptării și producerii unei varietăți de mesaje în mod corect, a folosirii unor instrumente de analiză în diferite texte, precum și integrarea cunoștințelor și deprinderilor lingvistice și de interpretare în diferite situații specifice unui anumit context socio-profesional.

Aceste competențe de argumentare pot fi dobândite și cu ajutorul profesorului care la clasă va aplica metode de predare – evaluare active. Acest aspect este prezentat în lucrare prin descrierea mai multor metode activ-participative ce pot fi aplicate în cadrul orelor de curs.

Eliminarea erorilor este o sarcină fundamentală a travaliului științific, nu numai în câmpul strict al logicii, ci și în general, în întregul domeniu al cunoașterii umane, fie aceasta epistemică sau empirică. În filosofia științei, mai ales în secolul al XX-lea, au existat numeroase voci care au văzut în eliminarea erorilor nu doar un simplu pas pe drumul cercetării, ci însăși esența cunoașterii umane. Dintre acestea, cea mai răsunătoare voce rămâne cea a lui Karl R. Popper; deși mutarea accentului dinspre considerarea cunoașterii ca pe o acumulare de adevăruri - așa cum se întâmpla în gnoseologia tradițională, platoniciană și carteziană, raționalistă - înspre relativizarea cunoașterii și sublinierea importanței jocurilor de limbaj, cel puțin în cunoașterea de tip filosofic, spre exemplu (L. Wittgenstein), sau înspre importanța erorii, a falsificării teoriilor, era o tendință mai veche, de la sfârșitul secolului al XIX-lea (Frege, Russell, etc.), abia *Logica cercetării* a lui Popper va statua clar și va consfinți această mutație fundamentală a gândirii științifice, la mijlocul secolului XX.

Odată cu acest curent, adevărul va pierde statutul privilegiat, de esență unică a cercetării și chiar a existenței umane, așa cum era, spre exemplu, la Heidegger *aletheia*,

adevărat constituent al ființării numite *om*, și va dobândi un conținut și un rol mai apropiate de realismul care va caracteriza de acum înainte nu doar opera lui Popper, ci întreaga paradigmă științifică și etică a secolului prezent.

Consecințele acestei adevărate *mutatis mutandis* de la mijlocul secolului al XX-lea s-au produs așadar în toate domeniile activității intelectuale, în reflecția filosofică, în metalimbajul și metodologia științelor. Inevitabil, comunicarea, privită ca principală modalitate de schimb de informații, a primit influențele (în special beneficiile) acestui nou val al revoluției științifice. Teoria comunicării a ajuns astfel să-și înglobeze această perspectivă în care eroarea a încetat să mai fie privită doar ca rezultat nedorit al unei încălcări, voite sau nu, a principiilor fundamentale ale gândirii logice clasice (cum se întâmplă în cazul raționamentelor nevalide, a sofismelor și paralogismelor), și a devenit un real și util criteriu de verificare a teoriilor. Rolul științei, și prin extensie, al oricărui demers de gândire, respectiv de comunicare, este mai puțin acela de a enunța adevăruri și a aduce în sprijinul lor temeiuri necesare și suficiente, și mai mult de a ne face conștienți de eventualele erori, care sunt prezente chiar și atunci când (sau mai ales atunci când) gradul de certitudine a teoriilor în posesia cărora ne aflăm sau de care ne folosim, este mai ridicat. În acest context, știința logicii a preluat și înglobat noile perspective, accentuând importanța argumentării și a contraargumentării în ansamblul demersului său. Fără a diminua importanța părții strict clasice, aristotelice, din corpul logicii actuale, și nici arăsonamentului deductiv pe care Aristotel l-a privilegiat, logica modernă a inclus și a dezvoltat noi direcții, devenite apoi ramuri ale logicii: logica matematică, logica intuiționistă, logica deontică etc. Teoria argumentării a beneficiat așadar de schimbarea de perspectivă a cărei componentă, printre altele, a fost și reîntoarcerea privirii asupra „originilor” logicii ca atare (retorica sofistilor și demersul lui Aristotel de a o contracara), origini care afirmau logica drept un „instrument” științific și foarte riguros, cel puțin în opinia întemeietorului, instrument care era desigur capabil, încă de pe atunci, să detecteze erorile din argumentare și, astfel, să le elimine.

Și în ipostaza sa de disciplină școlară, logica a preluat și subliniat importanța noilor achiziții de perspectivă asupra argumentării/contraargumentării și a comunicării interumane. Concepția didactică nouă în predarea acestei discipline liceale se reflectă în însăși extinderea denumirii disciplinei, de la numirea ei simplu ca *Logică*, apoi *Logică și argumentare*, pentru a ajunge apoi la denumirea actuală de *Logică, argumentare și comunicare*, cu includerea în documentele școlare care orientează predarea-învățarea (programe, manuale), a capitolelor care tratează problematicile argumentării și ale comunicării.

Logica urmărește formarea și consolidarea complexului cognitiv-instrumental specific analizei logice și utilizarea lui în contexte cognitive variate; însușirea tehnicilor de formalizare a limbajelor și de analiză a validității lor; rafinarea unor aptitudini intelectuale ca exactitate, claritate în gândire și comunicare, rigoare în demonstrație și argumentare, disciplină riguroasă în activitatea intelectuală în general.

Rolul gândirii abstracte constă în explicarea și înțelegerea realității concrete, obiective, în reflectarea a ceea ce este esențial și general în lumea materială.

Gândirea posedă însușirea de a transmite caracterul adevărat de la o judecată la alta, dar numai în cazul în care ea s-a desfășurat în mod corect. Gândirea care posedă această însușire de a transmite adevărul mai departe se numește gândire logică, adică gândire corectă. Dacă în cursul unui raționament luăm, de exemplu, același termen în înțelesuri diferite, nu mai putem

garanta valoarea rezultatului. S-a făcut o greșeală și, în acest caz, gândirea nu poate stabili adevărul, nu este corectă. Mult timp logica a fost înțeleasă drept „analiza și critica gândirii”. Această caracterizare oferă o primă idee asupra conținutului științific al logicii, dar care necesită precizări suplimentare. În ipostaza de știință a gândirii, logica intră în concurență cu alte discipline, care studiază de asemenea procesele gândirii: gnoseologia și psihologia.

Gândirea critică este modul auto-reflexiv prin care ne îmbunătățim abilitățile cognitive pentru a obține o gândire clară, articulată și analitică. Logica fiind canonul gândirii corecte, acest lucru nu se poate face decât prin studiul logicii și aplicarea principiilor logice în gândirea curentă. Pe scurt, gândirea critică este aplicarea eficientă a logicii în procesele cognitive, astfel încât să obținem o gândire cât mai rațională și analitică.

Gândirea critică este un proces cognitiv activ care implică analiza, evaluarea și interpretarea informațiilor. Aceasta ne permite să examinăm argumentele, să identificăm prejudecățile și să formulăm concluzii raționale. În esență, gândirea critică ne ajută să nu acceptăm informațiile la valoarea lor nominală, ci să le supunem unei evaluări riguroase.

În educație, gândirea critică este fundamentală pentru dezvoltarea abilităților analitice ale studenților. Cursurile care încurajează gândirea critică promovează discuții deschise, dezbateri și analize de caz, ajutând elevii să-și formeze propriile opinii. Aceste abilități nu doar că îmbunătățesc performanțele academice, ci și pregătesc studenții pentru provocările vieții reale, unde capacitatea de a evalua informațiile și a lua decizii informate este crucială. În mediul profesional, gândirea critică este la fel de esențială. Oamenii de afaceri și liderii de echipă trebuie să fie capabili să analizeze datele, să evalueze riscurile și să ia decizii strategice. De exemplu, în gestionarea proiectelor, abilitățile de gândire critică permit echipelor să identifice obstacolele și să dezvolte soluții inovatoare. Companiile care valorifică gândirea critică în cultura lor organizațională sunt adesea mai adaptabile și mai capabile să se dezvolte într-un mediu de afaceri dinamic. În era digitală, suntem expuși la un volum imens de informații, dar nu toate aceste informații sunt de încredere.

Gândirea critică ne ajută să navigăm prin acest peisaj informațional complex, permițându-ne să discernem între sursele valide și cele false. În plus, dezvoltarea abilităților de gândire critică ne ajută să combatem dezinformarea și manipularea, care sunt omniprezente în mediile sociale și politice contemporane.

Pe lângă impactul său în educație și profesie, gândirea critică contribuie semnificativ la dezvoltarea personală. Aceasta ne încurajează să reflectăm asupra propriilor convingeri, să evaluăm valorile și să ne formulăm un set de principii personale. Astfel, gândirea critică devine un ghid în luarea deciziilor etice și în dezvoltarea unei vieți împlinite. Gândirea critică este, fără îndoială, cheia succesului în lumea modernă. Aceasta ne oferă abilitățile necesare pentru a naviga în complexitatea vieții contemporane, atât în plan personal, cât și profesional. Într-o eră în care informațiile sunt la îndemână, dar și potențial înșelătoare, capacitatea de a gândi critic este mai importantă ca niciodată. Prin cultivarea acestei abilități, ne pregătim nu doar pentru succes, ci și pentru a deveni cetățeni responsabili și bine informați în societatea globalizată de astăzi.

Gândirea critică este, fără îndoială, cheia succesului în lumea modernă. Aceasta ne oferă abilitățile necesare pentru a naviga în complexitatea vieții contemporane, atât în plan personal, cât și profesional. Într-o eră în care informațiile sunt la îndemână, dar și potențial înșelătoare, capacitatea de a gândi critic este mai importantă ca niciodată. Prin cultivarea

acestei abilități, ne pregătim nu doar pentru succes, ci și pentru a deveni cetățeni responsabili și bine informați în societatea globalizată de astăzi.

Bibliografie:

1. Paul, Richard și Elder, Linda. *Gândirea critică: Instrumente pentru a prelua controlul asupra vieții tale profesionale și personale*. Editura Tehnică, 2016
2. Halpern, Diane F. *Gândirea critică: O introducere*. Editura Polirom, 2014

Facilitarea, susținerea și îmbunătățirea activităților din sistemul educațional la Gimnaziu

Prof. Iliana Elena
Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș

Educația la nivel gimnazial este fundamentală pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor, contribuind la formarea lor intelectuală, emoțională și socială. Pentru a asigura o experiență educațională eficientă și plină de satisfacții, este esențial să se acorde atenție facilitării, susținerii și îmbunătățirii activităților desfășurate în cadrul sistemului educațional la acest nivel. Această lucrare explorează strategiile și metodele prin care educatori și factori implicați pot contribui la crearea unui mediu propice pentru învățare și dezvoltare la gimnaziu.

Facilitarea activităților educaționale implică crearea unui mediu care să încurajeze participarea activă și implicarea elevilor în procesul de învățare. Este important ca activitățile să fie bine planificate și structurate, având în vedere obiectivele de învățare și nevoile specifice ale elevilor. Planificarea adecvată reprezintă un aspect fundamental în facilitarea, susținerea și îmbunătățirea activităților din sistemul educațional la gimnaziu. Prin planificare, cadrele didactice pot asigura că fiecare activitate este relevantă, coerentă și adaptată nevoilor elevilor, contribuind astfel la un proces de învățare eficient și eficace. Înainte de a începe planificarea unei activități, cadrele didactice ar trebui să identifice clar obiectivele de învățare pe care doresc să le atingă. Aceste obiective ar trebui să fie specifice, măsurabile, realizabile, relevante și limitate în timp (SMART), pentru a ghida eficient procesul de planificare. O planificare adecvată implică luarea în considerare a diversității elevilor și a diferitelor stiluri de învățare. Cadrele didactice ar trebui să își adapteze activitățile în funcție de nivelul de cunoștințe și abilități al elevilor, precum și de interesele și experiențele lor anterioare. O activitate bine planificată este structurată în etape clare și corespunzătoare, care facilitează înțelegerea și participarea elevilor. Cadrele didactice ar trebui să organizeze activitatea într-o secvență logică, care să cuprindă introducerea, dezvoltarea și încheierea temei abordate. Planificarea adecvată implică și selecția atentă a resurselor și materialelor necesare pentru desfășurarea activității. Cadrele didactice ar trebui să aleagă materiale relevante, variate și accesibile, care să sprijine procesul de învățare și să stimuleze interesul elevilor. În timpul desfășurării activității, cadrele didactice ar trebui să fie deschise la feedback și să monitorizeze atent progresul elevilor. Dacă este necesar, planul ar trebui ajustat în funcție de nevoile și progresul acestora, pentru a asigura atingerea obiectivelor propuse. O planificare adecvată este esențială pentru succesul activităților din sistemul educațional la gimnaziu. Prin planificarea atentă a obiectivelor, adaptarea activităților la nevoile și interesele elevilor, secvențierea și structurarea corespunzătoare a activităților, selecția resurselor potrivite și evaluarea și ajustarea continuă a planului, cadrele didactice pot crea un mediu de învățare stimulat și eficient, care să promoveze succesul și dezvoltarea holistică a elevilor.

Utilizarea unei game variate de tehnici și metode de predare poate stimula interesul și angajamentul elevilor în procesul de învățare. De exemplu, activități interactive, discuții în grup, proiecte de cercetare sau utilizarea tehnologiei în clasă pot fi instrumente eficiente în facilitarea învățării. Cadrele didactice pot utiliza activități interactive, precum jocuri de rol,

simulări, sondaje sau exerciții practice, pentru a implica elevii în mod activ în procesul de învățare. Aceste activități nu numai că îi ajută pe elevi să își consolideze cunoștințele, dar și să dezvolte abilități de colaborare, comunicare și rezolvare a problemelor. Organizarea de discuții în grup poate încuraja elevii să își exprime opiniile, să își împărtășească ideile și să dezbată diverse perspective asupra unui subiect. Această metodă oferă oportunitatea pentru dezvoltarea gândirii critice, analitice și argumentative a elevilor, precum și pentru explorarea subiectelor în profunzime. Proiectele de cercetare permit elevilor să exploreze subiecte de interes personal sau să abordeze probleme relevante din domeniul lor de studiu. Aceste proiecte încurajează autonomia, creativitatea și inițiativa elevilor, oferindu-le oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile de cercetare, analiză și prezentare a rezultatelor. Integrarea tehnologiei în procesul de învățare poate face activitățile mai interactive, mai accesibile și mai interesante pentru elevi. Cadrele didactice pot utiliza diverse instrumente și resurse digitale, precum prezentări interactive, platforme de învățare online sau aplicații educaționale, pentru a sprijini procesul de predare și învățare. Activitățile practice, cum ar fi experimentele științifice sau demonstrațiile practice, pot oferi elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte practice și de a înțelege mai bine conceptele abstracte. Aceste activități pot fi captivante și motivante pentru elevi, stimulându-le curiozitatea și dorința de a învăța. Diversificarea metodelor de predare este esențială pentru crearea unui mediu educațional stimulat și eficient la gimnaziu. Utilizarea unei game variate de tehnici și metode de predare poate spori interesul, participarea și angajamentul elevilor în procesul de învățare, contribuind astfel la îmbunătățirea performanțelor academice și dezvoltarea lor holistică.

Promovarea unei atmosfere de respect, încredere și colaborare în clasă este esențială pentru facilitarea procesului de învățare. Educatorii pot încuraja comunicarea deschisă, promovarea respectului reciproc și oferirea de feedback constructiv pentru a sprijini dezvoltarea elevilor.

Un mediu de învățare pozitiv nu doar stimulează implicarea și angajamentul elevilor în procesul de învățare, ci și contribuie la dezvoltarea lor holistică și la promovarea succesului în școală. Cadrele didactice ar trebui să creeze un climat în clasă în care elevii să se simtă respectați și încrezători în capacitățile lor. Aceasta implică promovarea respectului reciproc între elevi și între elevi și profesori, precum și crearea unui spațiu sigur în care aceștia să se simtă liberi să își exprime ideile și opiniile. Educatorii ar trebui să încurajeze colaborarea și lucrul în echipă în clasă, oferind elevilor oportunități de a lucra împreună la proiecte sau sarcini comune. Aceasta nu doar promovează spiritul de echipă și cooperarea, ci și stimulează dezvoltarea abilităților sociale și a capacității de a lucra în diverse medii. Cadrele didactice ar trebui să ofere feedback constructiv și susținere constantă elevilor, încurajându-i să își depășească limitele și să își atingă potențialul maxim. Prin oferirea de îndrumare și sprijin individualizat, educatorii pot ajuta elevii să se simtă motivați și încurajați să își depună eforturile în învățare. Educatorii ar trebui să promoveze o atitudine pozitivă față de învățare și dezvoltare în rândul elevilor, subliniind importanța efortului, perseverenței și a încercării noi. Prin încurajarea gândirii critice și a rezilienței, cadrele didactice pot ajuta elevii să abordeze provocările cu încredere și să se angajeze în procesul de învățare cu entuziasm și curiozitate. Prin crearea unui mediu de învățare pozitiv, cadrele didactice pot facilita și îmbunătăți

activitățile din sistemul educațional la gimnaziu, oferind elevilor un cadru propice pentru dezvoltare, învățare și succes.

Susținerea activităților educaționale implică furnizarea de resurse și sprijin pentru elevi și educatori în vederea atingerii obiectivelor de învățare. Este important ca școlile să ofere resursele necesare pentru desfășurarea activităților educaționale, inclusiv materiale didactice, echipamente tehnologice și cărți de studiu. Accesul la resurse adecvate nu numai că sporește calitatea și eficacitatea predării și învățării, ci și contribuie la crearea unui mediu de învățare stimulat și echitabil pentru toți elevii. Școlile ar trebui să fie echipate cu materiale didactice adecvate, inclusiv manuale școlare actualizate, materiale suplimentare de învățare și echipamente tehnologice moderne. Accesul la calculatoare, tablete, proiectoare și alte dispozitive tehnologice poate îmbunătăți procesul de predare și poate diversifica modalitățile de învățare. Bibliotecile școlare ar trebui să ofere o gamă variată de cărți, reviste, materiale de referință și alte resurse de învățare pentru elevi și cadre didactice. Accesul la o bibliotecă bine echipată și actualizată este esențial pentru stimularea interesului pentru lectură și pentru promovarea cercetării și a gândirii critice. Pentru materiile care implică experimentarea practică sau activități practice, școlile ar trebui să ofere laboratoare bine echipate și facilități adecvate. Accesul la laboratoare de științe, ateliere tehnologice sau facilități sportive permite elevilor să își exerseze abilitățile practice și să își consolideze înțelegerea într-un mod interactiv și hands-on. În era digitală, accesul la internet și la resurse online este esențial pentru educația modernă. Elevii ar trebui să aibă acces la internet în școală pentru a putea accesa resurse educaționale online, să își efectueze cercetările și să participe la activități de învățare online. Asigurarea accesului la resurse adecvate în școli este crucială pentru a asigura un mediu de învățare echitabil și pentru a sprijini succesul academic al tuturor elevilor. Prin furnizarea de resurse suficiente și de calitate, școlile pot facilita învățarea, dezvoltarea și realizarea potențialului fiecărui elev.

Fiecare elev are nevoi și ritmuri de învățare diferite, iar susținerea lor eficientă implică identificarea și luarea în considerare a acestor diferențe. Educatorii pot folosi evaluările inițiale și monitorizarea progresului pentru a adapta activitățile în funcție de nevoile individuale ale elevilor.

Pentru a facilita învățarea eficientă, este esențial ca școlile să ofere resursele necesare. Acestea includ materiale didactice variate, echipamente tehnologice moderne, cărți de studiu actualizate și alte resurse de învățare relevante pentru domeniile de studiu abordate în curriculumul școlar. De asemenea, accesul la infrastructură adecvată, cum ar fi sălile de clasă bine echipate și laboratoarele, este crucial pentru desfășurarea activităților educaționale în condiții optime. Fiecare elev are propriile sale nevoi și ritmuri de învățare, iar susținerea acestora în mod eficient presupune identificarea și luarea în considerare a acestor diferențe. Pentru a realiza acest lucru, cadrele didactice pot utiliza evaluările inițiale pentru a evalua nivelul de cunoștințe și abilități al fiecărui elev și pentru a identifica eventualele lacune sau dificultăți. În plus, monitorizarea progresului elevilor în timpul desfășurării activităților poate oferi informații valoroase despre evoluția lor și despre nevoile individuale care trebuie abordate.

Prin asigurarea accesului la resurse adecvate și prin identificarea nevoilor individuale ale elevilor, educatorii pot crea un mediu de învățare inclusiv și personalizat, care să sprijine succesul academic și personal al fiecărui elev din sistemul educațional la gimnaziu. Aceste

practici contribuie la creșterea eficacității și a relevanței activităților educaționale și la promovarea unei învățări de calitate în rândul elevilor.

Consilierii școlari pot juca un rol important în oferirea de sprijin emoțional, orientare academică și consiliere în carieră pentru elevi.

Consilierii școlari pot oferi un spațiu sigur și confidențial în care elevii să poată discuta problemele lor personale, emoționale sau sociale. Prin ascultare activă și empatie, consilierii pot ajuta elevii să identifice și să exploreze soluții pentru problemele lor, să-și dezvolte abilitățile de gestionare a stresului și să-și îmbunătățească reziliența emoțională. Consilierii pot oferi orientare și suport academic elevilor, ajutându-i să își identifice interesele, să își stabilească obiective academice și să își exploreze opțiunile educaționale. Ei pot oferi informații despre programele de învățământ disponibile, despre cerințele de admitere la colegiu sau la universitate și despre alte aspecte legate de parcursul academic al elevilor. Prin consiliere în carieră, consilierii pot ajuta elevii să își exploreze interesele și aptitudinile, să își identifice posibilele căi de carieră și să își dezvolte un plan de carieră realist și realizabil. Ei pot oferi informații despre oportunitățile de angajare și formare profesională disponibile, despre cerințele de admitere la programele de formare sau la instituțiile de învățământ postsecundar și despre alte aspecte legate de planificarea carierei.

Prin furnizarea de consiliere și ghidare, consilierii școlari pot contribui la dezvoltarea holistică a elevilor, sprijinindu-i în gestionarea problemelor personale și academice, în explorarea opțiunilor educaționale și în planificarea carierei lor viitoare. Această intervenție personalizată și adaptată la nevoile individuale ale fiecărui elev poate avea un impact semnificativ asupra succesului lor în școală și în viață.

Îmbunătățirea activităților educaționale este un proces continuu care vizează optimizarea calității și eficacității educației la gimnaziu. Educatorii și factorii implicați ar trebui să reflecteze asupra practicilor lor și să evalueze constant rezultatele activităților desfășurate în clasă. Prin analizarea feedback-ului și a rezultatelor elevilor, se pot identifica punctele tari și punctele slabe ale procesului de învățare și se pot lua măsuri pentru îmbunătățire.

Educatorii pot solicita feedback regulat de la elevi cu privire la activitățile desfășurate în clasă. Acest feedback poate fi colectat sub formă de discuții în clasă, chestionare anonime sau alte metode de evaluare a percepției elevilor. Analiza acestui feedback poate oferi insight-uri valoroase cu privire la modul în care elevii percep și răspund la activități și poate oferi indicii despre aspectele care necesită îmbunătățire. Educatorii pot ține un jurnal de reflecție în care să noteze observațiile și impresiile lor despre activitățile desfășurate în clasă. Această practică îi poate ajuta să-și clarifice gândurile și să-și analizeze practicile și deciziile didactice. De asemenea, pot organiza sesiuni regulate de auto-reflecție în echipă sau în colaborare cu alți colegi pentru a împărtăși experiențe și pentru a primi feedback și sugestii constructive. Evaluarea constantă a performanței elevilor poate oferi informații importante despre eficacitatea activităților desfășurate în clasă. Educatorii pot utiliza rezultatele testelor, examenelor, lucrărilor și altor forme de evaluare pentru a evalua cât de bine elevii au înțeles și aplicat conținutul predat și pentru a identifica nevoile individuale de învățare. Pe baza feedback-ului și a analizei rezultatelor, educatorii pot lua măsuri pentru a adapta și îmbunătăți activitățile lor. Aceste măsuri pot include ajustarea strategiilor de predare, modificarea materialelor didactice, oferirea de suport suplimentar sau extinderea anumitor aspecte ale

lecțiilor pentru a se potrivi mai bine nevoilor elevilor. Prin implementarea reflectării și evaluării constante în practica lor, educatorii pot crea un mediu de învățare dinamic și adaptabil, în care se promovează îmbunătățirea continuă și excelența în educație. Aceste practici contribuie la asigurarea că fiecare elev beneficiază de o experiență de învățare de calitate și are oportunitatea de a-și atinge potențialul maxim.

Educatorii ar trebui să participe la programe de formare și dezvoltare profesională pentru a-și îmbunătăți abilitățile pedagogice și pentru a fi la curent cu cele mai recente practici și tehnologii în domeniul educației. Educatorii pot participa la cursuri și seminarii organizate de instituții de învățământ, organizații profesionale sau alte entități specializate în domeniul educației. Aceste evenimente pot acoperi o gamă largă de subiecte, de la metode de predare și evaluare până la gestionarea clasei și utilizarea tehnologiei în educație. Programul de mentorat și coaching poate oferi educatorilor oportunitatea de a beneficia de experiența și cunoștințele altor profesioniști educaționali. Prin colaborarea cu mentori sau coachi, educatorii pot primi feedback personalizat și ghidare în dezvoltarea lor profesională. Educatorii pot își dezvolta abilitățile și cunoștințele prin lectură, studiu independent și cercetare în domeniul educației. Accesul la literatură de specialitate, publicații academice și resurse online poate oferi educatorilor oportunități de a-și extinde perspectiva și de a-și îmbunătăți practica pedagogică. Comunitățile de practică reprezintă grupuri de profesioniști care se adună pentru a împărtăși idei, resurse și experiențe legate de practica lor educațională. Prin participarea la astfel de comunități, educatorii pot beneficia de suport reciproc, brainstorming și schimb de bune practici. Educatorii ar trebui să folosească feedback-ul primit de la elevi, colegi și supervizori pentru a identifica punctele lor tari și punctele slabe și pentru a stabili obiective de dezvoltare profesională. Auto-reflecția regulată asupra practicii lor educaționale poate contribui, de asemenea, la identificarea unor oportunități de îmbunătățire și creștere profesională. Prin angajamentul în dezvoltarea profesională continuă, educatorii pot rămâne actualizați în ceea ce privește cele mai bune practici și tendințe în domeniul educației și pot oferi o experiență de învățare de calitate elevilor lor. Această investiție în dezvoltarea personală și profesională nu numai că îi ajută pe educatorii să se perfecționeze în rolul lor, ci și să își maximizeze impactul și să aducă contribuții semnificative la succesul și dezvoltarea elevilor lor.

Colaborarea între cadrele didactice, elevi, părinți și comunitate poate contribui la îmbunătățirea calității activităților educaționale. Prin stabilirea parteneriatelor cu instituții locale, organizații non-guvernamentale și alte entități din comunitate, școlile pot beneficia de resurse suplimentare, experiențe practice și expertiză în diverse domenii.

Schimbul de idei și resurse între cadrele didactice din cadrul aceleiași școli sau între diferite școli poate fi extrem de benefic în îmbunătățirea practicilor de predare și învățare. Prin colaborare, profesorii pot împărtăși bune practici, pot crea lecții și activități mai captivante și pot lucra împreună pentru a rezolva problemele care afectează elevii. Implicarea părinților în educația copiilor lor este esențială pentru succesul academic al acestora. Școlile pot stabili parteneriate cu părinții pentru a încuraja comunicarea și colaborarea între acasă și școală, pentru a organiza evenimente și activități educaționale și pentru a sprijini implicarea părinților în procesul de învățare al copiilor. Colaborarea cu instituții locale, precum muzee, biblioteci, parcuri naturale sau organizații de voluntariat, poate oferi elevilor oportunități valoroase de învățare experiențială. Prin participarea la proiecte sau activități organizate de

aceste instituții, elevii pot să-și dezvolte abilitățile practice, să-și extindă orizonturile și să-și aprofundeze înțelegerea asupra diferitelor subiecte. Colaborarea cu mediul de afaceri și universitățile poate oferi elevilor o perspectivă reală asupra lumii profesionale și a oportunităților de carieră disponibile. Prin stagii, programe de mentorat sau prezentări din partea profesioniștilor din diverse domenii, elevii pot să-și dezvolte abilitățile practice și să-și îmbunătățească pregătirea pentru viitorul lor profesional. Colaborarea cu școli din alte țări sau participarea la programe de schimb internațional poate oferi elevilor oportunitatea de a-și îmbunătăți abilitățile interculturale, de a-și extinde cunoștințele și de a experimenta diferite perspective asupra lumii. Prin cultivarea colaborării și a parteneriatelor în cadrul comunității educaționale, școlile pot beneficia de resurse suplimentare, experiențe de învățare mai bogate și un mediu de învățare mai stimulatив pentru elevi. Aceste parteneriate pot contribui la dezvoltarea unor relații puternice între diferite părți interesate și la îmbunătățirea calității educației oferite elevilor.

Facilitarea, susținerea și îmbunătățirea activităților din sistemul educațional la gimnaziu reprezintă un proces complex și dinamic care implică angajamentul și colaborarea tuturor părților implicate. Prin adoptarea unor strategii eficiente și prin concentrarea pe nevoile și aspirațiile elevilor, școlile pot crea un mediu de învățare stimulatив și incluziv, care să promoveze succesul și dezvoltarea holistică a elevilor în toate domeniile vieții. Este esențial ca educația să fie percepută ca un proces continuu de evoluție și îmbunătățire, iar implicarea tuturor actorilor implicați să fie prioritară pentru atingerea acestui obiectiv.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*, Editura Aramis, București, 2002
2. Dulamă, Maria Eliza, *Metodologie didactică*, Editura Atlas–Clusium, Cluj Napoca, România, 2006
3. Ionescu, Miron, Radu, Ioan, *Didactica Modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
4. Mîndru, Elena, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactica Publishing House, București, 2005

Efectele violenței asupra copiilor

Prof. Înv. Preșc. Duran Loredana Petronela
Grădinița cu P. N. Sărata Monteoru, Merei, Buzău

Violența poate fi definită ca un comportament intenționat care provoacă suferință fizică, emoțională sau psihologică unei persoane sau unui grup. Aceasta poate lua diverse forme, inclusiv:

1. Violență fizică: Agresiune care cauzează leziuni corporale, cum ar fi bătaia, lovirea sau utilizarea armelor.
2. Violență verbală: Abuzuri sau atacuri verbale, cum ar fi insultele, amenințările sau hărțuirea.
3. Violență psihologică: Manipulare sau control emoțional care poate duce la distrugerea stimei de sine și la anxietate.
4. Violență sexuală: Orice act sexual forțat sau neconsensual, inclusiv hărțuirea sexuală.
5. Violență structurală: Forme de violență în care sistemele sociale, economice sau politice contribuie la nedreptate și suferință, de exemplu, discriminarea sau inegalitățile de oportunitate.

Violența poate afecta viața tuturor celor care sunt martori la ea, astfel că pentru copii violența are urmări psihologice, emoționale și de dezvoltare. Chiar și la copii foarte mici, martori ai violenței, pot apărea simptome de genul : anxietate, regresie în limbaj și în dezvoltarea fizică, coșmaruri, depresie, iar încrederea în propria persoană, sau chiar încei cu care vin în contact, poate avea de suferit.

De cele mai multe ori, considerăm că propria noastră maturitate și acumulare de experiență sunt suficiente pentru a stabili modele educaționale pentru copii. În plus, suntem de părere că deținem capacitatea de a crește copii, că avem potențialul de a înțelege și rezolva nevoile lor și știm cum să-i sprijinim să crească fericiți. Părintele își atribuie drepturi depline asupra modului în care își crește și educă copilul.

Educatorul susține că pregătirea lui profesională este cea mai indicată și eficientă pentru a instrui și orienta copilul în evoluția lui.

Medicul reprezintă garanția intervenției în asigurarea sănătății psihice și fizice a copilului și lista continuă cu alți responsabili ai influenței asupra copilului, precum societatea sau familia extinsă. Din nefericire, nu toate lucrurile merg bine și astfel ne confruntăm cu situații în care copiii sunt supuși la atitudini neadecvate, incorecte, la diverse forme de abuz sau neglijare din partea adulților, fapt care tulbură întreaga personalitate a copiilor.

Violența se poate înlătura oferind un exemplu bun, din care copiii învață să se comporte, imitându-i pe adulți. Este necesar ca părinții să depună un efort pentru a-și păstra un sens al valorilor și moralei în paralel cu modul de a se exprima non-violent și de a oferi un exemplu în acest sens. Dacă copilul vede certuri în familie, trebuie să vadă și împăcarea membrilor, iar niciodată nu se continuă cu violență fizică în prezența lui. În momentul devenirii adult a aceluși copil care a fost supus violenței, sau a fost doar martor, acesta alege dacă să facă același lucru cum a văzut în copilărie (să fie violent), sau să facă exact opusul (să elimine violența).

Referitor la metode prin care putem disciplina copilul, evitând violența de orice fel, putem spune că sunt suficiente căi de pedeapsă de tipul statului la colț, rămânerii pe scaun timp de 5 minute, refuzul de a cumpăra jucăria pe care și-o dorește.

O altă metodă de eliminare a violenței este limitarea expunerii la aceasta, acest lucru presupune acordarea atenției la programele TV, rețelele de socializare, canalele muzicale, chiar și anumite desene animate sau jocuri pe calculator care promovează violența și agresiunea (cu săbii, pistoale). Este important în același timp să se impună reguli clare și limite, potrivite vârstei, copiii trebuie să cunoască exact ce se așteaptă de la ei și consecințele dacă nu se cooperează. Menținerea aceluiași reguli în mod constant reduce conflictele și menține credibilitatea adultului.

În mod deosebit, copilului mic sau preșcolar este necesar să i se ofere multă afecțiune și atenție, să se simtă în siguranță și să-și dezvolte sentimentul de încredere în părinte, astfel că aceștia sunt mai puțin violenți și agresivi decât ceilalți.

Violența intrafamilială este un fenomen social care ridică multe probleme de actualitate, pe care îl întâlnim la nivelul tuturor claselor sociale, fiind nevoie de intervenția unor asistenți sociali, psihologi, medici, pentru a-l diminua.

În concluzie, expunerea la violență poate avea efecte semnificative asupra copiilor pe parcursul dezvoltării lor și influențează modul în care își vor forma relațiile cu cei din jur, în copilărie și ca adult.

Bibliografie:

1. Adler A. (1991). *Cunoașterea omului*. Iași: Editura Științifică.
2. Bărbulescu G., Ciocalteu A., Gunea C., Radu M. (2017). *Dezvoltare personală, o altfel de disciplină*. București: Editura Litera.
3. Bowdon B.T. (2020). *50declasiți. Psihologie*. București: Editura Litera.
4. Cajal M. (1975). *Educarea copilului în familie*. București: Editura Medicală.
5. Caldironi L. (2016). *Mindware, Instrumente pentru o gândire inteligentă*. București: Editura Litera.

Dezvoltarea potențialului creativ al elevilor

Prof. Înv. Primar Enache Mihaela
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

*„Creativitatea înseamnă a vedea ceea ce văd alții
și a gândi ceea ce nimeni altcineva nu a gândit vreodată.”*

Albert Einstein

Cunoașterea potențialului creativ al elevilor și, în special, cel al școlărilor de vârstă mică, este o condiție esențială a procesului educativ. Creativitatea este cea care le permite elevilor să privească lumea cu alți ochi, să își folosească imaginația pentru a da o nouă formă ideilor și să se exprime într-un mod personal. Elevii trebuie încurajați să descopere, să își folosească imaginația, să personalizeze informația dată și să exploreze cele mai bune căi de a ajunge la rezolvarea unei probleme.

Termenul „creativitate” este o componentă esențială a taxonomiei obiectivelor educaționale aparținând lui Benjamin Bloom — o clasificare a abilităților de gândire care a fost propusă pentru prima dată în 1956. În încercarea de a face distincția între diferitele forme de gândire, Bloom a stabilit o ierarhie cuprinzând șase niveluri ale proceselor cognitive (cunoaștere, înțelegere, aplicare, analiză, sinteză și evaluare) care sunt ordonate de la gândirea de ordin inferior cum ar fi amintirea informațiilor, până la gândirea de ordin superior, emiterea unei judecăți de valoare – un cadru prezentat de obicei sub forma unei piramide. Taxonomia lui Bloom a fost revizuită în 2001, păstrând forma piramidei, dar substituind substantivele statice cu verbe orientate spre acțiune: a-și aminti, a înțelege, a aplica, a analiza, a evalua și, în partea superioară a structurii, a crea. Acțiunea de a crea și creativitatea, semnificând abilitatea de a produce ceva nou și original, se află în vârful piramidei, ceea ce demonstrează că reprezintă cea mai complexă cale de a demonstra cunoștințele pe care elevii le-au acumulat și analizat. Procesul creativ implică folosirea tuturor celorlalte abilități cognitive.

Creativitatea și imaginația sunt calități esențiale care contribuie la dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor și în același timp înlesnesc procesul învățării. Creativitatea se regăsește pretutindeni, încă din momentul în care facem primii pași în viață: în jocurile copilăriei, în minunata lume a poveștilor și, bineînțeles, în clasă, care trebuie să fie un mediu al dezvoltării echilibrate. Dezvoltarea creativității începând de la elevii de vârstă mică este un factor esențial în procesul creșterii și evoluției personale, în special în contextul actual. Creativitatea implică stimularea curiozității și a nevoii de cunoaștere prin abordarea unor teme interesante și atractive, adaptate vârstei și intereselor elevilor. Metodele inovative și interactive care îi fac pe elevi să își folosească imaginația și să caute soluții interesante sporesc în mod semnificativ calitatea și eficiența procesului de predare-învățare.

Creativitatea antrenează mintea elevilor în moduri inovatoare, permițându-le să absoarbă cunoștințele mai ușor și într-un mod mai plăcut, asigurând astfel o reținere a informațiilor pentru mai mult timp. Unele dintre cele mai eficiente metode de stimulare a

creativității sunt schimbul de idei și generarea de soluții pentru o problemă dată. Problema este prezentată, iar învățătorul sau profesorul încurajează elevii să își pună amprenta personală asupra activității prin ideile proprii. Orice proces care presupune noutate, fie sub forma unei creații, a unei idei sau chiar o reorganizare sau regândire a unor elemente date, reprezintă o activitate creativă. De exemplu, o poveste poate fi explorată în diverse moduri: elevii pot fi încurajați să aleagă roluri și să o pună în scenă, pot gândi decoruri sau pot veni cu idei pentru un final alternativ al poveștii sau o transpunere a acțiunii în timpurile moderne. „Amestecarea” poveștilor în care un personaj cunoscut din basmele copilăriei este pus într-o situație aparținând unui alt personaj îi pune pe elevi să privească ambele povești dintr-o altă perspectivă și să identifice care ar putea fi comportamentul posibil al personajului prin analiza trăsăturilor acestuia.

O modalitate eficientă de stimulare a creativității este educația interdisciplinară. Aceasta le permite elevilor să regândească o temă dată, oferindu-i noi înțelesuri, dincolo de disciplina în care este de obicei integrată. Învățământul tradițional tinde să separe disciplinele într-un fel care pare să sugereze că învățarea se realizează în „cutii” distincte pentru fiecare materie, pe când interdisciplinaritatea favorizează apariția ideilor și viziunilor creative prin integrarea informațiilor din mai multe domenii. Această modalitate de învățare le dă șansa elevilor de a pune în aplicare cunoștințele acumulate prin studiul unei discipline în rezolvarea unei probleme sau abordarea unei teme care ține de o altă materie. Abordarea transdisciplinară permite formarea abilităților legate de cunoaștere, comunicare și interacțiune prin înțelegerea conexiunii dintre diferitele materii școlare. Astfel, interdisciplinaritatea devine o cale de aprofundare a cunoștințelor dobândite și o modalitate de a descoperi noi abordări ale unei teme.

Unul dintre beneficiile pe care le oferă creativitatea este de a crea încredere în forțele proprii: un elev care a folosit propriile idei pentru a rezolva o problemă și modul lui de lucru a fost validat, se va simți mult mai încrezător, mai entuziasmat și mai motivat să învețe, iar următoarea sarcină o va privi ca pe o provocare pozitivă. Toți elevii au nevoie de recunoașterea calităților și abilităților lor, iar lecțiile ar trebui concepute în așa fel încât să le ofere elevilor activități de învățare care să le permită să își exploreze potențialul creativ într-un mod interactiv și relevant.

Proiectele creative îi provoacă pe elevi să folosească gândirea analitică și evaluativă, deoarece aceștia nu se limitează la a găsi răspunsul corect, ci mai degrabă se axează pe extinderea informațiilor pentru a găsi soluții sau a genera idei noi. O tehnică eficientă o reprezintă abordarea unei teme ținând seama de interesele speciale ale fiecărui elev: de exemplu un elev ar putea avea ca sarcină să compună o problemă de matematică, un desen reprezentând elemente din natură sau o hartă având ca punct de plecare disponerea jucătorilor într-un meci de fotbal. Astfel elevii sunt încurajați să folosească propriile pasiuni sau lucruri de interes, fapt care le va spori încrederea în sine și le va da șansa de a-și arăta abilitățile. Pentru acest tip de exercițiu evaluarea se va face ținând seama de efortul creativ depus de elev și implicarea acestuia în rezolvarea temei și trebuie să se urmărească recompensarea creativității și inventivității elevilor și să se creeze unui context în care aceștia să își poată folosi imaginația pentru a găsi soluții.

Metodele creative permit abordarea unei teme sau a unei discipline printr-o varietate de stiluri de învățare. Fiecare elev învață și se implică diferit, iar creativitatea este cea mai bună modalitate de a pregăti elevii pentru provocările secolului XXI.

Fiecare elev are un potențial creativ care trebuie cultivat, iar rolul cadrului didactic este acela de a încuraja descoperirea acestuia și de a le oferi mediul în care elevul să aibă posibilitatea de a descoperi și de a-și hrăni curiozitatea. Stimularea creativității îi motivează pe elevi să fie mai deschiși și mai receptivi față de procesul didactic și să își dorească să afle mai mult, astfel încurajând învățarea pe tot parcursul vieții.

Bibliografie

1. Bloom, B. S., *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals*. Handbook I: Cognitive domain. New York: David McKay Company, 1956.
2. Constantin, Ana, *Creativitatea pentru studenți și profesori*, Iași, Editura Institutului European, 2004.
3. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Ed. Polirom, 2008.

Competența de lectură

Prof. Onișor Andrea

Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș

Documentele școlare, analizate din perspectiva teoriilor textului și lecturii, scot în evidență următoarele finalități:

- însușirea temeinică a unor strategii de lectură care să-l transforme pe elev într-un cititor autonom: constatarea și interpretarea componentelor textului literar, exprimarea impresiilor, sentimentelor și atitudinilor legate de tematica textului, formarea interesului pentru lectură;
- dobândirea unui bagaj de cunoștințe de teorie literară care să instrumenteze strategiile de lectură;
- acumularea de către elevi a noțiunilor inițiale din cultura majoră prin contactul cu valori din literatură română și universală.

Astfel, prin competențele și conținuturile sale, programa de Limba și literatura română vizează atât formarea competenței de lectură, cât și configurarea competenței culturale. Ținând cont de acestea, ora de literatură ar trebui să devină un loc în care elevul să fie inițiat în lectură și în cultură.

Jonathan Culler (1981) formulează o definiție a competenței literare ”ca fiind o noțiune generativă, pentru că realizează, în paralel, lectura și înglobarea achizițiilor, a regulilor implicite și a expectațiilor asupra naturii organizării textului literar”²³. Instanțele lecturii sunt preocupate de unitatea tematică și de semnificațiile textului, acesta poziționându-se în planul conștiinței cititorului. Pentru a-și îndeplini scopul de lectură, cititorul utilizează limbajul în cercetarea strategiilor de construcție a situației de comprehensiune și exprimare. Lectorul are dorința de a se manifesta, de a reproduce într-un mod limpede, accesibil și plauzibil conținutul textului. În exprimarea sa orală și scrisă, cititorul dovedește însușirea competenței de lectură.

Competența de lectură poate fi înțeleasă ca totalitatea informațiilor care contribuie la înțelegerea textului și ca esență a trei competențe: literară, comunicativă și culturală. Lectura nu presupune doar folosirea anumitor convenții (autor, gen, stil), ci și aptitudinea de a oferi înțelesuri suplimentare, de a găsi și stabili conexiuni. Sophie Morand a identificat patru componente ale competenței de lectură:

- componenta lingvistică – se referă la stăpânirea și abilitatea de a folosi modele fonetice, lexico-semantice, gramaticale și textuale ale limbii;
- componenta discursivă – constă în capacitatea de a utiliza tipuri diverse de discurs și diferite situații de comunicare;
- componenta referențială – se referă la cunoașterea sferelor realității care se oglindesc în limbaj;
- componenta socio-culturală – ține de cunoașterea regulilor, normelor sociale și de colaborare între indivizi și instituții, cunoașterea istoriei societății, a legăturilor dintre obiectele sociale.

---

²³Costea, Octavia (2006), *Didactica lecturii: o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași, pag. 9

Competența de lectură ocupă un loc important în educația postmodernă, orientată și concentrată pe competențe. Dezvoltarea competenței de lectură, precum și stimularea lecturii reprezintă competențe-cheie în orele de literatură. De aceea, profesorul trebuie să caute și să aplice strategii didactice moderne pentru atingerea acestora. Este foarte importantă respectarea particularităților de vârstă ale elevilor și a principiului accesibilității textului literar. Metodele, strategiile, procedeele și mijloacele didactice au rolul de a facilita receptarea textului, fiind liantul între cititor și text.

Bibliografie:

Costea, Octavia (2006), *Didactica lecturii: o abordare funcțională*, Editura Institutul European, Iași.

Pamfil, Alina (2008), *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, ediția a V-a, Editura Paralela 45, Pitești.

Szekely, Eva Monica (2007), *Competențe de (re)lectură. Experiențe în viziune integrată*, Editura Dacia, Cluj-Napoca.

Cartea și lectura școlară

Prof. Chilom Mircea Lucian
Colegiul Național „Carol I” Craiova, Dolj

Educația pentru valori trebuie să fie axa principală a educației, insistându-se mai ales pe educația morală, artistică și cultural-istorică. Sub auspiciile ideii că investiția în educația copiilor reprezintă investiția cea mai sigură în viitorul trainic și prosper al unei națiuni, am încercat să determinăm elevii și părinții acestora să acorde atenția cuvenită CĂRȚII. Nimeni nu poate forța elevul în procesul de învățare, dar niciodată nu este prea târziu sau prea devreme să deschidem drumul către carte - prin citirea unui ziar sau a unei reviste, prin cumpărarea unei cărți, prin limitarea privitului la televizor sau a orelor petrecute de copii jucându-se la calculator, prin vizitarea unei librării sau a unei biblioteci. Din acest punct de vedere trebuie să privim cartea și, nu în ultimul rând, manualul școlar ca element de comunicare între generații, între cei ce vin cu întrebările. Este necesar ca prin intermediul manualului să se inducă individualizare și diversificare, respectând un stil cognitiv adecvat vârstei, asigurându-i fiecărui elev instruire în propriul tempou, oferindu-i posibilități de a continua studiul în cadrul unor activități extrașcolare sau sugerându-i un program de activitate în cadrul unui program compensatoriu după lecții. Este vorba de o astfel de organizare a procesului de învățământ, încât acesta să prevadă îmbinarea și alternanța sistemică a activităților bazate pe efort individual cu cel organizat în microgrupuri pentru rezolvarea unor probleme sau efectuarea în echipă a unor experimente, să asigure îmbinarea activităților de învățare și de muncă individualizată, independentă cu activitățile de cooperare, de învățare și de muncă interdependentă.

Manualul trebuie să permită ca elevul să fie tratat drept subiect al educației sau drept propriul său educator, deoarece prin el sunt finalizate toate eforturile instruirii. Elevul trebuie obișnuit să învețe singur, să utilizeze în mod independent cartea, să fie considerat un partener activ și responsabil al procesului de învățământ, cu care să coopereze într-un spirit de respect și ajutor reciproc. Acesta însă va deveni activ și își va însuși o gândire doar dacă i se acordă încrederea pe care o merită. Elevul trebuie încurajat în permanență să realizeze de sine stătător multiple activități, care să-l familiarizeze cu modul în care trebuie să dobândească și să-și completeze singur cunoștințele, să le înțeleagă, să le stocheze și să le aplice în mod independent. Deci, studiul individual capătă o importanță din ce în ce mai mare în detrimentul predării propriu-zise. Prin lectură, elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate, ea contribuind esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice, având drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă. Încă din primii ani de școală, trebuie să trezim interesul elevilor pentru citit. Familiarizarea elevilor cu cititul presupune în primul rând însușirea tehnicii cititului, iar apoi învățarea instrumentelor muncii cu cartea, a tehnicilor de folosire a cărții ca mijloc de autoinstruire. În domeniul citirii, obiectivul de bază rămâne consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și

expresivă. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă asiduă a factorilor educaționali (școala și familia), o muncă ce presupune răbdare, perseverență și voință. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar, prin valorile pe care le transmite copilului, ea asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia. Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut în descifrarea acestor semne curioase și pline de mister. Mulți copii se luptă ani de-a rândul cu lecturarea cursivă a unui text, rămânând în imposibilitatea de a savura propriile lecturi. În locul curiozității, apare efortul inhibat al descifrării semnelor grafice, dincolo de care se ascund idei atât de frumoase și interesante. Pentru a-i determina pe elevi să devină cititori pasionați, trebuie să le formăm cu răbdare și stăruință gustul pentru lectură. Am considerat important ca elevii să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită. Formarea deprinderilor intelectuale reprezintă o caracteristică de bază în primii ani de școală, iar familiei îi revine un rol extrem de important. Implicarea activă și pozitivă a părintelui este recunoscută ca fiind benefică în educația copilului. Gustul pentru lectură poate fi stimulat și cultivat încă de la aceste vârste, astfel încât cartea să devină un prieten constant al copilului, izvor de înțelegere și cunoaștere. Printr-o strânsă colaborare între școală și familie, micii școlari vor reuși să descopere bucuria lecturii și să aleagă din fiecare text citit ceea ce este esențial și util. Cartea este un sprijin pentru cadrele didactice și o baza foarte bună pentru abordarea materiei din clasele următoare, este un ajutor pentru pregătirea serioasă a elevilor. Una dintre marile ei virtuți o constituie caracterul de utilitate individuală și permanentă. O carte o citești când vrei, unde vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Îl regăsești oricând la fel de credincios și discret: nu te face să roșești de propria ignoranță. Lectura a fost și va rămâne o sursă de hrană spirituală pentru generații întregi de cititori. Nu numai la noi, ci în întreaga lume, cartea trece printr-o criză profundă, interesul pentru lectură scade rapid, pe măsură ce calculatorul oferă informații utile în timp record, iar televiziunea răspunde nevoii de ficțiune a copiilor. Se înregistrează o scădere îngrijorătoare a apetenței pentru lectură și în special pentru lectura recomandată prin programele școlare. Pentru ca elevii să redescopere frumusețea textelor literare și pentru a-și putea dezvolta sensibilitatea și capacitatea de asimilare a ideilor exprimate de scriitori, se Elevii intră în contact cu textul prin jocul actorilor iar impactul asupra lor e mai puternic dacă reprezentarea e văzută pe viu. Toate aceste activități au avut ca rezultat îmbunătățirea ritmului citirii, îmbogățirea și activizarea vocabularului, desprinderea cu ușurință de către elevi a mesajului textelor, crearea unor compuneri cu expresii frumoase, crearea unor poezii. Acestor activități am mai putea adăuga rolul pe care îl are revista școlii, care constituie o rampă de lansare a talentelor literar-artistice, un câmp larg de receptare a literaturii. Biblioteca școlară ocupă un loc important în viața spirituală a elevilor, ea fiind un colaborator al cadrului didactic în organizarea unor

activități din care va avea de câștigat elevul. Aici se pot organiza multe activități: lecturi cu voce tare, rezumate, dezbateri, medalioane și șezători literare. Am mai putea adăuga acele parteneriate dintre școli și bibliotecile locale care au ca obiective: lărgirea orizontului cultural artistic prin lectura suplimentară; cultivarea gustului pentru lectură a elevilor; îmbogățirea vocabularului elevilor în vederea unei exprimări elevate. Bucuria de a citi are ca efect dezvoltarea gustului pentru citit, plăcerea de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, modelează caractere.

Bibliografie:

1. Borges, Jorge Luis - *Cărțile și Noaptea* - Ed. Junimea, 1988
2. Cerghit, I. – *Metode de comunicare scrisă. Lectura – o tehnică fundamentală de muncă intelectuală*, București, E.D.P, 1997.
3. Gagne, Robert - *Condițiile învățării*, EDP, București, 1980.
4. Gheorghe, Alexandru; Sincan, Eugenia – *Îndrumător metodic pentru părinți și elevi. Lecturi literare pentru ciclul primar*, Craiova, Editura „Gheorghe Cârțu Alexandru”, 1994.
5. Văideanu, George - *Educația la frontiera dintre milenii* (Colecția: Idei contemporane) - Ed. Politică, București, 1988.

Promovarea patrimoniului cultural românesc din perspectiva educației secolului al XXI-lea

Prof. Bălan Alina
Liceul Tehnologic Toma Socolescu Ploiești, Prahova

Activitățile educaționale de promovare a patrimoniului cultural românesc, cum ar fi tradiția Mărțișorului, joacă un rol esențial în păstrarea și transmiterea valorilor culturale și identitare. Inițierea și desfășurarea atelierelor pe tema Mărțișorului au o importanță deosebită în spațiul comunitar, având multiple beneficii culturale, educative și sociale. Considerăm că se impune organizarea unor asemenea activități în vederea consolidării identității naționale, întrucât prin învățarea și celebrarea tradițiilor precum Mărțișorul, tinerii dezvoltă un sentiment de apartenență și mândrie față de cultura lor, bucurându-se de oportunitatea de a învăța despre istoria și semnificația tradițiilor, fapt ce contribuie la o mai bună înțelegere a patrimoniului cultural. Nu este de neglijat nici obiectivul promovării creativității, prin confecționarea mărțișoarelor, activitate ce implică abilități artistice și creative, încurajând elevii să își exprime creativitatea și să aprecieze arta populară. Aceste activități aduc împreună comunități și generații diferite, facilitând schimbul de cunoștințe și experiențe între tineri și vârstnici, contribuind la coeziunea socială și la asigurarea continuității obiceiului. Prin participarea la aceste ateliere, se promovează valori morale și sociale capitale precum respectul pentru tradiții, solidaritatea și colaborarea. Schimbul de mărțișoare între participanți simbolizează prietenia și respectul reciproc, având rolul de a menține vie o parte importantă a patrimoniului cultural imaterial al României și pentru a educa noile generații în spiritul tradițiilor naționale.

Mărțișorul este o tradiție veche și semnificativă în România și Bulgaria, celebrată pe 1 martie pentru a marca începutul primăverii. Această sărbătoare implică oferirea de mărțișoare, mici amulete legate cu un fir alb și roșu, simbolizând puritatea și vitalitatea. În România, Mărțișorul este considerat un simbol al norocului și al protecției împotriva relelor. Tradiția spune că purtarea unui mărțișor aduce sănătate și prosperitate pe tot parcursul anului. Pe de altă parte, în Bulgaria, Mărțișorul, cunoscut sub numele de "Martenitsa", este oferit pentru a aduce sănătate și fericire, iar oamenii îl poartă până când văd un copac înflorit sau o barză, moment în care îl agață de un copac pentru a aduce noroc. Atelierele de confecționat mărțișoare se bucură de popularitate în ambele țări, oferind ocazia de a învăța și de a păstra această tradiție vie. Aceste ateliere tematice sunt adesea organizate în școli, muzee și centre culturale, unde participanții pot crea propriile mărțișoare și pot învăța despre semnificațiile și istoria acestei tradiții.

Propunându-ne să reflectăm asupra practicilor culturale românești ale Mărțișorului, din perspectiva competențelor educației secolului al XXI-lea și a nevoii de conservare/promovare a patrimoniului cultural românesc în context european, am organizat un atelier tematic în care am reanalizat practicile culturale comune ale Mărțișorului în țări precum România, Republica Moldova, Macedonia de Nord și Bulgaria, reactualizând „lecțiile”

activității tematice complexe desfășurate în anii anteriori. Activitatea educațională integrată **„Promovarea patrimoniului cultural/ Mărțișorul”** a durat 3 ore și a fost desfășurată la clasa a X-a A, profil Protecția Mediului.

Activitatea educațională cu caracter transcurricular a avut drept invitați: colaboratori referenți ,etnologi de la Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” din Ploiești, profesori de diferite discipline și părinți, desfășurându-se astfel:

1. La intrare, invitaților li s-a oferit câte un Mărțișor, însoțit de felicitări, toate realizate din materiale naturale (petale de flori, lemn, coji de legume, tulpini) de către elevii înșiși.

2. După un scurt brainstorming pornind de la întrebarea „**CE ÎNȚELEGEȚI PRIN CULTURĂ?**”, profesorul a utilizat materialele video anexate, ce au exploatat bibliografia pusă la dispoziție de către Comisia Europeană, lucrările clasice dedicate Sărbătorilor și tradițiilor românești ale lui Simion Florea Marian, ale Narcisei Știucă, texte selectate din „Omul și Sacrul”, de R.Caillois, „Întrebările vieții” de Fernando Savater, „Sacru și profan” de Mircea Eliade.

Elevilor și profesorilor li s-a prezentat un film pe tema **Patrimoniului cultural-Forme TANGIBILE- INTANGIBILE- NATURALE și DIGITALE.**

2. Ulterior, au fost prezentate și ilustrate **ELEMENTELE CULTURII- Simboluri- Limba- Valorile și Normele.**

3. Elevii au fost implicați într-un exercițiu specific **educației nonformale** pe tema Comunicării interculturale, „Planeta Albatross” (exercițiu deprins din cursul Erasmus+, Germania, octombrie 2017 ”Living Diversity, Solving Conflicts and Building an INCLUSIVE EUROPE”).

Elevii au înțeles importanța reflectării la **Stereotipuri culturale**, la judecățile biasate, la simboluri culturale, la tentația de a judeca după „aparențele” dictate de apartenența la cultura de origine. Au înțeles că stereotipurile culturale nu sunt rele în sine, că sunt „scurtături ale gândirii”, că devin distructive abia atunci când se interpun în calea împlinirii personale / profesionale a unor grupuri sociale/ comunități, când, în fapt, conduc la excluderea socială a unor membri ai comunității mari.

4. A fost introdusă tradiția Mărțișorului românesc, ca formă tangibilă a patrimoniului cultural, în context european (istoric, legende, tradiții protoistorice geto-dace, influențe creștine, elemente comune întâlnite la popoarele vecine - BULGARI, ALABANEZI, MACEDONENI, GRECI), subliniindu-se valoarea universală a patrimoniului național, din momentul recunoașterii tradiției în Calendarul UNESCO.

La finele primei părți, elevilor și profesorilor li s-au distribuit chestionare pe tema Patrimoniului cultural- Mărțișorul (celor fără acces la Internet), celorlalți li s-a administrat testul online, folosind aplicația KAHOOT.

A DOUA PARTE A ACTIVITĂȚII EDUCAȚIONALE a avut forma unui Atelier de creație de Mărțișoare, unde coordonatori ne-au fost invitații de la CASA DE CULTURĂ „Ion Luca Caragiale ” Ploiești: director Luminița AVRAM & referent Ștefania POPIȘTEANU.

Elevii au învățat să creeze/ confecționeze mărțișoare, folosind MATERIALE RECICLABILE (obiecte vestimentare mai vechi, accesorii, perle, organza, mătase, piele, dantelă, nasturi, ațe de diferite culori, la care au adăugat șnurul alb- roșu. Ulterior, mărțișoarele –broșe au fost dăruite mamei/ doamnelor, în cadrul unei Campanii stradale de

primăvară ad-hoc. De asemenea, a fost organizat un minitârg, unde măștișoarele au fost vândute, iar sumele colectate au fost donate beneficiarilor din cadrul proiectului de caritate „Masa săracilor”, Biserica „Sf. Bunavestire”, Ploiești.

În concluzie, abordarea valorilor patrimoniului cultural românesc din perspectiva educației pentru dezvoltare durabilă contribuie la fortificarea și dezvoltarea simțului identitar, manifestat în identitate personală, culturală, etnică, lingvistică, religioasă, civică etc., inspirând elevilor sentimente de profundă prețuire pentru potențialul axiologic al produsul cultural, susținând totodată formarea competențelor secolului al XXI-lea, ce integrează mentalitatea sustenabilă cuprinsă în cei 3 „R”- *Redu, refolosește, reutilizează*:

Este nevoie de o schimbare fundamentală a felului în care concepem rolul educației în dezvoltarea globală, deoarece ea are un impact catalizator asupra bunăstării indivizilor și asupra viitorului planetei noastre... Acum, mai mult ca oricând, educația are responsabilitatea de a-și adapta viteza la provocările și aspirațiile secolului al 21-lea, și de a promova tipurile corecte de valori și aptitudini care vor duce la o creștere sustenabilă și inclusivă și la un trai pașnic împreună . (Irina Bokova, Director-General al UNESCO).

Bibliografie

1. Browse the Lists of Intangible Cultural Heritage and the Register of good safeguarding practices, <https://ich.unesco.org/en/RL/cultural-practices-associated-to-the-1st-of-march>
2. Institutul Național al Patrimoniului. <https://patrimoniu.ro/ro/lectia-de-patrimoniu/articles/patrimoniul-cultural-rabila.pdf>
3. Manual UNESCO, Educație pentru Dezvoltare Durabilăfile:///C:/Users/ALINA/Documents/manual%20UNESCO%20-%20Educatie%20pentru%20Obiectivele%20de%20Dezvoltare%20Du3. Institutul Național al Patrimoniului. <https://patrimoniu.ro/ro/lectia-de-patrimoniu/articles/patrimoniul-cultural-rabila.pdf>
4. Tradiția măștișorului. Simbolul milenar al norocului în tradiția .... <https://www.gandul.ro/actualitate/traditia-martisorului-simbolul-milenar-al-norocului-in-traditia-romaneasca-care-e-semnificatia-snurului-alb-rosu-20159137>
5. 9 idei de promovare a patrimoniului cultural, a tradițiilor românești. <https://www.ziromania.ro/9-idei-pentru-promovare-patrimoniul-cultural-traditii-romanesti/>.

Teaching Vocabulary through Writing Activities

Prof. Dinu Luciana-Oana
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

In some ways, the ability to write effectively hinges upon having an adequate vocabulary even more than does the ability to read. Once students have learned to decode words, they may be able to read and pronounce many words that are unfamiliar to them. They may even be able to determine accurate meanings of unfamiliar words simply by examining the context in which those words are used. During the writing process, however, a student does not have the luxury of examining the context in which a word is used; he or she is creating the context. Therefore, the writer must be able to spontaneously recall words that are known not only by sight, but that are understood well enough to use correctly. Mayher and Brause (1986) have stated that "*writing is dependent upon the ability to draw upon words to describe an event*"

The breadth and depth of a student's vocabulary will have a direct influence upon the descriptiveness, accuracy, and quality of his or her writing. As Ediger (1999) notes, "*variety in selecting words to convey accurate meanings is necessary in speaking and writing, the outgoes of the language arts*". Corona, Spangenberg, and Venet (1998) concur: "*At any level, written communication is more effective when a depth of vocabulary and command of language is evident*".

The following are techniques teachers can use to create a *writing-centered classroom*.

1. *Sharing vocabulary-rich literature*. Sloan (1996) explains that in her quest to help her students become better writers, she "went to the best source for teaching good writing: good books" (p. 268). By having students read (or reading aloud to them) books, poems, and stories that contain interesting vocabulary, teachers can both introduce new words and provide a forum for discussing them.

2. *Helping students become aware of and look for interesting words*. There are many different forms this can take. For example, students could pair up and look through books for words that catch their attention, then write down common words that the author could have used instead. Other methods include having students: write words they encounter on an "*Interesting Word Wall*" (Sloan, 1996:268); create a word bank through words-of-the-day that are taken from classroom literature (Corona, Spangenberg, & Venet, 1998:25); record or act out energetic verbs; or write unfamiliar words in "*literature-response journals*" for later exploration (Manning, 1999:3).

3. *Offering a variety of writing opportunities*. "A writer-centered classroom emphasizes using written expression to communicate ideas. Writing is an important part of all areas of the curriculum" (Corona, Spangenberg, & Venet, 1998, p. 29). The authors go on to note that students have a greater investment in their writing when they are given choices about their assignments. Such choices may include journal or diary entries, weekly logs summarizing journal entries, book reports, outlines, poetry, autobiographies, short stories, or any number of variations on the above.

4. *Providing ample time for students to fully experience the writing process* (Corona, Spangenberg, & Venet, 1998). The teaching of writing should be approached as a process that must be studied in depth, and substantial blocks of time should be devoted to writing.

5. *Allowing students to conference with teachers and fellow students* (Corona, Spangenberg, & Venet, 1998). When writing topics are chosen, students should meet with their teacher to discuss ideas and answer questions. The teacher's role is to encourage, build on existing strengths, and help the student expand his or her abilities. Conferencing with fellow students gives the budding writer the opportunity to share ideas, brainstorm, and rework his or her project.

Here is an example of some writing activities *centered on vocabulary*.

First Write

Begin by selecting your content area subject. (For example the human body, skeleton.) Next have students perform a first write. This is basically having students activate their schema by listing as many words as they can that relate to the topic. (bone, skull, leg, arm, wrist, ankle, foot, ribs, brain, etc...) A picture may be included for younger children.

Group Talk

The next step is group talk. Gather students together in front of some sort of poster or visual about the topic. (A poster of a skeleton.) Then ask students, "What do you see?" (Just as a teacher would on a "Fieldtrip.") As students call out words, record them on sticky notes and place them on the poster. This part should be teacher guided. Generate further discussion with questions, explanations, or suggestions. (Touch your skull, what is your skull for?... "To protect your brain.") Offer suggestions that relate to other senses than sight. (For example, if studying weather, ask, "What do you hear in a storm? What are some words for how you feel in the rain?")

Build Knowledge Through a Read Aloud

Next, choose a read aloud book that is related to the content. As you read, have students give a thumbs-up when they hear one of the vocabulary words mentioned. After the reading, they discuss what was learned and add a few new words to the chart. If time permits, sort the words in different ways. (See how many different ways or groups you could come up with. Try to find connections with the words.

Writing Follow Up

A short writing activity could follow, such as write something new you have learned or something that particularly interested you. Later a longer writing activity could take place such as creating a class book of information about that topic.

Final Write

Lastly, do a final write. This is like the first write, however they list all the words they now have in their vocabulary. This list should have increased greatly.

This activity will help build your students content area vocabulary through a fun interactive experience. Students won't even realize that they are building their vocabulary. Yet the results from the first write to the final write will be incredible.

Bibliography:

1. Corona, Cathy; Spangenberg, Sandra, & Venet, Iris (1998). Improving Student Writing through a Language Rich Environment. M.A. Action Research Project, St. Xavier University and IRI/Skylight.
2. Ediger, Marlow. (1999). "Reading and Vocabulary Development." "Journal of Instructional Psychology" 26/1 .
3. Manning, Maryann. (1999). "Helping Words Grow." "Teaching PreK-8", 29/4.
4. Zou, D. (2017). Vocabulary acquisition through cloze exercises, sentence-writing and composition-writing: Extending the evaluation component of the involvement load hypothesis. *Language Teaching Research*.

Importanța amenajării colțului de educație sanitară în grădiniță

Prof. Înv. Preșc. Stinghe Elena Luminița
G.P.P. „Sfântul Nicolae” Câmpulung, Argeș

Educația sanitară își extinde sfera de activitate asupra întregii lumii, având obiectivele, conținutul și metodele proprii, diferențiate în raport cu particularitățile grupelor de populație și ale problemelor de sănătate abordate. În acest sens, în cadrul activității de educație sanitară cu preșcolarii se conturează o serie de obiective specifice, în funcție de particularitățile psihice și de vârsta fiecărui preșcolar.

Volumul cunoștințelor care se impun a fi transmise și al acțiunilor de influențare care trebuie să fie exercitate asupra copiilor – este în raport direct cu volumul deprinderilor și obișnuințelor igienice necesare și posibile de elaborat la diferite grupe de vârstă.

La grupa mică (3-4 ani), influențele educaționale se vor axa pe problemele elementare de igienă personală, corporală și vestimentară. În acest sens este necesar să se insiste asupra formării unor deprinderi și obișnuințe de igienă personală:

- a) Deprinderea de a-și schimba îmbrăcămintea și încălțăminteajutată;
- b) Deprinderea de a mânca singur, folosind corect tacâmurile, fără să se murdărească sau să bage mâinile în mâncare și să mestece bine mâncarea;
- c) Deprinderea spălatului pe mâini și pe față în curs de perfectare și automatizare a mișcărilor, presupune și prinderea și manipularea săpunului, clătirea cu apă, ștergerea corectă și completă cu prosopul individual și așezarea acestuia la locul special destinat;
- d) Deprinderea de a executa corect exercițiile fizice, jocurile de mișcare și dansurile specifice vârstei.

La grupa mijlocie (4-5 ani), se continuă procesul de perfecționare a deprinderilor și obișnuințelor prin consolidarea celor a căror elaborare a început la grupa mică și prin îmbogățirea acestora cu deprinderi noi, corespunzătoare cerințelor igienice specifice vârstei:

- Să așeze în ordine hainele;
- Să folosească corect săpunul și prosopul;
- Să se spele pe picioare;
- Să se spele pe mâini și pe dinți înainte și după servirea mesei;
- Să meargă singur la toaletă;
- Să se dezbrace singur și să se îmbrace singur.

La grupa mare (5-6 ani), o primă grijă a educatoarei trebuie să fie intensificarea influențelor educaționale pentru:

- Transformarea deprinderilor în obișnuințe;
- Perfecționarea executării mișcărilor specifice deprinderilor în curs de formare, cum ar fi, de exemplu, deprinderea spălatului pe dinți, începută la grupa mică, dar nesăvârșită și neelaborată.
- Îmbogățirea conținutului unor deprinderi (modul de a mânca, spălatul, educația fizică etc.).

Astfel se pot desfășura activități de ordin sanitar împreună cu preșcolarii. Spre exemplu: la grupa mare și mijlocie la tema „Alimente și sănătate” se poate invita o doamnă bucătăreasă care să le prezinte copiilor reguli de comportare în bucătărie și să demonstreze prin gătit diverse salate, ceaiuri, sucuri naturale, prăjituri etc.

Atât în grădiniță, cât și în familie, cele mai eficiente forme de influențare sunt cele directe, individualizate, care dau ocazia să se exercite o serie de influențe diferențiate de la caz la caz:

- difuzarea în rândul părinților a educației sanitare (broșuri, pliante, etc.)
- antrenarea comitetului de părinți în diferite acțiuni și activități cu caracter sanitar-educativ.
- Convorbirile și sfaturile date însoțitorilor copiilor (părinți, bunici, persoane îngrijitoare etc.)

În concluzie, transmiterea de cunoștințe și exercitarea influențelor educaționale necesare formării deprinderilor și obișnuințelor igienice se realizează prin formele curente de lucru cu preșcolarii, adaptate evident problematicii educativ-sanitare și particularităților de vârstă:

Activități liber alese;

Jocul ca mijloc de educație sanitară;

Activitate obligatorie ca mijloc de educație sanitară;

Povestirile și discuțiile libere cu copiii;

Regimul zilnic;

Observări organizate în afara activității comune, cu prilejul plimbărilor și vizitelor.

Bibliografie:

1. Dora Gaman, Floreentina Stroe, *Educația sanitară pentru preșcolari și școlarii mici*, 2003;
2. M.E.C., *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, București, 2005;
3. Constanța Cucinic, *Cum să fiu sănătos?*, Editura Aramis, 2000.

Câteva observații asupra influenței limbii germane asupra limbii române

Prof. Dr. Chilom Daniela Amalia
Colegiul Național „Carol I” Craiova, Dolj

Influența germană, care a început să se manifeste în limba română de-a lungul întregului Ev Mediu și a continuat până în zilele noastre, se caracterizează prin două tipuri de cuvinte: cuvinte răspândite regional și cuvinte cu o răspândire geografică mai mare.

Cuvintele cu răspândire geografică mai mare sunt prezente uneori chiar în limba literară: cuvinte provenite din germana literară, termeni militari, din minerit, alimentație, din domeniul vestimentației, al comerțului, din domeniul construcțiilor sau unele calcuri frazeologice. Mai ales după secolul al XVIII-lea, astfel de cuvinte românești de origine germană sunt preluate, îndeosebi, pe cale orală, dar și pe cale scrisă.

În vocabularul fundamental al limbii române există numai 7 cuvinte germane, reprezentând 0,27% din totalul de cuvinte românești. Este vorba despre *pantof*, *rolă*, *spital*, *șmecher*, *șurub*, *turn*, *ungur* (v. Sala - Historia.ro). La acestea se adaugă 64 cuvinte cu EM și germană (alături de franceză, greacă, italiană, latină savantă), adică 1,47% din ansamblul vocabularului limbii române.

Totodată, în limba română au pătruns numeroase calcuri lingvistice, formate după model german: *Kindergarten*, „grădiniță de copii”, îmbogățind domenii ca: medicină, tehnică, literatură, istorie, matematică, astronomie, pedagogie, psihologie, agricultură. De asemenea, un fenomen care s-a putut observa este prezența temporară în circulație a unora din aceste cuvinte (au devenit arhaisme), uneori chiar și dispariția lor, motivul fiind acela al înlocuirii lor cu neologisme din alte limbi, în special din franceză, italiană, latina savantă etc.

Așa cum am spus mai sus, aceste cuvinte neologice provin fie direct din limba germană, fie au o EM, unde germana apare alături de alte limbi, și sunt, în general, termeni științifici intrați recent în limba română.

În legătură cu acest aspect, trebuie precizat că există două perioade (v. Ursu 1962: 7, 125) în care s-a manifestat influența diverselor limbi de cultură asupra terminologiei științifice din limba română. Astfel, prima perioadă datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea până în 1830, când în Muntenia și Moldova pregnante sunt influențele exercitate de neogrecă și rusă, iar în Transilvania se remarcă influența latină, germană și italiană. Specifică acestei perioade este apariția calcurilor lingvistice și tipărirea a numeroase manuale școlare și publicații științifice, îndeosebi în Transilvania. A doua etapă de formare a terminologiei științifice este etapa de după 1830, când Moldova și Țara Românească cunosc influența elementelor lingvistice, culturale și de civilizație germană. Evoluția limbii române literare se caracterizează după 1830, în Transilvania, prin influența lingvistică latină, germană și maghiară, noutatea constând în apariția limbii franceze ca factor major de influență lingvistică. Multe împrumuturi din limba germană și nu numai, care păstrau

aspectul fonetic original, într-o măsură mai mare sau mai mică, dobândesc forme definitive, sub influența limbii franceze.

În implementarea terminologiei științifice în limba română, domeniu unde influența limbii germane s-a exercitat în cea mai mare măsură, o contribuție majoră au avut-o atât învățământul în limba germană din Ardeal, cât și traducerile efectuate de intelectualii din această regiune.

Cuvintele de origine săsească, răspândite regional, întâlnite în Transilvania, au intrat în română înainte de secolul al XIV-lea și au ajuns apoi și în Muntenia și în Moldova, unele devenind chiar termeni literari specifici unor domenii diferite: construcții (*șanț, turn*), prelucrarea lemnului (*joagăr, roabă, șindrilă*), agricultura și pomicultura (*perjă, ciuhă*), creșterea vitelor (*șopron, șură*), obiecte casnice (*corfă, troacă*).

În ceea ce privește cuvintele din germana austriacă, întâlnite în Banat și Bucovina, aceștia denumesc termeni de bucătărie: *ainpre* - „rântaș”, *crofnă* - „un fel de gogoasă”, *ribizli* - „coacăză”, *ringlotă* - „soi de prună”, *țeler* - „țelină” sau din diferite alte domenii ale vieții materiale: *ringhișpil* - „carusel”. Câțiva termeni au pătruns și în limba literară: *cremvurști, parizer, șmecher, șpriț* (v. Sala - Historia.ro).

Astfel de factori au făcut ca dialectul săsesc din Transilvania să cunoască peste 250 de graiuri locale (v. Cujbă 1998: 263).

În literatura de specialitate se subliniază varietatea mare a dialectelor vorbite de sașii din zilele noastre, varietate explicată prin spațiile geografice și lingvistice diferite, din care au provenit coloniștii germani (v. Irimescu 2001: 407). Alte argumente care susțin evoluția diferită a dialectelor germane săsești sunt: etapele de colonizare ce au avut loc în perioade diferite, izolarea coloniilor săsești de spațiul lingvistic german general, precum și statutul social al coloniștilor germani (puțini dintre ei au fost nesupuși Imperiului, în timp ce alții au fost, inițial, iobagi).

Acestea sunt, totodată, argumente care determină înțelegerea dialectului săsesc ca pe un amestec de dialecte germane, ce s-a produs de-a lungul timpului (v. Arvinte 1965 : 97).

Astăzi este destul de dificil să se realizeze o diferențiere între împrumuturile săsești și cele germano-austriece sau cele provenite din germana modernă, situația fiind similară și în cazul împrumuturilor șvăbești. În urma interferențelor suferite, dialectele germane au ajuns să aibă o structură unitară.

Bibliografie:

1. Arvinte, Vasile (1965), „Criterii de determinare a împrumuturilor săsești ale limbii române” în *Anuarul de lingvistică și istorie literară*, Tom XVI, Iași, Editura Academiei Române.
2. Chilom, Daniela Amalia (2023) „Etimologia multiplă. Valabilitate și aplicabilitate lexicografică”, Craiova, Editura Universitaria.
3. Cujbă, Cornelia (1998) „Din istoria contactelor lingvistice. Elementul german al limbii române” în *ZGR*, anul 7, nr. 1 - 2 (13-14).
4. Historia.ro = Sala, Marius - <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/cate-cuvinte-de-origine-germana-are-limba-romana>.
5. Irimescu, Ileana (2001), „Influența limbii germane asupra limbii române. Corecturi și completări” în *Temeswarer Beiträge zur Germanistik*, Timișoara, Editura Mirton.

6. Ursu, Neculai Alexandru (1962), *Formarea terminologiei științifice românești*, București, Editura Științifică.

Metodele tradiționale și moderne de predare

Prof. Bursuc Denisa Cosmina

Liceul teoretic Sebiș/ Grădinița P.P. Sebiș, Arad

Activitatea instructiv-educativă se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate prin strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează toate aceste componente, dintre care o poziție centrală revine metodelor care fac posibilă atingerea finalităților educaționale.

Etimologic, termenul *metodă* provine din grecescul „methodos”, care înseamnă „drum spre”. Metodele de învățământ pot fi definite ca „modalități de acțiune cu ajutorul cărora, elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, aptitudini, atitudini, concepția despre lume și viață”. (M.Ionescu, V.Chiș, p.126)

Elevii prezintă particularități psiho-individuale, astfel încât se impune utilizarea unei game cât mai ample de metode de predare care să le valorifice potențialul. Semnificația metodelor depinde, în cea mai mare măsură, de utilizator și de contextul în care sunt folosite.

Metodele tradiționale, expositive ori frontale lasă impresia că nu ar mai fi în conformitate cu noile principii ale participării active și conștiente a elevului. Acestea pot însă dobândi o valoare deosebită în condițiile unui auditoriu numeros, având un nivel cultural care să-i asigure accesul la mesajul informațional transmis, raportat la unitatea de timp.

Metodologia didactică actuală este orientată către implicarea activă și conștientă a elevilor în procesul propriei formări și stimularea creativității acestora. În acest context, prefacerile pe care le cunosc metodele de învățământ cunosc câteva direcții definitorii. Relația dinamică-deschisă constă în raporturile în schimbare ce se stabilesc între diferitele metode. Diversitatea metodelor este impusă de complexitatea procesului de învățare, fiecare metodă trebuie să fie aleasă în funcție de registrul căruia i se raportează. Amplificarea caracterului formativ al metodelor presupune punerea accentului pe relațiile sociale pe care le are elevul în procesul de culturalizare și formare a personalității. Reevaluarea permanentă a metodelor tradiționale vizează adaptarea lor în funcție de necesități și raportarea lor la evoluția științei.

Metodele didactice pot fi clasificate în:

1. Tradiționale: expunerea didactică, conversația didactică, demonstrația, lucrul cu manualul, exercițiul;
2. Moderne: algoritmizarea, modelarea, problematizarea, instruirea programată, studiul de caz, metode de simulare (jocurile, învățarea pe simulator), învățarea prin descoperire.

Principala metodă de educare a gândirii în învățământul tradițional o constituie expunerea profesorului, completată cu studiul individual al elevului. Această metodă a fost criticată, susținându-se că ea nu favorizează legătura cu practica. Lipsa de legătură cu realitatea vine de la atitudinea elevilor: ei asistă pasiv la expunere, pe care știu că trebuie să o

repete. Cealaltă metodă tradițională, convorbirea cu întreaga clasă, antrenează mai mult participarea elevilor, dar elevii sunt ghidați, nu știu ce se urmărește. Așadar, forma clasică a învățământului dezvoltă puțin gândirea elevilor.

Ulterior, s-au preconizat diverse moduri de organizare a învățământului, denumite școli active, în care accentul cade pe studiul individual efectuat de elevi. Modul nou, activ, de organizare a învățământului se dovedește superior, dar solicită mult timp. Odată cu decongestionarea programelor școlare în cadrul reformei învățământului, se va începe și activizarea predării în școala românească.

Metodele activ-participative pun accent pe învățarea prin cooperare, aflându-se în antiteză cu metodele tradiționale de învățare. Educația pentru participare îi ajută pe elevi să-și exprime opțiunile în domeniul educației, culturii, timpului liber, pot deveni coparticipanți la propria formare. Elevii nu sunt doar un receptor de informații, ci și un participant activ la educație. În procesul instructiv-educativ, încurajarea comportamentului participativ înseamnă pasul de la „a învăța” la a „învăța să fii și să devii”, adică pregătirea pentru a face față situațiilor, dobândind dorința de angajare și acțiune.

Principalul avantaj al metodelor activ-participative îl reprezintă implicarea elevilor în actul didactic și formarea capacității acestora de a emite opinii și aprecieri asupra fenomenelor studiate. În acest mod, elevilor le va fi dezvoltată o gândire circumscrisă abilităților cognitive de tip superior, gândirea critică. Aceasta reprezintă o gândire centrată pe testarea și evaluarea soluțiilor posibile într-o situație dată, urmată de alegerea rezolvării optime pe baza argumentelor.

A gândi critic înseamnă a deține cunoștințe valoroase și utile, a avea convingeri raționale, a propune opinii personale, a accepta că ideile proprii pot fi discutate și evaluate, a construi argumente suficiente propriilor opinii, a participa activ și a colabora la găsirea soluțiilor. Principalele metode de dezvoltare a gândirii critice sunt:

- Metoda Ciorchinelui;
- Metoda Mozaic;
- Metoda Cubul;
- Metoda Turul Galeriei;
- Metoda 6/3/5;
- Metoda Lotus;
- Metoda Pălăriile gânditoare;
- Metoda Frisco;
- Metoda Schimbă perechea;
- Metoda Explozia stelară;
- Diagrama Venn;
- Metoda Cauză-efect.

Pentru ca învățarea prin cooperare să se bucure de un real succes, se impune respectarea unor reguli. Literatura de specialitate relevă faptul că, pentru ca elevii să fie dispuși să lucreze în echipă, se impune respectarea a două condiții: asigurarea unui climat pozitiv în clasă; formularea unor explicații complete și corecte asupra sarcinii de lucru, astfel încât aceasta să fie înțeleasă de toată lumea.

În vederea asigurării unui climat pozitiv în sala de clasă, este necesar ca elevii să aibă impresia că au succes în ceea ce fac. Factorii care asigură succesul într-o clasă sunt:

formularea de expectanțe pozitive față de elevi; utilizarea unor strategii de management educațional eficient; stabilirea de obiective clare și comunicarea acestora elevilor; valorificarea la maximum a timpului destinat predării; evaluarea obiectivă.

Eficiența muncii în grup depinde de claritatea explicației pentru sarcinile de lucru. Profesorii trebuie să ofere explicații cât mai clare și să se asigure că ele au fost corect înțelese de către elevi.

Literatura de specialitate oferă o imagine fidelă asupra **antitezei care se creează între metodele tradiționale și cele moderne** utilizate în predare. Metodele tradiționale au următoarele caracteristici:

- pun accentul pe însușirea conținutului, vizând, în principal, latura informativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de predare a profesorului, elevul fiind văzut ca un obiect al instruirii, așadar comunicarea este unidirecțională;
- sunt predominant comunicative,;
- sunt orientate, în principal, spre produsul final, evaluarea fiind de fapt o reproducere a cunoștințelor;
- au un caracter formal și stimulează competiția;
- stimulează motivația extrinsecă pentru învățare;
- relația profesor-elev este autocratică, disciplina școlară fiind impusă.

Aceste metode generează pasivitate în rândul elevilor. La polul opus, metodele moderne se caracterizează prin următoarele note:

- acordă prioritate dezvoltării personalității elevilor, vizând latura formativă a educației;
- sunt centrate pe activitatea de învățare a elevului, acesta devenind subiect al procesului educațional;
- sunt centrate pe acțiune, pe învățarea prin descoperire;
- sunt orientate spre proces;
- sunt flexibile, încurajează învățarea prin cooperare și capacitatea de autoevaluare la elevi, evaluarea fiind una formativă;
- stimulează motivația intrinsecă;
- relația profesor-elev este democratică, bazată pe respect și colaborare, iar disciplina derivă din modul de organizare a lecției.

Prin metodele moderne, se încurajează participarea elevilor, inițiativa și creativitatea.

Pregătirea managerială a profesorului, însușirea culturii manageriale, nu numai cea tradițională psihopedagogică și metodică, pot asigura înțelegerea și aplicarea relației autoritate-libertate, ca nou sens al educației, prin predare-învățare și rezolvarea altor situații din procesul educațional școlar.

Bibliografie:

1. Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Editura de Vest, Timișoara, 2001.
2. Guțu, V., *Dezvoltarea și implementarea curriculumului în învățământul gimnazial: cadru conceptual*, Grupul Editorial Litera, Chișinău, 1999.

3. Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001.
4. Marcu V., Filimon L., *Psihopedagogie pentru formarea profesorilor*, Editura Universității din Oradea, 2003.

Rolul și importanța activităților extracurriculare

Prof. Înv. Primar Șipanu Emilia-Mădălina
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

Activitățile extracurriculare reprezintă oportunități alternative de învățare, care oferă elevilor o gamă variată de activități din diferite domenii, prin intermediul căror elevii își largesc orizontul de cunoaștere, dezvoltă relații de socializare și comunicare, dar mai ales dobândesc achiziții cognitive, într-un mod plăcut și util.

Scopul principal al acestui tip de activități este de a creiona personalitatea unui copil, indiferent de vârstă, de a forma caracterul, de a deschide orizonturi, dar mai ales de a forma un om educat, echilibrat, cu o personalitate puternică și armonioasă, în spiritul valorilor moral-etice și culturale.

Într-o societate care se află într-o continuă mișcare, tehnologia avansează rapid, iar mediul informațional a căpătat o amploare fulminantă, școala trebuie să fie inovativă, trebuie să ofere un mediu de învățare atractiv, interesant, să propună metode și strategii de învățare creative și originale. Mijloacele de învățământ au astfel un rol extrem de important în calitatea actului educațional, existând posibilitatea accesării numeroaselor platforme educaționale propuse de către Ministerul Educației. Infrastructura din mediul școlar vine în completarea metodelor de predare-învățare-evaluare, contribuind și creând astfel un mediu propice pentru o bună desfășurare și organizare a actului educațional.

Activitățile extracurriculare oferă elevilor posibilitatea de a se dezvolta din toate punctele de vedere, să dobândească noi informații, să cunoască oameni noi, să socializeze, să își descopere aptitudinile, și abilitățile practice, să își formeze personalitatea. Acestea pot fi organizate cu diferite ocazii, cum sunt sărbătorile de Crăciun, de Paști, ziua națională a României, Ziua națională a Culturii, zilele școlii, 1 iunie, zile de naștere sau orice alt moment semnificativ pentru activitatea școlară și se pot concretiza în: excursii, spectacole de muzică, dansuri, ateliere de creație, jocuri, scenete, ateliere de creație, activități practice, activități outdoor, concursuri, etc. Din punct de vedere didactic, oferă o plajă imensă de informații, prin activități care vizează educația pentru cultură, democrație, drepturile copilului, educația ecologică, educația pentru democrație și drepturile copilului, educația sanitară sau financiară. Toate aceste domenii sunt importante pentru dezvoltarea intelectuală, psihică și emoțională a elevilor, pentru formarea lor ca oameni pentru societate, pentru viitor.

Aceste activități au în centru beneficiul elevului, iar aceștia manifestă tot timpul interes față de activitățile extracurriculare, implicându-se activ și chiar făcând ei, înșiși propuneri. Unul dintre avantajele acestei categorii de activități didactice este faptul că dau posibilitatea elevilor să se exprime liber, să pună în aplicare ideile personale, să își manifeste spiritul creativ și originalitatea. Astfel, copiii învață făcând lucruri, cercetează, află, studiază, fac corelații, descoperă. Rolul activităților extracurriculare este de a stimula elevii, de a îi face să se descopere pe ei înșiși, de a îi motiva să se dezvolte, să evolueze. Acest gen de activități oferă șanse egale tuturor elevilor, fără constrângeri și fără discriminări de orice fel. Plecând de la ideea că toți copiii sunt egali, deștepți, că fiecare este bun la ceva, talentat, are o aptitudine către o disciplină sau alta, activitățile extracurriculare reprezintă și o modalitate de încurajare, de ghidare, consiliere către o meserie sau alta. Copiii cu CES pot fi canalizați mai ușor, susținuți, încurajați, sunt integrați mai repede prin intermediul acestor demersuri didactice, care oferă un mediu armonios de dezvoltare cognitivă și personală.

Cadrul didactic are un rol semnificativ în implicarea elevilor în aceste tipuri de activități, prin dăruire, prin muncă, prin aportul inovativ și prin suportul moral, intelectual și psihic pe care îl oferă. Pentru a atinge performanța și pentru a avea succes, este importantă colaborarea cu alte instituții partenere din învățământ, autorități locale, biblioteci, teatre, ONG, diferite asociații, cluburi și palate ale copiilor sau orice altă organizație sau firmă care poate veni în sprijinul și beneficiul elevilor. Aceste activități au un caracter deschis către oricine dorește să se implice și să susțină educația, din orice punct de vedere, prin sponsorizări, acte de voluntariat, implicare prin activități practice, suport moral, sau intelectual prin diferiți specialiști din orice domeniu.

Relația școală-elev-părinți este extrem de importantă, având întotdeauna în centrul atenției beneficiul elevului. Toate părțile implicate își dau concursul cu un singur scop, pentru binele copiilor, pentru a avea o educație cât mai bună, în toate formele ei și în orice context. Părinții sunt întotdeauna implicați activ, participând la toate acțiunile și activitățile propuse, dovedind interes și susținere, în primul rând față de propriii copii, dar și față de instituția de învățământ.

Activitățile extracurriculare sunt, în opinia personală, o oportunitate de învățare benefică pentru elevi, cu un feedback foarte bun din partea lor, manifestând întotdeauna curiozitate și interes față de astfel de activități, implicându-se cu dăruire, propunând idei, colaborând și relaționând deschis și cu sinceritate. Tocmai acesta este scopul, pentru că școala înainte de a-i învăța pe copii orice altceva, creionează personalitatea elevului, formează oameni.

Proiect educațional „Prietenii Pământului”

Prof. Săndică Daniela
Școala Gimnazială Specială „Constantin Pufan” Galați, Galați

Motto: „Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAȚA.”

(C. Mihăiescu)

ARGUMENT

Politicile economice de până acum au determinat o poluare accelerată a planetei noastre. Distrugerea planetei Pământ înseamnă distrugerea noastră, a oamenilor. De aceea *educația ecologică* trebuie să facă parte din *educația pentru viață*, încă de la cele mai fragede vârste. Educația ecologică poate începe din momentul în care un copil poate diferenția „binele” de „rău”, prin „rău” înțelegând inclusiv gunoi, mizerie, suferință. Odată ce copiii pricep că anumite lucruri se aruncă și altele nu și că Pământul „suferă” atunci când aruncăm gunoaie, *ecoeducația* începe. Pentru că sunt în formare, cei mici vor adopta mult mai ușor comportamente pozitive față de mediul înconjurător, pe care le vor păstra, cel mai probabil, pe tot parcursul vieții.

Degradarea mediului înconjurător este o problemă, de multe ori ignorată, uitată. Chiar dacă nu ne place să recunoaștem, cu toții dăm „o mână de ajutor” degradării mediului înconjurător. Cine salvează un pom, salvează un om. Cine salvează pădurea, salvează omenirea. Dacă Pământul moare, murim și noi odată cu el. Dacă salvăm Pământul, ne salvăm pe noi, oamenii.

Prin educația ecologică se cultivă dragostea și respectul elevilor pentru lumea înconjurătoare, se formează atitudini de dezaprobare față de cei care încalcă normele de protecție a mediului și se cultivă interesul pentru promovarea ideii unui mediu natural sănătos.

Copiii văd natura ca pe o prietenă de-a lor care le dă lumină, căldură, mișcare, astfel că această curiozitate ne permite să le trezim interesul de a cunoaște natura, de a o înțelege, de a o ocroti și de a ajuta la salvarea ei.

SCOPUL PROIECTULUI: Înțelegerea rolului pe care natura îl are în dezvoltarea armonioasă a omului, precum și a necesității de ocrotire a acesteia, cultivarea dragostei copiilor față de mediul în care trăiesc.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- să aprecieze importanța protejării mediului înconjurător pentru menținerea sănătății;

- să se implice în activități urmărind prevenirea poluării;

- să participe la realizarea de lucrări ECO cu mesaje PRO NATURA;

- să se implice în activități ecologice de reciclare a materialelor refolosibile și transformarea acestora în obiecte utile;

- să manifeste interes și curiozitate pentru cunoștințele ecologice.

COORDONATORI: cadre didactice de la Școala Gimnazială Specială „Constantin Pufan” Galați în parteneriat cu specialiștii din Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Galați

GRUPUL ȚINTĂ: elevi ai Școlii Gimnaziale Speciale „Constantin Pufan” Galați

RESURSE MATERIALE: texte literare, cântece, filme/videoclipuri, postere, diplome, panouri, pliante, CD-uri, calculator, afișe, materiale naturale și reciclabile

RESURSE TEMPORALE: an școlar 2023-2024

METODE DIDACTICE : expunerea, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, problematizarea, jocul didactic, jocul de rol, aplicații practice.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

Evaluări curente (conversații, acțiuni cu rol ecologic, concursuri, lucrări practice);

Evaluări finale (organizarea unei expoziții cu postere, lucrări realizate, fotografii cu aspecte din activitățile desfășurate, aprecieri verbale).

Model de bună practică: Proiect didactic

Prof. Înv. Preșc. Holicov Daniela
Grădinița cu Program Prolungit Nr. 25 Iași, Iași

Data:

Grupa: Mijlocie

Tema anuală: Când, cum și de ce se întâmplă?

Tema proiectului tematic: "Primăvara"

Subtema: "Pe urmele iepurașului"

Domeniul experiențial: DEC

Tema: "Oul de Paște"

Mijloc de realizare: Pictură prin tehnica amprentării

Tipul activității: Formare de priceperi și deprinderi

Scopul: Formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor lucrări plastice prin dezvoltarea simțului estetic și al imaginației creatoare;

Obiective operaționale:

O1: -să denumească materialele puse la dispoziție;

O2: -să utilizeze corect instrumentele de lucru și materialele puse la dispoziție pentru realizarea temei date;

O3: -să decoreze oul prin tehnica amprentării folosind culori adecvate;

O4: -să păstreze ordine pe masa de lucru.

Strategia didactică:

a). Metode și procedee: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, observația, turul galeriei.

b). Mijloace de învățământ: șablonul ou, acuarele, ștampile cu burete, șervețele, lucrarea model.

c). Forma de organizare: frontală, individuală;

d). Resurse: - **umane:** copiii grupei, educatoarea;

- **temporale:** 20-25 minute;

e). BIBLIOGRAFIE:

1. Toma, Georgeta, Petre, Daniela, Ristoiu, Maruța, *Suport pentru aplicarea noului curriculum pentru învățământul preșcolar*, Editura Delta Cart Educațional, Pitești, 2009;
2. Vladimir, Popa, *Activități de educație plastică*, Editura V & I Integral, București, 1998

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

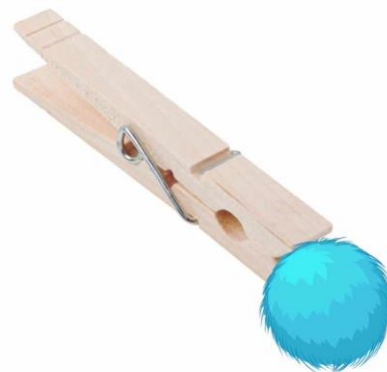
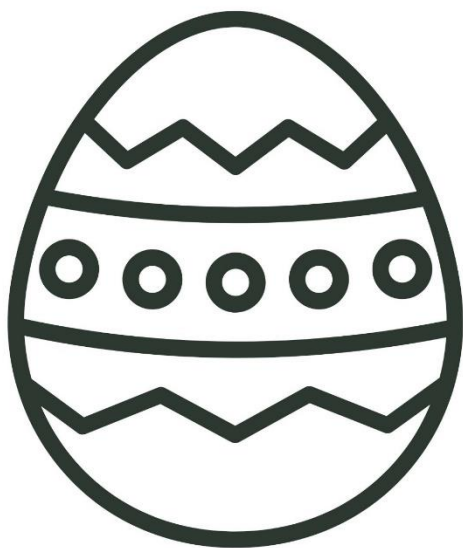
Nr. Crt.	Etapetele activității /Obiective	Conținutul instructiv-educativ al procesului didactic	Strategia didactică			Evaluare
			Metode și procedee	Materiale didactice	Forme de organizare	
1.	Moment organizatoric	Se vor asigura condițiile necesare unei bune desfășurări a activității: <ul style="list-style-type: none"> • Aeresirea sălii de grupă; • Aranjarea mobilierului; • Pregătirea materialului didactic; Organizarea colectivului de copii.				
2.	Introducerea în activitate și captarea atenției	Captarea atenției va fi realizată prin descoperirea materialelor de pe masă. Iepurașul, vestitor al sărbătorii Pascale, le oferă preșcolarilor șansa de a lăsa o aprență magică în acest an pe ouăle ce vor fi trimise în fiecare oraș.		Acuarele Ouă Carlige cu pampon	Frontală Individu ală	
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor	„Copii, cu ajutorul materialelor pe care le aveți pe masă, vom face Ouă care vestesc Paștele.” (ANEXA 12) O să decorăm oul prin	Conversația		Frontală	

		tehnica amprentării folosind culori adecvate.				
4.	Dirijarea învățării O1	<p>Explicarea și demonstrarea tehnicii de lucru:</p> <p>Voi familiariza copiii cu tema activității, prezentând modelul și analizându-l pe baza de criterii simple.</p> <p>Vom face împreună intuirea materialelor de lucru (Oul realizat din PVC transparent și liniat, cârlige din lemn care au prins un burete, paleta cu acuarele, șervețele).</p> <p>Voi demonstra și explica fiecare etapă, după care voi trece la executarea lucrării de către copii.</p> <p>Etapa 1. Se înmoaie buretele în culoare.</p> <p>Etapa 2. Se amprentează pe Ou, de sus în jos, urmărind liniatura dată.</p> <p>Etapa 3. Se va amprenta culoare pe suprafața dată până când se va umple, fără a depăși conturul.</p> <p>Fiecare etapă va fi demonstrată. Lucrarea model va rămâne în</p>	Explicația Demonstrația	Lucrarea model	Frontală Individu ală	<p>Deprinderea copiilor de a enumera materialele primite</p> <p>Deprinderea copiilor de a reține etapele de lucru</p>

	<p>O1</p> <p>câmpul vizual al copiilor până la terminarea activității.</p> <p>Efectuarea unor exerciții pentru încălzirea mâinilor:</p> <p>O2</p> <p><i>„Pic, pic, pic, vine ploaia vine</i></p> <p>O3</p> <p><i>Vine pe furiș, pe acoperiș</i></p> <p>O4</p> <p><i>Fulgere se adună</i></p> <p><i>Tună și iar tună”</i></p> <p>Fixarea tehnicii de lucru:</p> <p>Cer copiilor să explice, modul de realizare al lucrării. Solicit câte un copil pentru fiecare etapă de lucru.</p> <p>Realizarea lucrării de către copii:</p> <p>Pe parcursul lucrului îi voi supraveghea pe copii și îi voi îndruma pe cei care cer ajutorul. De asemenea, voi avea grijă ca în timpul lucrului copiii să aibă o poziție corespunzătoare.</p>			<p>Oul</p> <p>Acuarele</p> <p>Carlige cu pampon</p>		<p>Deprinderea copiilor de picta într-un spațiu dat</p> <p>Deprinderea copiilor de a decora oul prin tehnica amprentării</p>
5.	<p>Asigurarea retenției și a transferu</p>	<p>Analiza lucrărilor realizate:</p> <p>După ce copiii au terminat de lucrat, voi</p>		<p>Panou cu lucrările copiilor</p>	<p>Frontală</p> <p>Individuală</p>	<p>Deprinderea copiilor de a aprecia</p>

<p>lui</p> <p>O4</p> <p>Încheiere a activității</p>	<p>realiza expoziția cu lucrări a grupei. Astfel, acestea pot fi admirate și apreciate de întregul colectiv de copii.</p> <p>Voi face aprecieri referitoare la modul în care s-a desfășurat activitatea și asupra comportamentului copiilor.</p>						<p>și autoaprecia lucrările finale.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

ANEXĂ 12

Proiect educațional: Exemple de bună practică „Magia Crăciunului în școală”

Prof. Ülkei Edit

Școala Gimnazială „Móra Ferenc”, Odorheiu Secuiesc, Harghita

Introducere

Crăciunul nu este doar o sărbătoare religioasă, ci și o oportunitate de a aduce elevii împreună, promovând valori precum solidaritatea, generozitatea și empatia. Proiectele educaționale tematice legate de Crăciun sunt un exemplu de bună practică, deoarece implică elevii în activități creative și educative, stimulând atât colaborarea, cât și dezvoltarea personală.

Prezentul proiect, intitulat „Magia Crăciunului în școală”, a fost implementat în cadrul Școlii Gimnaziale „Móra Ferenc” și a avut ca scop crearea unui mediu festiv, învățarea prin joc și sprijinirea comunității locale.

Obiectivele proiectului

1. **Promovarea valorilor morale:** dezvoltarea empatiei, solidarității și spiritului de echipă.
2. **Stimularea creativității:** implicarea elevilor în activități artistice și meșteșuguri.
3. **Implicarea comunității:** strângerea de fonduri pentru familiile nevoiașe.
4. **Îmbunătățirea abilităților sociale:** colaborarea între elevi, profesori și părinți

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului

1. **Atelier de creație „Decorăm școala pentru Crăciun”**
  - Elevii au realizat ornamente de Crăciun din materiale reciclabile.
  - Activitatea a stimulat creativitatea și a subliniat importanța protejării mediului.
2. **Spectacol de colinde și teatru**
  - Un grup de elevi a pregătit un recital de colinde tradiționale și o scurtă piesă de teatru cu tematică de Crăciun.
  - Spectacolul a fost prezentat atât în școală, cât și în centrul comunității.
3. **Târgul de Crăciun „Din suflet pentru suflet”**
  - Elevii și părinții au pregătit dulciuri, jucării și decorațiuni care au fost vândute la târg.
  - Fondurile obținute au fost donate familiilor aflate în dificultate din comunitate.
4. **Ziua cadourilor: „Cutia cu bunătate”**
  - Fiecare clasă a contribuit la umplerea unei cutii cu jucării, haine și rechizite pentru copii mai puțin norocoși.

Rezultatele proiectului

- **Impact educațional:** Elevii au învățat să colaboreze, să fie generoși și să aprecieze importanța sărbătorilor ca moment de unitate.

- **Implicații sociale:** Proiectul a avut un impact pozitiv asupra comunității, oferind sprijin material și emoțional familiilor aflate în dificultate.
- **Dezvoltarea personală:** Activitățile creative și sociale au stimulat încrederea în sine și exprimarea artistică a elevilor.

Concluzii

Proiectul „Magia Crăciunului în școală” este un exemplu de bună practică ce poate fi replicat în alte școli. Acesta demonstrează că educația poate depăși granițele curriculare, integrând valorile umane și implicarea comunitară. Crăciunul nu este doar despre daruri, ci și despre momentele petrecute împreună, în spiritul generozității și iubirii.

Proiect educațional local : „MICUL SPORTIV”

Ediția I

Prof. Gulin Amalia
Prof. Tudorescu Maria
Gradinița cu Program Prelungit Nr. 26 Timișoara, Timiș

Motto: „Să facem din mișcarea fizică, o bucurie, o necesitate!
Să-i ajutăm pe copii să descopere, să înțeleagă frumusețea mișcării!
Să dorească să atingă perfecțiunea în executarea ei și să înfăptuiască ceea ce este frumos!”

E. Barcan Sicaliuc

A. INFORMAȚII GENERALE

Unitatea de învățământ:

Adresa:

Nr. de telefon/ fax:

Site:

Adresă poșta electronică:

Director:

Coordonatorii concursului/ proiectului educațional:

- Prof. Gulin Amalia
- Prof. Tudorescu Maria

B. INFORMAȚII DESPRE PROIECT

B1. Titlul proiectului, ediția: „Micul Sportiv” - Ediția I

B2. Domeniul/ specialitatea/ disciplina în care se încadrează concursul/proiectul:

Domeniul psihomotric/ Educație fizică;

B3. Perioada și locul de desfășurare al concursului/proiectului: Octombrie 2024- iunie 2025, Gradinița P.P. Nr. 26 Timișoara.

B4. Tipul / nivelul proiectului : local;

B5. Bugetul estimativ al proiectului: -

C. CONTEXT

Societatea contemporană, caracterizează printr-un ritm alert de evoluție și, implicit, prin adâncirea interdependențelor dintre componentele sale, impune în mod firesc prefigurarea unor măsuri și adoptarea unor soluții educative în concordanță cu esența și sensul dezvoltării sale. Idealul educațional al societății române stipulează valorificarea și desăvârșirea potențialului uman în vederea formării unei personalități armonioase și creatoare, capabilă să exercite rolurile cu care societatea o va investi. Dobândirea armoniei interioare prin dezvoltare și integrarea diferitelor componente ale personalității, concomitent cu asigurarea unei simetrii sociale și a unui schimb continuu de informații cu mediul extern, caracterizează în esență acest ideal.

În contextul actual, când se acordă o importanță deosebită educației pentru toți, când societatea românească tinde să devină o societate educațională, învățământul preuniversitar trece printr-o perioadă de prevalorificare și tranziție spre standarde europene.

Educația fizică contribuie la asigurarea unui echilibru funcțional între componentele fizice și cele psihice ale personalității umane. Ea acționează asupra dezvoltării integrale a acesteia, stimulând și fortificând calitățile psihofizice ale personalității.

Aria curriculară Educație Fizică și Sport are contribuții specifice la toate cele opt componente cheie pe care învățământul obligatoriu trebuie să le asigure copiilor, ceea ce duce la redefinirea modelului disciplinei. Educația Fizică asigură fortificarea psihofizică a copiilor prin întărirea sănătății, formarea și perfecționarea unor calități, priceperi și deprinderi motrice. Practicarea educației fizice și a sportului contribuie nemijlocit la consolidarea unor trăsături morale de voință și caracter. Frumusețea și armonia acestor exerciții facilitează formarea unor calități estetice

Analiza Swot

PUNCTE TARI:

- Curiozitatea copiilor de a cunoaște mediul în care trăiesc;
- Cadre didactice cu experiență în derularea de proiecte;
- Activitățile propuse contribuie la dezvoltarea personală a participanților conducând astfel la atingerea obiectivelor propuse;
- Dezvoltarea unui comportament sănătos a preșcolarilor;
- Conștientizarea și educarea beneficiarilor proiectului cu privire la unitatea în educație, formarea de deprinderi de muncă în echipă, educarea spiritului de colaborare și cooperare;
- Creerea unei punți de legătură mult mai solide între grădiniță și școală prin acest tip de activități desfășurate în parteneriat.

PUNCTE SLABE:

- Lipsa sponsorizărilor pentru a desfășura activitățile propuse;
- Baza materială insuficientă.

OPORTUNITĂȚI:

- Dezvoltarea unor relații de colaborare pe termen lung între cadrele didactice ale instituțiilor din învățământ implicate în proiect;
- Creerea premiselor integrării și adaptării rapide a preșcolarilor la cerințele școlarității ca urmare a participării la activități comune a acestora cu elevi din ciclul primar atât la grădiniță, cât și la școală;
- Popularizarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului în cadrul părinților, altor cadre didactice, la întâlnirile din cadrul Cercurilor pedagogice.

AMENINȚĂRI:

- limite financiare,
- participarea minimală a părinților la realizarea unor activități pentru societate din cadrul proiectului (lipsa de timp).

D. REZUMATUL PROIECTULUI

- a) Scopul proiectului:

Influențarea favorabilă a stării de sănătate, sporirea capacității de efort a organismului prin executarea sistematică a funcțiilor vitale și de adaptare la mediul înconjurător, precum și formarea deprinderilor de igienă individuală. Formarea unui stil de viață sănătos, în vederea dezvoltării armonioase sub aspect psiho-fizic a preșcolărilor, prin derularea unor activități specifice.

b) Obiectivele proiectului:

❖ Obiective specifice privind preșcolarii:

- Stimularea preșcolărilor pentru desfășurarea activităților de mișcare și a sportului pe măsura posibilităților fizice;
- Însușirea unor forme de comportament care încurajează o relaționare socială pozitivă, care promovează strategii pozitive de depășire a conflictelor și care dezvoltă respectul de sine;
- Dezvoltarea armonioasă a copiilor preșcolari;
- Stimularea imaginației și creativității acestora;
- Încurajarea preșcolărilor pentru a exprima opinii și stări sufletești proprii prin mișcare și pentru motivarea lor.
- Obiective specifice privind cadrele didactice
- Proiectarea și desfășurarea unor activități sau servicii de stimulare a interesului pentru educație fizică și sport;
- Parcurgerea modulului de formare prevăzut în program, în vederea asigurării prevenirii unei ținute defectuoase sau a corectării unor deficiențe fizice minore la preșcolari, conceperea și implementarea planurilor individuale de lucru cu copiii selectați în program;
- Adaptarea strategiilor și a mediului pentru a răspunde nevoilor de mișcare ale tuturor copiilor;
- Respectarea alegerilor și a scopurilor pe care părinții le au față de copii lor și întreținerea unei comunicări eficiente cu părinții cu referire la curriculum (în special la cel care privește activitățile de educație fizică și sport) și la evoluția copiilor.
- ❖ Obiective specifice privind părinții și alți factori educaționali din comunitate:
  - Conștientizarea părinților și a altor factori educaționali din cadrul comunității cu privire la rolul lor în formarea și dezvoltarea propriilor copii frumoși și buni;
  - Creșterea implicării părinților și a altor factori educaționali în activitatea școlii și în crearea unui mediu sigur și sănătos pentru toți;
  - Implicarea autorităților locale și a altor factori ai comunității în rezolvarea problemelor administrativ – financiare care vor apărea pe parcursul derulării programului.

a) **Număr de elevi/ cadre didactice implicate: elevi și cadre didactice;**

Cadre didactice implicate în proiect:

- Prof. Gulin Amalia
- Prof. Tudorescu Maria

b) **Grupul țintă căruia i se adresează proiectul: preșcolari/ școlari de la unitățile implicate**

Beneficiarii direcți: preșcolari / școlari/ cadre didactice;

Beneficiarii indirecti: părinți, personal auxiliar;

c) Descrierea activităților propuse, în ordinea în care se vor desfășura:

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Nr. Crt.	Perioada	Activitatea	Forma de realizare	Locația	Cine răspunde
2.	Octombrie	Lansarea proiectului	Schimb de informații între parteneri	Telefonic, e-mail, online	Prof. Gulin Amalia Prof. Tudorescu Maria
3.	Noiembrie	“Sportivii iscusiți”	Manifestare cultural sportivă Joc - exercițiu	Toate unitățile implicate	Cadrele didactice
4.	Decembrie	“Omuleții de zăpadă”	Dans	Curtea grădiniței	Cadrele didactice
5.	Ianuarie-Februarie	“Marea bulgăreală”	Întreceri sportive de iarnă între copii grădiniței	Pe stadionul Arena Viola	Cadrele didactice
6.	Martie	“Fac gimnastică de mic”	Jocuri sportive la alegere	Sala de sport a grădiniței	Cadrele didactice
7.	Aprilie	“Miresme de primăvară”	Excursie	Județul Timiș	Cadrele didactice
8.	Mai	“Suntem mici, dar voinici”	Concurs ștafetă între copii	Toate unitățile implicate	Cadrele didactice
9.	Iunie	Evaluarea proiectului	Expoziție de fotografii realizate pe parcursul derulării proiectului și lucrări realizate de copii	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice

d) Detalierea modalității de implementare a proiectului în variantă cu participare indirectă / on-line: nu e cazul

- e) **Unități de învățământ partener și rolul lor în derularea activităților:**
f) **Instituții partener (altele decât unitățile de învățământ partener / participante) și rolul lor în derularea activităților:**

g) **Modalități de monitorizare și evaluare ale concursului / proiectului:**

- supravegherea activității preșcolarilor în timpul derulării proiectului;
- verificarea modului în care copii au receptat mesajul;
- discuții cu părinții;
- fotografii din timpul activităților;

Evaluare- Calitate:

- realizarea unor albume ale activităților realizate;
- realizarea unei prezentări Power Point a rezultatelor proiectului educațional;
- atragerea părinților prin participarea lor la activitățile desfășurate.

- h) **Asigurarea continuității proiectului prin diverse modalități (finanțare, atragere de parteneri:** Există posibilitatea de dezvoltare și continuare a proiectului în viitorii ani școlari în funcție de rezultatele obținute.

Activitățile de promovare, mediatizare și de diseminare din perioada de implementare a proiectului și după încheierea acestuia: •

- împărtășirea informațiilor, a rezultatelor în rândul cadrelor didactice, preșcolarilor, părinților, oficialităților locale.
- crearea unei baze de informare pentru cadrele didactice;
- promovarea activităților instructiv -educative din grădiniță în comunitate.

- i) **Regulamentul de concurs / desfășurare (în cazul concursurilor):** nu e cazul

Director,

Prof.

Coordonatori proiect,

Prof. Gulin Amalia

Prof. Tudorescu Maria

ACORD DE PARTENERIAT

Încheiat între:

Grădinița cu Program Prelungit Nr. 26 cu sediul în localitatea , str. , nr. , jud ,
tel/fax: e-mail: - reprezentată prin director: **prof.** și Prof. Gulin Amalia, Prof. Tudorescu
Maria în calitate de coordonatori ai proiectului educational,

și

Grădinița/Școala.....având sediul în
..... (oraș județ), str. ...., tel-fax:
.....

e-mail: ..... - reprezentată prin director:

.....

și

.....

.....

.....

..... în calitate de

parteneri ai proiectului educațional

Prezentul acord are ca obiectiv .....

Parteneriatul intră în vigoare la data semnării acestuia și este valabil pe perioada anului școlar 2024-2025. Prevederile acestui acord pot fi modificate sau completate doar cu acordul părților contractante. Partenerii de obligă să colaboreze pe toată durata proiectului pentru ca aceasta să se deruleze conform scopului stabilit.

Prezentul contract se încheie în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Semnăturile reprezentanților legali și ștampilele instituțiilor partenere:

<u>Instituția inițiatoare,</u> Grădinița P.P. Nr.26, Timișoara <i>Str., nr.,</i> Nr.înreg. Director, <i>Prof.</i>	<u>Instituția parteneră,</u> ..... Str. .... Nr.înreg. .... din ..... Director, Prof.
---	--

Bibliografie : „Curriculum pentru educație timpurie” – 2019

www.didactic.ro/ proiecte educationale

„Didactica educației fizice și psihomotorii” – învățământul primar și preșcolar,
Carmen Aneta Preja , Note de curs, 2014

Leucea– Ilica, I. –,Didactica educației fizice pentru învățământul primar și
preșcolar”, Editura Universității “Aurel Vlaicu”, Arad, 2007, p. 17

Proiect educațional cultural-artistic pentru săptămâna altfel: „Suntem din țări diferite, dar suntem egali”

Prof. Învăț. Preșcolar Petrică Liliana
Grădinița Nr. 35 București, Sector 5, București

Cu toții suntem diferiți, dar suntem egali. Deși venim din țări diferite, cu toții avem tradiții și obiceiuri, dansuri, elemente gastronomice și aspect interesante în cultura proprie. Particularitatea care ne înfrumusețează viața în relațiile stabilite cu ceilalți este diversitatea. Indivizii unui popor care vorbesc o limbă diferită față de cea română, reprezintă o sursă importantă de experiențe noi și diferite, iar atunci când sunt împărtășite se realizează o îmbogățire a culturii și spațiului propriu. Capacitatea de a primi și de a dărua atenție, respect și apreciere trebuie transmisă de la o vârstă fragedă, pentru a putea fi transformată în comportamente pozitive, ilustrând caractere umane frumoase.

Descrierea proiectului

1. SCOPUL :

Familiarizarea cu anumite elemente specifice culturii române, germane, italiene și franceze, cu obiceiuri, piese muzicale, dansuri și cu elemente gastronomice. Cunoașterea, recunoașterea uniunii din care fac parte țările menționate în proiect (UNIUNEA EUROPEANĂ) și a unor elemente ce aparțin unor culturi diferite, dar și respectarea diferențelor interculturale.

2. OBIECTIVE :

- satisfacerea unor nevoi comunitare specifice educației;
- învățarea unor expresii uzuale ale țării respective;
- cunoașterea elementelor gastronomice specifice;
- formarea copiilor în spiritul interculturalității.

3. GRUP ȚINTĂ : preșcolarii din grupa MARE 3, cadrele didactice ale grupei, părinții preșcolarilor.

Forma de organizare: individual/pe grupe.

Perioada desfășurării: o săptămână

Locul de desfășurare: Grădinița Nr. 35 București, sector 5

Acțiuni concrete: Activitatea se desfășoară la nivelul grupei mari nr. 3, de către cadrele didactice ale grupei. Tema proiectului va fi aprofundată în cadrul activităților instructiv-educative, în care copiii vor primi informații referitoare la Uniunea Europeană și la obiceiuri și valori specifice propriei culturi, apoi vor fi familiarizați cu obiceiuri, tradiții, aspecte lingvistice, elemente culinare ale culturilor germane, franceze și italiene, țări membre ale U.E. Evaluarea va consta într-un spectacol susținut de către preșcolarii. Copiii vor fi împărțiți în patru grupe, iar fiecare grupă va prezenta elemente specifice fiecărei țări dintre cele patru prezentate, sub îndrumarea directă a cadrelor didactice.

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR :

LUNI: ZIUA ROMÂNEASCĂ

- activități de cunoaștere a obiceiurilor și tradițiilor românești;
- confecționarea steagului României;
- învățarea Horei Unirii;
- la prânz copiii servesc mâncare tradițional românească : supă ardelenescă, sarmăluțe cu mămligă.

MARȚI : ZIUA GERMANĂ

- activități de cunoaștere a obiceiurilor și tradițiilor germane;
- Confecționarea steagului Germaniei;
- învățare dans german;
- la gustare, copiii servesc covrigi Brezel, iar după masa de prânz, prăjitură bavareză.

MIERCURI : ZIUA ITALIANĂ :

- activități de cunoaștere a obiceiurilor și tradițiilor italiene;
- audiție muzicală : Vivaldi, Verdi, Rossini și Puccini – compozitori italieni.
- activitate practic-gospodărească : preparare aluat de paste;
- la masa de prânz copiii servesc paste bolognese.

JOI : ZIUA FRANCEZĂ

- activități de cunoaștere a obiceiurilor și tradițiilor franceze;
- învățam cuvinte și expresii în limba franceză;
- construirea turnului Eiffel din bețe de plastic;
- după masa de prânz, copiii servesc croissante.

VINERI : EVALUARE

Copiii prezintă dansurile studiate în săptămâna aceasta, apoi pe echipe se desfășoară jocul didactic „Răspunde repede și bine”. La finalul activității, copiii primesc recompense.

Activități de educație rutieră pentru elevii din ciclul preșcolar și primar

Prof. Pârlițeanu Alexandru,
Liceul Tehnologic Ovid Densusianu Călan, Hunedoara

Educația rutieră are ca scop formarea și dezvoltarea competențelor care să asigure o conduită rutieră responsabilă, în calitate de pietoni, pasageri, conducători de vehicule cu două roți și, în cazul tinerilor peste 18 ani, a vehiculelor cu trei și patru roți.

Fie că este vorba de calitatea noastră de pieton, pasager sau conducător de vehicul, toți avem datoria de a cunoaște regulile de circulație și de a respecta ceilalți participanți la trafic. Trebuie să-i avem în vedere pe copii, care beneficiază de sprijinul nostru pentru a deveni pietoni, pasageri sau conducători responsabili, care cunosc și respectă regulile de circulație. De aceea, se impune cunoașterea acestor reguli de la cea mai fragedă vârstă, adaptate nivelului de înțelegere al copiilor.

Astfel, copiii sunt îndrumați să rețină regulile de circulație pentru pietoni, să știe cum să circule, singuri și în grup, cum să traverseze corect strada, să nu folosească strada ca loc de joacă, să cunoască regulile de comportare în timpul călătoriei, în funcție de mijlocul de transport utilizat, să cunoască culorile semaforului și semnificația lor, să cunoască semnificația unor indicatoare de circulație pentru pietoni, aspecte din activitatea agentului de circulație, să cunoască și să înțeleagă consecințele nerespectării regulilor de circulație.

Redăm mai jos câteva activități ce pot fi desfășurate cu elevii din ciclul preșcolar și primar, pe tema educației rutiere.

1. STÂNGA SAU DREAPTA

Scop: exersarea lateralității și a orientării în spațiu. De multe ori există o discrepanță între ce spune copilul că ar trebui făcut pe stradă pentru a fi în siguranță și ceea ce face efectiv. Prin acest joc se antrenează capacitatea copilului de a deprinde corect asigurarea înainte de traversarea străzii.

Obiective: • copiii deprind/exersează identificarea laturii drepte și stângi a corpului lor; • copiii își antrenează viteza de reacție și precizia mișcărilor; • copiii învață să aibă grijă unii de ceilalți în timp ce realizează exercițiul, așa cum ar trebui să aibă grijă față de alți pietoni atunci când sunt pe stradă.

Materiale: panglici albastre și roșii
Joc de grup, joc fizic

Desfășurare: Copiii sunt împărțiți în două echipe: echipa albastră și echipa roșie, identificate prin panglicile colorate prinse de mâini. La început sunt lăsați să meargă în pas vioi sau lent, așa cum doresc (fără să alerge), cu regula de a nu se lovi sau atinge unii pe ceilalți. Educatoarea va da diferite comenzi: “Roșu, la stânga!” (echipa roșie se oprește și ridică mâna stânga), “Albastru, stop!” (echipa albastră se oprește nemișcată, în timp ce echipa roșie continuă să se miște).

2. SEMAFORUL

Scop: Copiii învață culorile semaforului și fac diferența între semaforul pentru pietoni și semaforul pentru vehicule.

Obiective: • copiii înțeleg semnificația culorilor semaforului; • copiii înțeleg că există două semafoare, iar cel mai important pentru ei este semaforul pentru pietoni, deoarece ei sunt pietoni când se află pe stradă. Materiale: hârtii colorate, foarfece Joc în diadă Desfășurare: Copiii sunt împărțiți în două echipe: echipa mașinuțelor și echipa pietonilor. Doi câte doi, ei vor colabora în a realiza un semafor.

3. DE UNDE VINE ZGOMOTUL?

Scop: antrenarea capacității de a localiza sursa zgomotului. Această abilitate îi ajută pe copii să identifice locul din care vin vehiculele de urgență, de exemplu, sau semnalele de atenționare ale șoferilor (claxonul vehiculelor sau cel al bicicletelor).

Obiective: • copiii identifică zgomote variate; • copiii se orientează (stânga/dreapta) spre direcția din care vin; • copiii selectează din mediu zgomotele care poartă cu ele informații despre ce se întâmplă important în trafic.

Materiale: instrumente muzicale variate, fluier, sonerie de bicicletă. Joc de grup, joc fizic.

Desfășurare: Se vor face grupuri de câte 5 copii deodată. Un copil stă cu spatele la colegii lui, legat la ochi. Celor din spate li se vor împărți instrumente muzicale, un fluier și o sonerie de bicicletă. Ajutați-l să exploreze sunetele pe care le aude. În timp ce colegii lui “cântă”, întrebați-l: Ce sunete auzi? (copilul enumeră sunetele), Ce sunete importante auzi și atunci când ești pe stradă? (copilul trebuie să identifice corect fluierul și claxonul de bicicletă), Din ce parte auzi fluierul? (copilul trebuie să spună dacă din partea lui stângă sau dreaptă).

4. ZEBRA, PRIETENA NOASTRĂ

Scop: Copiii învață să identifice “zebra” și să o asocieze cu traversarea prin locurile permise.

Obiective: • copiii învață locurile sigure și regulamentare de traversare a străzii; • copiii exersează traversarea corectă, învățând culorile semaforului și asigurarea corectă.

Materiale: cretă albă, foi albe A4, lipite pe lungime câte trei, pentru a putea forma niște benzi puțin mai lungi, cartonașe colorate (verde, roșu, galben). Joc de grup, joc de rol Desfășurare: Copiilor li se vor oferi roluri: vehicule, pietoni, un semafor. Mai întâi, o echipă “de construcție” va așeza zebra undeva în spațiul de joc. Un copil se va așeza semafor pentru pietoni, cu două cartonașe, unul verde și unul roșu, și altul un semafor pentru mașini, cu trei cartonașe. Un copil va fi semnul de trecere de pietoni. Copiii care au rolul de pietoni vor începe traseul și se vor opri în dreptul zebrei și vor aștepta ca semaforul lor să se facă verde. În acest timp, mașinuțele trec și au grijă să se oprească atunci când semaforul lor va fi roșu. Cadrul didactic va coordona “traficul”, anunțând acțiunea: “Pietonii traversează!” (semaforul mașinuțelor se face roșu, cel pentru pietoni verde). Copiii așteaptă și se asigură, înainte de a traversa, chiar dacă semaforul lor este verde.

5. AȘA DA, AȘA NU!

Scop: copiii descoperă câteva reguli de circulație importante, dând exemple de comportamente potrivite pe stradă.

Obiective: • Copiii învață să analizeze o situație și să decidă dacă e un lucru potrivit sau nepotrivit pentru a fi făcut pe stradă; • Copiii descoperă câteva reguli de circulație de bază. Joc de grup

Desfășurare: În prima parte a jocului, cadrul didactic face afirmații cu privire la diferite comportamente pe stradă, iar copiii trebuie să spună în cor “Așa da” sau “Așa nu” și apoi este invitat câte unul să explice de ce a dat acel răspuns. • Traversez la culoarea galbenă!
• Când traversez, mă uit în stânga și apoi în dreapta!
• Traversez strada și alerg și mă grăbesc!
• Merg liniștit pe trotuar. • Când mă urc în mașină, mă așez în față, lângă șofer!

6. ȘTIU SĂ AM GRIJĂ DE MINE!

Obiective: Însușirea cunoștințelor privind circulația pe drumurile publice utilizând trotineta sau alte mijloace adecvate copiilor. Înțelegerea importanței respectării regulilor de circulație și conștientizarea pericolului la care se expun cei care încalcă regulile de circulație. Dezvoltarea gândirii critice.

Resurse: Materiale: fișe de lucru (Anexa), hârtie glasată, decupaje din reviste, creioane colorate, acuarele, carioci, lipici, foarfecă.

Metode: conversația euristică, jocul de rol, tehnici art-creative (colaj, desen).

Activitate frontală: Discuții despre utilizarea trotinetei sau a altor dispozitive (hoverboard, kart cu pedale) în timpul jocurilor – unde și cum le folosim.

Joc de rol: În grupuri de câte trei, elevii vor pune în scenă o întâmplare plauzibilă.

Activitate practică: Crearea unui banner/roll-up al clasei care să cuprindă îndemnuri pentru copii de a avea grijă de propria siguranță atunci când folosesc bicicleta, trotineta sau alte mijloace de locomoție destinate copiilor.

7. ORAȘUL AGLOMERAT ȘI TRAFICUL RUTIER

Scop: Copiii sunt încurajați să povestească și să descopere, împreună cu cadrul didactic și colegii, orașul în care trăiesc, învățând despre: diferite tipuri de vehicule (autoturisme, vehicule de urgență, mijloace de transport în comun), calitatea de pieton - atunci când se află pe stradă, și cea de pasager - atunci când se află în mașină, despre polițiști și cum să îi identifice.

Obiective:

- copiii identifică următoarele elemente: pieton, semn de circulație, semafor, polițist, trotuar, șosea, vehicule;
- copiii dezbate importanța de a fi în siguranță pe stradă: cum și la ce ajută semaforul sau semnele de circulație, de ce trebuie să se meargă pe trotuar.

Materiale: planșe și imagini cu diferite aspecte din traficul rutier, pot fi folosite proiecții, dacă sala este dotată cu videoproiector. Imaginile fac referire la străzi, semne de circulație, semafoare, pietoni, intersecții, mijloace de transport în comun, pe care copiii învață să le identifice.

Dezbateri în grup: copiii sunt invitați să analizeze imagini reprezentând diferite aspecte ale traficului din oraș și sunt întrebați despre fiecare element în parte, conducând discuția spre importanța de a cunoaște semnificația lor.

8. DESPRE SEMNE ȘI INDICATOARE

Scop: copiii se familiarizează și identifică principalele semne de circulație: semnul care indică trecerea de pietoni, semnul care indică parcul și semnele care anunță o școală sau o grădiniță.

Obiective:

- copiii își antrenează spiritul analitic și asociază corect semnul de circulație cu regula de circulație;
- copiii își antrenează gândirea spațială asamblând semnul din bucățile tăiate;
- copiii își exersează capacitatea de exprimare, oferind explicații în fața colegilor.

Materiale: imagini cu semnele de circulație pe planșe A4, imagini cu semnele de circulație tăiate, lipici, foi albe

Joc individual și dezbateri de grup

Desfășurare: Copiilor li se vor arăta trei semne de circulație și vor fi ajutați să descopere semnificația lor (cum căutam semnul de trecere de pietoni ca să știm că acela este locul prin care putem traversa strada). Apoi, fiecare va avea de reconstituit câte unul dintre semnele de circulație, lipind ca într-un mozaic (un semn de circulație A4 trebuie tăiat în 4 - 6 - 8 bucăți). La final, fiecare copil își prezintă semnul de circulație și reia informațiile pe care le-a aflat.

Bibliografie:

1. Bărbulescu Gabriela, Beșliu Daniela, *Ghid de educație rutieră pentru învățământul primar*.
2. www.oradeeducatierutiera.ro

Metode interactive de grup: „predare-învățare reciprocă” și „turnirul întrebărilor”

Prof. Înv. Preșc. Todoruț Claudia Mihaela
Grădinița cu P.N. Bucium Sat, Alba

Prin metode interactive de grup înțelegem modalitățile prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a acționa asupra mediului înconjurător, de a folosi roadele cunoașterii transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea. În cadrul procesului educațional interactiv, accentul este pus pe formarea de competențe, ci nu pe transmiterea logică a cunoștințelor.

Trebuie ca activitățile de învățare și de muncă independentă să fie îmbinate cu activități de cooperare, de învățare în grup și de muncă independentă.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că acestea promovează interacțiunea dintre participanți, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Interactivitatea presupune atât cooperare cât și competiție, în cadrul cărora individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel.

Metoda de predare-învățare reciprocă presupune o strategie de învățare prin studiu pe text/imagini, pentru dezvoltarea comunicării copil-copil, și experimentarea de către copii a rolului de educatoare.

Pentru a-i familiariza pe copii cu această metodă am aplicat-o inițial în cadrul activităților liber-creative în etapa de dimineață.

Activitatea s-a desfășurat astfel: ca material didactic au fost puse la dispoziția copiilor patru imagini de același fel, reprezentând papagali.

Toți membrii grupului au fost solicitați să intuiască conținutul imaginii, apoi a fost stabilită strategia de lucru pentru fiecare în parte.

Primul copil a citit imaginea, a alcătuit propoziții despre elementele citite și a rezumat conținutul .

Exemplu: Papagalii sunt păsări cu pene frumos colorate: galben, verde, albastru.

Al doilea copil formulează o serie de întrebări despre imagine:

Exemplu: „Unde trăiesc papagalii? Cu ce se hrănesc?”

Al treilea copil răspunde la întrebările adresate de al doilea: „Papagalii sunt sociabili, se hrănesc cu semințe”.

Al patrulea copil dezvoltă predicții referitoare la ce se poate întâmpla în continuare: „Papagalii își fac cuiburi, depun ouă din care ies pui”.

Evaluarea activității a fost realizată prin crearea unei povestiri, a cărei personaje au fost animale de companie.

Activitatea s-a desfășurat frontal, copiilor fiindu-le prezentat un DVD cu filmul și textul povestirii. După vizionarea filmului, copiii au fost repartizați în patru grupuri reprezentând rolurile aferente metodei, respectiv cele patru situații de învățare.

Rezumatorii au făcut rezumatul textului (Purcelușii se joacă în pădure; Fratele mai mic propune construirea caselor; Lupul îi vizitează pe rând pe toți; Lupul este pedepsit).

Întrebătorii au formulat întrebări (Unde se jucau purcelușii?, De ce a vrut lupul să-i mănânce pe Purceluși?).

Clarificatorii au oferit răspunsuri la întrebările adresate de copii (În pădure, pentru că acolo aveau hrana mai bogată; Pentru că lupului îi place carnea de purceluși).

Prezicătorii analizează situațiile cu ajutorul educatoarei, care orientează copiii în formularea predicțiilor cu referire la povestire, cu întrebări ajutătoare.

Ca modalitate de fixare a cunoștințelor și evaluare, am utilizat dramatizarea povestirii.

O altă metodă activă de grup utilizată ca modalitate de evaluare a cunoștințelor în cadrul activităților de Educație pentru societate, a fost „Turnirul întrebărilor”. Această metodă stimulează capacitatea copiilor de a formula întrebări, de a analiza și sintetiza textul, de a descrie și de a evalua.

Tema activității „Ionică mincinosul”, lectura educatoarei. Copiilor le-a fost prezentată povestirea. Colectivul de copii a fost organizat în grupuri. Pentru ca activitatea în grupuri să se desfășoare cu plăcere le-au fost atribuite roluri: Povestitori, Isteți, Curioși Înțelepți.

Fiecare grup a adresat un set de întrebări:

Grup 1-Cum se numește povestea?

- Care sunt personajele povestirii?

Grup 2-Unde se ascundea băiatul?

- Ce făcea în acest timp?

Grup 3-De câte ori l-a trimis tata pe Ionică să vânture grâul?

- Ce a fost ascuns în grâu?

Grup 4-Cum s-a comportat Ionică?

- Ce învățăminte desprindem din poveste? Ce se întâmplă dacă mințim?

După ce turnirul întrebărilor s-a încheiat, copiii susținut o discuție colectivă, despre normele morale pe care trebuie să le respecte fiecare și au oferit alte exemple, de povestiri în care au fost evidențiate minciuna și adevărul.

Utilizarea metodelor active de grup îi oferă trăiri deosebite și satisfacții profesionale în timpul lucrului cu copiii.

După fiecare metodă aplicată, se pot obține performanțe pe care copiii le percep și-i fac și mai responsabili în rezolvarea sarcinilor de lucru viitoare.

Evaluarea educabilului se realizează prin verificarea competențelor.

Bibliografie:

1. Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiu, Mihaela Fulga, „Metode interactive de grup” - Ghid metodic, Editura ARVES, 2002.

**Proiect educațional local:
„Copii sănătoși, copii frumoși”**

Prof. Lepoiev Gabriela
Prof. Mara Mihaela Diana
Grădinița P.P. 26 Timișoara, Timiș

“Copii sănătoși, copii frumoși”

AN ȘCOLAR 2024-2025

Motto: *„Sănătatea este darul cel mai frumos și mai bogat pe care natura știe să-l facă...”*

Michel de Montaigne

A. Tipul proiectului: proiect educațional local

Domeniul: Educație pentru sănătate

B. Aplicantul:

Grădinița P.P 26 Timișoara

Strada Teiului Nr 3

Telefon : 0256226307

Coordonatori

prof. Lepoiev Gabriela

prof. Mara Mihaela Diana

Parteneri: - Inspector școlar Județean Timiș

-Centrul Medical Timișoara

C. Context:

Argument:

Educația pentru sănătate este una dintre componentele educației pentru societate ce reprezintă o pârgie importantă de acțiune asupra dezvoltării fizice și psihice optime a

preșcolarilor, starea de sănătate a acestora fiind o garanție a reușitei tuturor demersurilor educative întreprinse în grădiniță.

Inițierea acestui parteneriat cu cabinetul medical vine în întâmpinarea nevoilor fundamentale de educație ale oricărui copil, iar formarea unui stil de viață sănătos devine o condiție esențială pentru o dezvoltare armonioasă a personalității copilului. Astfel se va urmări promovarea cunoștințelor corecte privind diferite aspecte ale sănătății și formarea de atitudini și deprinderi indispensabile unui comportament responsabil și sănătos.

Educația pentru sănătate trebuie să înceapă la vârste mici pentru că în această etapă se dobândesc obiceiuri care sunt relevante activităților ulterioare.

Ceea ce dorim cu toții, educatoare, părinți medici, este să creștem copii sănătoși și educați. Dacă toate activitățile îl pregătesc pe cel mic pentru a deveni OM în sensul social al cuvântului, educația pentru sănătate îl ajută să rămână om, să trăiască.

D. Analiza Swot

PUNCTE TARI:

- curiozitatea copiilor de a cunoaște mediul în care trăiesc;
- cadre didactice cu experiență în derularea de proiecte;
- activități de educație pentru sănătatea desfășurate în cadrul activităților pe domenii experiențiale,
- educația pentru sănătate:
  - pune copilul în contact cu mediul,
  - răspunde nevoilor copilului de cunoaștere concretă,
  - contribuie la cunoașterea consecințelor faptelor proprii și chiar ale adulților,

PUNCTE SLABE:

- baza materială insuficientă.

OPORTUNITĂȚI:

- educația pentru sănătate este o necesitate.

AMENINȚĂRI:

- limite financiare,
- participarea minimală a părinților la realizarea unor activități pentru societate din cadrul proiectului (lipsa de timp).

E. Descrierea proiectului:

Scop:

- Formarea unui stil de viață sănătos, în vederea dezvoltării armonioase sub aspect psiho-fizic a preșcolarilor, prin derularea unor activități specifice;
- Formarea unei atitudini pozitive față de sănătatea proprie și a celor din jur.

Obiective:

- asimilarea unor noțiuni și cunoștințe, privind problemele legate de sănătatea individuală și colectivă, specifice vârstei;
- însușirea unor norme de comportament pentru asigurarea echilibrului dintre sănătatea individuală și cea colectivă;
- îmbogățirea vocabularului propriu, utilizând cunoștințe însușite pe parcursul participării la activitățile de educație pentru sănătate;

- valorificarea cunoștințelor despre corp și sănătate în vederea respectării regulilor de igienă personală și organizării unui regim rațional alimentar;
- stimularea capacității de a construi un mediu educațional propice formării unor deprinderi sănătoase de igienic, de alimentație sănătoasă și de protejare a vieții;
- aplicarea unor noi metode de stimulare a copilului în vederea desfășurării unor activități cu caracter sanitar;
- diseminarea experiențelor pozitive dobândite în urma derulării proiectului;
- implicarea responsabilă a părinților și a altor factori educaționali în activitatea grădiniței, privind crearea unui mediu sănătos pentru viitorul copiilor;
- exprimarea opiniilor și luarea deciziilor pentru păstrarea sănătății propriilor copii;

Grup țintă:

- Preșcolarii,
- Educatoare
- Părinți

Durata:

Proiectul se derulează în anul școlar 2024-2025 .

Resurse:

a) Resurse umane:

Echipa de proiect:

Centrul Medical TIAMED TIMIȘOARA

- Dr. Țeț Andra-medic pediatru

b) Resurse materiale:

- panouri pentru expoziții, aparat foto, cameră video etc.

c) Resurse informaționale:

- proiectul educațional al unității;
- cărți, reviste, CD, DVD, și soft-uri educaționale;
- suport logistic oferit de specialiști.

d) Modalități de publicitate:

- afișe la nivelul unității;
- scrisori de intenție;
- convenții de colaborare.

Parteneri educaționali:

a) interni

Toți partenerii vor colabora cu educatoarele care inițiază proiectul educațional și se vor implica cu responsabilitate în realizarea activităților specificate în anexa proiectului (Anexa 1).

b) externi

- Centrul Medical Timișoara

Metode și tehnici de lucru, forme de organizare:

• metode și tehnici: observația, explicația, demonstrația, exercițiul, problematizarea, brainstorming-ul, conversația euristică, învățarea prin descoperire, povestirea, desenul, pictura, activitățile practice, euristică, jocul muzical, jocul de mișcare, jocul didactic, jocul de rol, vizite etc.

- forme de organizare: colectiv, pe grupe, individual.

Monitorizare și control:

- supravegherea activității preșcolarilor în timpul derulării proiectului;
- verificarea modului în care copii au receptat mesajul;
- discuții cu părinții;
- fotografii din timpul activităților;

Indicatori de performanță:

- atitudinea preșcolarilor de responsabilitate față de mediul în care trăiesc;
- comportamentul civilizat al preșcolarilor;
- realizarea concretă și eficientă de către preșcolari a activităților planificate în cadrul proiectului;
- 50% dintre părinți colaborează în cadrul activităților de educație planificate.

Evaluare- Calitate:

- organizarea unor expoziții cu lucrările realizate de către preșcolari;
- realizarea unor albume ale activităților realizate;
- realizarea unei prezentări Power Point a rezultatelor proiectului educațional;
- atragerea părinților prin participarea lor la activitățile desfășurate.

Valorificare:

- împărtășirea informațiilor, a rezultatelor în rândul cadrelor didactice, preșcolarilor, părinților, oficialităților locale.
- crearea unei baze de informare pentru cadrele didactice;
- promovarea activităților instructiv -educative din grădiniță în comunitate.

Sustenabilitatea proiectului:

Există posibilitatea de dezvoltare și continuare a proiectului în viitorii ani școlari în funcție de rezultatele obținute.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

NR. CR T	Perioada	Denumirea activității	Forma de realizare	Locul desfășurării	Cine răspunde
1.	Octombrie	Lansarea proiectului „Copii sanatosi, copii frumoși!”	Schimb de informații între parteneri	Telefonic, e-mail, online	
2.	Noiembrie	„Prietenia mea, curățenia”	-Vizit[la cabinetul medical -Prezentarea unor reguli de păstrare a curățeniei	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice
3.	Decembrie	„La medic”	-Joc de rol	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice

4.	Ianuarie	„Amintiri de la cabinetul medical”	-Pictură, desen	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice
5.	Februarie	„Rica – Murdărica”	-lectura educatoarei	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice
6.	Martie	„Trusa medicală”	-Povestirea educatoarei -Desen din imaginație	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice
7.	Aprile	„Spitalul orașenesc”	- Desen din imaginație	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice
8.	Mai	„Cabinetul Medical”	-Vizită la cabinetul medical	Cabinet Medical Timișoara	Cadrele didactice Medic pediatru
9.	Iunie	Evaluarea proiectului	Expoziție de fotografii realizate pe parcursul derulării proiectului și lucrări realizate de copii	Grădinița P.P Nr.26 Timișoara	Cadrele didactice

Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) -Exemple de bune practici-

Prof. Petre Ioana
Școala Gimnazială nr. 2 Comarnic, Prahova

Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă constituie un obiectiv esențial pentru a asigura un mediu de învățare echitabil, care respectă diversitatea nevoilor elevilor. Învățământul incluziv înseamnă nu doar integrarea fizică a elevilor cu CES, ci și adaptarea metodelor și activităților didactice nevoilor acestora. În cele ce urmează, vom explora principii ale educației incluzive, tehnici și activități eficiente, precum și exemple de adaptare a metodelor de predare.

Principii ale incluziunii educaționale

Incluziunea școlară pentru elevii cu CES se bazează pe câteva principii fundamentale:

Accesibilitate – Asigurarea accesului tuturor elevilor la o educație de calitate prin eliminarea barierelor fizice, emoționale și școlare.

Adaptabilitate – Adaptarea conținutului didactic, a metodologiei și a evaluării cu scopul de a veni în sprijinul fiecărui elev în funcție de particularitățile sale.

Participare activă – Promovarea implicării elevilor în activitățile de grup și crearea unui sentiment de apartenență.

Individualizare – Luarea în considerare a nevoilor individuale și crearea unor planuri de învățare personalizate.

Metode didactice incluzive

Metodele didactice aplicate în contextul educației incluzive trebuie să fie flexibile și interactive pentru a sprijini dezvoltarea fiecărui elev, indiferent de cerințele sale educaționale. Printre metodele și tehnicile adecvate, se pot aminti:

Învățarea colaborativă – Elevii sunt încurajați să colaboreze și să lucreze în echipe, unde sunt valorizate abilitățile individuale. De exemplu, în cadrul unei activități de grup, elevilor li se poate cere să rezolve o problemă matematică împreună, implicând fiecare membru al echipei conform abilităților sale. Elevii cu dificultăți de citire pot avea sarcina de a desena, iar cei cu abilități puternice de calcul pot verifica rezultatele. În acest sens, fiecare elev va fi valorizat, munca sa va fi apreciată și se va încheia, treptat, un colectiv puternic și empatic.

Diferențierea activităților – Această metodă presupune adaptarea sarcinilor de învățare în funcție de nivelul de dezvoltare al fiecărui elev. Un exemplu concret este oferirea de texte cu niveluri variate de complexitate pentru elevii care studiază aceeași temă literară. Elevii cu CES pot primi materiale mai scurte sau cu numeroase surse vizuale, care să ușureze înțelegerea. Sarcinile didactice oferite pot fi de un nivel mai scăzut sau li se poate oferi un timp mai îndelungat de rezolvare a cerințelor decât celorlalți colegi pentru a facilita învățarea acestora.

Utilizarea tehnologiei asistive – Dispozitivele digitale și aplicațiile pot fi utile în facilitarea învățării. De exemplu, elevii cu dificultăți de scriere pot utiliza aplicații de

recunoaștere vocală, iar cei cu deficiențe de vedere pot folosi software de conversie text-vorbire pentru a asculta lecțiile. Toate acestea se pot încărca într-o platformă, pe care o pot accesa oricând atât elevii, cât și părinții/ tutorele în vederea facilitării învățării.

Activități concrete pentru incluziune

Pentru a facilita incluziunea elevilor cu CES, activitățile educative trebuie să fie variate și să permită adaptarea. Exemple de activități care pot contribui la integrarea elevilor cu nevoi speciale:

1. Elevi cu deficiențe de auz

Pentru elevii cu deficiențe de auz, este important să folosim metode vizuale și activități care facilitează comunicarea nonverbală și colaborarea.

Activitate: „Limbajul prieteniei”

Obiectiv: Încurajarea comunicării vizuale și integrarea limbajului semnelor

Descriere: Elevii învață câteva semne de bază din limbajul mimico-gestual, precum „prieten”, „bună”, „mulțumesc” și „vrei să te joci?”. Profesorul introduce câteva expresii simple și încurajează elevii să le folosească în interacțiunile zilnice, ajutându-i pe cei cu deficiențe de auz să se simtă incluși și înțeleși de colegi.

Joc didactic: „Telefonul fără sunet”

Obiectiv: Dezvoltarea comunicării vizuale și a atenției la detalii

Descriere: Activitatea începe cu un elev care arată o frază sau o propoziție prin gesturi (fără sunet) către următorul elev. Elevii încearcă să „transmită mesajul” până la ultimul coleg, care îl exprimă cu voce tare. Acest joc ajută toți elevii să conștientizeze importanța comunicării nonverbale și să își dezvolte empatia.

2. Elevi cu deficiențe de vedere

Pentru elevii cu deficiențe de vedere, activitățile multisenzoriale și cele bazate pe descriere verbală sunt extrem de utile.

Activitate: „Călătorie ghidată prin clasă”

Obiectiv: Exersarea capacității de orientare și colaborare

Descriere: Un elev își acoperă ochii și este ghidat de un coleg prin clasă, învățându-l să descrie ceea ce observă. După fiecare încercare, elevii discută despre provocările întâlnite și despre soluțiile găsite. Această activitate ajută elevii văzători să înțeleagă dificultățile elevilor cu deficiențe de vedere și să dezvolte empatia și solidaritatea.

Joc didactic: „Ghicește obiectul”

Obiectiv: Dezvoltarea percepției tactile și a abilităților de descriere

Descriere: Elevii sunt împărțiți în perechi. Fiecare pereche primește un obiect pe care un elev îl descrie, iar celălalt trebuie să-l identifice bazându-se doar pe atingere. Această activitate stimulează percepția senzorială și ajută elevii să înțeleagă necesitatea folosirii simțurilor alternative.

3. Elevi cu dificultăți de învățare și atenție (ex. ADHD, dislexie)

Elevii cu dificultăți de învățare sau atenție au nevoie de activități care să îi implice fizic și cognitiv, permițând pauze și schimbarea frecventă a sarcinilor.

Activitate: „Cursa atenției”

Obiectiv: Exersarea capacității de concentrare și memorare

Descriere: Profesorul pregătește o serie de imagini sau cuvinte pe care le așază în ordine. Elevii au câteva secunde să memoreze ordinea, după care profesorul schimbă o parte din elemente, iar elevii trebuie să observe și să descrie schimbările. Această activitate implică atenția distributivă și este distractivă pentru toți elevii, în special pentru cei cu dificultăți de atenție.

Joc didactic: „Desenează ce auzi”

Obiectiv: Dezvoltarea abilităților de ascultare activă și coordonare

Descriere: Profesorul descrie o scenă simplă, iar elevii trebuie să o deseneze pe măsură ce ascultă indicațiile, fără a primi detalii vizuale. Acest joc solicită atenția și capacitatea de interpretare a instrucțiunilor, ajutând elevii cu ADHD să își canalizeze atenția într-o activitate constructivă, cu fond ludic.

4. Elevi cu deficiențe motorii

Pentru elevii cu deficiențe motorii, este important să se adapteze activitățile fizice, astfel încât aceștia să se poată implica fără bariere fizice.

Activitate: „Jocul în cerc”

Obiectiv: Promovarea cooperării și adaptabilității

Descriere: Elevii stau în cerc și primesc o minge ușoară sau o pânză elastică pentru a o transmite de la un elev la altul, fără a folosi mâinile (pot folosi orice altă parte a corpului, în funcție de abilități). În cazul în care un elev nu poate folosi o anumită parte a corpului, colegii săi adaptează jocul pentru a-l ajuta. Aceasta promovează incluziunea și adaptabilitatea în funcție de nevoile fiecăruia.

Joc didactic: „Creăm povești împreună”

Obiectiv: Stimularea creativității și a colaborării

Descriere: Fiecare elev contribuie cu o propoziție exprimată oral la crearea unei povești, fără a se ridica din loc și fără a fi necesară scrierea fizică. Profesorul notează povestea pe tablă, iar toți copiii contribuie prin idei verbale. Aceasta este o activitate incluzivă, deoarece nu implică deplasări și se bazează pe gândire și comunicare verbală.

5. Elevi cu tulburări de spectru autist (TSA)

Elevii cu TSA beneficiază de activități structurate, cu elemente vizuale și un nivel redus de stimulare.

Activitate: „Construcția pe etape”

Obiectiv: Îmbunătățirea abilităților de organizare și planificare

Descriere: Profesorul împarte construcția unui obiect (ex. un turn de cuburi sau un puzzle simplu) în pași vizuali. Elevii primesc fiecare câte o etapă din construcție și trebuie să contribuie pe rând, urmând instrucțiunile. Această activitate oferă structură exactă și predictibilitate, fiind ideală pentru elevii cu TSA care au nevoie de o ordine clară.

Concluzie

Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale presupune o abordare complexă și adaptabilă a procesului de predare. Implicarea întregii comunități școlare, de la cadrele didactice la colegi și părinți, contribuie la un mediu educațional diversificat, unde toți elevii au șansa să prospere. Metodele descrise, de la activitățile colaborative la adaptarea mediului de învățare și evaluarea individualizată, asigură un cadru în care elevii cu CES pot să își dezvolte abilitățile și să se integreze armonios în colectivitate. Aceste bune practici, aplicate

consecvent, contribuie la o educație incluzivă și la pregătirea elevilor pentru o societate care valorizează diversitatea și echitatea.

Bibliografie:

1. Almășan, B., & Tomșa, Gh. (2021). *Consiliere educațională, consiliere și orientare pentru carieră și consultanță școlară*. București: Editura Universitară.
2. Gherguț, A. (2006). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*. Iași: Polirom.
3. Paun. E., Vrasmas, E., Almășan, B. (2020). *Educatia prin lentila echitatii. Competiție și cooperare în școală*. București:Editura Universitară.

Proiect didactic pentru activitate integrată

Prof. Anton Elena-Daniela
G.P.P a Seminarului Teologic „Mitropolitul Dosoftei” Suceava

Data:

Educatoare: Prof. Anton Elena-Daniela

Unitatea de învățământ: G.P.P a Seminarului Teologic „Mitropolitul Dosoftei” Suceava

Nivelul/ de vârstă/Grupa: nivel I/grupa mijlocie

Tema anuală de învățare: „Cum este, a fost și va fi aici pe pământ?”

Tema proiectului tematic: „Ne place să călătorim”

Tema săptămânii: „Călătorim în aer”

Tema activității integrate: „Avioane năzdrăvane”

Elemente componente ale activității integrate:

-A.D.E -D.Ș: Tema: „Pune avionul la locul potrivit!”- joc didactic

-A.L.A –Tema: „Drumul avioanelor”-traseu aplicativ

Scopul activității: Consolidarea cunoștințelor referitoare la asocierea obiectelor pe baza unor însușiri comune (culoare, număr în comcentrul 1-5), în contextul exersării capacităților și deprinderilor motrice;

Obiective operaționale:

- să execute corect acțiunile motrice
- să identifice cifrele de pe avioane
- să denumească culoarea avionului
- să asocieze corect culorile și cifrele
- să valorifice pe tot parcursul activității cunoștințele anterioare, îmbogățindu-și experiența cognitivă și psiho-motrică

Sarcina didactică:

Parcursarea distanței prin tunelul flexibil, târându-se pe coate și pe palmeși rezolvarea sarcinilor cu conținut matematic

Regulile jocului

Prin trecerea prin tunel, târându-se pe coate și palme, fiecare copil va ajunge la cele trei panouri, vor extrage un avion, specificând culoarea acesteia și cifra inscripționată pe el, urmând apoi să îl așeze pe panoul cu același număr, în sectorul de aceeași culoare cu cea a avionului.

Strategii didactice:

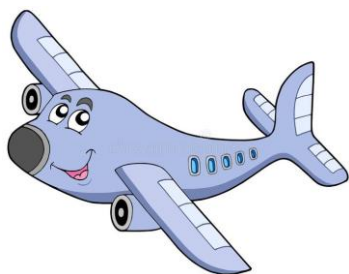
- a) **Metode și procedee:** conversația, observația, explicația, demonstrația, expunerea, problematizarea, exercițiul, jocul didactic, munca în echipă.
- b) **Elemente de joc:** mânuirea materialului, mișcarea, aplauzele.
- c) **Resurse materiale:** jetoane- avioane, panouri polistiren, tunel flexibil, coș, patafix, fluier, carte de ghicitori,
- d) **Forme de organizare:** frontal, individual.

Durata: 30 de minute.

Bibliografie:

- ✓ ***MEN, *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019, anexa la ordinul ministrului Educației Naționale nr. 4.694/2.08.2019
- ✓ Daniela Răileanu, Dorina Vieriu, Iuliana Alecsa, 2010, *Proiectarea Pas cu pas* (Îndrumător pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar) , Editura Diamant, Pitești.
- ✓ Laurenția Culea, Angela Sesovici, Filofteia Grama, Mioara Pletea, Daniela Ionescu, Nicoleta Anghel, 2008, *Activitatea integrată din grădiniță”(ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar)* , Editura Didactica Publishing House, București;

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

În urma vizionării poveștii cu aparate zburătoare, copiilor li se propune să joace un joc cu avioane, doar pentru Roli, fiind ziua lui de naștere. Este vorba de niște avioane năzdrăvane, așa cum era și Geo, unul din prietenii lui Roli, din piesa de teatru.. Astfel, cu toții sunt invitați să participe la un joc intitulat **„Pune avionul la locul potrivit!”(DȘ- joc didactic)**. Cerințele jocului se vor referi la identificarea culorilor avioanelor și a cifrelor inscripționate pe acestea, urmate de asocierea cu sectoarele de aceeași culoare de pe panoul având același număr. Farmecul jocului este dat de faptul că, pentru a ajunge la panouri, preșcolarii, la semnalul sonor al fluierului, trebuie să parcurgă distanța, trecând printr-un tunel flexibil, târându-se pe coate și palme(„Avioane prin tunel”), apoi vor merge pe un plan suspendat cu bratele întinse în lateral(„Aripi de avion”) (**ALA-„Drumul avioanelor ”-traseu aplicativ**). În cazul în care un copil nu face corect asocierea numerelor sau/și a culorilor, va trebui, drept pedeapsă, să găsească soluția unei ghicitori. Jocul se termină după ce participă toți preșcolarii. Fiecare dintre ei va fi aplaudat pentru îndeplinirea corectă a sarcinii.

Sarcinile și regulile jocului vor fi prezentate copiilor într-o manieră accesibilă și atractivă.

Jocul de probă se va realiza cu ajutorul unui copil, care va face apel la atenția și istețimea copiilor.

Jocul propriu- zis se va desfășura cu toți copiii, până când toți Fluturașii participă.

La **complicarea jocului**, educatoarea alege un avion, identifică cifra și culoarea, dar nu le asociază corect, copiii trebuind să sesizeze greșeala și să dea răspunsul corect,

La final se fac aprecieri.

Cântecul „Bat din palme” înviorează atmosfera și-i dirijează pe copii spre grupul sanitar, pentru a dovedi că sunt adevărați prieteni ai curățeniei. (Rutina – „Prietenii mei: apa și săpunul”)

Nr. crt.	Etapele activității	Conținutul științific	Strategii didactice		Evaluare / Metode și indicatori
			Metode și procedee	Mijloace de învățământ	
1.	Captarea și orientarea atenției	Orientarea și concentrarea atenției asupra elementului surpriza- avionul Roli, sărbătoritul zilei - sunt operații ce vor avea ca scop trezirea interesului copiilor pentru participarea la rezolvarea subiectelor cerute de noile contexte pregătite pentru programul zilei.	Observația Conversația Explicația	Avionul Roli, sărbătoritul zilei	
2.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Se vor comunica tema și obiectivele sub forma unor formulări accesibile care să trezească interesul copiilor pentru activitate. Contextul creat va permite accesibilizarea obiectivelor propuse și va oferi copiilor situații care să le trezească dorința de a realiza lucruri noi prin oferta de lucru prezentată.	Conversația	Toate materialele	
3.	Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	Explicarea și demonstrarea activității: Explicarea și demonstrarea jocului vor fi făcute prin expunerea clară a regulilor și a sarcinilor jocului: Sarcina didactică a	Expunerea Explicația Conversația	Jetoane sub formă de avioane Panouri polistiren Tunel flexibil Coș	Probă orală Recunoașterea elementelor lor pregătite pentru traseul aplicativ și jocul

	<p>jocului: Parcurgerea traseului cu obstacole extragerea din coș a unui avion, îndeplinirea sarcinii, având ca finalitate poziționarea jetonului în sectorul de aceeași culoare, de pe panoul cu numărul potrivit.</p> <p>Se vor prezenta: Regulile jocului, vor fi prezentate, apelându-se la capacitatea de înțelegere și de atenție a copiilor în realizarea cerințelor solicitate.</p> <p>Jocul de probă: – raportarea prin execuție probatorie la sarcinile și regulile jocului unde se va urmări dezvoltarea capacităților de analiză și sinteză, în vederea rezolvării sarcinilor date.</p> <p>Desfășurarea jocului propriu-zis se bazează pe sistematizarea și consolidarea cunoștințelor referitoare la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - executarea mișcărilor motrice de bază necesare parcurgerii traseului; - denumirea culorii avionului - recunoașterea cifrei înscrisoare pe avion - amplasarea avionului în sectorul potrivit culorii sale - crearea unei atmosfere 	<p>Exercițiul</p> <p>Demonstrația</p> <p>Jocul</p>	<p>Patafix</p> <p>Tunel flexibil</p> <p>Jetoane sub formă de minge și coșuri</p> <p>Panouri din polistiren</p> <p>Patafix</p> <p>Carte de ghicitori</p>	<p>didactic</p> <p>Probapractică Execuțarea mișcărilor motrice de bază.</p> <p>Probapractică Completarea coșurilor cu mingi, conform cerințelor</p>
--	--	--	---	---

		de bună dispoziție și mulțumire pentru reușita lucrului făcut și ajutorul dat.			
4.	Obținerea performanței	Realizarea corectă a tuturor sarcinilor de lucru, solicitând copiii să participe activ la învățare, pe parcursul întregii activități. Complicarea jocului. Preșcolarii vor fi puși în situația de a observa ce a greșit în mod intenționat educatoarea și să dea răspunsul corect.	Conversația Exercițiul Problematizarea Jocul didactic	Panourile din polistiren	Proba orală Rezolvarea situației problemă
5.	Evaluarea	Determinarea calității demersului realizat, prin raportare la obiectivele anticipate și la finalitățile obținute.	Conversația evaluativă	Recompense	Analizarea produselor activității

Ideas of games which can be used in the English learning class

Prof. Gruev Nicoleta,
Școala Gimnaziala Nr.27 Timisoara, Timiș

1. **Draw this !** (grammar – structures “There is/ There are“, a wide range of vocabulary)

Procedure: the students are put in pairs. One student looks at a picture and describes the image to the other student. The other student draws what is being described using the structure “There is / are“. The student drawing is encouraged to ask further questions in order to draw everything in detail.

2. **Adjective Act Out !** (grammar – adjectives)

Procedure: before class a list of adjectives are written on pieces of paper and put in a box. In class, the students are divided into groups. The 1st group chooses a word randomly from the box. A student from the group acts out the adjective they chose. Students on the same team try to guess the adjective the student is acting out. If the same group can not guess the adjective, then the other groups get a chance to guess the adjective. The group that guesses the most adjectives wins. (example of adjectives: smart, tired, sad, lively, small, open, slow, cute, narrow, evil, sour, lazy, hot, bored, wet, clean, fast, warm, crazy, funny, attractive, quiet, tall, etc.)

3. **Karuta:** (vocabulary)

Procedure: put the students in groups of 4 or more. Give each group a stack of vocabulary cards (with either words or pictures on them). Have the students spread the cards out, face up on the desk. Call out the cards randomly, one by one. After each word, the first student to slap the card gets to keep it. At the end, the student with the most cards wins. A variation of this game is called Fly Swatter. Using a projector, the teacher projects onto the board a wall full of vocabulary words. The class is divided into 2 teams. Each team takes turns sending one representative to battle each other. Once at the front of the class, they are given a fly swatter. The first student to slap the correct word wins a point for their team.

4. **Vocab Rush:** (vocabulary)

Procedure: split the class into 2 groups. After the class is split, one player from each team stands up and comes to the front of the classroom and sits down on 2 chairs that are facing away from the board and towards the class. The students sitting in front of the class have a ball. The teacher writes down a vocabulary word on the board that the 2 players can't see and the 2 groups have to explain the word to the 2 players. When one of the 2 students says the correct word, h/she throws the ball to another student in their group to take place in front of the class. The person on the other team has to continue sitting in front of the class until they guess the right answer to one of the words.

5. **Telephone:** (pronunciation)

Procedure: divide the class into 2 lines leading from the back of the class to the front. Go to the back of the line. Whisper the sentence or phrase into the ear of the last student in each line. They must whisper it to the student next to them and so on. When the sentence/ phrase reaches the first student of each line, they must say out loud what they heard. If it matches the original sentence/ phrase, the team gets a point.

6. **Board Race:** (vocabulary)

Procedure: This is played by six (6) students or more. Split the class into two teams and give them each a colored marker. If you have a large number of students, they should be grouped into three or four. Draw a line down the middle of the board and write a topic on the top. The students must write as many words as they can. The words should be related to the topic in the form of a relay race. Each team wins one point for each correct word. Any words that are unreadable or misspelled cannot be counted.

7. Link up: (grammar + vocabulary)

Procedure: Prepare an index card for every student. Half of the class will have a subject written in red on their index cards. The other half will have a verb in the singular or plural form written in blue color. Then, instruct the students to tape their card to their shirt and ask them to form two concentric circles so that students in the inner circle are facing the students in the outer side. Turn on some music and tell the two circles to rotate in the opposite directions. Stop the music and say "Link Up!" So, they will create partners and can come up with words to create a sentence correctly. This is most appropriate in grammar and vocabulary building.

8. The lines quiz: (vocabulary)

Procedure: split the class into 2 groups. One lines up on the left side of the classroom, the other one on the right. The teacher asks the front kid in each group a question. The first one to answer correctly gets to seat down. The other goes to the back of his/her team. The winning team is the first in which everybody is sitting down.

9. Vacations: (grammar - "be going to" form, vocabulary)

Procedure: The class decides where they are going for their vacation. They then take turns in teams to say what they are going to do there. For example, one child says: "I'm going to eat pizza"; the next one says: "I'm going to play baseball" and the one after that "I'm going to swim." If they repeat the same verb, the other team gets a point.

10. Preposition competition: (grammar)

Procedure: put a box on a table with the top facing the children. They stand at a distance from where they can throw a soft animal on/ in / behind / next to the box or under the table.

11. Shooting letters and words: (spelling, sentence formation)

Procedure: letters or words are written on the board either by the teacher or the children. Draw shapes around each letter or word and put points in each shape. The children are in teams and take turns to throw or shoot something that sticks to the board. If letters are being used, they write down each letter they hit and try to make words, getting points for each letter in a completed word. If words are being used, they write down each word and try to make sentences, getting points for each word in the sentence. There can be bonus points if the children make longer words or sentences.

12. Shopping list: (vocabulary)

Procedure: The class are in 2 teams. One team writes 10 or 15 letters on the board (eg. c, d, v, p, u, t, etc.) with each letter representing the first letter of the items on the shopping list. The first child of the other team then says a sentence, such as "We're going to the department store to buy a cabbage." for c and the second child might say "We're going to the department store to buy a cabbage and a doughnut." for d. The team continues with the remaining letters and gets additional points for every shopping item they can add.

13. Fruit salad: (vocabulary)

Procedure: All the children except one sit on chairs or cushions in a circle. Each child has a fruit name such as apple, orange, banana or watermelon. One child stands in the center of the circle and calls two of the fruit names and all the children who fit the description have to get up and rush to another chair or cushion. The child in the center also tries to sit down. The remaining child who doesn't find a seat or cushion stays in the center and calls out the next 2 fruits. The same game can be played with any other category of words such as vegetables, countries, animals and cities. One alternative would be the following : a child can call out things like : black shoes, girls, long hair and all the children who fit this description have to get up and rush to another chair or cushion. The children could make sentences that include a colour such as : "Everybody who has black hair." or "Everybody who can...."

14. One minute to...: (grammar, vocabulary)

Procedure: students have one minute to individually give answers to several questions like:

- write 3 countable and 3 uncountable food items
- write 4 animals that begin with letter " g "
- name 4 things in a town
- find and name 3 orange things in this classroom
- think of 4 words that rhyme with " play "
- find 3 students who are going to the cinema this weekend.

Then, in groups, they have to compare answers.

15. Jeopardy: (any subskills)

Procedure: T chooses 6 appropriate categories (spelling, colours, opposites, locations, etc.) prepares 5 questions for each category and writes the numbers 100, 200, 300, 400 or 500 – the easiest question is worth 100 points and the most difficult one, 500 points - . On the front of each paper in the category, the teacher tapes the questions on the board with each category in a separate column from 100 at the top to 500 at the bottom and writes the names of the categories above the columns. The class is divided into teams . When their turn comes, the teams choose a card, the teacher read the question on it and if they answer correctly, they win the number of points on the paper.

16. Pass it on: (pronunciation, vocabulary, grammar)

Procedure: choose or write 3 paragraphs of about 6-8 sentences based on language your students have studied recently. Type each paragraph on 2 separate pieces of paper. On one paper, type the complete sentences, numbered in order. On the other paper, type the same sentences numbered in the same order but with one or more blanks in each sentence. You will need one copy of each paper for each team. Divide the class into teams of about 5 or 6 students each. Have each team sit in straight rows, one student behind another. Give the paper with the complete sentences to the first student on each team. Give the paper with the sentences that contain blanks to the last student on each team. When the teacher says "Go!" , the first student on each team reads one sentence at a time to the second student who remembers the sentence and tells it to the third student who tells the fourth student, etc. The last student listens to the sentence and fills in the blanks with the correct words. The team that finishes first gets 3 p, the second team 2 p, the third team 1 p and the other teams 0 p.

17. Sentence race: (vocabulary)

Procedure: prepare a list of review vocabulary words. Write each word on 2 small pieces of paper. That means writing the word twice ,once on each paper. Organize the pieces like 2

bundles, 2 sets of identical words. Divide the class into 2 teams, get them to make creative team names. Distribute each list of words to both teams, every student on each team should have a paper and both teams have the same words. When you call a word, 2 students should stand up, one from each team. The students must then run to the blackboard and race to write a sentence using their word. The winner is the one with a correct and clearly written sentence.

18. Battle Ships: (vocabulary)

Procedure: Divide the students into groups of 4 or 5. Then ask the students to make up a name for their ship. Ask them to choose the captain and the shooter. The captain's duty is to memorize his ship's name. The shooter's is to memorize the names of the ships of their enemies so he can shoot them by calling their ship's name. Arrange all the captains in a circle, the ship's crews must line up behind their captains. The shooter is the last crew member in line. The teacher must decide a lexical area of vocabulary which will be used to defend their ships from the attacks. Every student, except the shooters, must find as many possible words as they can and memorize them. Start the game by calling a ship's name, for example the ship name is "The Californian". The captain of "The Californian" must reply with a word from the lexical area given, for example he says "Tiger" followed by his crews behind him one by one, "Cow", "Sheep", until it is the shooter turns and he calls out the name of another ship and the captain of the ship called must reply and his crews must do the same thing. No word can be repeated. If the captain is late to reply or his crew can not say the words or a word repeated or the shooter shoots the wrong ship, the ship is sunk and the crew members can join the crew of another ship.

19. Bang Bang: (vocabulary)

Procedure: divide the class into 2 teams. Explain that they are cowboys and they are involved in a duel. One student from each team comes to the front. Get them to pretend to draw their pistols. Say "how do you say..." and a word in their mother tongue. The first child to give the answer and then "bang bang", pretending to shoot his opponent is the winner. He remains standing and the other one sits down. The teacher gives 1 point for the right answer and 5 extra points if they manage to "kill" 4 opponents in a row.

20. Spelling game: (spelling, vocabulary)

Procedure: the teacher gives a word and asks a student to spell it and then a second student should say a word beginning with the last letter of the word given. The game continues until someone makes a mistake, that is, to pronounce the word incorrectly, misspell it or come up with a word that has been said already, then h/she is out. The last one remaining in the game is the winner.

21. A guessing game: (vocabulary)

Procedure: you need an example text and a picture. Write the text on the board. Children read the sentences and guess the animal. Show them the picture! Children finish the sentences for the game animal using their own words.

22. Word Salad: (vocabulary, sentence making)

Procedure: cut up words on different topic, give 5 or 6 words to each student. Then give a mix of nouns, adjectives and verbs. Ask students to make as many sentences as possible. Time the activity. The winner is the student who writes the most sentences. Students must be comprehensible.

23. Jump the gap: (writing)

Procedure: share a picture and ask students to write 5 words relating to the picture. Read out some gapped sentences and say “ Gap” where there is a gap. Students should stand up and jump if they have a word that can fill the gap. Ask the student to say the word to the class to check it is appropriate to complete the sentence.

24. The River: (vocabulary)

Procedure: get your students to stand in a line, choose a vocabulary category you want to revise, for eg. “Animals”. Every time you say an animal, the students must jump across “ the river”. If you say a word from another category and the students jump across the river, the crocodile gets them and they are out for one round.

27. Question words game: (making questions)

Procedure: write the question words on the board and number them. Then divide the board into 6 parts corresponding to the question words. Put the children into teams and give them a rubber ball. A representative on each team stands at an agreed on distance and throws the ball towards the board. The number the ball lands on will give the students the word they will have to use to make a question. If they make a correct question, they get a point.

28. Leave the room: (speaking)

Procedure: choose one student who will stand outside of the classroom for one minute. When the student leaves the room, the other students move 10 objects to different places. When the student returns, he will have to say what objects have been moved.

29. The bomb: (vocabulary)

Procedure: get a small soft ball and a timer. Pick a category of vocabulary you want to revise. Students pass the ball. When they get the ball, they must say a word. They cannot repeat any words said before. Students continue until the time is up when the bomb explodes.

30. Watermelon: (speaking)

Procedure: the students have to describe something but they mustn’t use the object’s name in their description. They have to say “ watermelon” instead.

31. Comparative chain : (speaking, grammar)

Procedure: The students are divided into groups. They are given a vocabulary category. The teacher times the students in each group as they make sentences using words from the given category and adjectives in their comparative forms.

32. Whispering game: (grammar)

Procedure: split the students in groups and whisper into each student’s ear a word that is part of a sentence with the verb in the present continuous. After that, students stand up and start talking about the correct order in which they have to position themselves to form correct grammatical sentences.

33. Kim’s game: (vocabulary)

Procedure: prepare a jamboard with pictures representing different objects. Show it to the students for one minute, then make it disappear . The students must make a list as teams of all the objects they can remember. The winner is the team that gets most words.

Bibliografie:

1. Bowler, B, *The play’s the thing*, 2002, English Teaching Professional 22

2. Cook, G., *Language play, language learning*, 1997, *ELT Journal* 52/1
3. Crookal, D., *Stimulation, gaming and language learning*, 1990, New York: Newbury House
4. Davis, P., & Rinvolutri, M., *More Grammar Games : Cognitive, Affective and Movement Activities for EFL Students*, 1995, CUP
5. Errey, M., *Matt's ESL Games and Quizzes Book 1*, 2013, Matt Errey
6. Hancock, M., *Pronunciation Games*, 1995, CUPAA
7. Huyen, N., & Thu-Nga, K.T., *Learning vocabulary through games*, 2003, *Asian EFL Journal*

Explozia stelară – metodă interactivă utilizată în receptarea basmului

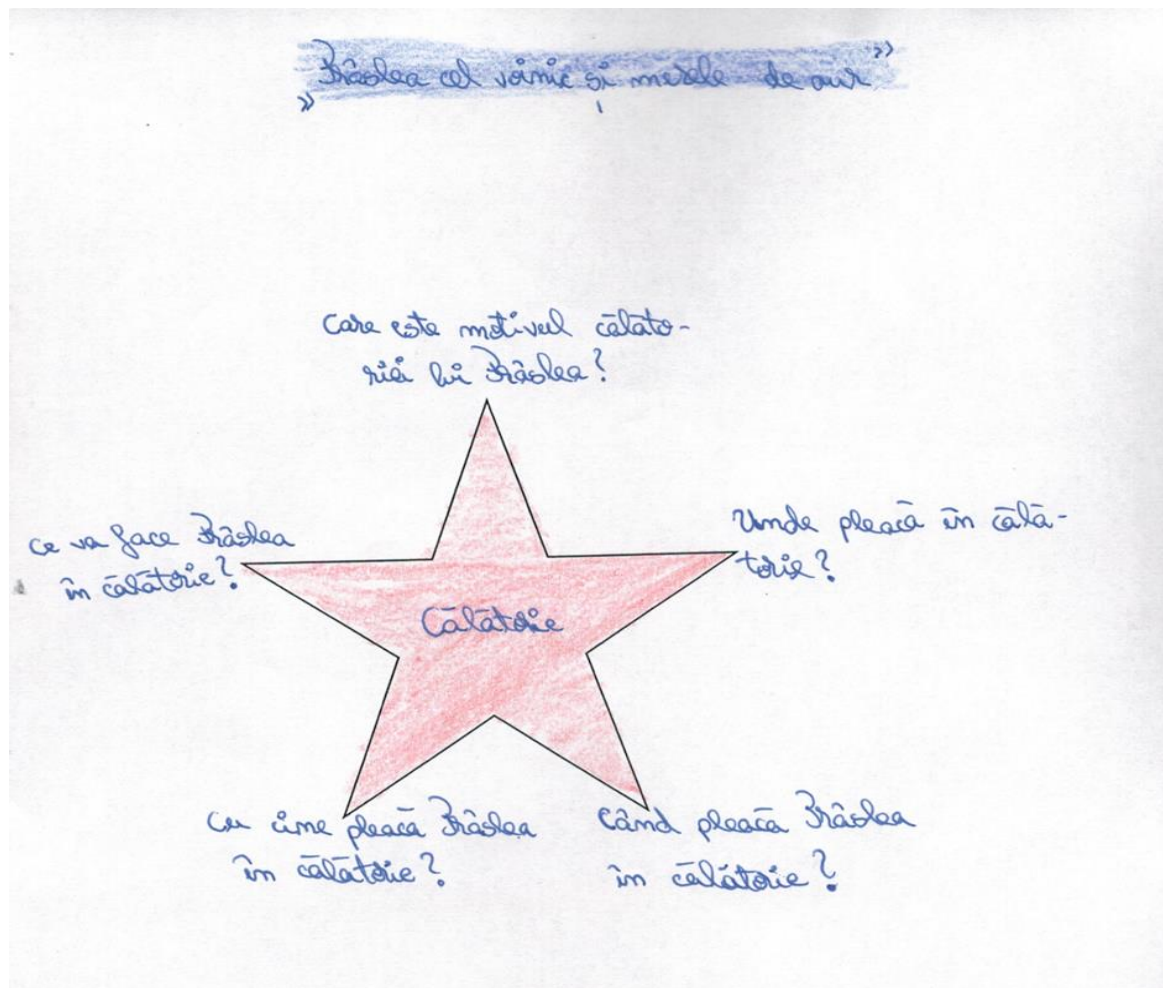
Prof. Onișor Andrea

Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș

Explozia stelară a fost folosită după etapa de comprehensiune a textului când au fost aplicate o serie de lecturi succesive (lectura-model, în gând, în diagonală, selectivă). Profesorul sau elevii propun o problemă de rezolvat, se organizează clasa în trei grupuri, fiecare elaborând o listă cu întrebări diverse care au legătură cu problema de discutat. La final se comunică rezultatele, evidențiindu-se cele mai interesante întrebări și calitatea muncii în echipă.

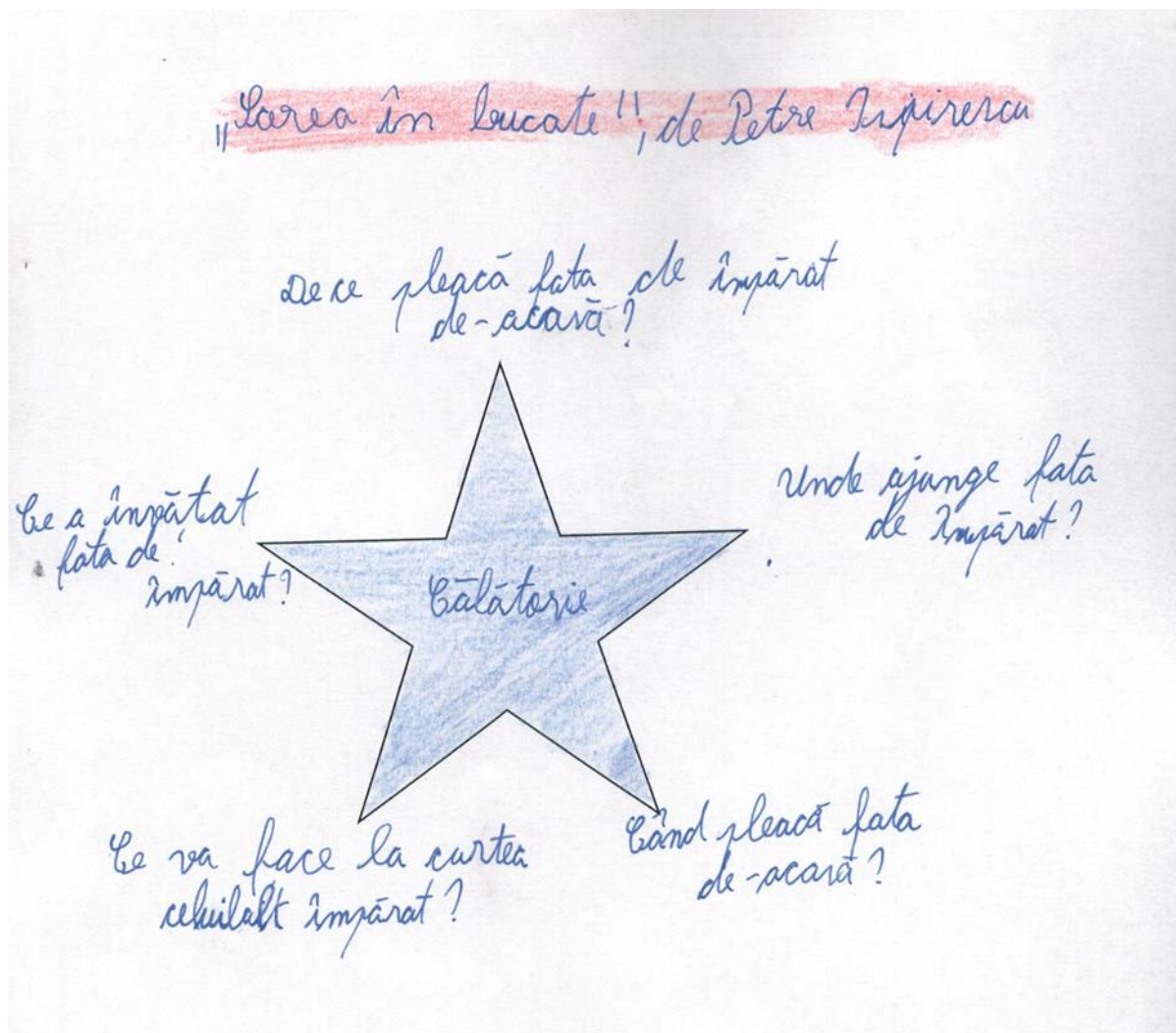
APLICAȚIE 1

Imaginați-vă o serie de întrebări care să aibă legătură cu hotărârea lui Prâslea de a pleca în călătorie.

APLICAȚIE 2 – "SAREA ÎN BUCATE", de Petre Ispirescu

Enumerați ce întrebări credeți că ar sintetiza cel mai bine decizia fetei de împărat de a pleca de-acasă.

Această metodă este una eficientă și poate fi aplicată ușor, indiferent de particularitățile individuale și de grup. Stimulează cooperarea, colaborarea și competiția și dezvoltă abilitățile de lucru în echipă, creativitatea.

Bibliografie:

1. Sâmișăian, Florentina (2014), *O didactică a limbii și literaturii române – Provocări actuale pentru profesor și elev*, Editura Art, București
2. Șchiopu, Constantin (2009), *Metodica predării literaturii române*, Editura Carminis, Pitești

Exemplu de bună practică: Proiect de activitate integrată

Prof. Înv. Preșcolar Duran Loredana Petronela
Grădinița cu P. N. Sărata Monteoru, Merei, Buzău

-MIRESMĂ DE PRIMĂVARĂ- „PRIN GRĂDINA PRIMĂVERII”

Prof. Înv. preșcolar : Duran Loredana

Director,

Grupa : Mixtă „Buburuzele”

Prof. Ionașcu Laurențiu

NIVEL DE VÂRSTĂ : 3-4 ani, Nivel I, 5-6 ani Nivel II

GRUPA : Mixtă „Buburuzele”

TEMA ANUALĂ DE STUDIU : „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

TEMA PROIECTULUI : „Simt, creez, exprim!”

TEMA ACTIVITĂȚII : „Prin grădina primăverii.”

TIPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea și sistematizarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE: D.Ș (cunoașterea mediului –joc didactic) + D.E.C (educație muzicală -cântec)

Activități de dezvoltare personală : Întâlnirea de dimineață : Salutul, Prezența, Calendarul naturii, Momentul de mișcare, Activitate individuală, Noutatea zilei : „Vizita Zânei Primăvara”.

Jocuri și activități didactice alese :

- **Artă** „Lalele” (ștampile din cartofi)
- **Joc de rol** „De-a grădinarii” (plantare de flori)
- **Joc de masă** „Flori și culori” (rezolvarea unor puzzle-uri)

Tranziții : „Zum, zum, zum...”, „Măinile le ridicăm”, „Bat din palme clap-clap-clap”, „Trenulețul”, „Vine vine primăvara”.

Activități pe domenii experiențiale :

D.Ș (cunoașterea mediului) „Balul florilor” (joc didactic)

D.E.C (educație muzicală) „Cântec de primăvară” – (cântec)

Jocuri și activități didactice alese :

Joc distractiv, „Gingașă floare, la cine ajungi oare?”

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII :

- Motricitate grosieră și motricitate fină în contexte diferite.
- Conceptul de sine.
- Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată
- Curiozitate , interes și inițiativă în învățare.

- Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (perseverență în învățare).
- Dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere (comunicare receptivă)

COMPORTAMENTE VIZATE :

- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități diverse.
- Își coordonează mușchii mari ai corpului cu un scop al mișcării și participă la activități fizice variate.
- Utilizează informațiile dobândite pentru a experimenta și observa lumea și mediul înconjurător.
- Exersează, cu sprijin, autoaprecierea pozitivă, în diferite situații educaționale.
- Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi.
- Realizează sarcinile de lucru cu consecvență.
- Integrează ajutorul primit, pentru realizarea sarcinilor de lucru la care întâmpină dificultăți.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- O1. Să precizeze minim două trăsături ale unei flori de primăvară; (Nivel I și II)
- O2. Să descrie mediul în care crește și se dezvoltă o floare; (Nivel II)
- O3. Să intoneze corect cântecul de primăvară; (Nivel I și II)
- O4. Să păstreze o poziție corectă a corpului în timpul activității; (Nivel I)
- O5. Să intuiască materialele puse la dispoziție la centrele de interes; (Nivel II)
- O6. Să aprecieze lucrările celorlalți colegi; (Nivel I și II)

STRATEGII DIDACTICE :

- **Metode și procedee :** joc didactic, conversația, explicația, demonstrația, descrierea, observația, munca independentă, autoevaluarea.
- **Material didactic :** flori de hârtie, bețișoare din lemn, flori din natură, roată din carton, pământ, lădiță, ustensile de grădinărit, pălării.

Locul de desfășurare : sala de grupă

Durata : o zi

Forme de organizare : frontal, individual, pe grupe.

BIBLIOGRAFIE:

- Curriculum pentru educație timpurie, 2019.
- Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere până la 7 ani.
- Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii, Ediția a II a, revizuită și adăugită, 2005.
- S., Borțeanu, M. Axente, A. Vodiță, S. Crihan, A. Bodea – Pofțiți în trenulețul jocurilor – jocuri didactice pentru preșcolari, Ed. Diamant.
- Ministerul Educației, cercetării și tineretului – Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani, 2008.

SCENARIUL ACTIVITĂȚII

Copiii vor intra în sala de grupă, așezați în rând. În timp ce se îndreaptă către scăunele copiii, vor intona versurile :

„Dimineața a sosit,

Noi la grădi am venit.
În cerc toți ne așezăm
Și frumos ne salutăm.”

Întâlnirea de dimineață debutează cu : **Salutul** pornește de la educatoare, aceasta adresându-le copiilor o formulă de salut, însoțită de o apreciere verbală : „ Bună dimineața dragi copii! Începe o nouă zi și mă bucur că suntem din nou împreună!”. Copiii vor răspunde : „ Bună dimineața, doamna educatoare!”, urmând ca mai apoi să se salute unul pe celălalt, de la stânga la dreapta, folosind formula de salut „ Bună dimineața” însoțită de numele copilului ce va fi salutat.

Va urma apoi **Prezența**, moment în care copiii va trebui să-și identifice fotografia aflată pe un copăcel și cu ajutorul educatoarei, aceștia o vor fixa pe copacul prezenței, iar educatoarea va nota preșcolarii absenți.

Momentul de mișcare al copiilor alături de educatoare este redat prin cântecelul „Floricea de pe șes”, concomitent cu dansul specific acestuia.

Calendarul naturii se va completa cu ajutorul copiilor, după ce se stabilește ziua, luna, anotimpul și starea vremii. Copiii vor fi spijiniți în permanență de educatoare prin întrebări și indicii suplimentare.

Împărtășirea cu ceilalți: Educatoarea va iniția o discuție despre anotimpul primăvara, despre activitățile specifice acesteia și despre florile care se întâlnesc în acest anotimp. Copiii vor fi întrebați ce flori de primăvară cunosc.

Captarea atenției se va face prin expunerea în fața copiilor a unei vase pline cu flori de primăvară, pe care copiii le vor observa și mirosi.

Noutatea și mesajul zilei: Copiii sunt anunțați că activitatea va începe prin prezența zânei Primăvara, care a sosit astăzi la grupă pentru a-i face să descopere miresele specifice acestui anotimp.

După acest moment, copiii sunt invitați să participe la activitățile propuse de Zâna Primăvara. Astfel, pe parcursul acestei zile, copiii vor fi ajutorul de nădejde al zânei în călătoria minunată spre lumea florilor de primăvară.

Activități pe domenii experiențiale - A.I (DȘ +DEC):

Educatoarea le spune copiilor că, pentru a-o ajuta cât mai bine pe Zâna Primăvara în călătoria ei către florile de primăvară, aceștia vor trebui să participe la „ Balul florilor”. Înainte de începerea jocului didactic, aceștia vor interpreta tranziția „ Mâinile le ridicăm...”

DȘ – CUNOAȘTEREA MEDIULUI

Educatoarea va expune în fața copiilor o roată a florilor, care reprezintă activitatea intitulată „ Balul florilor”, la care toți copiii vor participa, așezați în semicerc.

Denumirea jocului: „Balul florilor”.

Elemente de joc: învârtirea roții cu ajutorul mâinilor, floarea surpriză, aplauzele.

Regulile jocului: fiecare copil învârte de roată, iar imaginea în dreptul careia se va opri săgeata roții, îi oferă copilului posibilitatea să vorbească despre respectiva floare. Toți copiii vor învârte de roată și vor denumi floarea la care li se oprește roata, vor spune ce părere au despre ea, cum miroase, unde crește și ce culoare are.

Dacă preșcolarul întâmpină dificultăți, va fi ajutat de către educatoare.

Explicarea jocului: Voi explica și demonstra copiilor regulile jocului didactic. Se realizează jocul de probă, se oferă explicații suplimentare în cazul în care se constată că regulile sau modul de desfășurare nu au fost bine înțelese.

Desfășurarea propriu-zisă a jocului: Câte un copil va răsuci de roată, utilizând formula magică „Roata se rotește, se învâртеște și la tine se oprește!” și va realiza sarcina propusă de către educatoare.

La finalul jocului, balul florilor se încheie prin prezentarea globală a florilor participante la bal și argumentarea de către fiecare copil a alegerii unei flori de primăvară favorite.

O1. Să precizeze minim două trăsături ale unei flori de primăvară; (Nivel I și II)
O2. Să descrie mediul în care crește și se dezvoltă o floare; (Nivel II)

După finalizarea balului florilor, copiii vor fi invitați să o ajute în continuare pe Zâna Primăvara în călătoria ei către tărâmul florilor, astfel educatoarea propune copiilor ca împreună să învețe un cântec despre florile de primăvară.

Prin tranziția „ Bat din palme clap, clap, clap...”, copiii sunt invitați să asculte mai întâi „Cântec de primăvară”, apoi cu ajutorul educatoarei vor învăța cântecul.

DEC - EDUCAȚIE MUZICALĂ

Educatoarea este cea care va reda cântecul cu voce tare, fără instrumental, apoi împreună cu copii îl vor repeta fragmentat, iar mai apoi îl vor cânta în întregime.

În cadrul activității muzicale, educatoarea propune intonarea cântecului cu ajutorul unei hore, astfel împreună vor dansa și cânta „ Cântec de primăvară”.

O3. Să intoneze corect cântecul de primăvară; (Nivel I și II)
O4. Să păstreze o poziție corectă a corpului în timpul activității; (Nivel I)

Educatoarea le va aminti copiilor că ei trebuie să o ajute pe Zâna Primăvara să invite toate florile primăverii la bal, astfel copiii sunt îndreptați către centrele de interes. Pentru a împărți copiii pe centre, educatoarea se va orienta în funcție de preferința fiecărui copil, astfel fiecare echipă îndreptându-se către centrul unde se simte atras.

Prin tranziția „Zum, zum, zum...” copiii parcurg centrele deschise. Educatoarea le va prezenta centrele unde aceștia vor lucra și le va cere să intuiască materialele cu care vor lucra.

O5. Să intuiască materialele puse la dispoziție la centrele de interes; (Nivel II)

Activități și jocuri didactice liber alese :

ALA 1:

- Copiii de la centrul **Artă** vor avea de imprimat lalele cu ajutorul ștampilelor din cartofi.
- La centrul **Joc de rol**, activitatea intitulată „ De-a grădinarii, pune copiii în rolul unor grădinari pricepuți, care vor planta lalele.
- Centrul **Joc de masă** oferă copiilor posibilitatea de implicare, în rezolvarea mai multor puzzle-uri specifice temei date.

ALA 2:

Joc distractiv „ Gîngășă floare, la cine ajungi oare?”

Regulile jocului:

Copiii sunt așezați în forma de cerc pe scaunele . La comanda: „ Floarea a plecat!” , o floare va trece de la un copil la altul până la comanda: „Stop!”

Activitatea zilei se încheie cu adunarea copiilor. Evaluarea activității se va realiza printr-o formă de autoevaluare, gen ștafetă. La primirea unei floricele, fiecare copil își exprimă în termeni corespunzători nivelului de vârstă și de dezvoltare, părerea despre activitatea desfășurată pe întreg parcursul zilei.

O6. Să aprecieze lucrările celorlalți colegi; (Nivel I și II)

Studiu de caz – conflict educațional

Prof. Înv. Primar Pirianu Constanța
Școala Gimnazială Filiași, Dolj

I.Părți : Copil – Școală - Părinți

II.Cauze

1. IDENTIFICAREA ȘI DESCRIEREA PROBLEMEI

Tabloul familiei: R. A. este un băiat de 10 ani, provine dintr-o familie destrămată, părinții fiind divorțați. Tatăl a rămas în domiciliul dinaintea separării, iar mama s-a mutat cu copilul la bunica maternă a copilului. Din lipsă de spațiu și diverse neînțelegeri, au fost nevoiți să se mute cu chirie într-o garsonieră. Mama și-a găsit de lucru la Craiova și copilul a rămas mult timp singur acasă, nesupravegheat. Tatăl nu păstrează relația cu băiatul, nu vorbește la telefon, nu se interesează de situația școlară a copilului. Mama își iubește foarte mult copilul și încearcă să-i facă pe plac, pentru a nu resimți lipsa tatălui. Copilul este afectat de această situație.

III.Manifestare

Tabloul copilului.

R.A. a fost înscris la noi la școală încă din clasa pregătitoare. Încă de la început am desprins câteva caracteristici ale acestui copil care-l diferențiau de ceilalți elevi din clasă, de aceeași vârstă cu el. Astfel, el era foarte impulsiv când credea că nu este supravegheat, cu tulburări de atenție și cu deprinderi motorii mai puțin formate decât ceilalți copii. De altfel, se manifesta mai mult ca fiind foarte somnolent, pierdut în gânduri, cu mintea la altceva.

După separarea părinților a început să mintă foarte mult, atât la școală cât și acasă.

În ceea ce privește sarcinile școlare acest copil lucra binișor în clasă, dar temele nu le făcea ori rezolva parțial din ele. Stătea mult timp pe telefon, până la ore târzii din noapte, iar dimineața nu mai reușea să se trezească pentru a veni la școală. Cu greu, reușea mama, atunci când era acasă să-l pornească spre școală. Era foarte talentat la desen în creion, dar nu prea termina lucrările. Toate acestea au dus la achiziții școlare scăzute.

IV.Soluții

1. STABILIREA ECHIPEI CARE PARTICIPĂ LA SOLUȚIONAREA PROBLEMEI

- Consilier școlar
- Învățătoarea clasei

2. STABILIREA OBIECTIVELOR

A. Obiective pe termen lung:

- Îmbunătățirea capacității de concentrare și a vigilenței;
- Formarea unor deprinderi motorii elementare;
- Stimularea limbajului, dezvoltarea exprimării orale;

- Îmbunătățirea productivității și a performanțelor școlare;
- Îmbunătățirea relațiilor sociale;
- Îmbunătățirea interacțiunii tată-copil;
- Îmbunătățirea interacțiunii învățătoare-elev în timpul orelor.

B. Obiective pe termen scurt:

- Să își mențină atenția concentrată pentru mai mult timp;
- Să poată rezolva sarcinile trasate de învățătoare, finalizându-le;
- Să respecte „Regulile clasei”;
- Să întrebe și să răspundă la întrebări;
- Să ia parte la activitățile de învățare în grup;
- Să participe la discuții în mici grupuri informale;
- Să respecte „Regulile familiei”;
- Să scadă numărul orelor petrecute pe telefon;

3. STABILIREA LOCULUI DE DESFĂȘURARE

- Sala de clasă; Cabinetul profesorului de Consiliere școlară;

V. Monitorizare

ALEGEREA MODALITĂȚILOR SPECIFICE:

Metode:

- Observația copilului;
- Analiza cazului;
- Jocul de rol;
- Jocul de masă și cu reguli;
- Poveștile terapeutice;

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Programul de intervenție personalizat are la bază metode și strategii centrate pe copil, în funcție de particularitățile lui, pentru a crea un mediu care să favorizeze și să sprijine învățarea, dar și centrate pe familie, prin intermediul acestor demersuri dorindu-se modificarea acelor condiții familiale care mențin simptomatologia copilului.

Terapia cognitiv-comportamentală

În intervenția noastră am avut ca scop stimularea interesului pentru activitățile școlare, intervenții prin joc, precum și demersuri de management al comportamentului și metode de întărire operantă.

Obiectivul central al trainingului de auto-educare este îmbunătățirea capacităților de autoreglare și a strategiilor reflexive de rezolvare de probleme. Terapia trebuie să ajute copilul să își mențină atenția concentrată, să își controleze mai bine impulsurile și să elaboreze planuri de acțiune, pentru a rezolva mai bine sarcinile.

Tehnicile de management al comportamentului sunt centrate pe respectarea anumitor reguli și pe oferirea de recompense. Astfel, au fost discutate cu copiii „Regulile clasei”, stabilind cu toții, împreună anumite reguli de comportament pentru anumite situații, urmând

ca ei să se observe și să se monitorizeze. Nu în ultimul rând am recurs la trainingul prin joc. Am utilizat diferite jocuri și activități, de diferite grade de familiaritate, și diferit structurate prin care am urmărit îmbunătățirea intensității și duratei jocurilor și activităților. Am început cu jocuri și activități simple, insistând pe regulile jocului și pe finalitatea lui, asigurându-mă că jocul ales poate fi dus la bun sfârșit de A., după care am crescut gradual complexitatea lui, crescând astfel gradual implicarea copilului în sarcină și prelungind durata concentrării atenției în sarcină. Dintre activitățile derulate amintim: jocuri de rol, materiale de construcții, jocuri de masă și cu reguli, jocuri didactice pe calculator, materiale de pictat și de confecționat..

Dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare

Scopul acestei acțiuni este și activizarea vocabularului pe baza experiențelor imediate, cu cuvinte care denumesc obiecte, ființe, fenomene observate, cunoscute, însușiri caracteristice, acțiuni, poziții spațiale, relații interpersonale, unele trăiri afective.

Consilierea familiei (Programul părinte-copil)

Scopul programului părinte-copil este acela de a induce modificări în interacțiunile părinte-copil, acestea constituind o premisă a reducerii problemelor comportamentale ale copilului în familie.

Punctele centrale ale programului sunt modul în care caracteristicile copilului, cele ale părinților și problemele familiale influențează:

- comportamentul copilului,
- percepția comportamentului copilului de către părinți și
- reacțiile părinților la comportamentul copilului.

Reducerea tensiunilor în familie poate avea o importanță majoră în diminuarea problemelor comportamentale ale copilului, de aceea ele au fost discutate în cadrul programului părinte-copil.

Etapile terapeutice ale programului părinte-copil au urmărit:

- îmbunătățirea relației părinte-copil;
- modificarea comportamentului impulsiv în situații bine definite prin utilizarea consecventă a unor tehnici pedagogice și terapeutice;
- utilizarea de către părinți a întăririlor comportamentelor dezirabile;
- folosirea unor întăriri verbale specifice (lauda sau dezaprobarea);
- observarea calităților copilului;
- stabilirea de comun acord a Regulilor familiei;
- formularea cerințelor într-un mod eficient;
- utilizarea Planului de puncte atunci când lauda nu este suficientă;

REALIZAREA EVALUĂRILOR

Pentru cunoașterea obiectivă a profilului psihologic al copilului și mai ales pentru adoptarea unor măsuri pedagogice adecvate particularităților individuale s-au folosit un set de probe psihologice care au permis identificarea unor particularități ale dezvoltării.

VI. CONCLUZII:

Programul de intervenție personalizat presupune colaborarea în echipă, formată din învățătoare, profesor consilier școlar, familie, toți cei implicați în activitatea desfășurată de A. pe

parcursul unei zile pentru a forma un cerc de susținere, echilibrare și integrare a lui A. în comunitate.

În urma intervenției educative am reușit să realizăm un progres favorabil. Activitatea noastră în școală s-a axat pe urmărirea evoluției copilului implicat și pe crearea de prilejuri pentru a exersa suplimentar activități necesare urmărind totodată dezvoltarea încrederii în forțele proprii. Acest fapt l-am realizat prin aplicarea unor metode și procedee eficiente pentru integrarea copilului în colectivul clasei, relaționarea sa cu ceilalți copii și cu adulții, formarea deprinderilor comportamentale, motrice, socio-afective, practice.

Bibliografie:

1. Egan K., Popenici Ș., Educația elevilor hiperactiviși cu deficit de atenție, Didactica Press, 2007
2. Ionescu M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
3. Matei N.C., , Învățarea eficientă în școală, EDP, București, 1995
4. Vrăsmaș E. , Dificultățile de învățare în școală, V&Integral, București, 2007

Studiu de caz

Prof. Înv. Primar Bărbulescu Aurelia
Școala Gimnazială "I.G.Duca", București

Numele și prenumele: M.N.

Locul și data nașterii: 5.02.2024

Domiciliul:

Vârsta: 8 ani

Unitatea de învățământ:

Clasa: a II-a

1. TIPUL

Studiu de caz care afectează grupul clasei de elevi.

2. DESCRIEREA PROBLEMEI

a. Tipologia problemei

- elevul manifestă un comportament foarte agresiv în mod special la școală, dar și în familie: lovește fără motiv, mușcă, împinge;
- este agitat, distruge jucăriile și lucrurile celorlalți colegi ;
- manifestă un limbaj vulgar, presărat cu injurii la adresa colegilor;
- provoacă dezordine în jurul lui: se joacă cu caietele și cărțile proprii, împreună cu alte lucrări ale colegilor le aruncă prin clasă.

b. Actori implicați

- această situație aduce prejudicii clasei de elevi, mulți dintre ei refuzând să mai vină la școală din cauza elevului M.N.;
- părinții colegilor de clasă solicită mutarea disciplinară la altă clasă.

c. Contextul apariției

În depistarea comportamentului agresiv al elevului am căutat să răspund la următoarele întrebări:

- **Când au apărut aceste manifestări agresive ale elevului?** - nu atât localizarea în timp a apariției lor, ci în special a momentelor, situațiilor sau evenimentelor din jurul lui: ceartă, schimbări, separări, nașterea unui frate sau soră, plecarea unei persoane, situații confuze, violență.
- **Când se manifestă elevul agresiv?** - Unde apare agresivitatea ? -pentru a putea înțelege care este partea conflictuală, de ce copilul alege să se comporte în felul acesta și ce anume din mediul respectiv îi creează dificultăți în a se adapta sau exprima.
- **Față de cine se manifestă agresiv?** - împotriva cui se direcționează agresivitatea, este o manifestare difuză și generalizată sau apare în relație cu persoane determinate.
- **Cum sunt manifestările sale?** - Agresivitatea fetei poate fi directă: zgârie, zgâlțâie sau îți mușcă prietenii, colegii de clasă, distruge obiectele proprii și pe ale colegilor și ridică mâna asupra mamei. Agresivitatea poate, de asemenea, să ia forma unor exigențe permanente care sfârșesc prin a-l sufoca pe adult.

- **Cum era elevul înainte de a fi agresiv? Cum se exprima el înainte?** - Am încercat să identific care sunt modalitățile alese de el pentru a se exprima pe măsură ce se dezvoltă și cum se manifestă în situații în care nu poate face față și apar schimbări ale comportamentului său.
- **Cum este copilul în familie?** - Cum este relația cu mama? Cum este relația cu tata? Există frați, surori? Care este rolul bunicilor? Există și alte persoane importante pentru copil care formează o familie lărgită?
- **Cum este familia?** - Relațiile și interacțiunile intrafamiliale, precum și cele cu persoanele din exterior sunt toate filtrate de către copil și se constituie într-o varietate de stimuli, pentru care nu are întotdeauna un răspuns sau o reacție adecvată
- **Cum influențează mass-media?** - se uită la desene animate, reclame TV sau alte emisiuni ce conțin scene de violență.
- **Jocurile violente și psihologia copiilor** - Practicarea acestor jocuri violente crește frecvența gândurilor și a sentimentelor agresive.

d. Descrierea situației

Modelul agresivității cazului analizat:

- Nesigur în mediile necunoscute, noi;
- Nesiguranță cu privire la simpatiile interumane;
- Comportament agresiv ca modalitate de obținere a respectului;
- Agresivitatea crescută are drept consecințe pedepsele, sancțiunile și mai ales respingerea socială.

e. Care sunt motivele pentru care o considerăm o nevoie emergentă?

Motivele pentru care această problemă semnalată este tratată ca fiind o nevoie emergentă rezultă din ansamblul de provocări, evenimente, probleme și amenințări care sunt relevante în dezvoltarea elevului și care manifestă o creștere dramatică în incidența lor.

f. Posibile riscuri

- conflictul să crească în intensitate;
- elevul M.N. să nu reușească să își gestioneze emoțiile negative;
- să se mute elevi din clasă sau/și părinții să solicite mutarea disciplinară a elevului M.N.

3. PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

A. Ce s-a făcut pentru soluționarea problemei?

a. Obiectiv de lungă durată:

Stabilirea unei relații de încredere și acceptare reciprocă cu colegii de clasă și familia.

b. Obiective specifice:

- dezvoltarea capacității de a analiza conflictele;
- identificarea și exersarea de soluții pozitive la conflicte;
- utilizarea instrucțiunilor de autocontrol;
- dezvoltarea autocontrolului;
- stabilizarea comportamentelor adecvate.

În urma analizării tuturor rezultatelor obținute în urma investigării, am ajuns la concluzia că situația comportamentală a elevului poate fi privită din mai multe unghiuri. Acest avantaj este oferit de disponibilitatea persoanelor din anturajul copilului.

Pentru elevul M.N. am realizat o intervenție pe două planuri:

- consiliere educațională cu elevul;
  - consiliere educațională cu părinții.
- B. Care sunt acțiunile recomandate pentru soluționarea problemei apărute?

1. Consiliere educațională cu elevul

Modalități de a stăpâni furia copilului:

Elevul M.N. va trebui învățat tehnici de stăpânire a mâniei. Metodele pe care le-am folosit în relația cu elevul agresiv:

- **Discuția**-am rugat, cu calm, elevul să explice care este motivul pentru care a devenit atât de nervosă. Răspunsul lui a fost că nu deține controlul și nu se poate stăpâni de unul singur. De aceea, am sugerat că în 5 minute ar putea să se calmeze și să se gândească la acțiunile sale pe *scăunelul gânditorilor*. Apoi, i-am propus modalități civilizate de a obține ceea ce dorește: să discute și să ceară mai degrabă, decât să ia ceva fără a spune nimic, să își aștepte rândul sau să schimbe jucăriile cu alți elevi din clasă.
- **Exerciții fizice aplicate** - pentru a se elibera de o parte de mânie l-am antrenat într-o serie de acțiuni și exerciții fizice cum ar fi: tropăitul din picioare, lovitul cu pumnii într-o pernă sau trasul și învârtitul plastilinei, dansul după muzica preferată sau plimbarea mașinuței. L-am încurajat să facă lucrurile care îi plac - să coloreze, să picteze, să socotească sau să îndeplinească anumite sarcini pentru mine.
- **Confort psihic și afecțiune** - Am făcut apel la puterea unei îmbrățișări și capacitatea lei de a face elevul să se simtă înțeles, iubit și acceptat.
- **Un bun exemplu**- am căutat să fiu un bun exemplu pentru ea.
- **Aprecierea bunei purtări** –L-am asigurat că observ atunci când își rezolvă problemele legate de mânie într-un mod pozitiv.

2.Consiliere educațională cu părinții:

Probleme identificate în cadrul familiei:

Părinții au o afacere, lucrează amândoi și sâmbăta, de aceea elevul este mai mult cu fratele său mai mare, care îl aduce la școală.

Tatăl elevului nu are deloc legături cu școala, afacerea fiind în alt oraș, iar mama, vizitează ocazional școala, atunci când nu își ajută soțul și fiind foarte îngrijorat de agresivitatea manifestată de elevul M.N. ,deoarece primește foarte multe reclamații de la ceilalți părinți. Cu toate acestea refuză sfaturile părinților de a consulta un psiholog, considerând că acesta nu o va putea ajuta și că problemele vor fi rezolvate în timp, odată cu maturizarea elevului. Soluția optimă ar fi în opinia tatălui, mutarea elevului la o altă școală. Mama, căreia-i-ar reveni sarcina deplină a supravegherii permanente a fiului ei, refuză asumarea acestei responsabilități sub pretextul că nu poate face față și nu îl poate stăpâni.

Aceste reacții l-au determinat pe elev să creadă că nu mai este iubit. Mereu întrebă la școală și acasă *Mă iubești?* sau *Pe mine nu mă iubești?*.

Obiective vizate în terapia părinților:

- Consilierea părinților pentru a înțelege nevoile reale ale elevului M.N.;
- Formarea unui stil parental adaptat nevoilor reale ale elevului;
- Implicarea copilului în sarcini pe măsura capacității de înțelegere și acțiune a acestuia;
- Formarea unui program comun de petrecerea timpului liber cu copilul;
- Redescoperirea relațiilor afective dintre părinți și copil.

Aceste obiective ar putea fi realizate în special prin participarea părinților la cursuri parentale de tipul *Educați așa!*

3. REZULTATE

Creșterea încrederii în forțele proprii;
Rezolvarea crizelor de identitate;
Creșterea stimei de sine;
Integrare în colectiv și relaționare pozitivă cu colegii;
Colaborare în realizarea sarcinilor de echipă;
Detensionarea și îmbunătățirea situației familiare;
Găsirea unor soluții concrete pentru situațiile de criză.

CONCLUZII

Violența în școală este o expresie a violenței din societate; când violența se produce în școală, ea conduce și la alte consecințe: alături de prejudicii, victimizare, uneori moarte, violența din școală reduce șansele elevilor de a-și dezvolta personalitatea pe deplin și de a dobândi o educație de calitate.

Proiect didactic

Prof. Înv. Preșcolar Radu Niculina-Irina
G.P.P. „Floare de colț” Pitești, Argeș

TEMA ANUALĂ : Când, cum și de ce se întâmplă?

TEMA PROIECTULUI: „Bine ai venit iarnă!”

TEMA SĂPTĂMÂNII: “Jocurile copiilor iarna”

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE : activitate integrată ALA + DȘ

TIPUL DE ACTIVITATE: Comunicare/ însușire de noi cunoștințe

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

DOMENIUL ȘTIINȚĂ:-să recunoască anotimpul iarnă după fenomenele sale caracteristice;

-să răspundă corect, în propoziții simple și dezvoltate la întrebările puse;

- să recunoască pe baza imaginilor jocurile copiilor iarna.

STRATEGII DIDACTICE

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, povestirea, expunerea, explicația;

RESURSE MATERIALE: planșe ilustrând anotimpul iarnă și jocurile copiilor iarna

FORMA DE ORGANIZARE: individual, frontal, grupe.

BIBLIOGRAFIE:

1. M.E.C.I.- UMPIP- "Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani, 2008";
2. SILVIA BREBEN, ELENA GONGEA, GEORGETA RUIU, MIHAELA FULGA, Metode interactive de grup, Ed. ARVES, Pitești, 2006;
3. MIHAELA PĂIȘI LĂZĂRESCU, LILIANA EZECHIL, Laborator preșcolar, Editura V& I București – 2011.

DEMERS DIDACTIC

Nr. crt.	Evenimentul didactic	Conținut științific	Strategii didactice		
			Metode și procedee	Materiale didactice	Forme de organizare
1.	Moment organizatoric	Crearea condițiilor necesare bunei desfășurări a activității. Aerisirea sălii de grupă. Pregătirea materialelor didactice necesare activității.			
2.	Captarea atenției	Captarea atenției se face prin afișarea la tabla magnetică a imaginilor cu aspecte de iarnă și jocurile copiilor în acest anotimp.	- expunerea - conversația	-imagini	- frontal
3.	Actualizarea cunoștințelor învățate anterior	Printr-o scurtă conversație, vom reactualiza cunoștințele despre anotimpul iarnă și jocurile cunoscute de ei specifice acestui anotimp.	- conversația		- frontal

4.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Copii, astăzi vom vorbi despre anotimpul iarna și despre jocurile copiilor din această perioadă.	- expunerea		- frontal
5.	Prezentarea noului conținut	<p>Este iarnă. Un băiețel și o fetiță ieșiți să se dea cu sania, pe derdeluș.</p> <p>- Pe cine vedeți aici?</p> <p>- Haideți să le dăm nume copiilor!- Cum să-l cheme pe băiat?</p> <p>Dar pe fetiță?</p> <p>- Unde s-au dus ei?</p> <p>- De ce s-au dus ei la derdeluș (prima planșă)</p> <p>Lângă derdeluș două fetițe construiesc un om de zăpadă.</p> <p>.- E vesel omul de zăpadă? - ce?</p> <p>- Ce are în mână omul de zăpadă?</p> <p>- Ce are pe cap?</p> <p>- Din ce este făcut nasul?</p> <p>- Dar ochii din ce sunt?</p> <p>- Haideți să dăm nume fetițelor (după a doua planșă)</p> <p>Cele două fetițe încep să se bulgărească după ce termină de construit omul</p>	<p>- conversația</p> <p>- observația</p> <p>- explicația</p>	<p>-imagini de iarnă</p> <p>-imagini cu jocurile copiilor iarna</p>	- frontal

		<p>zăpadă.</p> <p>- Cum se încheie povestea?</p> <p>- Haideți să dăm un titlu povestii?</p> <p>- Cum să se numească?</p> <p>Copiii descriu, împreună cu educatoarea imaginile aflate la panou.</p>			
6.	Fixarea și sistematizarea cunoștințelor	<p>Să vedem cine știe să ne povestească despre jocurile de iarnă?</p> <p>Copiii vor veni pe rând la tabla magnetică și vor descrie câte o imagine, folosind propoziții simple.</p>	- conversația	-imagini	- frontal
7.	Evaluarea performanței și încheierea activității	<p>Voi adresa copiilor câteva întrebări, pentru a evalua activitatea de astăzi:</p> <p><i>-Despre ce am discutat noi astăzi?</i></p> <p><i>-Ce jocuri de iarnă cunoaștem?</i></p>	- conversația	-stimulente	-frontal - individual

		<p><i>-Care este jocul nostru preferat?</i></p> <p>Voi face aprecieri asupra întregii activități și voi stimula interesul copiilor pentru activitate cu recompense (fețe zâmbitoare).</p>			
--	--	---	--	--	--

CUPRINS

1. **Prof. Eugen Lasushevici, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Taxonomii ale elementelor chimice și izotopilor din natură...***p.3.
2. **Pr. Prof. Dr. Mladin Constantin, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Paradigma dialogului interconfesional și interreligios în secolele al X-lea și al XI-lea...*** p.11.
3. **Prof. Înv. Preșcolar Duran Loredana Petronela, Grădinița cu Program Normal Sărata Monteoru, Merei, Buzău, *Rolul inteligenței emoționale la preșcolari...***p.18.
4. **Prof. Înv. Primar Bădărău Alexandra-Petronela, Școala Gimnazială Bivolari, Iași, *Factori care determină satisfacția în muncă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar...***p.22.
5. **Prof. Înv. Primar Enache Mihaela, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Pregătirea pentru trecerea în ciclul gimnazial a elevilor de clasa a IV-a prin tratarea lor diferențiată...*** p.28.
6. **Prof. Vană Mariana, Școala Gimnazială Băcia, Hunedoara, *Abordări didactice pentru elevii cu cerințe educaționale speciale din clasele primare...***p.32.
7. **Prof. Onișor Andrea Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș, *Competența de lectură ...***p.34.
8. **Prof. Vașadi Cristiana Ioana, Liceul Teoretic ”Lucian Blaga” Oradea, Bihor, *Pedagogia digitală: O abordare inovativă în educație ...***p.36.
9. **Prof. Vașadi Monica Gabriela, Școala Gimnazială Nr. 11 Oradea, Bihor, *Metode inovative de predare: transformând educația pentru viitor ...***p.38.
10. **Prof. Înv. Primar și Preșc. Păun Marinela-Alina, Grădinița cu P.P. Nr.3 Filiași, Dolj, *Unirea Principatelor Române ...***p.40.
11. **Educatoare Șarlea Adelina-Ioana, Școala Gimnazială Ciugud, Alba, *Importanța regulilor în educația copiilor preșcolari ...***p.42.
12. **Prof. Dr. Stăiculescu Maria Laura, Școala Gimnazială Fratoșița / Școala Gimnazială Beloț, Dolj, *Studiul unor specii de coleoptere dăunătoare din ecosistemele pomicole S. D. Banu Mărăcine Craiova ...***p.44.
13. **Prof. Corîci Maria, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Abordarea integrată în predarea limbii și literaturii române ...***p.46.
14. **Prof. Sărmașan Cosmin Adrian, Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș, *Repertoriul ocazional- folclorul obiceiurilor de iarnă...***p.49.
15. **Prof. Rațiu Mădălina-Ioana, Școala Gimnazială Ciugud, Alba, *Importanța activităților integrate în grădinița de copii pentru învățarea eficientă a preșcolarilor...***p. 51.
16. **Prof. Înv. Primar Cîrstea Beatrice, Școala Gimnazială „Ioan Duhovnicul” Bănești, Prahova, *Provocările și oportunitățile învățământului modern în secolul XXI...***p.54.
17. **Prof. Rusu Cristina, Colegiul Tehnic Infoel, Bistrița, Bistrița-Năsăud, *Educația elevilor cu privire la violența în mass-media ...***p.56.
18. **Prof. Olariu Anca Liceul Tehnologic „Ovid Densușianu” Călan, CJRAE, Hunedoara, *Modalități de prevenire și combatere a eșecului și abandonului școlar ...***p.59.
19. **Prof. Roșu Mariana-Oana, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Obiceiul colindatului la români și la popoarele slave ...***p.62.

20. **Prof. Înv. Preșcolar Niță Rodica, Grădinița Nr.1 Măgurele, Ilfov, Jocul didactic în activitățile de evaluare...**p.65.
21. **Prof. Înv. Primar Minea Teodora, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Abilitățile socio-emoționale necesare elevilor ...**p.68.
22. **Prof. Înv. Primar Pirianu Constanța, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Mijloace tehnice de instruire...**p. 71.
23. **Prof. Înv. Preșc. Păun Marinela-Alina, Grădinița cu P. P. Nr.. 3, Filiași, Dolj, Mihai Eminescu, poetul nepereche ...**p.73.
24. **Profesor Galiceanu Viorica, Școala Gimnazială „Mihai Viteazul” Craiova, Dolj, Dezvoltarea creativității și interesului la elevi ...**p.75.
25. **Prof. Livia Uță, Colegiul Național „Elena Cuza” Craiova, Dolj, Diseminare curs "Supporting Diversity with Intercultural Education in the Classroom" - proiect Erasmus+ «Promoting gender equality and women's empowerment in the labor market and in democratic life», nr. de referință 2023-1-RO01-KA122-ADU-000112635...**p.77.
26. **Prof. Înv. Primar Mateiu Dumitra-Aurelia, Școala Gimnazială Băcia, Hunedoara, Importanța naturii în viața copiilor ...**p.79.
27. **Prof. Înv. Primar Ștefănescu Alina Mihaela, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Importanța proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în formarea personalității elevilor ...**p.82.
28. **Pedagog școlar Cornea Marinela, Liceul cu Program Sportiv Suceava, Suceava, Importanța educației în familie și școală ...**p.85.
29. **Prof. Înv. Preșc. Husariu Andreea Roxana, Grădinița cu P.P. Nr. 25 Iași, Iași, Rolul activităților extrașcolare în procesul instructiv educativ ...**p.87.
30. **Prof. Bogdan Liliana Simona, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Rolul transformator al inteligenței artificiale în educație...**p.90.
31. **Prof. Înv. Primar Hantea Anela, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în socializarea și valorizarea elevilor...**p.93.
32. **Prof. Iordache Doina, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Galați, Galați, Gândirea critică: cheia succesului în lumea modernă...**p.96.
33. **Prof. Iliana Elena, Școala Gimnazială Nr. 1 Valea Danului, Argeș, Facilitarea, susținerea și îmbunătățirea activităților din sistemul educațional la Gimnaziu...**p.100.
34. **Prof. Înv. Preșc. Duran Loredana Petronela Grădinița cu P. N. Sărata Monteoru, Merei, Buzău, Efectele violenței asupra copiilor ...**p.106.
35. **Prof. Înv. Primar Enache Mihaela, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, Dezvoltarea potențialului creativ al elevilor ...**p.108.
36. **Prof. Onișor Andrea, Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș, Competența de lectură ...**p.111.
37. **Prof. Chilom Mircea Lucian, Colegiul Național „Carol I” Craiova, Dolj, Cartea și lectura școlară...**p.113.
38. **Prof. Bălan Alina, Liceul Tehnologic „Toma Socolescu” Ploiești, Prahova, Promovarea patrimoniului cultural românesc din perspectiva educației secolului al XXI-lea ....**p.116.

39. **Prof. Dinu Luciana-Oana**, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Teaching Vocabulary through Writing Activities* ...p. 119.
40. **Prof. Înv. Preșc. Stinghe Elena Luminița, G.P.P. „Sfântul Nicolae” Câmpulung, Argeș**, *Importanța amenajării colțului de educație sanitară în grădiniță* ...p.122.
41. **Prof. Dr. Chilom Daniela Amalia**, Colegiul Național „Carol I” Craiova, Dolj, *Câteva observații asupra influenței limbii germane asupra limbii române* ...p.124.
42. **Prof. Bursuc Denisa Cosmina**, Liceul Teoretic Sebiș/ Grădinița P.P. Sebiș, Arad, *Metodele tradiționale și moderne de predare* ...p.127.
43. **Prof. Înv. Primar Șipanu Emilia-Mădălina**, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Rolul și importanța activităților extracurriculare* ...p.131.
44. **Prof. Sândică Daniela**, Școala Gimnazială Specială „Constantin Pufan” Galați, Galați, *Proiect educațional „Prietenii Pământului”* ...p.133.
45. **Prof. Înv. Preșc. Holicov Daniela**, Grădinița cu Program Prolungit Nr. 25 Iași, Iași, *Model de bună practică: Proiect didactic* ...p. 135.
46. **Prof. Ülkei Edit**, Școala Gimnazială „Móra Ferenc”, Odorheiu Secuiesc, Harghita, *Proiect educațional: Exemple de bună practică* ...p.140.
47. **Prof. Gulin Amalia/Prof. Tudorescu Maria**, Grădinița cu Program Prolungit Nr. 26 Timișoara, Timiș, *„Magia Crăciunului în școală”, Proiect educațional local : „Micul sportiv”, Ediția I* ...p.142.
48. **Prof. Pârlițeanu Alexandru**, Liceul Tehnologic Ovid Densușianu Călan, Hunedoara, *Activități de educație rutieră pentru elevii din ciclul preșcolar și primar*...p.150.
49. **Prof. Înv. Preșc. Todoruț Claudia Mihaela**, Grădinița cu P.N. Bucium Sat, Alba, *Metode interactive de grup: „predare-învățare reciprocă” și „turnirul întrebărilor”* ...p.154.
50. **Prof. Lepoiev Gabriela, Prof. Mara Mihaela Diana**, Grădinița P.P. 26 Timișoara, Timiș, *Proiect educațional local: „Copii sănătoși, copii frumoși”* ...p.156
51. **Prof. Petre Ioana**, Școala Gimnazială nr. 2 Comarnic, Prahova, *Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) -Exemple de bune practici-* ...p.161.
52. **Prof. Anton Elena-Daniela, G.P.P a Seminarului Teologic „Mitropolitul Dosoftei” Suceava**, *Proiect didactic pentru activitate integrată*...p.165.
53. **Prof. Gruev Nicoleta**, Școala Gimnazială Nr.27 Timișoara, Timiș, *Ideas of games which can be used in the English learning class....*p.170.
54. **Prof. Onișor Andrea, Lic. Teoretic „Samuil Micu” Sărmașu, Mureș**, *Explozia stelară – metodă interactivă utilizată în receptarea basmului* ...p.176.
55. **Prof. Înv. Preșcolar Duran Loredana Petronela**, Grădinița cu P. N. Sărata Monteoru, Merei, Buzău, *Exemplu de bună practică: Proiect de activitate integrată* ...p.178.
56. **Prof. Înv. Primar Pirianu Constanța**, Școala Gimnazială Filiași, Dolj, *Studiu de caz – conflict educațional* ...p.183.
57. **Prof. Înv. Primar Bărbulescu Aurelia**, Școala Gimnazială „I.G.Duca”, București, *Studiu de caz* ...p.187.
58. **Prof. Înv. Preșcolar Radu Niculina-Irina, G.P.P. „Floare de colț” Pitești, Argeș**, *Proiect didactic* ...p.191.